

Res novi pogledi na kraški park?

BOJAN BREZIGAR

Izhodiščne teze za osnutek zakona o kraškem parku, ki jih je včeraj predstavil deželni odbornik Ghersina, vsebujejo - v primerjavi s teoretiziranjem številnih deželnih vlad - kar nekaj novosti. Poskušajmo jih naštet:

1. Razsežnost parka naj bi v primerjavi z določili deželnega urbanističnega načrta zmanjšali za več kot polovico, tako da bi obsegal 7.000 hektarjev namesto sedanjih 15 tisoč.

2. Park bi upravljala Kraška gorska skupnost, čemur so se prejšnje deželne vlade upirale, govorile pa so o »strokovnih« upravljivih organih brez jamstva, da bi bili zastopani demokratično izvoljeni predstavniki krajevnega prebivalstva.

3. Dežela naj bi po hitrem postopku spremenila nekatere normative, ki so z vinkulacijami praktično onemogočili vsakršno dejavnost na Krasu.

4. Deželna vlada obljublja, da se bo posvetovala z družbenimi komponentami pred izdelavo načrta za kraški park.

5. Kmetom naj bi za jamčili izplačilo odškodnine za škodo, ki jo povzroča divjad.

6. Dežela obljublja jamstva v zvezi z etnično-kulturnimi aspekti, povezanimi z ustanovitvijo parka.

7. Takoj naj bi začeli z izvajanjem programa, ki ga določa zakon 16 iz leta 1992 (zakon o protivrednostih).

K temu je Ghersina dodal pripravljenost za pomoč Sloveniji pri ustanovitvi kraškega parka s sredstvi Evropske komisije.

O kraškem parku govorimo že kakih 25 let, vse od prvega, Belcijevega zakona o kraških rezervatih. Videli smo že nesteto predlogov in vsakemu smo upravičeno ugovarjali. Ti predlogi so nam namreč odvzemali osnovno pravico do razpolaganja z zemljo, ki jo jamci italijanska ustava.

S tem seveda ne trdimo, da je odbornik Ghersina rešil vsa vprašanja; izkušnje nas učijo, da je med besedami in dejstvi razlika včasih zelo velika. Vsekakor pa lahko rečemo, da predstavljajo stališča sedanjega deželne vlade ponujeno roko in se je sedaj vredno pogovarjati. Ko bomo ugotovili, kaj bomo iztržili, bomo lahko še vedno odločili, da takemu zakonu nasprotujemo. Seveda ob upoštevanju stvarnosti, ki vsebuje tudi dejstvo, da - po splošnem političnem ozračju sodeč - v bližnji prihodnosti dolgo ne bomo imeli deželne vlade, ki bi bila Slovencem bolj naklonjena kot sedanja.

AFERA ENIMONT / PO SKLEPU SODNIKA ZA PRELIMINARNE PREISKAVE

Zaradi podkupnin pred sodišče vsa petstrankarska nomenklatura

Poleg bivših tajnikov in ministrov bo na zatožni klopi tudi lider Lige Bossi

Bettino Craxi

Paolo Cirino Pomicino

Umberto Bossi

MILAN - Vsa italijanska nomenklatura, ki je v osemdesetih letih imela v rokah vzvode oblasti, se bo morala pred sodiščem zagovarjati zaradi kršitve zakona o javnem finansiranju strank in nedovoljenega prisvajanja sredstev. Tako je sklenil milanski sodnik za preliminarne preiskave Italo Ghitti, ki je skoraj v celoti sprejel zahteve milanškega javnega tožilstva glede afeze Enimont in poslal pred sodišče 32 od skupnih 37 osumljencev (položaj petih bo še preučil).

Na zatožni klopi bodo med drugimi bivši tajnik PSI, KD, PSDI in PLI Bettino Craxi, Arnaldo Forlani, Carlo Vizzini in Renato Altissimo, tajnik PRI Giorgio La Malfa, bivši ministri Paolo

Cirino Pomicino, Gianni De Michelis in Claudio Martelli, podjetniki Carlo Sama in Giuseppe Garofano, ob njih pa se kopica parlamentarcev. Skupno z nekdanjo nomenklaturbo pa bosta na zatožni klopi tudi tajnik Severne lige Umberto Bossi in bivši strankin upravitelj Alessandro Patelli.

Na zatožno klop so jih privedle podkupnine, ki so bile plačane v zadevi Enimont, v kateri sta se najprej združila in nato razšla zasebni kemijski koncern Montedison in javni Eni. Proces bo v bistvu repriza obravnave proti Sergiu Cusani, razlika bo v tem, da so bili na procesu Cusani politiki priče, 5. julija pa bodo morali na zatožno klop.

Na 2. strani

MORDA ŽE V PETEK

Deželna vlada bo v kratkem odobrila načrt o ustanovitvi Kraškega parka

TRST - Deželni odbornik za prostorsko načrtovanje Paolo Ghersina je na včerajšnji novinarski konferenci povedal, da bo vlada predsednika Travanuta morala že v petek vzela v pretres zakonski predlog o Kraškem parku. Če ne bo zapletov bo projekt romal v deželno skupščino že v prvi polovici prihodnjega meseca.

Ghersina je omenil soočanje s predstavniki kmetov in lastnikov kraških zemljišč, ki je bilo živahno in tudi polemično, a vsekakor tvor-

no in razcisčujoče. Deželna vlada je prepričana, da je opravila dobro delo, saj je izhajala iz stališča, da je treba na Krasu zascititi naravo, a istočasno tudi cloveka in njegove gospodarske in kulturne značilnosti. Bodoči park naj bi upravljala Kraška gorska skupnost.

Ghersina je izključil vsakršno nevarnost razlašcanj zasebnih zemljišč. Beseda pripada sedaj odboru in predvsem deželnim svetovalcem.

Na 4. strani

BRUSELJ / BREZ POGOJEV

Rusija vstopa v Partnerstvo

Ruski obrambni minister Gračov se je sestal z vodstvom Nata

BRUSELJ - Ruski obrambni minister Pavel Gračov se je včeraj na sedzu Nata sestal s predstavniki Severnoatlantske zveze. Ob prihodu v Bruselj je povedal, da bo Ruska federacija pristopila k Partnerstvu za mir, vendar je hkrati poudaril, da Kremelj od Nata pričakuje sklenitev ločenega sporazuma, ki bi Moskvi dodeljeval poseben status in ji priznaval vlogo svetovne velesile.

Obrambni ministri zahodne vojaske zveze so pred pogovori z ruskim kolegom ugotovili,

da je sicer treba imeti posluš za zahteve Kremlja, vendar ne na račun laštne suverenosti odločanja ali v škodo nekdanjih sovjetskih satelitov, zdaj članic Partnerstva. Po srečanju z vodstvom Nata je Gračov vendarle izjavil, da bo Rusija podpisala listino Partnerstva za mir, ne da bi postavljala kakršnekoli pogoje. Dodal pa je, da ta sporazum načel in oblik sodelovanja med Brusljem in Moskvo se ne opredeljuje dokončno. Nekatere dodatne predloge naj bi predstavili že danes. (Agencije)

Paničen beg iz ruandskega glavnega mesta

Upornik plemena Hutu na letališču v glavnem ruandskem mestu Kigaliju je zgovorna prica, da bodo vladne sile vsak čas podlegle. Tutsiji so zato začeli v paniki zapuscati Kigali. (AP)

Na 18. strani

BLED / 27. ZASEDANJE MEDNARODNEGA PENA

Jezik sovraštva - jezik tolerance tema srečanja pisateljev

BLED - Z zasedanjem mirovnega komiteja mednarodnega PEN-a se je včeraj na Bledu pričelo 27. mednarodno pisateljsko srečanje, ki se ga udeležuje okrog 90 pisateljev iz 26 držav. V naslednjih treh dneh bodo udeleženci izmenjevali misli na temo »jezik sovraštva - jezik tolerance«, ki jo je predlagala direktorica ameriskega Pena Karen Kennerly in praktično predstavlja nadaljevanje pogovorov z zadnjih dveh blejskih pisateljskih srečanj. Danes bo udeleženec v vili Bled sprejel predsednik Slovenije Milan Kučan. Sicer pa bo osrednji del srečanja namenjen pisateljskemu delu. (V.B.)

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Slovenska evrošola se predstavlja

Srečanje manjšinskih sol Evropske unije bo prihodnje leto v Furlaniji-Juljski krajini, prireditvi pa so dali naslov Slovenska evrošola.

Stran 3

Trg Unità postal Trg Gutenberg

V Trstu se je včeraj začela enotedenska prireditve, s katero želijo organizatorji približati sirsemu občinstvu knjigo. Program Trga Gutenberg, ki so ga namestili na središčnem Trgu Unità, je izredno bogat.

Stran 6

Po napredovanju težave

Po napredovanju v A2 ligo preti goriski kosarkarski ekipi Ciemme nevarnost "izgona" v Veneto, če do jeseni ne bo nared prenovljena sportna palača v Gorici.

Stran 9

Spet nesreča v formuli ena

Na treningu v Silverstonu v Angliji je portugalski dirkač Pedro Lamy s svojim dirkalnikom formule ena Lotusom treščil v zid in si zlomil obe nogi in eno roko.

Stran 26

3. etapo osvojil Bugno

V tretji etapi kolesarske dirke po Italiji je zmagal Italijan Gianni Bugno. Slovenec Valter Bonca je zasedel 13. mesto.

Stran 26

AFERA ENIMONT / PROCES SE BO ZAČEL 5. JULIJA

Na zatožni klopi vsi donedavni oblastniki

MILAN - Vodstvo nekdanje petstrankarske koalicije, ki je v osemdesetih letih upravljalo Italijo, bo moralo na zatožno klop. Sodili mu bodo zaradi kršitve zakona o javnem finansiranju strank in nedovoljenega prisvajanja. Tako je sklenil včeraj milanski sodnik za preliminarne preiskave Italo Ghitti, ki je skoraj v celoti sprejel zahteve milanskega državnega tožilstva o aferi Enimont.

Na zatožni klopi na procesu, ki se bo začel 5. julija pred milanskim kazenskim sodiščem, bo vsa nomenklatura iz zadnjega obdobja italijanske prve republike. Pred sodnim senatom se bodo morali med drugimi zagovarjati bivši tajnik PSI in bivši premier Bettino Craxi, bivši tajnik KD Arnaldo Forlani in upravitelj iste stranke Severino Citaristi, bivši tajnik PSDI Carlo Vizzini, bivši tajnik PLI Renato Altissimo, tajnik PRI Giorgio La Malfa, ob njih pa se nekdanji proračunski minister Paolo Cirino Pomicino, bivši zunanji minister Gianni De Michelis in bivši pravosodni minister Claudio Martelli, nato pa se vrsta parlamentarcev in vrst nekdanje večine ter vrsta podjetnikov kot sta bivši predsednik Montedisona Giuseppe Garofano in poverjeni upravitelj Carlo Sama. Poleg nekdanjih oblastnikov bosta na zatožni klopi tudi tajnik Severne lige Umberto Bossi in upravitelj Alessandro Pattelli, ki sta od Montedisona dobila na črno prispevek

200 milijonov lir.

Nekaj stotin milijonov lir črnega prispevka je kaznivo dejanje, katerega tožilstvo dolži večino obtožencev. Vidne izjeme so Bettino Craxi (11 milijard lir protizakonitih prispevkov), Arnaldo Forlani in Severino Citaristi (8,5 milijarde lir) in Paolo Cirino Pomicino (5 milijard lir). Sodnik Italo Ghitti je tudi zavnil zahtevo večine obtožencev, da bi svoj dolg s pravico poravnali s skrajšanim postopkom dogovarjanja, ki je imel v njihovih očeh tudi prednost, da ni javen. Bettina Craxija, ki je se v Tuniziji, pa je sodnik proglasil za neupravičeno odsotnega. Craxijevi branilci so sicer predložili zdravniško spričevalo,

da je bivši tajnik PSI na zdravljenju, toda sodnik je ocenil, da bi se Craxi lahko zdravil tudi v Italiji.

Proces zaradi afere Enimont, ki se bo začel 5. julija, bo dejansko repriza procesa proti poslovnemu Sergiu Cusaniju, ki je bil pred nedavnim obsojem na osem let zaporne kazni in na 20 milijonov lir globe. Na procesu Cusani so bili vsi včeraj formalno obtoženi politiki in podjetniki zaslišani kot priče, julija pa bodo morali v sodno dvorano kot obtoženci. Sodnemu senatu pete sekcije kazenskega sodišča bo predsedoval Romeo Simi De Burgis, ki že vodi dva procesa podkupniške afere.

Sodnik Italo Ghitti (telefoto AP)

RIM / OPOZICIJA

Med progresisti pakt o stalnem posvetovanju

Glede bistvenih vprašanj bodo poslanci nastopali enotno

RIM - Tri parlamentarne skupine, katerim pripada 213 poslancev, izvoljenih na listi Progresistov, so včeraj podpisale dogovor o »stalnem posvetovanju« za skupno opozicijo vladi vsaj glede določenih problematik. Dogovor, ki so ga predstavili včeraj na tiskovni konferenci v Rimu, poleg obveze o medsebojnem posvetovanju nasteva tudi stiri sektorje, glede katerih bodo Progresisti zavzemali skupna stališča. To so zaupnica oz. nezaupnica, državni proračun in finančni zakon, volilne in ustavne reforme ter vprašanje imenovanja, glede katerih je pristojen parlament.

Pač pa bo vsak pro-

gresistični poslanec lahko avtonomno odločil, ko bo slo za vprašanja, ki se tičejo vesti oziroma etičnih ali verskih prepričanj.

Kot so poudarili na tiskovni konferenci, je dogovor dokaz, da so težnje po enotnosti progresistov se žive, pa čeprav so se razdelili v tri parlamentarne skupine.

Na fronti opozicije Berlusconijski vladi gre se zabeležiti, da se bo danes v Rimu sestal vsedržavni svet Ljudske stranke, ki bo med drugim odločil, kako obravnavati početje starih senatorjev PPI, ki so med razpravo o zaupnici zapustili dvorano in s tem omogočili, da je Berlusconijsva vlada prejela zaupnico.

MAFIJA / SICILSKI ŽUPANI PRI SCALFARU

Notranji minister Maroni izzval polemiko

RIM - »V tem času je v Palermu izredno napeto vzdušje. Na eni strani razprava o skescanji, ki je v bistvu napad na sodnike, po drugi pa stalni poskusi ustrahovanja upraviteljev. Predsednika republike smo prosili, naj poseže in prispeva k razjasnitvi nesprejemljive klime, ki bi lahko osamila siciliske sodnike in upravitelje.« Tako je srecanje sicilskih županov s predsednikom republike Oscarjem Luigiem Scalfarom in notranjim ministrom Robertom Maronijem (na sliki AP) ocenil palermski župan Leoluca

Orlando. Župani so prepričani, da imajo v predsedniku republike zelo pomembnega sogovornika, ki bo znal rešiti njihove probleme.

Po izjavah udeležencev so župani soglasali z notranjim ministrom Maronijem, da je potrebna večja angaziranost Dezele Sicilije v boju proti organiziranemu kriminalu. In s tega vidika so ocenili kot pozitiven izziv Maronijev predlog, da bi se morala dezela uprava angazirati v boju proti mafiji in tudi prevzeti koordinacijo policijskih sil.

V državnem merilu pa je zamisel izzvala ostro polemiko, saj jo je marsikdo ocenil kot poskus vlade, da bi se vsaj delno otrsela tega problema.

»Zacetniška nepremisljenost,« je potezo ocenil bivši minister za okolje Valdo Spini, ki je dodal, da je »mafija finančna in kriminalna organizacija, ki ima vsedržavno in celo mednarodno razsežnost, zato država ne more zvrniti bremena na Dezele Sicilijo«. Precej podobno je bilo stališče predstavnika DSL Massima D'Alema, ki je dodal, da »boj proti mafiji zahteva zelo specializirano policijo«. Manj kritični pa so bili republikanci in predsednik Demokratičnega federativnega gibanja Giovanni Moro. Republikanci so v svojem glasilu poudarili, da bi moral »Maroni poglobiti problem in precizirati nacrt, predvsem pa paziti, da ne pokvari tega, kar je bilo že narejeno«. Giovanni Moro pa se je zavzel, da vlada ne bi spodbujala samo take angaziranosti državljanov, ki se udeležajo le v bakladah ali rjuhah na oknih.

Ob tej polemiki pa se je razvila še druga med ministrom Maronijem in bivsim predsednikom Francescom Cossigo o obveščevalnih službah. Maroni je v intervjuju za milanski Corriere della sera bivešemu predsedniku očital, da skuša iz svojih razlogov destabilizirati obveščevalno službo Sidsa, Cossiga pa je notranjemu ministru takoj vrnil milo za drago, čes da je »neizkušen in nevarno naiven«. Cossiga je tudi pisal predsedniku vlade in zahteval sprejem pri predsedniku republike. D'Alema pa je to polemiko ocenil kot »zaskrbljujoč spopad za oblast«.

ŠTUDENTI PA SO SE UPRLI

Šolska naloga: homoseksualci onesnažujejo

RIM - Ali homoseksualci onesnažujejo? Profesor Antonio Chiacchio, ki že trideset let na italijanskih visjih solah poučuje literarne predmete, nima dvomov: »Menim, da opravevanje in legitimiranje raznih oblik spolnih anomalij, kot celo poroka med homoseksualci, pomenita novo etapo v procesu cloveskega onesnaževanja, ki ni nič manj nevarno kot ekološko.« To misel je profesor ponudil kot naslov šolske naloge dijakom 3. C razreda klasičnega liceja Guglielmotti v Civitavecchii. Dijaki pa so očitno manj ozkih pogledov kot njihov profesor in so krajevnim

casopisom poslali odprto pismo, v katerem med drugim ugotavljajo, da mora poučevanje sloneti na spoštovanju in strpnosti do vseh različnosti.

Ko je zadeva pršla v javnost, so polemike izbruhnile. Združenje Arci Gay je obtožilo profesorja, da vceplja svojim dijakom rasizem in predsodke ter od šolskega skrbnika zahtevalo njegovo odstopanje. Podtajnica v ministrstvu za šolstvo Mariella Mazzetto pa je izrazila mnenje, da naslov, ki ga je predlagal prof. Chiacchio, sicer »ni oportun«, da pa reakcija studentov dokazuje, da so bili vendarle vzgajani v duhu strpnosti.

Noseča ženska žrtev napada

FIRENCE - Verjetno bo morala 35-letna S.M. iz Firenc prekiniti nosečnost, potem ko jo je 54-let stari A.M., sicer industrijec iz Mantove, divjako napadel, udaril s pestjo v trebuh, ji prisolil zausnico in obrcal. Moski je ze znan policiji zaradi finančnih prekrškov in nasilja. Zensko, ki se je vracala iz otroškega vrtca, je skusal s svojim vozilom prehiteti, vendar mu ni uspelo, ker je nasproti pripeljal tovornjak. Zatem jo je prehitel, se ustavil pred njo in jo napadel.

RIM / MEDNARODNI SIMPOZIJ

Milan na vrhu lestvice nasilja v družinskem krogu

Ženske v večji meri ovajajo nasilne zakonce, toda največ primerov ostane še vedno neprijavljenih

RIM - Milan je italijansko mesto, kjer so ženske najpogostejše žrtev družinskega nasilja, severna Italija pa območje, kjer so lani zabeležili največ pretepev, groženj in posilstev. Tako so povedali včeraj med predstavitvijo mednarodnega srečanja o nasilju v družinskem okolju. Simpozij prireja v Rimu združenje italijanskih sodnic.

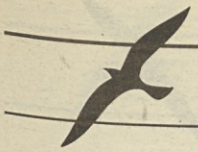
Nasilje v družinskem okviru, vsaj po razpoložljivih statističnih podatkih, se ne stopnjuje. »V ženskah pa se krepi zavest o njihovih pravicah in postopno popuška kultura molčečnosti,« je pojasnila sodnica rimskega sodišča za mladoletne Simonetta Matone, »zaradi tega se stopnjuje število ovadb organom

pregona.«

Po podatkih prirediteljev kongresa, na katerem bodo sodelovale sodnice in izvedenke tridesetih držav, so v Italiji največ zločinov v družinskem okolju zabeležili na jugu (58 odstotkov). »Vsiljevanje volje moskega in nasilje v družini sta pojava, ki sta razširjena po vsem svetu in v vseh kulturah, pri vseh narodih in družbenih slojih. Gre za pojave, katerih se je treba lotiti s primerni psihoterapevtskim pristopom,« je povedala predsednica združenja italijanskih sodnic Gabriella Lucciolli. Njeno izvajanje italijanski podatki potrjujejo, saj Milanu na lestvici mest, v katerih so zabeležili največ prime-

rov nasilja v družinskem krogu, sledijo Palermo, Turin in Neapelj.

Ob prijavljenih primerih nasilja pa je najbrž še veliko neprijavljenih. »Kultura družine ne dopušča onečascenja,« je pojasnila sodnica Margherita Gerunda, »kar pomeni, da se skuša problem prikriti. In ko ženska ovadi nasilneza in razglasi družinsko nasilje, ji družba ne bo pomagala«. Število prijavljenih primerov nasilja se sicer večja, vendar veliko počasneje od družbene kulturne rasti, kar je po oceni sodnic dokaz, kako težko je se naceti tisto miselnost, ki brani družino za vsako ceno, tudi ko se iz osnovne družbene celice spremeni v pravi pekel.

RIM / V PARLAMENTU

Med opozicijo in večino spor o predsedstvih vseh komisij

RIM - Pogovor je trajal dobro uro, a ni bil ploden. Minister za odnose s parlamentom Giuliano Ferrara in načelnika parlamentarnih skupin Naprednega zavezništva Luigi Berlinguer in Cesare Salvi so se razšli brez dogovora ter drug drugega obtoževali starih političnih prijemov iz časov, ko sta se večina in opozicija uradno soocali, podtalno pa dogovarjali za upravljanje vzvodov oblasti. Med vladno večino in opozicijo se nakazuje zaostritev spopada, ki bo dosegla visok v senatu, kjer je moč nasprotnih blokov enakovredna.

Vprašanje, kdo bo vodil parlamentarne komisije, že dalj časa podžiga polemiko med vladno koalicijo in opozicijo, pa tudi v večini sami ni zelo enotnih pogledov. Napredna koalicija je zato sklenila, da bo skušala problem načelno rešiti v pogovoru z ministrom za odnose s parlamentom Giulianom Ferraro. »Postavili smo načelno zahtevo, da bi opozicija morala voditi vse komisije, ki imajo nadzorno nalogo,« sta po pogovoru z ministrom poudarila načelnika progresivnih skupin Salvi in Berlinguer in obtožujoče dodala, da jim je v zameno »minister ponudil samo drobiz«. Minister Ferrara, pa je odgovoril, »živimo na dveh različnih planetih. Predlagali smo gentlemanski dogovor, ki pa so ga zavrnili in zahtevali nacelni sporazum. Toda večina se ne more in se ne sme odpovedati svoji vlogi političnega in programskega usmerjanja.«

Spor se stopnjuje in zato je verjetno, da bo v odnosih med večino in opozicijo spet prišlo do naprežanja misic. Kolikor je bilo mogoče razumeti, je bila vladna koalicija pripravljena popustiti pri nekaterih dvodomnih komisijah, medtem ko je opozicija zahtevala predsedstvo bistvenih komisij, kot so protimafijska, proračunska in ustavna. Pri proračunski in ustavni komisiji pa večina očitno ni pripravljena popustiti, saj gre za telesi, ki lahko spodbudita ali zavreta zakonodajno delo. O predsedstvu protimafijske komisije pa pogledi večine niso enotni. Severna liga je naklonjena predsedniku iz vrst opozicije, Forza Italia pa bi vodstvo te komisije rada zaupala svoji predstavnici, bivši sodnici Tiziani Parenti.

Problem predsedstev razdvaja tudi volilno koalicijo. Najbolj sporno je predsedstvo poslanske zunanje politične komisije, ki bi ga Nacionalno zavezništvo rado zaupalo svojemu predstavniku Mirku Tremagli, medtem ko tej kandidaturi nasprotujejo Severna liga in Pannellovi federalisti. Tremaglia je včeraj poskušal okrepiti svojo kandidaturu in trdil, da ni nikoli zahteval revizije mej s Slovenijo in Hrvaško, toda republikanci so takoj posvarili večino, da bi ta kandidatura okrnila ugled Italije v očeh mednarodnega javnega mnenja.

VČERAJ PREDSTAVILI PRIREDITEV / ČETRTO SREČANJE MANJŠINSKIH ŠOL EU

Čez leto dni bo zaživela »Slovenska evrošola«

BREDI PAHOR

TRST - »Slovenska evrosola« ob 50-letnici obnove slovenskih sol v Italiji. Projekt je ambiciozen in dvakrat zanimiv, vsekakor pa ne gre več samo za načrt na papirju, saj je pripravljalni odbor včeraj na novinarski konferenci okvirno že predstavil srečanje dijakov nižjih srednjih sol jezikovnih manjšin Evropske unije. Kot je povedal podpredsednik Evropskega urada za manjšinske jezike Bojan Brezigar, je bilo prvo tovrstno srečanje v Bretanji (Francija) leta 1988, ponovili so ga tri leta kasneje v Walesu (VB), lani je izbirna padla na Frizijo (Nizozemska), naslednje leto pa bo na vrsti slovenska manjšina v FJK, ki bo med drugim slavila pomembno obletnico. Pripravljalni odbor, ki mu predseduje ravnatelj Nizje srednje sole Iga Grudna v Nabrežini Zvonko Legiša, je že določil datum prireditve - od 19. do 23. aprila 1995 - in izdelal okvirni program. Na srečanju bo sodelovalo približno 800 dijakov srednjih sol, ki bodo zastopali Katalonce, Baske, Ladince, Skote, Frizijce, Valizane, Irce, Nemce iz Danske, Lužiške Srbe in seveda Slovence iz FJK. Organizatorji se že pogovarjajo s predstavniki manjšinskih sol v Skandinaviji in Avstriji, se pravi v tistih državah, ki bodo 1. januarja prihodnjega leta že članice Evropske unije, prizade-

Prireditelji Slovenske evrošole med včerajšnjo tiskovno konferenco (Foto Kržmančič)

vajo pa si tudi, da bi se »Slovenske evrosole« udeležili tudi dijaki italijanske manjšine iz Istre, pa čeprav Slovenija in Hrvaška se nista članici EU.

Ce bo torej »Slovenska evrosola« že četrto zapovrstno srečanje dijakov srednjih sol jezikovnih manjšin EU, bo prireditev prinesla več pomembnih novosti, ki so jih prireditelji včeraj izpostavili. Kot že rečeno, se projekt, ki bo vseboval igre, športna srečanja in kulturne prireditve, vključuje v okviru proslav 50. obletnice obnove slovenskih sol v Italiji, ki so bile v dvajsetletnem fašističnem obdobju zaprte in prepuščene. Za slovensko manjšino v Italiji je seveda obletnica velikega pomena, kakor je tudi mednarodno dijaško

srečanje izredna prilagoditev za navezavo in utrjevanje medsebojnih stikov, zato je bila odločitev, da pri organizaciji oz. izvedbi celotne prireditve ne sodelujejo samo sole, temveč tudi kulturna, športna in druga društva kot izraz celostnega delovanja Slovencev v FJK, več kot upravičena, skoraj nujna. Srečanje bo potekalo v krajih videmske, gozdarne in trzaste pokrajine, gostujoče otroke pa bodo namestili po družinah otrok, ki obiskujejo slovenske sole v Italiji. Tako se bodo lahko mladi (prireditve se v glavnem udeležujejo otroci od 12. do 13. leta starosti) različnih manjšin bolje spoznali, obenem pa ne gre pozabiti na denarni vidik. Za kritje stroškov bo prispevala tudi Evropska komisija,

pokrovitelj pobude pa je kot doslej Evropski urad za manjšinske jezike iz Dublina. Prireditelji bodo tokrat več pozornosti posvetili tudi družabnosti, saj si nadejajo, da se bodo nekateri prireditve v okviru »Slovenske evrosole« udeležili tudi dijaki italijanskih srednjih sol iz Trsta in Gorice in se tako seznanili s svojimi vrstniki iz drugih držav, istocasno pa bi bila tudi priložnost za poglobitev znanstva s svojimi sovrstniki slovenske narodnosti.

Prireditve so seveda načrtovali tudi na izkušnjah prvih, ki so se jih udeležile razne slovenske sole iz Italije. Na prvem srečanju so bili tudi slovenski osnovnosolci in izkazalo se je, je včeraj povedala doberdobska didaktična

ravnateljica Nataša Pavlin, da so takšne prireditve primernejše za nekoliko večje otroke. Nekaterim drugim ne vsečnostim, na katere je opozoril ravnatelj Nizje srednje sole Ivana Canakarja pri Sv. Jakobu v Trstu Aldo Stefancic, ki se je s skupino dijakov udeležil lanskega srečanja, se bo težje izogniti: tudi naslednje leto bodo namreč sodelujoči namešteni po precej obseznem območju, zato pa so organizatorji predvideli več skupnih srečanj. Njihova glavna težnja pa je priprava taksne prireditve, na kateri ne bodo sodelujoči nikdar samo gledalci, temveč jo bodo vseskozi sooblikovali.

»Slovenska evrosola« bo zaživela 19. aprila naslednjega leta, se pravi na sredo po veliki noči. Na ta dan bodo vsi sodelujoči prispeli in jih bodo razmestili. Naslednji dan, 20. aprila, bo slovenska otvoritev, dan pa bodo posvetili manjšinam. Na tretji dan prireditve bodo igre in razna športna srečanja, ki nikakor ne bodo tekmovalnega značaja, dan pa bo potekal v duhu prijateljstva. Četrty dan, se pravi 22. april, so namenili kulturnim prireditvam, zato bo to dan veselja. In nato bo že vsega konec, saj smo že pri 23. aprilu, zaključnem dnevu »Slovenske evrosole«, ki bo obsegal verske obrede in pozdrave, izrečene v duhu miru. Ze kmalu po slovesu pa bodo začeli razpravljati, kje se bodo mladi manjšinci držav Evropske unije spet srečali.

RIM / NASILJE NEOFAŠISTOV

Obritoglavci opustošili rimski socialni center

RIM - Bil je petnast obritih glav, zakrinkani so bili in oboroženi z zlezelnimi palicami. Vdrli so v družbeni center in ga povsem razdejali, divje pretepli prisotne in dva ranili.

Prizorisce novega izgreda neofasističnih obritoglavcev je bil socialni center »Alice v mestu« v rimski četrti Monte Mario. In vse kaže, da gre za odgovor na dogajanje v Vicenzi in na odločno obsodbo demokratične javnosti proti manifestaciji neofasističnih gologlavcev v Venetu.

»Presenetili so nas. Zbrali smo se na dvorišču na skupščini, da bi se pogovorili o upravljanju centra, ko so malo pred polnočjo vdrli napadalci,« je povedala Maria Luisa, ki je bila v napadu lažje ranjena. »Sama jih nisem niti vi-

dela. Slisala sem le kolega, ki je pritekel in nas opozoril, da so na ulici fasisti,« je se dodalo dekle, ki je presedelo vso noč na kvesturi. »Pokazali so nam na desetine fotografij, toda napadalci so bili zakrinkani in nismo prepoznali nikogar,« je Maria Luisa povedala novinarjem.

Neofasistični nasilneži so za napad izkoristili dejstvo, da je socialni center na osamljenem kraju na robu četrti Monte Mario. Tudi policija, ki je prihitela na kraj agresije, je potrdila brutalnost napada. »Razbili so vse, tudi mope mla- dih obiskovalcev, potem ko so razdejali notranjost, razbili okna in uničili pohištvo,« so povedali preiskovalci. Na oddelku politične policije so prepričani, da je treba avtorstvo napada pripisati rimskim neofasističnim

obritoglavcem, in upajo, da jim bo kmalu uspelo ugotoviti istovetnost odgovornih. »Rimske nacijske poznamo dobro in ce - kot smo prepričani - so oni odgovorni za napad, upamo, da bomo kmalu odkrili krivce, ker imamo dobre vire informacij,« so zaupali novinarjem.

Rimska kvestura je odredila tudi nadzorstvo nad sedeži MSI, Nacionalnega zavezništva in mladinske misovske organizacije Fronte della gioventù v četrti, da bi »preprecila nove izgrede in morebitne povračilne akcije«. Glavni sedež obritoglavcev so zaprli pred dobrim letom na osnovi zakona, ki prepoveduje obnavljanje fašistične stranke, priznani voditelj gibanja Maurizio Boccacci pa je že dalj časa pod nadzorstvom.

POSVET BO NOVEMBRA

Otroški govor in manjšine

SPETER - Studijski center Nediza iz Spetra, Confemili (vsedržavni federativni odbor jezikovnih manjšin v Italiji) ter Fakulteta za sodobne jezike pri Univerzi v Vidnu bodo od 11. do 13. novembra pripravili mednarodni posvet »Otroški govor in manjšine«, ki bo obravnaval različne izkušnje glede manjšinskih jezikov in zgodnje dvojezičnosti, se posebno tiste, ki jo uvajajo v vrtcih in osnovnih solah.

Posveta, ki bo v Spetru, se bodo udeležili vidni predstavniki znanstvenega in pedagoškega področja. Posvet naj bi nudil priložnost za primerjanje in poznavanje studij, raziskav in izkušenj, katerih namen je razširjanje in utrjevanje manjšinskih jezikov in zgodnje dvoje-

zičnosti v solskem obdobju, in to tako tam, kjer to dejavnost podpira državna zakonodaja, kot v položajih, kjer te osnove ni.

Namen posvetovanja je tudi ta, da obstoječa razpravljanja zbere v organski projekt vzgojnih in organizacijskih posegov, ki bi lahko predstavljali uporabno osnovo za prilagajanje posameznim situacijam in potrebam. Na posvetu, ki ga bodo odprli s posegi predstavnikov javnih uprav in solskih struktur z obeh strani meje, bodo sodelovali tudi zastopniki bretonske, franko-provansalske, katalonske, nemške in frizijske skupnosti. Tridnevno posvetovanje pa bodo sklenili z okroglo mizo s predstavniki krajevnih in deželni- uprav. (R.P.)

NOVICE

Tudi vojvoda Amedeo povedal svoje o Osimu

AREZZO - Zdaj se tudi italijansko plemstvo vmešava v vprašanje odnosov s Slovenijo in Hrvaško. Vojvoda Amedeo d'Aosta je že pred časom zahteval nazaj vilo s parkom, ki jo je njegova rodbina imela na Brionih. Iz svoje rezidence v Borru v Toskani pa je včeraj sporočil, da je bila njegova zahteva le provokacija in da ne ve, ali mu bo vilo uspelo dobiti nazaj. »Vsekakor jo bom podaril Italiji,« je pojasnil.

Glede Osimskega sporazuma pa je vojvoda dejal, da »je bil malce sleparija v škodo tamkajšnjih Italijanov«, da pa je »juridicno zelo dobro izdelan« in da ga bo težko razveljaviti. Vsekakor po njegovem mnenju zadeve ne gre dramtizirati, tudi zato ne, da »ne bi delali težav ministru Martinu«. Dodal pa je se nasvet in opozorilo: »Na Slovence in Hrvate je treba dobro paziti: ce dvigujejo glas, jim je treba odgovoriti v istem tonu.«

V Neaplju streljanje pred sodno palačo

NEAPELJ - Pred neapeljsko sodno palačo je včeraj neuravnoteženec z nožem napadel vojaka, ki je bil na straži, mu iztrgal iz rok brzostrelko in začel streljati, dokler ga niso drugi vojaki onesposobili. Moski, 36-letni Gaetano Sportiello, je bil pri tem ranjen, tako da je zdaj zastražen v bolnišnici.

Sportiello je bil večkrat v umobolnici, pa tudi v zaporu. Svoje početje je opravičil kot protest, ker mu bivša žena ni dovoljevala, da bi videval sinove.

Komemoracija se bo začela ob 10. uri z maso, ob 11.30 pred spomenikom žrtev pa bosta spregovorila župan Premariacca in predsednik videmske ANPI Federico Vincenti.

KRIZA / GOVOR JE BIL ZLASTI O ŽELEZARNI

Minister Gnutti sprejel Sonega

Junija splošna mobilizacija delavstva

Novi minister za industrijo Vito Gnutti se je sinoči poblize seznanil s krizo železarne pri Skednju in s siceršnjim težkim stanjem industrije na Trzaskem. Tukajšnje razmere mu je obrazložil odgovorni deželni odbornik Lodo-vico Sonego, ki je zaprosil za sestanek z ministrom prvenstveno zaradi realne nevarnosti, da obrat AFS v kratkem zaprejo, če se ne oglasi nobeden od najavljenih kupcev. Vseh približno tisoč delavcev bi v tem primeru vpisali v tako imenovani režim mobilnosti, kar pomeni z drugimi besedami, da bi ostali na cesti vse do upokojitve. Poleg tega bi bilo ob zaposlitve se kakšnih sesto uslužben-

cev manjših obrtnih podjetij, ki redno oskrbujejo železarno.

Ministra Gnuttija je sicer pred kratkim opozoril na krizo pod Skednjo tudi novoizvoljeni trzaski parlamentarec Gualberto Niccolini. Včeraj nam je povedal, da si prizadeva za sestanek med Gnuttijem in izrednim komisarjem AFS Gianpaolom de Ferrero. Zakaj? Le-ta je zmanjšal pasivo podjetja s pet na eno milijardo lir in poleg tega pripravil smotrni razvojni načrt, ki predvideva odprtje drugega plavza, vendar je tedanji minister Savona načrt kratkoročno zavrnil, čeprav bi z njegovim sprejetjem železarno lahko resil iz stiske, kakor nam je zatrdil Nic-

colini.

Vito Gnutti je odborniku Sonegu zagotovil, da bo posredoval v prid vseh trzaskih industrijskih podjetij v krizi in sporočil, da bo odpotoval danes v Bruselj, kjer se bo z evropskim komisarjem za konkurenco Van Miertom in za industrijo Bangemanom pogovoril tudi o italijanskem dekretu, ki predvideva preustrojitve železarn oziroma jeklarn ter zadevne finančne podpore. Gnutti in Sonego se bosta v kratkem spet sestala, srečanje z ministrom pa zahtevajo tudi trzaski sindikati CGIL, CISL in UIL.

Ce zadeva z železarno ne bo rešena v juniju, bodo obrat zaprli, toda delavci in tehniki ne bodo ostali krizem rok. Ne samo, propadanje industrijskih dejavnosti z gradbeno vred in slabšanje razmer na področju prevoza je izzvalo enotno reakcijo pokrajinskih vodstev sindikatov, ki so napovedali za prvo polovico junija splošno mobilizacijo delavstva. V sredo, 1. junija, bo namreč skupščina delavcev v industriji, gradbeništvu in prevozu, ki se je bodo udeležili tudi delegati prizadetih podjetij. Če bodo ugotovili, da se stvari niso obrnile na bolje, bodo potegnili ustrezne zaključke in preverili odgovornosti vsake politične sile, institucije in podjetnika posebej ter se na tej podlagi odločili za najprimernejšo obliko protesta, ki pa nikakor ne bo blag.

PREUREDITEV / NAČRT TRŽAŠKIH GRADBINECV

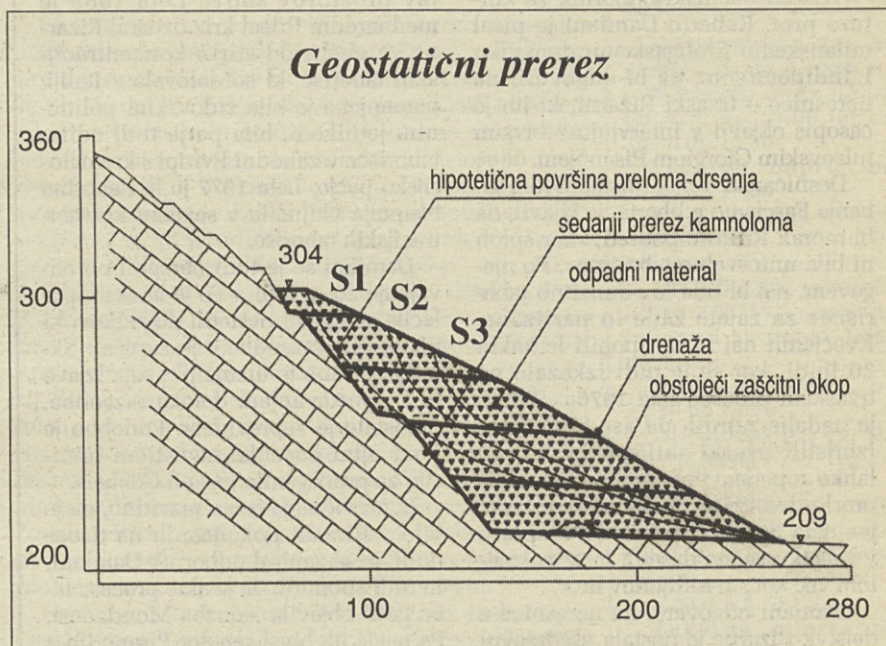
Kamnolom Faccanoni: odlagališče in še kaj...

Bonificirali naj bi ga z zelenjem - Trebenski jesarji lastniki

MARJAN KEMPERLE

Na maketi v razmerju ena proti tisoč spominja v grobem na grški Epidaur, arhitektonski biser Polikleitos mlajšega; če ga pogledas z morja, se ti kaže kot velika bela rana v zelenem pobočju pod Globojnerjem, ki so ga iznakazile roke in stroji modernega človeka. Kamnolom Faccanoni že več kot desetletje sameva v prahu in nevzdržni sončni pripeki nad Sv. Ivanom. Odkar so ga zaprli, ker je postalo izkopavanje kamna prenevarno, se je njegovo ime pojavilo v javnosti v navezi z vsakovrstnimi projekti, ki naj bi jih tam zgradili. Podjetnik Cardarelli je pred bankrotom sanjal, da bi tam zgradil centralo na sončno energijo. Sonca bi imel na pretek, saj bele skalne pecine dvigajo poleti temperaturo do 70 stopinj Celzija, a nevarnosti tudi, ker se kdaj pa kdaj se vedno kaka skala odtrga s strmega pobočja in zgrmi na ploščad sto in več metrov nižje. Pred leti se je časopisje razpisalo o načrtu, ki je predvideval gradnjo velike zelenjavne tržnice. Zatem je postalo aktualno velikansko predmetno parkirišče. Kot se v Trstu mnogokrat dogaja, so projekti ostali le projekti...

Včeraj so na sedežu Združenja trzaskih gradbincev predstavili nov načrt o »preustroju« kamnoloma Faccanoni. Projekt, ki so ga ponazorili z maketo, je med vsemi dosedanjimi se najbolj tehten in uresničljiv: kamnolom naj bi postal odlagališče za trde odpadke, ki bi jih sproti tako uredili, da bi v teku desetih let

Kamnolom Faccanoni v preseku: v temnejši barvi material, ki naj bi ga sem nanesli

vse pobočje pod Globojnerjem bonificirali, ga posejati z zelenjem in na njem posaditi dreve. Skratka: ko bi slo vse po računih, bi čez kako dobro desetletje bela rana izginila s pobočja nad Sv. Ivanom.

Gradbinci so vso zadevo dobro preračunali. Na Trzaskem manjkajo odlagališča za trde odpadke. Letos bo prenehalo delovati odlagališče na dolinskem koncu, prihodnje leto naj bi odprli odlagališče pri bivšem trebenskem »skovačonu« z razpoložljivostjo 200 tisoč kubičnih metrov, a v enem letu naj bi ga že napolnili. Kaj tedaj?

Ce bo vse steklo, kot si gradbinci želijo, bi morali potem odpreti odlagališče v kamnolomu Faccanoni. Zaradi blizine bi se zmanjšali stroški za odvažanje odpadkov od sedanjih 12.000 lir na kubik (kolikor stane odvažanje

odpadkov v odlagališče v Vilese) na 7.000 lir. Cene grabenih storitev bi se znižale, s čimer naj bi se okoristila vsa skupnost. Kamnolom bi »požrl« 2 milijona 100 tisoč kubičnih metrov materiala, ki bi ga nanasali »strokovno«: z nadmorske višine 209 metrov (s ploščadi) bi raste v hrib pod naklonskim kotom 30 stopinj, zatem bi »strmino« ublazili (naklonski kot 25 stopinj), da bi zadostili potrebi po varnosti in zmanjšali na minimum možnosti postopnega drsenja materiala v dolino. Vsakih dvajset metrov višine bi uredili drenažne kanale za otekanje deževnice, kar je nujno potrebno za stabilnost objekta. Odlaganje bi končali na koti 304 m nadmorske višine. Zadnje tri velike desetmeterske skalne police naj bi zakrili kasneje: sem naj bi nanesli material s pespoti, ki vodi z

Drazce. Predno bi kamnolom napolnili, bi minilo vsaj deset let, vsa operacija pa bi prinesla gradbincem 6 milijard lir dobička.

To so predvidevanja. Do uresnitve bo treba počakati se na nekaj uradnih »formalnosti«. Zemljišče je skoraj popolnoma last podjetja SICAT, ki je bila povezana s finančno družbo Finsepol. Ker je podjetje končalo v stečaju, bodo zemljišče prodali na javni dražbi. Gradbinci so predvideli, da jih bo nakup zemljišča stal kake 4 milijarde lir. Približno desetina zemljišča pa je last trebenskega jursarskega odbora (skrajni desni predel in »jezik« v sredini kamnoloma). Gradbinci menijo, da ne bodo imeli težav s trebenskimi jesarji za odkup zemljišča.

Drugo težavo predstavlja regulacijski načrt. Občina bi morala točno določiti, da je bivši kamnolom namenjen za odlagališče. Brez tega sklepa, bi načrt splaval po vodi.

To so torej »neznanke«, ki se pogojujejo odprtje novega odlagališča. Gradbince pa verjetno bolj kot odlagališče zanima nekaj drugega: poldrugi hektar zemljišča pod kamnolomom, ki je tudi last podjetja SICAT in ga bodo tudi prodali na javni dražbi.

To zemljišče je zazidljivo. Doslej se ni nihče lotil zidanja na tem območju, ker je bilo prasno in polti neznansko vroče, povrhu vsega pa tudi nevarno, torej povsem nerentabilno. Ko bo pobočje hriba bonificirano in bo prijetna senca dreves »nadmestila« sedanje vrele skalne police, se bo tu razvnel boj za gradnjo. Ce bo občina potrdila sedanji indeks zazidljivosti 4 (stirje kubični metri gradnje na vsak kvadratni meter), bi lahko pod pobočjem zgradili kakih 120 stanovanj. Predsednik Združenja trzaskih gradbincev Sergio Venuti je na včerajšnji tekovni konferenci zanimal, da bi bili obe zadevi tako tesno povezani. Moramo mu verjeti. Vsaj dokler ne bodo pod pobočjem Globojnerja zrastle nove hise...

ČLOVEKOLJUBNA AKCIJA

Nogometaši-popevkarji bodo prišli kmalu v Trst

V »sinjem salonu« trzaskega zupanstva na Velikem trgu bo to soboto ob 12. uri tiskovna konferenca, na kateri bodo končno povedali, kdaj in proti komu bo državna nogometna reprezentanca popevkarjev odigrala solidarnostno tekmo za pomoč trpečim. Kakor je znano, bi morala biti tekma še ta mesec, vendar so sodniki prve in druge nogometne lige sodelovanje odpovedali. V soboto bomo torej zvedeli, ali bodo Gian-Morandi in drugi velikani lahke glasbe igra-

li ravno proti reprezentanci sodnikov, ali pa morda proti ženski reprezentanci, kakor se širijo glasovi. Razen tega bomo izvedeli za slogan človekoljubne prireditve na Roccovem stadionu, ki je bil predmet posebnega natečaja med študenti in študentkami visjih srednjih sol v vsej Furlaniji-Juljski krajini, in seveda tudi za ceno vstopnic. Izkupicek tekme bodo namenili raziskavam o rakastih obolenjih, prevenciji slepote in pomoči trpečim otrokom.

ZDRAVSTVO / DVA SESTANKA S SINDIKATI

Pred odločitvami

Deželni odbornik za zdravstvo Giorgio Matassi se je včeraj sestal v Trstu s sindikalnimi predstavniki zdravnikov ter drugih zdravstvenih delavcev. Govor je bil o problemu reorganizacije trzasko bolnišniške mreže ter se zlasti o okvirnem načrtu za preureditev glavne bolnišnice. Srečanja se je udeležil tudi upravni koordinator Trzasko krajevne zdravstvene enote Franco Zigrino. Skoro istocasno pa so predstavniki deželne svetove skupin na sedežu deželne sveta v Trstu sprejeli predstavnike sindikatov CGIL, CISL in UIL, da bi slisali njihovo mnenje o snujoci se deželni zdravstveni reformi.

Deželni odbornik Matassi je na prvem srečanju tako rekoc uradno predstavil dokument, ki ga je pripravila dezelna direkcija za zdravstvo z naslovom »Predhodna ocena o izvedljivosti različnih alternativnih naložb v trzasko bolnišniško omrežje«. Kot je razvidno iz samega naslova, gre dejansko za predhodni oziroma okvirni načrt, ki je bil med drugim izdelan z namenom, da bi spodbudil strokovno razpravo o enem izmed dolgoletnih vozlov trzaskoga zdravstva. Kritično soocenje je tudi potrebno, ker gre v vsakem primeru za velik finančni napor in se prej za odločitve, ki bodo bistveno zaznamovale trzasko bolnišniško ponudbo v pri-

hodnjih desetletjih.

Odbornik Matassi je na srečanju dejal, da je treba pri ocenjevanju različnih možnih rešitev, ki jih preliminarni načrt nakazuje, upoštevati predvsem tehnične argumente, tako da bi dokončna odločitev kar najbolje ustrezala vsem potrebam in zahtevam. Eden izmed glavnih problemov, ki se postavlja, je, kako urediti emergentno medicino. Po mnenju dezelne direkcije za zdravstvo jo je treba koncentrirati na enem samem mestu, se pravi konkretno ali v glavni bolnišnici ali v katinarski. Od rešitve tega problema je potem odvisna namestitve kardiologije in kardiokirurgije. O vsem tem so vabljeni, da se izrečejo tudi zdravniki in drugi zdravstveni delavci prek svojih stanovskih organizacij.

Kar zadeva sestanek sindikatov CGIL, CISL in UIL s predstavništvom dezelne sveta, pa velja omeniti, da se uokvirja v priprave na sejo dezelne sveta z dne 31. t. m., na kateri bi morali zaceti obravnavo zakonskega predloga za reformo dezelnega zdravstva. Kot so zapisali v dokumentu, ki so ga izročili na srečanju, so dindikati za to, da bi ohranili 6 krajevnih zdravstvenih enot v FJK, kakor tudi za to, da bi trzaska, videmska, pordenonska in goriska bolnišnica postala podjetja in ostale glavni členi dezelne bolnišniškega omrežja.

NENAMERNI UMOR

Za smrt bolnika krivijo zdravnika ter osebje

Ko so ga 3. avgusta predlanskim sprejeli v bolnico, so tedaj 80-letnemu Costanteju Kriscaku povedali, da bo ozdravel v 20 dneh, seveda ce ne pride do komplikacij. Na žalost je do komplikacij prišlo, in zelo hudih, saj je se istega dne izdihnil. Uvedli so preiskavo in pod obtožbo nenamernega umora so se na sodišču zaslili Federico Arrigoni, ki je bil tistega dne zaposlen na ortopedskem oddelku, bolničarja Luisa Turchetto in Di Piero Stella ter specializirani družbeno-zdravstveni pomočnik Giacomo Fusco.

Kriscak je bil v jutranjih urah namenjen s Trga Valmaura na Trg Cagni, ko ga je pri prečkanju ceste (izven prehoda za pešce) z vespo povozil 27-letni Fabio Rumiz iz Ul. Carpineto 5/1. Ponesrečenca

so odpeljali v bolnico, kjer pa niso ugotovili, da ima poškodovane ledvice in je zvečer umrl zaradi notranje krvavitve. Dežurni zdravnik je bil tistega dne 45-letni Arrigoni, ki mu javni tožilec Dainotti ocita, da po pregledu bolnika ni opravil se vseh izvidov, ki naj bi bili v teh primerih potrebni. Poleg tega naj ne bi bil seznanil zdravnika, ki je zatem prevzel njegovo mesto. Pred isto obtožbo nenamernega umora se morajo zagovarjati Turchettova, Stellova in Fusco, ces da so opazili sledi krvi v urinu pone-rencenca, vendar o tem niso nikogar obvestili.

Obravnava se bo nadaljevala 8. junija, ker se je pretor Arturo Picciotto sklenil, da zaslisi primarija ortopedskega oddelka, ki mu mora nuditi pojasnila o delovanju oddelka.

Župan Milo in Ghersina o Žavljah

Dezelna uprava bo že v prihodnjih dneh preverila tehnično in finančno izvedljivost predlogov za odpravo prometne stiske v Žavljah in zgodovinskem središču Milj, ki so jih iznesli miljski upravitelji. To je poudaril odbornik za prostorsko načrtovanje Paolo Ghersina na včerajšnjem sestanku z županom Ser-giom Milom, ki sta se ga udeležila tudi občinska odbornika Otello Tibaldi in Ferry Scherl.

Govor je bil tako o smotni ureditvi prometnic znotraj Milj, s katero bi bilo mogoče razviti vse krajevne zmogljivosti na turističnem področju, kakor tudi o gneči s tovornjaki v Žavljah, od koder ta vozila peljejo na mejo pri Rabujezu in obratno. Prizadeto prebivalstvo je že 1. oktobra lani predložilo deželni upravi ljudsko peticijo s 1.600 podpisi.

POLEMIKA / ODBORNIK DAMIANI ODGOVARJA

GUTENBERGOV TRG / VČERAJ ZAČETEK

Rižarna še buri duhove

Tržaski občinski odbornik za kulturo prof. Roberto Damiani je pisal milanskemu filologskemu dnevniku L'Indipendente, da bi odgovoril na neresnice o tržiški Rižarni, ki jih je časopis objavil v intervjuju z bivšim misovskim Giorgiom Pisanom.

Desničarski veljak, ustanovitelj gibanja Fascismo e libertà, je izjavil, da bi morali Rižarno podreti, »ker sploh ni bila uničevalno taborišče«. Po njegovem, naj bi bila le » tranzitno taborišče » za zajete Žide in partizane. Kvečjemu naj bi tu » pobili le kakih 20 ljudi, kot se je tudi izkazalo na tržiškem procesu leta 1976«. Pisanò je nadalje zatrdil, da »so si Rižarno izmislili tržiški antifasisti, da bi jo lahko zoperstavili fojbam, v katerih je umrlo desetisoč Italijanov«, in da jo je »dala zgraditi Spaccinijeva uprava v začetku sedemdesetih let z nakazilom več kot sto milijonov lir.«

Damiani odgovarja na neresnice z dejstvi. Rižarna je postala vsedrjavni spomenik leta 1965; tržiška občina si je prevzela nalogo za primerno uredi-

tev prostorov smrti. Leta 1969 je mednarodni Rdeči križ označil Rižarno za enega od starih koncentracijskih taborišč, ki so delovala v Italiji; namenjena je bila židovskim političnim jetnikom, bila pa je tudi edino taborišče v zahodni Evropi s krematorijsko pečjo. Leta 1977 jo je Zahodna Nemčija vključila v seznam koncentracijskih taborišč.

Damiani se je tudi obregnil ob navajanje 20 mrtvih. »To je le ekstrapolacija enega od nestetih dogodkov, ki jih navaja razsodba,« je zapisal. Skratka: Pisanò je utemeljil svoje izjave le z upoštevanjem delčka razsodbe, preostalo je »sprevidel«. Podobno je pred njim počenjal nacistični minister za propagando Joseph Göbbels.

Iz razsodbe je jasno razvidno, da je bilo v Rižarni pokončanih na tisoče ljudi, je se zapisal odbornik Damiani, in tudi spomnil, da je akte procesa leta 1988 objavila založba Mondadori. Pa naj si jih bivši senator Pisanò (in z njim tudi odgovorna urednica L'Indipendente Pia Luisa Bianco) pogleda...

Knjiga kot sredstvo za spodbujanje dialoga

Razstavljene tudi slovenske knjige - Srečanje s Furiom Colombom

Od včeraj je delček središčnega trga Unità posvečen izumitelju tiska. Gutenbergov trg je namreč naslov pobude, ki sta jo priredila ministrstvo za kulturne in naravne dobrine ter državna ljudska knjižnica v sodelovanju s študijskim centrom za mladinsko književnost A. Alberti. Prireditev spada v okvir leta knjige, ki ga je proglasila Evropska skupnost. Za to priložnost je sredi trga zrastle velik bel sotor, pod katerim so nasle prostor stojnice nekaterih knjigarn na sliki). Med številnimi razstavljenimi knjigami je lahko najti tudi nekaj slovenskih knjig, ki jih ponuja Založništvo tržiškega tiska. Levji kotiček pod sotorom pa je namenjen diskusijskim srečanjem, okroglim mizam in srečanjem z avtorji. Tu se je za otvoritveno slovesnost zbralo lepo število predstavnikov prirediteljev, oblasti in sponzorjev. Pobuda je se kar precej številnemu občinstvu orisala dr. Fontana, voditeljica tukajšnje ljudske knjižnice, ki ima namen, da bi nebralce pritegnila k branju. Podrobneje je okvir pobude predstavil Francesco Sicilia z ministrstva za kulturne in naravne dobrine, ki je navedel se ostale pobude drugod v Italiji, med katerimi je tržiška med najbolj pomembnimi. Zaustavil se je se pri vlogi knjižnic za spodbujanje kulturne dejavnosti, za posredovanja med izdajatelji in bralci, za dokumentiranje, za spodbujanje dialoga in razumevanja med narodi. Spregovoril je tudi zupan Illy, ki je poudaril razloge, zaradi katerih je mesto dalo na razpolago svoj najpomembnejši trg. Po

predstavniki dežele, prefektura in univerze so spregovorili se predstavniki sponzorjev: Tržasko hranilnico in Lloyd Adriaatica. Pozdrave je poslal tudi škof Belloni. Po uradnih obveznostih se je takoj začela prva od napovedanih okroglih miz na temo: Kritika kultura v casnikarstvu, bibliografija: vodila za bralce. Z vprašanji so se pod vodstvom prof. Elvia Guagninija spoprijeli izvedenci v bibliografiji Benedetto Aschero, Patrizia Bertini, Giuseppe Gigliozzi, docent za italijanistiko na tržiški soli za prevajalce Fabio Russo, urednik tržiške kulturne strani dnevnika Il Piccolo Roberto Curci in esejist ter pisatelj Claudio Marabini. Sotor se je nato napolnil do zadnjega kotička za napovedano srečanje s Furiom Colombom, znanim publicistom in amerikanistom, avtorjem številnih knjig, ki nas vodijo k spoznavanju sodobne stvarnosti. Ob tej priložnosti je predstavil svojo zadnjo knjigo Gli altri, che farne. V okviru pobude se bo do 30. maja zvrstilo še veliko prireditev, raziskav, iger in animacij. (bov)

Svečanost

Pri spomeniku ob cesti, ki pelje na Proseško postajo bo v nedeljo, ob 11. uri svečanost v počastitev spomina desetih talcev, ki so jih nacifasisti obesili. Govorila bosta zgoniška županja Tamara Blažina in Giorgio Marzi. Nastopili bodo proseška godba, zbor V. Mirk in člani amaterskega odra Jaka Stoka.

BIVŠI POSLANEC CARLO TASSI NA SINOČNJI MANIFESTACIJI NEOFAŠISTOV

Srajca je plava, duša pa črna...

Misovski veljaki na sinočnjem volilnem shodu (KROMA)

Carlo Tassi je kot parlamentarec MSI redno prihajal v poslansko zbornico v črni srajci, sedaj pa so se časi očitno spremenili. Na sinočno volilno manifestacijo MSI-Nacionalnega zavezništva je prišel v plavi srajci in ohranil le črno kravato. V duši, kot je sam priznal, pa je ostal hromozonsko fasist. Po njegovem se Italija začne na meji s Francijo in konca na Reki, fasizem je odraz inteligence, slovenščina pa je le skrupulacijo narecij in nič več. Fini lahko molci, saj je Nacionalno zavezništvo podobno kot prej MSI fasistično gibanje in nič drugega.

Razglašeno nota včerajšnjega shoda je predstavljala bolonjski novinar Piero Buscarolli, ki je začudenemu občinstvu povedal, da Koper in Reka nista več italijanski mesti. Tisti, ki tako misli v bistvu škodi Italiji in le pogreva slovenski

in hrvaški nacionalizem. Rim naj po njegovem raje zaustavi naraščajoči germanški vpliv na Slovenijo in Hrvatsko. Buscarolli je na koncu svojega posega žel zelo sramežljiv aplavz.

Več odobravanja sta nedvomno žela Sergio Giacomelli in Lucio Toth, nekdanji demokristjan in ezulski demagog, ki je sedal skočil na Finijev voz in se z Giacomellijem bori za vsako volilno preferenco. Rekel je, da Dalmacija ni bila nikoli Hrvatska, kvečjemu jugoslovanska...

Totha in njegovo neofasistično družino je sinoci poslušal ves glavni stab združenj in organizacij istrskih beguncev, od predsednika Unije Istranov Denisa Ziganteja vse do obceprisotnega odvetnika Paola Sardosa Albertinija, ki očitno že išče široko desničarsko podporo za jesenske pokrajinske volitve.

SODIŠČE / MAMILA

Sodnik ni sprejel zahtev javnega tožilca De Nicola

»Ste zmagal?«, je nekdo vprašal namestnika državnega pravdnika De Nicola. »Ne, bilo je izenačeno«, je odvrnil. Kazni, ki jih je De Nicola zahteval na včerajšnjem procesu proti skupini oseb, obtoženih prekupevanja in posesti mamil, so bile namreč precej višje od tistih, ki jih je zatem naložil sodnik Raffaele Morvay. Poleg tega je De Nicola nekatere dolžil se ugrabitve in izsiljevanja. Zadeva je nasploh zapletena, saj je prišlo na dan, da so nekateri sodelovali s policijo, ki pa jih je zatem skupaj s sodnikom pustila na cedilu (ker se sodelovanje ni konkretiziralo, potem ko je Roberto Babici, eden od glavnih obtožencev, zbežal).

Ugrabitve in izsiljevanja so bili obtoženi Dario Sciscioli, Duilio Giorgiani in Babici, ki so Bruna Massima junija lani odpeljali na Kras in ga prisilili, da je z golimi rokami izkopal veliko luknjo, nakar so nanj se urinirali: to je bila kazen, ker ni izročil denarja za mamilo, kokain in ecstasy, ki so ga prodajali po diskotekah. Tistega dne je Bruno nekaj slutil, zaprosil je za pomoč Nicola Sansebastiana, Giovanni Moscardelli in Augusta D'Alessandra, vendar so se jim ugrabitelji izmuznili. Bruno se je obrnil na policijo, preiskovalci pa so izkoristili priložnost in nekatere vprašali za sodelovanje. Vse se je dokaj klavirno končalo, sodelovanja na procesu niso upoštevali, Brunovi prijatelji pa so se morali zagovarjati zaradi prodaje in posesti mamila.

Včeraj so torej izrekli se zadnje razsodbe. Sciscioli bo moral sedeti dve leti in 4 mesece, Giorgiani 2 leti in 2 mesece, Sansebastiano 2 leti (plačati mora tudi 20 milijonov lir globe), D'Alessandro 1 leto in 6 mesecev (14 milijonov lir globe), Moscardelli 1 leto in 10 mesecev (18 milijonov lir globe).

NOVICE

Aretirali tudi Tržačana

V okviru obširne preiskave okrajne protimafijske direkcije iz Lecceja, ki je bila uperjena proti nezakoniti imigraciji, so za zapahe spravili tudi 42-letnega Silvana De Micheleja, ki so ga zasačili v Vidmu. De Michele je že imel opravka s trgovino z orožjem, tihotapil je tudi cigarete. Preiskovalci so odkrili organizacijo, ki so jo sestavljali Italijani, Kitajci ter Albanci in ki je v Apulijo doslej pripeljala vsaj 1200 tujcev (vsak je moral plačati po 1000 dolarjev). Zatem so tujce na črno zaposlili bodisi v Italiji kot Španiji in Franciji.

Imeli so precej sreče

Nekaj po 15. uri je na križišču med Ul. Brigata Casale ter državno cesto 202 prišlo do hujše prometne nezgode, ki pa na srečo ni terjala človeških žrtev, temveč le precejšnjo materialno škodo. Zalete la sta se nemški avtomobil znamke audi, v katerem so bile tri osebe, ter Y10 s tržiško registrsko tablico, v katerem sta se peljala 68-letni Antonio Favento in njegova tri leta mlajša žena Pierina Giasche. Mali Y10 je zaneslo v skarpo, vendar sta se tudi priletna zakonca resila brez hujših posledic.

Repentabor: razstava vin

V repentabski občini tečejo priprave na 32. razstavo terana in pokusnje belih vin, ki jo bo občinska uprava priredila 9. in 10. julija. Do 30. maja se z izpolnitvijo posebnega obrazca in navedbo predpisanih podatkov lahko prijavijo tisti vinogradniki iz repentabske občine, ki so pridelali vsaj 5 hl terana oz. enako količino belega vina. Čeprav lanska letina ni bila ravno najboljša, saj je bil pridelek manjši zaradi posledic suše, pa vseeno pričakujejo, da bo odziv dober. (B)

GLASBA / TRŽAŠKA POPEVKA ZA NAJMLAJŠE

Pevski uspeh male Tjaše

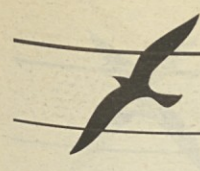
Zmagala je skupno z zborčkom, ki ga je vodila Pija Cah

bili spet prica lepi uveljavitvi naših mladih grl.

Zirija je podelila posebno nagrado 11-letnemu kantavtorju Albertu Bravinu za njegovo pesem »Pantigana de casa mia«. Preostalih osem pesmi so uvrstili ex aequo na drugo mesto. Najmlajši udeleženec, Lorenzo Lucchesi, je bil »star« ko-

maj stiri leta, mnogo aplavzov pa je pozlel tudi 12-letni kabaretist »Antares«, ki je zabaval občinstvo s svojimi skeci v stilu Villaggiovega Fantozija. Finalni del prireditve bo predvajala tržiška zasebna TV oddaja Teleanterna, in sicer v soboto ob 14.30, v nedeljo pa ob 17.30.

NA ŠOLAH V ROJANU IN PRI SV. IVANU

Značke so podelili domači ustvarjalci

V Rojanu godalni trio, pri Sv. Ivanu slikar Palčič

»Knjiga je najboljša prijateljica, vzemite jo s seboj na počitnice...« S temi besedami je zaključila svoj kratek pozdrav podpravnateljica didaktičnega ravnanja pri sv. Ivanu Mirjam Mikolj na slovesnem podeljevanju bralnih značk v Rojanu. Prisotni so bili učenci sole Bazovskij junaki iz Rojana ter učenci sole F. S. Finžgarja iz Barkovelj.

Najprej so pred otroke, njihove učiteljice ter starše stopili flavtistka Nives Košuta, violinist Piero Zanon ter celist Peter Filipčič. Prisotne je pozdravila učiteljica Maria Floridan, nakar je trio zagral znakarjem nekaj barocne in klasične skladbe Telemanna, Mozarta, Hajdna, Schuberta in Sostakoviča. Sledil je najbolj pričakovani del, in sicer podeljevanje bralnih značk, kot plačilo za učenje, ki skozi vse solsko leto pridno jemljejo knjigo v roko.

Ob isti uri je potekalo pri Svetem Ivanu, na soli O. Zupanciča, srečanje s slovenskim umetnikom Klavdijem Palcicem, ki je bil povabljen na solo, da podeli učencem bralne značke. Gosta je pozdravila učiteljica Katja. Palcic je učencem dobro znan, saj je ilustriral njihove citanke in učbenike ter nekaj otroških knjig. Učiteljica Vesna je nato pripovedovala pravljico medtem ko je Palcic pripovedoval ilustriral na plakati. Vse je bilo zelo priscno, vključno s podelitvijo Cicibanovih značk. Ob koncu so učenci pod

Prireditve ob podeljevanju bralnih značk v rojanski šoli (Foto Krizmančič/KROMA)

vodstvom učiteljice Ani zapeli gostu v zahvalo.

Tako se je tudi didaktično ravnanje pri sv. Ivanu oddolžilo svojim učencem s podelitvijo bralnih značk. Znakarji so imeli letos veliko in prijetno priloznost, da so nagrade prejeli od domačih zamejskih ustvarjalcev, ki bogatijo našo narodnostno skupnost s svojim ustvarjanjem tako na književnem področju kot na glasbenem in likovnem. Pravilno je, da naši malčki spoznajo domače ustvarjalce, kajti le tako bodo lažje prisli v stik z ustvarjalci onkraj meje, ki jih je veliko in so učencem znani, predvsem preko otroških revij in knjig. Vendar pa se otrokov svet siri in bogati, potem ko spozna domače okolje.

(MIM)

PRIREDITVE / OD DANES DO 31. T. M.

Moira Orfei in Moskovski cirkus

Svoje šotore sta postavila pri tržaški športni palači

Ljubitelji cirkusa bodo v treh dneh prisli na svoj račun. V Trstu namreč gostujeta od 25. do 31. maja znani Cirkus Moire Orfei in prav tako znani Moskovski cirkus. Nastanila sta se pri tržaški športni palači. Danes in jutri bosta odprla svoje šotore občin- stvu ob 21. uri, v petek, soboto, nedeljo in v torek pa bosta po dve predstavi dnevno, prva z začetkom ob 17. uri in druga z začetkom ob 21.15.

Cirkusa obetata res zanimive večere. Spored predvideva nastop same Moire Orfei, njenih sinov Stefana in Lare in moža Walterja Nonesa. Vsi stiri so pravi mojstri v nastopih z živali, a vsak izmed njih je specialist v nekatere vscinah. Sledili bodo kozaki Merdenova, akrobati Pijinski, kulturstev Muhtar Guseingadjev, transformista Anatoli in Ljubov Sudarhikov, klovn in skupina plesalcev znamenitega gledališča

Bolsoj. Skratka, gre za tri ure izredno privlačnega sporeda.

Omenimo naj, da je do sodelovanja med obema cirkusoma prislo konec osemdesetih let, in sicer za časa pere- strojke Gorbačova. Takoj

je poželo velik uspeh, saj sta oba cirkusa skupno že večkrat nastopala tudi po televiziji.

Pristavimo naj, da zainteresirani lahko vsak dan obiščejo cirkuski zoološki vrt, in sicer od 10. do 14. ure.

SLOKARJEVI POTOVALNI VTISI IN ŽERJALOV »HOMAGE« POKOJNEMU UMETNIKU

New York in Černigoj v DSI

Poslušalci v Društvu slovenskih izobražencev so se v ponedeljek sprehodili po prostranih newyorskkih ulicah in si ogledali visoke nebotičnike tega milijonskega mesta. Diapozitive je prikazal casnikar Marjan Slokar, ki je obiskal ZDA pred nekaj meseci in je od tam prinesel nekaj lep- jih fotografskih vtisov. Pred prikazom diapozitivov pa je bilo v DSI tudi odprtje razstave akvarelov umetnika Edija Zerjale, ki jo je umetnik posvetil svojemu pokojnemu profesorju Avgustu

Cernigoju.

Prav v tem času so prisle na dan polemike zaradi Cernigojeve zapuščine, je dejal Zerjal. »Jaz pa se ga želim s to razstavo spomniti kot odličnega pedagoga in mentorja in tudi kot prijatelja, ki me je uvedel v slikarstvo. Nikakor ne smemo pozabiti njegovega dela z mladino - veliko umetnikov je »ustvaril« prav on,« je se dejal Edi Zerjal ob otvoritvi razstave svojih najnovejših izdelkov, akvarelov, ki v živih, toplih barvah, predstavljajo

kamnito kraško pokrajino. Umetnika je uvodoma predstavil predsednik DSI Sergij Pahor.

Nato so bili na sporedu diapozitivi Marjana Slokarja, ki jih odlikujeta velik čut za opazovanje in smisel za fotografijo. Avtor je posnetke opremil tudi s spremnim tekstom, v katerem je opozoril na zanimivosti New Yorka, mesta, v katerem je razlika med revnimi in

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA,
25. maja 1994
GREGORIJ

Sonce vzide ob 5:24 in
zatone ob 20:40 - Dolžina
dneva 15.16 - Luna vzide
ob 21.13 in zatone ob 5.34.

Jutri, CETREK,
26. maja 1994
FILIP

VREME VČERAJ: tem-
peratura zraka 20,3 stopi-
nje, zračni tlak 1012,2
mb ustaljen, veter 6 km na
uro severo-zahodnik, vla-
ga 77-odstotna, nebo
oblačno, morje skoraj mir-
no, temperatura morja 19
stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Stefa-
nia Luiso, Alen Buljaba-
sic, Piero Gherbaz.

GM / JUTRI DRUGI NASTOP

Zaključne akademije

Sinočnji nastop v Luteranski cerkvi nadvse uspešen

Po včerajšnjem prepričljivem začetku letošnjih zaključnih akademij sole GM »Marij Kogoj« v Trstu, bo jutri v Luteranski cerkvi na vrsti druga od štirih predvi- denih akademij. Tokrat se bodo prijateljem glasbene mladine predstavili gojenci in komorne skupine že nekoliko višjih letnikov in tudi dva od letošnjih petih konservatorijskih diplomantov sole. Na sporedu bo 10 točk z zaključno, v kateri bo nastopil solski godalni orkester, ki se je odlično odrezal že na letošnjem srečanju orkestror glasbenih sol Primorske.

Jutri bomo tako poslušali violinista 4. r. Stefana Ar- te-sija, kitarista 5. r. Maxa Cernigoja, duo Tamara Tretjak - flauta in Christian Volpi - kitara, trio kitar Jurij Gruden, Andrej Mocilnik, Igor Rolich, kvartet Tamara Giorgi - klj. flauta, Marjana Debeljuh - flauta, Aleksander Sluga - celo in Martina Feri - klavir, violinistko Ambro Cossutta (1.r. sr.) s Karin Cossutto pri klavirju, kvintet flaut Erika Buzecan, Metka Zerjal, Irina Perosa, Valentina Bembi in Marjana Debeljuh, violinskega diplomanta Davida Zerjale, violoncelističnega diplomanta Aleksandra Slu- go in za konec, kot receno, solski godalni orkester z diri- gentom in mentorjem prof. Petrom Filipčicem.

Nastopajoči bodo izvajali dela Chopina, Srebotnjaka, Castelnuovo-Tedesca, Hindemitha, Quanza, Viottija, Boismortiena, Vivaldija, Tartinija in Ipvaca.

Zacetek akademije ob 20.30. Naslednja, tretja akade- mija, bo v ponedeljek, 30. maja. (jk)

UMRLI SO: 76-letna Apollonia Argenti, 88-let- na Iolanda Tuzzi, 76-letna Nives Bizzaro, 79-letna Maria Minca, 69-letna Ce- lestina Comuzzi, 80-letna Angela Glavic, 69-letna Li- liana Perotti, 79-letna Gemma Libralato, 74-letna Elide Radivo, 84-letna Ma- ria Pettorosso, 80-letna Anna Chermetti, 90-letna Fede Rusig, 35-letni Gian- paolo Pozzan, 63-letni Ma- rio Delise.

LEKARNE

Od ponedeljka, 23., do
nedelje, 29. maja 1994.

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 ter od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od
13.00 do 16.00

Ul. Ginnastica 44 (tel.
764943), Ul. Commerciale
21.

OPCINE - Trg Monte Re
3 (tel. 213718) - samo po
telefonu za najnujnejše
primere.

Lekarne odprte od
19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 44, Ul.
Commerciale 21, Trg sv.
Jakoba 1.

OPCINE - Trg Monte Re
3 (tel. 213718) - samo po
telefonu za najnujnejše
primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Trg sv. Jakoba 1 (tel.
727057).

Za dostavljanje zdravil
na dom tel. 350505 - TE-
LEVITA

Urad za informacije
KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije
KZE deluje od ponedeljka
do petka od 8. do 13. ure. -
tel. 573012.

Zdravstvena dežurna
služba

Nočna služba od 20. do
8. ure, tel. 118, predpraz-
nična od 14. do 20. ure in
praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala
KZE-USL: 399-1111.

IZLETI

SKUPINA SONCNI ZA-
REK Zadružnega centra za
socialno dejavnost priredi
v petek, 10. junija izlet
namenjen mladini s po-
sebnimi potrebami v za-
bavni park Gardaland. Za
informacije ali vpisovanje
na sedežu zadruge v Ul.
Cicerone 8, tel. st. 360072
v jutranjih urah vsak dan,
razen sobot.

KRUT prireja 8-dnevno
bivanje v naravnem zdra-
višču Recoaro Terme od
4. do 11. julija. Zdravišče
se nahaja na 500 m nad-
morske višine. Vpisovanje
in informacije na sedežu
krožka v Ul. Cicerone 8,
tel. st. 360072 vsaki dan,
razen sobot, od 9. do 13.
ure.

DRUŠTVO SLOVEN-
SKIH UPOKOJENCEV TR-
ST organizira 15. junija iz-
let v Benetke, Murano -
otok barvastega stekla in
kristala in Burano - otok
cipk in vezenin. Vpiso-
vanje in informacije v to-
rek, 7. junija na sedežu
društva v Ul. Cicerone 8,
od 9. ure dalje.

ŠOLSKE VESTI

VLJUDNO VAS VABI-
MO na športno revijo
otroških vrtcev dolinskega
didaktičnega ravnanja, ki bo
27. t.m., ob 15. uri v
dolinski občinski telovad-
nici. Otroci, vzgojiteljice
in ravnateljica.

DIDAKTIČNO RAVNA-
TELSTVO V NABREZINI
vabi na drugo srečanje v
sklopu projekta starsi in
mladi 2000, ki bo jutri, 26.
t.m., ob 18. uri, v prostori-
h nabrežinske osnovne
sole. Dr. Erika Brišič bo
predavala na temo »Laj-
mova bolezen kot posledica
klopovega ugriza«.

MLADI IN GLEDALIŠČE

balet
modernej ples
igra

JUTRI, 26. MAJA OB 17. URI
V KULTURNEM DOMU V TRSTU

KINO

ARISTON - 17.15, 21.00 »Schindler's list«, r. Steven Spielberg.

EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 »Caro diario«, r. Nanni Moretti.

EXCELSIOR - 18.30, 20.15, 22.00 »Film blu«, r. Krzysztof Kieslowski.

NAZIONALE 1 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Una pallottola spuntata 33 e 1/3 - L'insulto finale«, i. Leslie Nielsen.

NAZIONALE 2 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Una pura formalità«, r. G. Tornatore, i. Roman Polanski.

NAZIONALE 3 - 17.30, 19.45, 22.00 »Vivere«.

NAZIONALE 4 - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Senza pelle«, i. Massimo Ghini, Anna Galiena.

GRATTACIELO - 18.30, 20.15, 22.00 »Jack, colpo di fulmine«, i. Paul Hogan.

MIGNON - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »Mamma, ho perso l'uccello«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

EDEN - 15.30 - 22.00 »Penetrazioni faticose dato il calibro della bestia«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.10 »Geronimo« i. Jason Patric, Robert Duval.

ALCIONE - 18.00, 20.00, 22.00 »L'inferno« r. Claude Chabrol, i. Emanuele Beart.

LUMIERE - 16.30, 17.50, 19.10, 20.30, 22.10 »Carmina Burana«, film-opera

RADIO - 15.30 - 21.30 »Le ragazze della notte«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

PRIREDTV

Ob zaključku slovenskega kurza, ki je bil posvečen predstavitvi slovenske poezije v antologijah bo danes, 25. t. m., ob 16. uri na Institutu za slovensko filologijo Filozofske fakultete v Trstu (Ul. Lazzaretto Vecchio 8, 3. nadst., soba št. 312) prof. Denis Poniž z univerze v Ljubljani in urednik antologije Mlada slovenska poezija predaval O NAJNOVEJSI SLOVENSKI POEZIJI.

DANES, 25. t. m., ob 20.30 bo v KD Rdeča zvezda v Saležu predaval prof. Fabio Perco na temo: KRASKA FAVNA DANES. Vabljeni!

KOORDINACIJSKI ODBOR UPOKOJENK ZA FJK prireja jutri, 26. t. m., ob 9. uri v veliki dvorani tržaške trgovinske zbornice, Ul. S. Nicolò razgovor na temo KDAJ IN KAKO - PRAVILNA UPORABA ZDRAVIL. Sodelujeta geriatra dr. Silvia Pierotti in dr. Danijel Zerjal. Vabljeni vsi!

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611

oglas - obvestila:

8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja:

8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

Ob izrednem uspehu
orkestra

Synthesis 4

in vseh mladih solistov
na pomembnem tekmo-
vanju v Franciji cestita

KD V. Vodnik

uri otvoritev razstave vin in nagajevanje, od 21. do 01. ure ples na prostem ob zvokih ansambla Zvezde; v soboto, 28. t. m., ob 9. uri mednarodni balinarski turnir SK Kras za XXI. KASKI POKAL - finale ob 18. ure; ob 18. odprtje kioskov, od 21. do 01. ure ples na prostem ob zvokih ansambla Kraški kvintet; v nedeljo, 29. t. m., ob 10. uri ex tempore za otroke vrtec in osnovnih sol; Shinkai karate klub - mednarodni turnir karateja za 5. POKAL ZGONIK v SKC v Zgoniku; ob 16. uri odprtje kioskov, ob 18.30 nagajevanje karateja; ob 19. uri nastop Folklorne skupine ekonomske šole iz Trbovelj in disco-balet plesalk; od 21. do 24. ure ples na prostem ob zvokih ansambla Adria kvintet. Zagotavljen parkirni prostor. Vabljeni!

KD F. VENTURINI vabi na zaključno prireditev, ki bo v nedeljo, 29. t. m., ob 17.30 v Kulturnem centru A. Ukmar-Miro pri Domju. Nastopajo vsi društveni odseki.

PROSVETNO DRUŠTVO MACKOLJE priredi tudi letos tradicionalni PRAZNIK CESENJ s sledecim programom: petek, 27. maja ob 17.00 odprtje kioskov, od 20.30 dalje ples z ansamblom ADRIA KVINTET; sobota, 28. maja, ob 17.00 odprtje kioskov, od 20.30 dalje ples z ansamblom KRT; nedelja, 29. maja, ob 15.00 odprtje kioskov, ob 18.00 začetek kulturnega programa, nastop folklorne skupine iz Starega Trga ob Kolpi, sledi nastop godbe na pihala »Breg« iz Doline, od 20.30 dalje ples z ansamblom KRT; ponedeljek, 30. maja ob 17.00 odprtje kioskov, od 20.30 dalje ples z ansamblom NIGHT JUMP.

VZPI-ANPI, ANED in ANPPI tržaške pokrajine vabijo na PROSLAVO 30. obletnice obesanja 10 talcev, ki bo v nedeljo, 29. t. m., ob 11. uri pri spomeniku na travniku blizu prosekse železniške postaje.

KROZEK BRIN prireja v ponedeljek, 30. t. m., ob 17.30 v Ljudskem domu v Krizu PRAZNIK VCLANJEVANJA. Ob tej priložnosti bodo tudi predstavili program delovanja, sledil bo prigrizek.

OB 90-letnici Kosovelovega rojstva ZSKD v sodelovanju s Kulturnim centrom S. Kosovela iz Sezane vabi na predstavo V MENI, PREVART po izboru Kosovelovih pisem, ki jih je izbral Ales Berger. Scenograf in režiser Marko Sosič, igra Alojz Svete. V torek, 31. t. m., ob 20.30 v gledališču Miela v Trstu - Trg Duca degli Abruzzi 3. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom predstave.

KROZEK ISTRIA in INSTITUT GRAMSCI prireja v torek, 31. t. m., ob 17.30 v Novinarskem krožku (Korzo Italia 13) srečanje na temo TRST IN ISTRIA V SOVJETSKIH ARHIVIH: NOVA ODKRITJA IN NOVA VPRASANJA. Sodelujejo Giampaolo Valdevit, Raoul Pupo, Marco Galeazzi in Jera Vodusek.

V TOREK, 31. t. m., ob 20.30 bo v KD Rdeča zvezda v Saležu predaval prof. Fabio Perco na temo: KRASKA FAVNA DANES. Vabljeni!

KD V. VODNIK vabi na zaključno prireditev, ki bo v nedeljo, 29. t. m., ob 17.30 v Kulturnem centru A. Ukmar-Miro pri Domju. Nastopajo vsi društveni odseki.

OBVESTILA

SLOVENSKI VI-SOKOSOLSKI SKLAD »Sergij Tončić« sporoča, da se bo jutri, 26. maja t.l., ob 19.30, vršil redni občni zbor v pisarni B. Kureta, v ulici Cellini 2/IV. nadst.

TRŽASKA KNJIGARNA, NARODNA IN STUDIJSKA KNJIZNICA - TRST in ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA vabijo na »Minattijev večer« ob pesnikovi sedemdesetletnici in ob izidu njegove jubilejne antologije BOLECINA NEDOZIVETE-GA. Prireditve bo v petek, 27. maja, ob 17.30 v Tržaški knjigarni. Sodelujejo: Ivan Minatti, Boris Paternu, Milica Kravos in Patrizia Vascotto. Vabljeni!

MLADINSKA SKUPINA iz sv. Vincencija vabi v nedeljo, 29. t. m., ob 8. uri na MLADINSKO MASO, ki bo ob priliki prvega sv. obhajila. Masi, ki bo v cerkvi sv. Vincencija, bo sledila družabnost.

SKD I. GRUDEN obvešča, da se nadaljuje vpisovanje v poletno središče ZIV ZAV, ki bo od 18. do 30. julija na igrišču SD Sokol v Nabrezini. Za informacije tel. na št. 200620.

UPRAVA OBCE ZGONIK razpisuje natečaj za animatorje/ke za poletni center, ki se bo odvijal v Zgoniku od 4. do 15. julija. Interesenti morajo predložiti prošnje do vključno 4. junija t.l. Podrobne informacije nudi občinsko tajništvo tel. št. 229101.

MALI OGLASI

ISCIMO kuhinjsko pomočnico ob sobotah in nedeljah. Tel. št. 229113.

TRGOVINA Z GRAD-BENIM MATERIALOM isče večjega delavca. Tel. št. 211044.

PRODAM zaradi selitve peč za centr. ogrevanje Riello 18.000 kal. v odličnem stanju, skoraj nerabljeno, po ugodni ceni. Tel. 633277 od 20. ure dalje.

PRODAM tri dvojna vrata, okno in vhodna vrata, vse z okvirji v polnem lesu, po vsaki ceni. Tel. št. 220722.

ALUMINIJASTA vhodna vrata, dvojne sipe, 2,20 m x 80 cm prodam. Tel. št. 226619.

UGODNO PRODAM koze mlekarice. Tel. št. 228821 po 15. uri.

LEPO STANOVANJE v mestnem središču v Tržicu, 115kv m s tremi spalnicami, kuhinjo, dnevnic in dvema kopalnicama, dajem v najem. Tel. (0481)711772 od 8. do 9. ure in od 13. do 17. ure.

PRODAM kamnito stopo, ogled v Doberdobi, ul. Bonetti 2, vsak dan od 16. do 19. ure.

PRODAM motocikel Gilera XR2, 125 cc, v odličnem stanju, letnik 89. Telefonirati ob večernih urah na št. (0481)882231.

MARIO PAHOR je v Zupancicevi ul. št. 8 v Jamljah odprl osmico. Toci belo in crno vino ter nudi domač prigrizek.

OSMICO ima v Medje vasi Ferfolja do 30. t. m.

OSMICO ima Franko Strain, Križpot št. 84. Toci belo in crno vino.

OSMICO so odprli Coljevi v Samatoci št. 20.

OSMICO so odprli pri Batkovi, Repen 32. Vljudno vabljeni!

OSMICO ima odprto Mario Milic, Repnič št. 39.

23-LETNI mladenc isče prijateljico, ki bi zelela z njim na dopust po Grčiji. Pisati krajši curriculum s sliko in tel. št. na Publiet, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod sifro »Grčija«.

ZGODOVINA / PROF. RAJKO BRATOŽ V GORICI

Oglejski patriarhi in slovanski svet

Slovenski zgodovinar ponudil dragocen prispevek k poznavanju naše preteklosti

MARKO WALTRITSCH

Zares je škoda, da zanimiva predavanja o zgodovinskem dogajanju v nasih in sosednjih krajih, ki jih prireja Goriski institut za socialno in versko zgodovino, privabijo bolj malo poslušalcev in skoro nimajo odziva v tukajšnjem časopisju. Vsebinsko predavanje sicer kasneje lahko bremo v zborniku državne knjižnice »Studi Goriziani« ali v kaki priložnostni publikaciji, vendar tudi v tem primeru bodo tekste prebrali redki ljudje, skoro gotovo vedno eni in isti. Širša javnost se za te stvari zal ne zanima. Zaradi tega in zaradi nepoznavanja resničnega preteklega dogajanja potem tujemgo neresnične in absurdne ocene o goriski preteklosti. Stvar je se bolj absurdna, ker takšne ocene prihajajo iz ust vodilnih političnih osebnosti, tu pa tam tudi iz ust nekaterih, ki se imajo za intelektualce. Mirno lahko ugotavljamo, da je odziv na takšna predavanja med gorisko slovensko publiko sorazmerno večji kot med italijansko.

V konferenčni dvorani zavoda Stella Matutina se je prejšnji dan zbralo le nekaj desetih ljudi, da bi poslušalo predavanje, ki je imelo naslov »Zgodnji srednji vek med Oglejem in Alpami«. Zares je škoda, da se je vabilu odzvalo tako malo ljudi, saj je predavatelj, prof. Rajko Bratož z univerze v Ljubljani, mojstrski prikazal dosedanje vedenje o dogajanju na našem ozemlju v času, ko so sem prišli Slovani in ko so se dali pokristjaniti, tudi po zaslugi Oglejskega patriarhata, pa čeprav ta ni v tem, vsaj v prvi fazi, igral poglavno vlogo.

GORICA VITTORIA 18.40-20.20-22.15 »Sister act II«. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO Zaprto. Jutri: 18.00-20.00-22.00 »Due irresistibili brontoloni«.

TRZIC COMUNALE Zaprto.

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU V GORICI je na ogled razstava slik Milovana Bressana. Urnik: od 9.00 do 12.00 in od 15.00 do 18.00. V istem urniku si je mogoče v Kulturnem domu do 30. t. m. ogledati tudi zanimivo razstavo, ki jo prireja vsedravnno združenje COOP, o preprečevanju nesreč in varnosti otrok zlasti v soli.

V KINU VITTORIA je med urnikom delovanja kinodvorane do 18. junija na ogled razstava umetnikov goriske likovne skupine »Antemoliti«.

V KATOLIŠKI KNJIGARNI razstavlja slikar Jurij Mikuletić. Ogled do 4. junija po urniku knjigarne.

NA GORIŠKEM GRADU v salonu Dezelnih stanov je do 29. maja na ogled antološka razstava padovanskega slikarja Bruna Gorla »Racconti del tempo«.

V GOSTILNI MILJO-GREENWICH v Devetakih je na ogled do 31. maja razstava del slikarja Dimi-

vitne vloge.

Prof. Bratož, znan po številnih raziskavah iz tega casa, ki so bile objavljene tako v slovenskih kot nemških publikacijah, je govoril v tekoci italijanscini, kar so poslušalci ugodno ocenili. Govoril je o veliki vlogi, ki jo je ne le v cerkvenem marveč tudi politično-državnem oziru na vsem ozemlju naseljenim s Slovenci dolga stoletja igral oglejski patriarhat. Njegov vpliv je segal tja do Donave in Panonije. Prihod Avarov in Slovanov je na tem ozemlju pomenil razbitje nekdanje rimske države in oblasti. V raznih krajih, največ na Celjskem, so si prejšnji rimski prebivalci na vse načine prizadevali, da bi s svojo kulturo in tudi ze krcsansko vero privabili nove slovanske naseljence. Sicer pa je krscanstvo prodiralo med Slovane bolj iz Soluna v Makedoniji in Solina pri Splitu kot pa iz Ogleja. Dokumente o tem hranijo predvsem v Rimu. Predavatelj se je v svojem zanimivem predavanju dotaknil predvsem arheoloških in arhivskih raziskav ter dejal, da o vsem tem se ni izrečena zadnja beseda.

Prof. Bratož je spretno povezoval cerkvene odnose Ogleja z alpskimi Slovani ter seveda prikazal tudi politično moč, ki jo je patriarhat, istocasno cerkvena in posvetna država, razvijal na tem ozemlju. S svoje strani je domačin prof. Sergio Tavano, ki je predavatelja predstavil, prikazal najnovejše raziskave o tem času v italijanskem kulturnem svetu, ki se koristno dopolnjujejo s tistimi iz slovenskega ter nemškega sveta.

KINO

PRIREDTV

IZLETI

SEKCIJA VZPI-ANPI V KRMINU prireja v nedeljo, 29. t. m., ob 10. uri v dvorani Italia spomin-sko slovesnost ob 50-letnici poboja pri Peternele in ob 50-letnici smrti Albina Verucchia.

V KULTURNEM DOMU V GORICI bo jutri ob 18.30 predavanje na temo Roling - strukturalna integracija za telesno usposabljanje in vpliv okolja na razum. Govorila bo Carla van Vlaanderen.

OBVESTILA

KSD DANICA VRH sklicuje sejo članov jutri, 26. maja, ob 20.45 v centru Danica na Vrh. Govor bo o pripravi na občni zbor.

ZDRUŽENJE SPORTNIH RIBICEV VIPAVA prireja v nedeljo, 29. t. m., piknik za člane in prijatelje. Družabnost se bo začela že v jutranjih urah pri Brunotu v Rubijah.

KMEČKA ZVEZA nudi strokovno pomoč pri izpolnjevanju davčnih prijav. Uradi v Ul. Malta 2 so odprti ob delavnikih od 8. do 12. ure (tel. 531644).

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV ZA GORIŠKO vabi na 5. redni občni zbor, ki bo v soboto, 28. maja, ob 16. uri v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici. Po zasedanju bo nastopil moški pevski zbor upo-

SPD GORICA prireja 12. junija avtobusni izlet v Globasnico, kjer bo 23. srečanje slovenskih planincev iz zamejstva. Prijave na sedežu društva ob sredah od 11. do 12. ure in ob četrtkih od 19. do 20. ure.

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLJE obvešča, da bo avtobus za izlet v Veneto 28. t. m. odpeljal iz Gorice ob 5.30. Izletniki bodo zatem vstopali v Dolu, na Poljanah, v Doberdobi in Jamljah. Na razpolago je še nekaj mest.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI

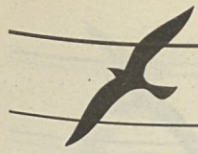
D'UDINE, Trg S. Francesco 4, tel. 530124

DEZURNA LEKARNA V TRZICU

AL REDENTORE, Ul. Rosselli 23, tel. 410340

POGREBI

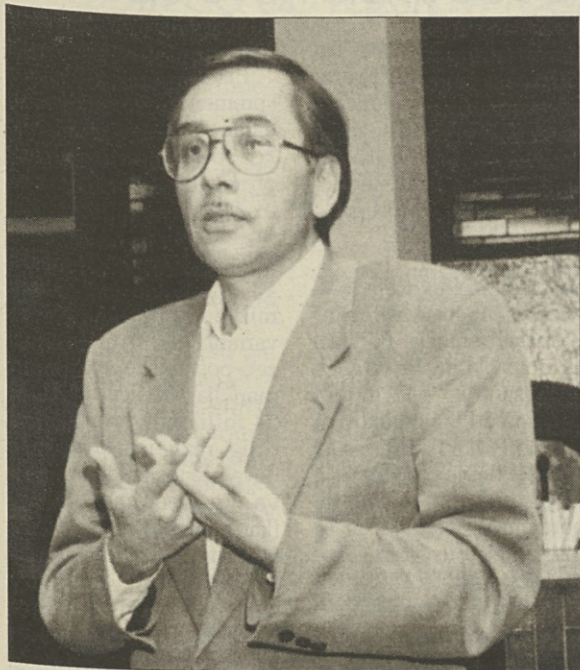
Danes, ob 9.30 Antonio Sacchettin iz bolnišnice Janeza od Boga v Gradisce, ob 9.30 Silvano Grando iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 11. uri Gastone De Piero iz splosne bolnišnice v cerkev v Strazicah in na glavno pokopališče, ob 13.15 Angela Stergar iz splosne bolnišnice v Mos.

VOLITVE / PREDSTAVITEV

Bruno Crocetti
na predstavitvi
z listo Cittadini

Prvi cilj uvrstitev v balotazo

Bruno Crocetti, kandidat list Cittadini, Progresisti in SSK

Lista "Cittadini per l'Isonzo" je predsinoci predstavila svoje kandidate za občinski svet in zupanskega kandidata, inž. Bruna Crocettija, ki ga podpirata tudi listi Progresistov in SSK. Skupna predstavitev Crocettija in treh povezanih list je bila sinoci, vendar bo mo o tem se poročali.

Ponedeljkov večer je bil dokaj nenavaden. Popestrili so ga namreč recitacije poezij in gledališki vložki članov skupine gledališkega pedagoga Walterja Mramorja. Vmes so bile predstavitve Crocettija, ki je na kratko prikazal vodilne smernice svojega upravnega programa, in kandidatov za občinski svet.

Cittadini, je bilo poudarjeno, nastopajo kot občanska lista in ne kot strankarska grupacija. Na njej so sicer osebnosti, ki

ze dalj časa aktivno nastopajo v politiki (taka sta nekdanji odbornik za urbanistiko Nicolò Fornasir in pokrajinski tajnik republikancev Maurizio Pecorari), se največ pa je novih ljudi, ki so se približali politiki, ker so soglasali z bitkami te skupine proti zahodni obvoznici, finančarski soli in za enotno pokrajinsko bolnišnico. Na srečanju so prevladovali optimistični toni in poudarki. Lista sama naj bi, tako upajo, zbrala kakih deset odstotkov glasov, Crocetti pa naj bi se skupno podporo vseh treh z njim povezanih list zanesljivo uvrstil v balotazo. Potem pa naj bi Gorici izbirali med clovekom evropske širine in odprtosti, kakršen je Crocetti, in kandidatom desnice Valentijem, s katerim nam preti povratek v izolacijo.

DOBERDOB / GLASBENO SREČANJE NA KRASU

Sprevod in koncert
pihalnih orkestrrovOsrednji del praznika je bil v nedeljo,
zanimivo nadaljevanje pa bo še v soboto

V nedeljo je bil v doberdobskem občinskem parku glavni večer za tradicionalnega 4. Glasbenega srečanja na Krasu, ki ga prireja Pihalni orkester Kras iz Doberdoba. Na sporedu je bil namreč sprevod pihalnih orkestrrov in nato koncert. Spreveda in koncerta so se kot povabljeni gostje udeležili Pihalni orkester iz Nabrezine, ki je nastopil pod vodstvom Stanka Misleja in Pihalni orkester iz Vogrskega, ki ga je vodil Matej Spacapan. Poleg njih se je seveda predstavil tudi Pihalni orkester Kras iz Doberdoba, ki je zaigral nekaj skladb. Na prireditvi je pod vodstvom uč. Ristovskega sodeloval tudi moški pevski zbor Jezero iz Doberdoba, ki je v spremstvu pihalnega orkestra zapel venček narodnih pesmi. Povezava obeh doberdobskih

glasbenih izrazov v skupnem nastopu je bila nadvse učinkovita in je razveselila res številno občinstvo.

Pred drugim delom koncerta doberdobske godbe na pihala so bili na vrsti pozdravi. Zupan Marjo Lavrencić je poudaril pomembnost manifestacije, ki je za Doberdob velike važnosti, saj poleg tega, da ponuja poslušalcem kvalitetno glasbo, združuje tudi veliko številno mladino. Pozdravila sta tudi predsednik Kmečke obrtne hranilnice iz Doberdoba Andrej Gergolet in predstavnik Zveze slovenskih kulturnih društev Slavko Tomsic. Prisoten je bil tudi Daniel Debernardo, predstavnik Vsestranskega združenja pihalnih orkestrrov Italije, ki je gostujočim godbam in pevskega zboru Jezero podelil spominske plakete.

te.

Pred tradicionalnim plesom je bila na sporedu še zanimivost, ki je pritegnila pozornost številnega občinstva. Doberdobski frizerki Mariza Peric in Nicoletta Ferlez, s koordinirano pomočjo trgovine oblačil iz Trzica in cvetlicarne iz Ronk, sta predstavili defile prišesek, v katerem je sodelovalo dvanajst deklet in stiri fantje. Večer se je zaključil v noč v spremstvu vesele glasbe Kraskega kvinteta.

S tem se 4. Glasbeno srečanje na Krasu se ni zaključilo, saj se bo praznik nadaljeval se prihodnjo soboto, ko sta napovedana nastopa pihalnega orkestra Novoles iz Straže pri Novem Mestu in mešanega pevskega zbora Primskovo iz Kranja, zvečer pa zabava s plesom.

Sprevod pihalnih orkestrrov po Doberdobu (foto Studio Reportage)

NOVICE

Predstavitev knjige o bodočem
razvoju Gorice in Nove Gorice

Razgovori o bodočnosti Gorice in Nove Gorice je naslov knjige, ki je izšla pred kratkim s podporo Kmečke banke in ki jo bodo jutri, 26. t.m., ob 18. uri predstavili v knjigarni Antonini na Korzu. Knjiga prinaša serijo krajsih prispevkov (v obliki intervjujev) petnajstih kulturnih in političnih delavcev iz italijanskega in slovenskega okolja. Med njimi so znana imena, od Cirila Zlobca do Sergija Pelhana, Margherite Hack, Pavla Maurensiga, Lucijana Vuge, Borisa Podrecca, Alberta Gasparinija itd. Knjigo so uredili Alfonsko Angelillo, Antonio Angelillo in Chiara Menato. Uvodno besedo bo imel prof. Luca Romano, zatem pa bodo spregovorili avtorji in nekateri med intervjuvanci.

Pisatelj Tone Pavček
bo danes delil bralne značke

Danes ob 10. uri bo v knjižnici Damir Feigel v Krizni ulici v Gorici tradicionalno podeljevanje bralnih značk učencem goriskih slovenskih sol. Gost dopoldneva bo priznani slovenski pisatelj Tone Pavček. Bralne značke bo letos prejelo kar 150 otrok, ki obiskujejo osnovne šole v Ulici Brolo v Gorici, pa v Pevmi, Standrežu in Steverjanu.

Adelaide Aglietta jutri v Gorici

Predsednica skupine Zelenih v Evropskem parlamentu Adelaide Aglietta bo jutri ob 10. uri govorila pred ljudskim vrhom v Gorici na shodu, ki ga prireja Zelena lista. Aglietta, ki je bila izvoljena v severnovzhodni Italiji, ponovno kandidira v našem okrožju. Na shodu bosta govorila tudi Renato Fiorelli, ki prav tako kandidira na evropskih volitvah in prof. Italo Corai, pokrajinski svetovalec v Pordenonu.

Informatizacija knjižnic

Pri Večnamenskem kulturnem centru v Ronkah so uresnili načrt informatizacije knjižničnega sistema na Trziskem, ki omogoča hitrejši in lažji dostop do knjižnega fonda. Na sistem so že poskusno vključene nekatere šole na Trziskem, jutri pa ga bodo predstavili javnosti. Od 9.30 do 11.30 in od 15.30 do 17.30 bodo računalniško "iskanje" prikazovali v dvorani Palazzetto Veneto.

Štipendija študentu z Madžarske

Ob ponedeljkovem srečanju na Trgovinski zbornici z goriskimi gospodarstveniki je vladni podtajnik za finance Asquini izkoristil priložnost, da je izročil madžarskemu študentu Marku Aurelu Erszegiju, ki obiskuje gorisko fakulteto za diplomatske vede, stipendijo v višini treh milijonov lir. Nagrado namenja Trgovinska zbornica zaslužnim tujim študentom. Slovesnosti so se udeležili tudi senatorja Bratina in Romoli ter poslanec Lovisoni.

Doberdob: srečanje upokojencev

Občinska zveza sindikata upokojencev CGIL v Doberdobu pripravlja jutri ob 16. uri srečanje upokojencev ter družabnost v občinskem parku v Doberdobu. Nastopil bo pihalni orkester Kras. Udeležence bodo pozdravili zupan dr. Mario Lavrencić, območni tajnik sindikata upokojencev CGIL Franco Manià in Irio Iob, ki v deželnem okviru odgovarja za sindikat upokojencev CGIL.

GORICA / CIEMME ŠE BREZ ŠPORTNE PALAČE

Težave glede igrišča brzdajo
veselje ob povratku v A ligo

Komisar Zaccheo včeraj sprejel igralce in vodstvo kluba

Odborniki, tehnično vodstvo in igralci goriskega novopečenega košarkarskega prvoligaša Ciemme si se niso dobro opomogli od nedeljskega slavlja, ko so sredi Vidma povsem zaslužno premagali ekipo iz Raguse in si na ta način zagotovili težko pričakovani povratek v A2 ligo, ko jih pestijo že novi, sicer pričakovani problemi in skrbi.

Po se neuradnih vesteh naj bi namreč morali v novi sezoni odigrati domaća srečanja daleč od Gorice. Govori se o Vicenzi ali celo Ferrari, saj je nastopanje v Trstu ali Vidmu nemogoče zaradi prisotnosti drugega prvoligaša. To pa zato, ker nova goriska sportna palaca do septembra naj-

Sprejem košarkarjev včeraj na goriskem županstvu (foto Studio Reportage)

brž ne bo se nared za novo košarkarsko sezono. Komisar italijanske košarkarske zveze Roberto Allievi je namreč včeraj omenjeni problem

tefonsko potrdil predsednici goriskega društva Mirelli Della Valle le nekaj minut pred slovesnostjo na goriski občini, kjer je občinski komisar

Pantaleo Zaccheo poleg priložnostnih cestitk nagradil vse, ki so zaslužni za prestižen povratek med elitne peterice italijanske košarke.

PUBLIKACIJE / MESEČNIK ZSKD IN ZŠSDI

Kultura, šport in drugo
v bogati številki GlasilaPred poletnim premorom pripravlja uredništvo še
monografsko številko o tiskani besedi na Goriškem

Na pobudo goriske Zveze slovenskih kulturnih društev in Združenja slovenskih sportnih društev je v teh dneh izšla deveta številka Glasila. Uvodnik izpod peresa Rudija Pavšica obravnava dokaj zanimivo temo in sicer sodelovanje med kulturniki iz zamejstva in matične domovine. Splošna ocena takšnega sodelovanja, ki je prišla iz ust predstavnikov kulturnih društev, je nezadostna, piše v Glasilu. To ne pomeni, da sodelovanja ni, je pa pomankljivo in večkrat sad rutine prej kot resne potrebe po medsebojnem spoznavanju.

Slovinci sprejemamo se z večjo zaskrbljenostjo vso sedanjo politično evolucijo - piše Marko

Lutman v "Razmišljanju pred volitvami" - saj se nam baje ne pišejo dobri časi. Prav zato potrebujemo se večjo strnjeno naših ljudi in organizacij. Spremembe v ritmu je razmišljanje Alda Rupla, ki ugotavlja, da bi bilo potrebno napraviti seznam vsega, kar se že sedaj oblikuje za jesenske mesece, zaradi boljše časovne porazdelitve in ustrezne razporeditve razpoložljivih moči. Zato morda tudi "spremembe ritma" v razmišljanju.

V Glasilu so tudi pripevki, ki so namenjeni vprašanju slovenskega zastopstva oziroma parlamenta ter razmišljanje o goriski gledališki soli, ki je prav pred dnevi v Kulturnem domu uspešno sklenila sezono. Med

pomembnimi goriskimi osebnostmi se tokrat Glasilo spominja Jožice Smetove, neopozabne prosvetne delavke in navdušene planinke. Vili Princić pa analizira sportno sezono, ki je bila polna zadoscenj. Če se želite prepričati, da tudi doma izdelanim orodjem lahko telovadite, preberite prispevek Mije Usaj Čescut, ki je obogaten tudi s risbami. Glasilo obsega tudi tokrat pregled prireditev in koledar najpomembnejših manifestacij, ki se bodo zvrstile na Goriškem.

Pred poletnimi počitnicami bo uredništvo Glasila izdalo še monografsko številko o tiskani besedi na Goriškem. Zanj je poskrbel Marko Waltritsch.

NOVA GORICA

Odnosi ob meji le niso najboljši

Obmejno sodelovanje med Novo Gorico in Italijo se je v zadnjem času prekinilo, kar pripisujejo političnim dogodkom zadnjega časa pri nas in v Italiji. Posledice je močno občutilo zlasti obmejno prebivalstvo. Kaj stori, so se sprasevali tudi na novogoriški občinski komisiji za stike z zamejstvom, ki se je sestala v ponedeljek.

Dogovorili so se, da bo novogoriška občina organizirala srečanje zupinov vseh ob slovensko-italijanski meji lezecih občin, in sicer v drugi polovici junija letos. Srečanje bo potekalo pod pokroviteljstvom ministrstva za zunanje zadeve, na njem pa se bodo pogovorili o sedanjem in nadaljnjem povezovanju med Sloveni-

Državna meja med obema Goricama - ovira sodelovanju? (Foto: V. Cuder)

jo in Italijo. Ti so v »ohla- jenem« meddržavnem ozračju se toliko bolj potrebni. Odveč bi bilo pisati, da je »tajanje« zale- denelih odnosov najbolj uspešno, da ga začnejo ti- sti, ki so jim najmanj po- godu, torej ljudje ob meji.

Komisija je pobudo go- riskega zgodovinarja Lu- ciana Spangerja, da bi obnovili porušen spome- nik na vzhodnem vrhu Svete Gore, ki ga je leta 1938 postavila italijanska

(fasistična) država v spo- min na žrtve prve sveto- vne vojne in ki ga je nek- do leta 1949 porušil, neu- trezno označila. Ceprav gre za spomenik, narejen po načrtih arhitekta Maxa Fabianija, bi bila obnova vprašljiva z naravovar- stvenega in političnega stališča. V zameno za ta- ko pobudo je novogoriški zupan predlagal, naj bi ti- sočletnico prvega ome- njanja Gorice (1001) pro- slavili z obnovo rusevin

cerkvice sv. Valentina na Sabotinu, ki je bila opu- ščena že za časa Franca Jožefa II. in porušena med prvo svetovno voj- no. Rusevine cerkvice se nahajajo točno na mejni črti med obema država- ma in obnovev le-te bi po mnenju članov komi- sije res simboliziralo so- čitje. Komisija je sklenila tudi to pobudo posredo- vati slovenskemu zuna- njemu ministrstvu.

Vojko Cuder

POSTOJNA / FINANCIRANJE NOVIH OBČIN

Pričakovali bolj natančne izračune

Koliko denarja bodo imele nove občine?

Clani postojnskega izvršnega sveta so včeraj razpravljali o tem, koliko denarja bodo v svojih proračunih imele nove občine, ki naj bi nastale na območju sedanje postojnske občine. Poleg te naj bi bile se obci- ne Pivka, Prestranek in Kosana. Podatke so v IS pri- pravili na osnovi izračuna oblikovanja sredstev za proračunsko porabo novih občin v Sloveniji, ki ga je oblikovalo ministrstvo za finance.

Na seji so dejali, da so od ministrstva pričakovali bolj natančne izračune, po- leg tega pa je gradivo v ob- čine prispelo pozno, saj bi ga krajanji potrebovali že, ko so se na zborih krajanov odločali o referendumskih območjih. Tretja pomanj- kljivost, ki so jo v IS očitali gradivu, pa je ta, da izraču- ni izhajajo iz prvotne orga- niziranosti občin (272 ob- čin). Takšna razdelitev je v postojnski občini predvi- devala nastanek samo dveh občin, Postojne in Pivke, na zborih krajanov

pa so se izoblikovala stiri, že prej nasteta referen- dumska območja. Podatka za novi občini Prestranek in Kosano so v IS morali preračunati iz podatkov za občino Pivka (kamor sedaj spadata ti dve območji), saj ju gradivo ministrstva ne obravnava posebej. Ker se niso sprejeti ustrezni zakoni, ki bodo določali, katere in koliko nalog bo z novo organiziranostjo občin prevzela država, so morali izračune možnega obsega proračunske porabe v no- vih občinah pripraviti v

dveh različicah.

Prva, ki upošteva ne- spremenjeno stanje (naloge ostanejo razdeljene tako, kot so zdaj) bi postojnski proračun napolnila v viši- ni 316 milijonov tolarjev, prihodki Pivke bi znašali 127 milijonov, Prestranka 45 in Kosane dobrih 21 milijonov tolarjev. Po tej varianti bi vse občine, raz- zen postojnske, imele pri- manjklaj, in sicer od 5 do 24 milijonov tolarjev. Po drugi različici, ki predvi- deva prenos nalog na drža- vo v največji možni meri (kar pomeni prenos 60 od- stotkov nalog), pa bi se predvidena sredstva zmanjšala za 60 odstotkov. Predvideni primanjkljaj bi v tem primeru v prej naste- tih občinah znašal dobrih 16 milijonov.

Mateja Godejsa

IZOLA / SEJA OBČINSKEGA IS

Izolska parkirišča bo gradilo podjetje Brest

Občinski IS je na včeraj- snji seji obravnaval in spre- jel predlog letosnjega prora- čuna, ki ga mora zdaj se dokončno potrditi občinska skupščina. Gre za znesek blizu 2.059.000 tolarjev, s katerimi bodo pokrite vse tekoče obveznosti in načr- tovane investicije.

Med najpomembnejšimi letošnjimi gradnjami v Izoli sta obe soli - slovenska in italijanska - za kateri so uspeli zagotoviti sredstva iz proračuna. IS je med dru- gim sprejel tudi sklep, da mora izolski Marininvest (Ma- rina) pred izdajo gradbene- ga dovoljenja za izvedbo del komunalne infrastrukture

predložiti posebno izjavo, s katero se bo obvezal, da bo takoj pridobil zagotovilo banke za kritje te naložbe. Obravnavali so tudi letno poročilo občinskega zavoda za planiranje in urbanizem, v katerem so posebej izpo- stavljene kadrovske težave, ker imajo za njihov obseg dela premalo strokovnih so- delavcev. Po večkratni predhodni obravnavi je na včerajšnji seji IS sprejel tudi sklep, da bo koncesijo za upravljanje mestnih parki- rišč oddal podjetju Biser, d.o.o., iz Izole, ki je po ja- vnem natečaju in dodatnih zahtevah IS ponudilo naju- godnejše pogoje. Boris Vuk

TOLMIN / OBČINSKI PRAZNIK

Nagrade najbolj zaslužnim

Slavnostna seja občinske skupščine v Knjižnici Cirila Kosmača

V knjižnici Cirila Kosmača je bila včeraj popoldne slavnostna seja občinske skupščine, s katero so za- znamovali današnji občinski praznik. To je bila, kot je dejal v svojem nagovoru tolminski župan, zadnja proslava občinskega praznika, saj po novem tolmin- ske občine v takem obsegu ne bo več. 25. maj so si ob- čani izbrali za svoj praznik v spomin na dogodke iz druge svetovne vojne.

Na sinočnji slavnostni se- ji je tolminski zupan dr. Vi- ktor Klanjšček podelil ob- činska priznanja. Plakete so prejeli Firminio Marinig, zupan občine Speter ob Na- diži za prijateljske odnose med tolminsko občino in špetsko in drugimi občinami v slovenski Beniciji, dr. Edmond Kovacic, direktor ZD Tolmin za 30-letno delo

v zdravstvu na Tolmin- skem, Kobariski muzej za promocijo Kobariskega, Tol- minskega in Slovenije me- dnarodni javnosti ter Gabri- jela Levpusček iz Tolmin- skega Loma za delo in po- moč v KS. Listino o prizna- nju so prejeli drezniški zu- pnik Janez Lapanja za obno- vo spomeniško zaščitene cerkve, predsednik kneske

KS Andrej Rejc za vestno in zagnano delo v kraju, zlasti v zvezi s samoprispevkom, predsednik krajevnega sku- pnosti Volce Zoran Skrlj za napredek in razvoj KS ter moški pevski zbor Justin Kogoj iz Dolenje Trebuse za 40-letno delo. Denarno na- grado pa sta prejela Soski alpinistični odsek in organi- zacija Rod puntarjev iz Tol- mina.

Kulturni program so obli- kovali tolminske gimnazij- ke z recitalom Podoba Tol- minske (pesmi Darka Ko- maca in prozni sestavki Franceta Bevka) in samo- spevi, ki jih je zapela Majda Luznik. (V. C.)

KOPER / ZOBOZDRAVSTVO

Ob koncu akcije »Za zdrave in čiste zobe«

Včeraj je bila v koprskem gledališču sklepna priredit- ev ob zaključku akcije »Za zdrave in čiste zobe« v občinah obalno-kraške regije. Akcija, ki se je pred 12 leti porodila v Zdravstvenem domu Ljublja- na Center, se je z leti razširila na vso Slovenijo.

Na vsakoletnem tekmo- vanju učencev prvih starih raz- redov osnovnih sol zoboz- zdravstveni delavci občasno pregledajo nekaj naključno izbranih učencev posame- znih razredov in ocenijo nji- hovo skrb za ustno higieno. Letos je v akciji sodelovalo 424 osnovnih sol. Med učen- ci koprskje regije so bili naju- spešnejši v 4. b razredu kopr-

ske osnovne sole Pinka To- maziča, učenci 4. c razreda izolske osnovne sole z itali- janskim učnim jezikom, učenci kombiniranega 1. in 2. razreda strunjske podru- žnice osnovne sole Lucija in učenci 4. razreda osnovne so- le Dutovlje. Organizator akci- je je stomatološka sekcija Slo- venskega zdravniškega druš- tva. Dr. Tatjana Leskovsek iz Zdravstvenega doma Ljublja- na je povedala, da je ustna hi- giena zelo pomemben del va- rovanja zdravih zob. Stroko- vna studija iz lanskega leta je pokazala veliko zmanjšanje primerov kariesa pri šest- in dvanajstletnikih.

Boris Vuk

NOVICE IZ POSTOJNE

Postavitve semaforjev

Na seji občinske komisije za promet so njeni clani pre- dlagali kar nekaj sprememb prometnega režima v Po- stojni. Glavni problem je, po mnenju komisije, križišče Prečne ulice in Titove ceste, kjer ob konicah nastajajo zastoji, nevarno pa je tudi za solarje. Težave naj bi od- pravili s postavitvijo semaforjev, kot je to v svoji peticiji predlagal tudi klub staršev. S pespotjo ob robu parki- rišča na Trgu padlih borcev bi pešcem (zlasti solarjem) olajšali pot do sportnega parka. Clani komisije so govo- rili tudi o velikem neredu, ki vlada ob Ljubljanski cesti. Gospodarij lokalov ob tej cesti so namreč odstranili za- porne kolicke, ki preprečujejo parkiranje, zato so v ko- misiji zahtevali, naj jih ponovno postavijo. Predlagali so tudi, da tovarnjakom, ki so se že kar »udomacili« na divjem makadamskem parkirišču poleg zdravstvenega doma, fizično prepredijo nadaljnje parkiranje.

Končana javna razgrnitev

Na včerajšnji seji izvršnega sveta so clani sprejeli stališča ob končani javni razgrnitvi predloga prostorskih uredi- tvenih pogojev za sanacijo degradiranega prostora obci- ne. Od 73 prijavljenih in obravnavanih posegov v pro- stor je po mnenju izdelovalca možno legalizirati 14 obe- ktov, 55 s pogoji sanacije, 4 objekte pa bo treba porušiti. Z izhodišči se je IS strinjal, zato tudi ni podprl pripomb, ki sta bile dane v času javne razgrnitve in razprave, če- prav se je o eni vnela na seji kar vroča razprava.

Ureditveni načrt Sovič

Na včerajšnji seji je občinska vlada potrdila tudi stališča ob končani javni razgrnitvi osnutka ureditvenega načrta Sovič in osnutka programskih zasnov za ta na- crt. Podobna stališča so sprejeli tudi o osnutku pro- storsko ureditvenih pogojev za kamnolom Razdrto.

Novice zbrala Mateja Godejsa

TOLMIN / TEDEN GOZDOV

Kako ljudem predstaviti gozd

Na okrogli mizi so spregovorili o novi organiziranosti gozdarstva

V okviru tedna gozdov, ki traja od 23. do 30. maja, sta Zavod za gozdove, orga- nizacijska enota Tolmin, ter Društvo inženirjev in teh- nikov gozdarstva Posočja pripravila pester program prireditev. Njihov namen je bil, da bi ljudje bolje spo- znali gozdarsko stroko, ki se je pred kratkim na novo organizirala.

Včeraj so odprli vrata za- voda za gozdove v Tolmi- nu. Gozdarski strokovnjaki so odgovarjali na vprašanja okoli nove organiziranosti gospodarjenja z gozdovi, o denacionalizaciji in usme- rjainju prostozivecih zivali v gozdovih. Zvečer je bila se predstavitev zavoda in okrogla miza o novi organi- ziranosti gozdarstva katero je predstavil dipl. ing. gozd. Maksimiljan Mohorič, sli- kovno ponazoritev pa je

prispeval dipl. ing. gozd. Edo Kozorog. O novi orga- niziranosti gozdarstva v Sloveniji in območju, ki ga pokriva tolminska organiza- cijaka enota, bomo obsirne- je poročali v jutrišnji števil- ki Republike.

Prireditve v okviru te- dna gozdov se nadaljujejo tudi danes: ob 19. uri bodo predstavili doktorsko diser- tacija dr. Igorja Dakskoble- rja iz Podbrda na temo Bu- kovi gozdovi srednjega Po- sočja. V četrtek, 26. maja, ob 19. uri bodo javnosti predstavili idejni projekt ureditve mestnega gozda Kozlov rob. Projekt sta pod vodstvom dipl. ing. gozd. Eda Kozoroga in ob uvo- dnih raziskavah dipl. ing. gozd. Danija Oblaka pripra- vila Peter Jan in Igor Rutar, in sicer v okviru maturite- tne naloge. (V. C.)

Deseta obletnica Vokalne skupine Portorož

Portoroška vokalna skupina (Foto: A. Žnidarčič)

PORTOROŽ - Te dni praznuje 10-le- tnico obstoja eden najbolj priljubljenih zborov na Obali Vokalna skupina Por- torož. Kot je povedal umetniški vodja zbora Mirando Bržan, je skupina nastala po dolgi in težavni razgovorih s pi- ranskimi in portoroškimi pevci, saj so bili le redki pripravljeni peti na pogre- bih. Po začetnih krizah in težavah ter menjavah članov, se je »ekipa« napo- sled ustalila. Zbor danes šteje dvanajst pevcev, to pa zato, da bi na vsakem na- stopu sodelovalo vsaj osem pevcev. Po- leg petja na pogrebih, kar je njihova

osnovna dejavnost, se udeležujejo vseh večjih pevskih prireditev v Sloveniji in zamejstvu, zlasti ponosni so na svoje nastope na reviji Primorska poje in Ta- boru slovenskih pevskih zborov v Sen- tvidu pri Stični. O živahni dejavnosti zbora govori tudi raznolik program, ki razen pogrebni pesmi obsega borbene, umetne in ljudske pesmi, v prihodnosti pa ga nameravajo obogatiti s pristno istrsko, hrvaško in italijansko pesmijo. Vokalna skupina Portorož bo imela ju- bilejni koncert v petek, 24. junija, v Kri- žnem hodniku v Piranu. (A. Žn.)

LIKOVNA UMETNOST / V PROSTORIH HRANILNICE IN POSOJILNICE NA OPČINAH

Multimedijsko izražanje umetnice Lidie Asta

Jutri bo ob razstavi tudi performance umetnice

V prostorih openske Hranilnice in posojilnice razstavlja se do 5. junija multimedijska umetnica iz Slovenije Lidia Asta. Slikarka, a obenem psihoterapevka, pisateljica, kostumografka in plesalka, spaja svoje življenjsko izkustvo, ki izžareva iz njenih stvaritev.

Oblikovno so pred nami reliefno obdelane slike večjih formatov z vložki poldrugh kamnov in drugih različnih materialov. Tematsko se človek znajde v kozmični dimenziji, na stičišču materialnega z duhovnim svetom. Pretok energije, ki navdihuje ust-

varjalni proces, se utelesa v izbranih materialih, ki prostorsko izostajajo in obenem nakazujejo pot metamorfoze med slikarsko in kiparsko obdelavo, kot med angelskimi hierarhijami in človeško, zemeljsko dimenzijo. Duhovna sporočila se zgoščajo v stiku z materialno stvarnostjo in zadbivajo spremenljive barve in oblike, podobno dozivlja človek preobraz, prelevi se v kozmičnega človeka, povzpe se nad zemeljskim materializ-

JASNA MERKU

mom preko barvnih vibracij in svetlobnih odtenkov, ki človeka vsrkajo v prostorsko dimenzijo in ga iztržejo časovni omejenosti. Ustvarjalni trenutek je za Lidio Asto celovit dogodek, vanj je vpleteno fizično telo, ki deluje kot prevodnik med miselnimi impulzi, ki se rojevajo v globini notranjega dozivljanja.

Intuitivnost in spretna koordinacija vodita umetnico do izvirnih oblikovnih rešitev, ki znajo posredovati gledalcu globoka

čutna in miselna sporočila. Opazovalec postane del slike, v njej se zrcali, začuti sorodno valovno dolžino, občuti lahko tudi boleče note, ki spremljajo razvoj človeštva.

Tako zasnovano multimedijsko slikarstvo se dinamično povezuje z okoljem in podzavestnih ravni. Psihični impulzi se osredotočajo okoli izbranih poldrugh kamnov, zdaj v drobcih korenin, v draperijah, zdaj v enigmatičnih prosojnih sferah, kjer postane vsak novi drobec materije slutnja o novi razsežnosti. Barvni prehodi in komaj zaznavni iridescentni bleški navabijo h kontemplaciji, pritegnejo k dialogu. Prav, ker pripadajo prikazane energije vzporedni dimenziji, kjer ni zemeljskih razsežnosti, nam vedpredstavnost pomaga pri posredovanju raznolikih mentalnih sugestij.

Jutri ob 19. uri bo ob razstavi performance, Lidia Asta bo svojo pozornost usmerila duhu banke in pred prisotnimi ustvarila nov likovni objekt. Tako se bo Lidia Asta približala krajevni stvarnosti, obenem bodo pa prisotni lahko prisostvovali prehodu iz likovnega navdiha do praktične realizacije umetnine z novim pristopom, ki celovito vpleta človeško bitje z okoljem in s soclovekom ter dovoljuje svoboden pretok ustvarjalnih energij.

Razstava bo odprta do 5.6.94 vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 10. do 13. in od 17. do 20. ure.

HOMMAGE / V TRŽAŠKEM GLEDALIŠČU MIELA

Derek Jarman v nizu Blue

Drevi se bo v gledališču Miela zaključil angleškemu režiserju in slikarju Dereku Jarmanu posvečeni niz Blue, ki ga je priredila druga Bonawentura v sodelovanju z British Film Clubom in British Councilom.

Poleg filmskega sporeda v veliki dvorani, ki predvideva ponovitev monokromatskega Blue, Jarmanove zadnje osebne in umetniške izpovedi, poetično ekranizacijo Shakespearovega Viharja The Tempest in onirični The Garden, bodo v mali dvorani vrteli zadnji video-intervju z režiserjem Amore Vincitore (Ljubezen zmagovalka), ki ga je posnel Roberto Nanni lani spomladi v Rimu, ko so v razstavnici palači (Palazzo delle Esposizioni) odprli razstavo Jarmanovih slik in pregled njegovih filmskih del. Derek Jarman je bil takrat že hudo bolan in se je zavedal, da mu je AIDS pustil le še malo mesecev življenja, kljub temu je gledal na bližajočo se smrt povsem spokojno, kot izžarevajo že prve besede: »Star sem 52 let. Do pred kratkim sem jih kazal precej manj, sedaj pa se mi poznajo vsa.«

Sledilo bo srečanje z Robertom Nannijem, z novinarko Loredano Leconte, Tržacanko, ki živi v Turinu in je pred leti za ARCI Gay izdala knjigo o Dereku Jarmanu, in z umetniskim

kritikom Mario Campitelli. Na koncu bodo predvajali se zadnji film Glitterbug na glasbo Briana Ena, ki je sploh veliko sodeloval z Jarmanom.

Niz v Mieli je bil dokaj popoln. Bogatemu filmskemu gradivu so tržaski prireditelji dodali se posnetke intervjujev, tako da iz vsega izhaja jasna podoba umetnikovega dela in osebnosti. Na sporedu so bili vsi njegovi dolgotrajni filmi, nekateri celo v izvirni in v italijanski verziji, ter veliko kratkih filmov poleg video spotov za znane rock pevce. Tako smo lahko poleg že omenjenih videli tudi Jarmanov prvi film Sebastiane v latinščini z angleškimi podnapisi, trda in skoraj odvratna Jubilea ter The Last of England, pretresljivi The War Requiem, ki se navezuje na skladbo Benjamina Brittena, razmišljujoči Wittgenstein in presenetljiva Edward II in Caravaggio. Med glavnimi tematikami Jarmanovih filmov je njegovo gledanje na homoseksualnost. Odlikuje pa jih predvsem izredna vizualna razkosnost, zmoglost da s podobami, ki so del našega kolektivnega domislijskega sveta, natančno izrazi čustva in občutke. Njegovi filmi so marsikdaj izredno trdi, morda nesprejemljivi, a vsekakor privlačni. (bov)

ZGODOVINA GLASBE / PREDAVANJE CCA

Busoni in razvoj klavirja

Predavanje muzikologa Piera Rattalina v muzeju Revoltella

Pred časom je bil prof. Piero Rattalino gost Krožka za kulturo in umetnost (CCA) v dvorani muzeja Revoltella. Srečanje s priznanim italijanskim muzikologom, ki se predvsem ukvarja s klavirsko glasbo, je priredil prof. Ivano Cavallini, kateremu je Krožek za kulturo in umetnost poveril odgovornost za muzikolosko sekcijo. Rattalino je po krajšem zgodovinskem preseku, v katerem je pojasnil tehnične spremembe klavirja na začetku našega stoletja, predstavil lik Ferruccio Busonija; le-temu je posvetil tudi svojo zadnjo publikacijo. Spremembe v

zgradbi instrumenta so prisilile pianiste, da so prilagodili svojo izvajalsko tehniko; med temi izstopa Busoni kot genialni raziskovalec. Iz Rattalinovih besed so prisle na dan različne plati Busonijevih glasbenih nazorov, ki pa jih je Rattalino postavil v enovito sliko osebnosti velikega pianista. Preko ponovnega odkritja celotnega Lisztovega opusa je Busoni poglobil timbrične razlike v podajanju različnih glasov; ta usmeritev je predvsem razvidna iz transkripcij Lisztovih del za orgle. Po Rattalinovem mnenju se je nato Busoni usmeril v raziskovanje Ba-

chovega opusa za cembalo in klavikord. V izvedbi teh del je Busoni nakazal drugačen pristop h glasbeni pulzaciji ritmičnih struktur. V svojih zadnjih letih pa se je Busoni posvetil predvsem Mozartovemu delu. Rattalino je zaključil pregled Busonijevega delovanja s kratko pojasnitvijo njegovega estetskega nazora, v katerem obstaja glasba kot samostojna bitnost, ki jo lahko izvajalec in skladatelj samo skušata intuitivno ujeti. Rattalino je prisotnemu občinstvu ponudil tudi poslušanje Busonijevih posnetkov.

Luisa Antoni

PLOŠČE / ZANIMIV IN PRIVLAČEN ALBUM SKUPINE MAU MAU

Bass Paradis oz. glasbeno iskanje nebes na trdi zemlji

ALES WALTRITSCH

Med številnimi skupinami novega vala italijanske glasbene scene so Mau Mau vredni pozornosti. Skupina iz Piemonta deluje le nekaj let, v tem kratkem času pa si je nabrala veliko izkušenj. Lani so nastopili na številnih koncertih, kritiki so jih proglasili za najboljšo italijansko skupino in ji novembra meseca dodelili nagrado Tenco. Znani predvsem kot italijanska enačica francoske skupine Negresses Vertes se Mau Mau z novo ploščo Bass Paradis oddaljijo od tega kliseja, nad katerim, ceprav je na začetku precej pripomogel k njihovi uveljavitvi, niso bili nikoli prevec navdušeni.

Bass Paradis (nizka nebesa) je zelo lepa plošča. Na njej zasledimo zvoke iz Senegala, s Kube in iz Kameruna, ki se lepo prepletajo z etnično glasbo iz Piemonta. To ni cudno, saj je pri pripravi plošče sodelovalo kar 24 glasbenikov. Luca Morino in Fabio Ba-

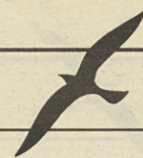
rovero, liderja skupine, sta to prvo ploščo temeljito pripravila: zbrala sta številne glasbenike, s katerimi so že sodelovali na raznih festivalih, album pa so posneli in miksal v slovitih Realworld Studios v Bathu v Angliji (njihov lastnik je Peter Gabriel, ki se je v zadnjih letih posvetil tudi odkrivanju in plasiranju svetovne etnične glasbe).

Bass Paradis sestavlja trinajst skladb, od teh je kar šest v piemontskem dialektu (besedila in prevodi so v zanimivi spremni knjižici). Instrumentalna Mauloop (seh one love) je uvod v prvo pravo skladbo, po kateri se imenuje tudi album. Bass Paradis je potovanje po ritmihi Sredozemlja, na katerem pa pridejo do izraza socialne teme. Mešanica glasbenikov različnih vrst in korenin ustvarja zelo uigran melting pot (kontaminacija): violine iz Pariza, harmonike iz provensalske tradicije, tolkala

afriskih plemen in druga čisto etnična glasbila ustvarjajo predvsem akustično in bogato glasbeno mešanico. Glasba skupine Mau Mau pride najbolj do izraza pri nastopih v živo, saj je kot nalašč za improvizacije in stalne spremembe. Zal pa bo izredno težko, da bo vedno skupaj nastopapalo vseh stiriindvajset glasbenikov, ki je sodelovalo pri snemanju plošče.

Potovanje do nebes je dolgo in polno nevšečnosti. Mau Mau v albumu Bass Paradis odklanjajo pojem nebes kot kraja, ki je dosegljiv le po smrti in samo z dobrim in pokornim življenjem, nebesa so tu, na zemlji, na trdi skorji (zelo lepa je v tem smislu tudi platnica plošče, grič pogrnjen s prstom in pomarančami ter skupina ljudi, ki nekaj išče, verjetno nebesa), kjer se osebe z izredno težavo uveljavijo, v tem njihovem hrepenjenju in vsakdanjem trudu pa najdejo zadosčenje in užitek.

ŠVEDSKA / KAMPANJA ZA PRISTOP K EVROPSKI UNIJI

Prednosti v združitvi vidijo samo poslovneži

Previdni pripravljajo razvojne načrte tudi za »črne dni«

STOCKHOLM - V svojih sobah podjetij na Švedskem, kjer posli čakajo na razcvet, če se bodo volilci odločili za pristop k Evropski uniji s 1. januarjem prihodnjega leta, imajo že pripravljen šampanjec.

Svedski poslovneži glasno razglasajo prednosti neomejenega pristopa na evropski trg, hkrati pa razmišljajo tudi o »crnem« scenariju, če referendum ne bi bil uspešen. To bi se zgodilo, če bi se Svedi na novembrskem referendumu izrekli proti pristopu k EU, medtem ko bi se Norveška in Finska odločili zanj.

»Kdo bi potem sploh se hotel vlagati v Islandijo, Lichtenstein ali Švedsko, če bi bile skoraj vse evropske države v Evropske unije?« je vprašal Stellan Artin, predstojnik za mednarodne posle pri švedskem združenju delodajalcev.

Raziskave javnega mnenja kažejo, da je »crni« scenarij precej verjeten, ker je več Svedov

proti članstvu kot zanj. Negativni izid referenduma bi bil za švedski poslovni in finančni svet preveč grozen, da bi o njem razmišljali, zato poskuša večina poslovnežev prepričati Svede, da je pristop k EU nujen. »Večje naložbe so bile odložene na čas po referendumu,« je rekla Birgitta Gustafsson iz združenja švedske industrije. Gustafssonova in drugi poslovni voditelji pravijo, da je mogoče pričakovati val naložb od januarja dalje, če se bo dežela odločila postati članica EU.

Analitiki ugotavljajo, da je Švedska v takem položaju, da se lahko brez težav priključi k EU. Uvajanje v Evropsko gospodarsko območje (EAA) je januarja povežalo Švedsko z 12 članicami EU.

»70 odstotkov izdelkov prodamo na evropski trg, 56 odstotkov pa državam članicam EU. Najbolj pomembno je, da smo dobro pripravljeni in seznanjeni s pravili in predpisi EU,« je za agencijo Reuter

izjavila Gustafssonova. Če bo Švedska volila pristop k članstvu, potem sporazum z EAA ne bo več veljal, kar bo znova ustvarilo trgovske prepreke.

Večina velikih švedskih družb je že vključena v Evropo, saj ima trgovska zastopstva po evropskih glavnih mestih, švedski proizvodi pa imajo sloves zanesljivosti in dobrega okusa. Avtomobili Volvo, tovornjaki Scandia, pohištvo Ikea in vodka Absolut so le nekatere trgovske znamke, ki so tesno povezane s švedsko industrijo.

Poslovneži uživajo v misli, da bodo njihovi ljudje prišli v Bruselj in posredovali lekcije o stroških za državo, ki se jih je Švedska naučila.

»Ljudem želimo povedati, kako pretirano radodarni smo bili na Švedskem v 70. in 80. letih. In da imamo zdaj nov pristop,« je dejal Artin. Povedal je, da je bil švedski pristop k socialnim in industrijskim vprašanjem »nekoliko bolj sodoben«

kot v številnih članicah EU. Navedel je neki predpis EU, ki priporoča dolžino delovnega tedna, medtem ko Švedska preprosto priporoča letno količino dela, ki naj bi ga opravili delojemalci.

»Prenehajte s podrobnimi navodili in predpisi. Moč Evrope je v njeni raznolikosti, je sporočilo, ki ga hočejo švedski poslovni voditelji ponesti v Bruselj, če jim bodo ljudje dali možnost za to pot,« je dejal Artin.

Gozdarstvo, ki od švedskih izvoznikov zasluži največ, je neposredno pozvalo vse zaposlene, ki delajo v tem sektorju, naj na referendumu glasujejo z »da«.

Gozdarstvo je na Švedskem najpomembnejši delodajalec. Obstaja tveganje, da bo industrija sodena z uvoznimi omejitvami ali trgovinskimi ovirami, če ne bomo popolni člani Evropske unije,« je dejal Jean-Peter Duker, vodja združenja gozdarskih delavcev.

(B. M. S.)

JAPONSKA / ZA TUJCE PEKEL V RAJU

Diskriminacija ne pozna meja

Tujke se iz obupa odločijo za samomor

TOKIO - Japonska, kamor se vsako leto naseli več deset tisoč tujcev, ni obljubljena dežela - Eldorado. Tujce pogosto zapostavljajo in v obupu se nekateri odločijo celo za samomor. Ilegalni priseljenci prihajajo predvsem iz Tajske, Južne Koreje, Kitajske, Filipinov, Malezije in Irana. Po zbranih podatkih naj bi brez ustreznih dokumentov na Japonskem zivel približno 235 tisoč tujcev, vseh priseljencev pa ni več kot 297 tisoč. Glede na število prebivalcev - Japonska jih ima 125 milijonov - tujci predstavljajo le neznamenit odstotek.

Hiroši Komai, profesor sociologije na univerzi Cukaba, pravi: »Zaradi gospodarskih razmer, s katerimi se soočajo države, iz katerih prihajajo delavci, je pričakovati, da bo njihovo število v prihodnosti hitro naraslo.« Večina jih lahko opravlja le tista dela, ki se jih Japonci izogibajo: umazana, težka in nevarna.

Več deset tisoč mladih Azijci so privabili japonski »jakuziji«, kriminalci, ki jih prisilijo v prostitucijo. »Veliko prostitutk je pravzaprav ujetnic; živijo v kletkah, privezane so kot živali, dokler gangsterjem ne vrnejo denarja, ki so si ga sposodile za pot na Japonsko,« pravi Komai. Največ prostitutk je prišlo iz Tajske in Filipinov. Njihovi japonski »angeli varuhi« jim po prihodu na Japonsko odvzamejo vse dokumente. Številne pripovedujejo, da so jim v njihovi domovini

obljubljali zaposlitev v restavracijah ali zabaviščih in da se s prostitucijo nočejo ukvarjati. Tujke se v obupu pogosto odločijo za samomor, ker ne vidijo izhoda iz brezupnega položaja.

Tajsko veleposlanstvo v Tokiu priznava, da jih je nekaj res naredilo samomor, vendar naj bi bila številka 54 pretirana. Prejšnji mesec je tisk poročal o samomoru 25-letne Tajke, ki ni mogla vrniti denarja, ki si ga je sposodila za pot na Japonsko: dekle se je vrlo pod tovarnjak.

Tudi približno 60 odstotkov na Japonskem živečih Irancev, ki opravljajo različna dela, meni, da so žrtve diskriminacije. Povedati vedo, da so njihove plače precej nižje od tistih, ki jih za enaka dela dobivajo Japonci. Večina Japoncev ne nasprotuje navzočnosti tujcev v državi, saj blazijo pomanjkanje po delavcih v industriji in gradbeništvu, čeprav zbrani podatki kažejo, da so krivi za polovico kriminalnih dejanj. Oblast je lani izgnala 70.404 ilegalno priseljenih tujcev. Po rezultatih štirih anket javnega mnenja, izvedenih v zadnjih petih letih, se odstotek Japoncev, ki ne nasprotujejo navzočnosti tuje delovne sile, giblje med 50 in 75 odstotki. Delo na Japonskem, čeprav brez ustreznih dokumentov, pa ima pomembno prednost; sicer težko prisluznim denarjem lahko tisti, ki se po nekaj letih vrnejo v domovino, odprejo restavracijo ali obrt. (J. J. P.)

JAR / PRENASELJENOST SHINGWEDZIJA

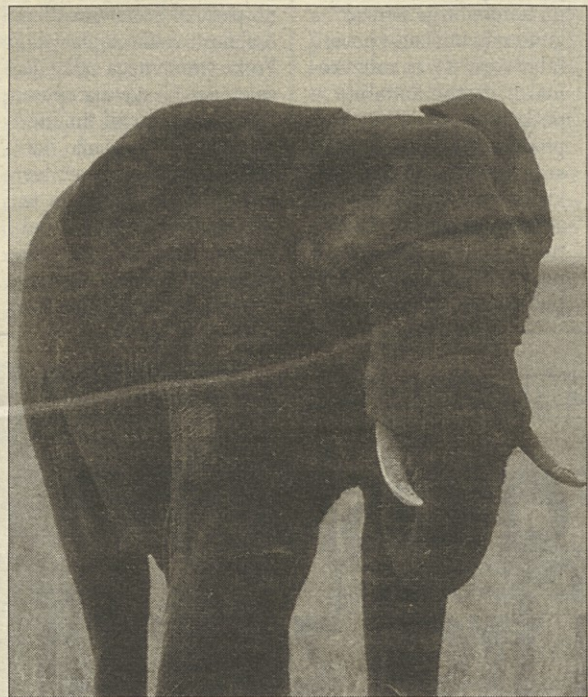
Preseljevanje slonje nadloge

Nekaj slonov bodo razselli po drugih narodnih parkih, večino pa čaka smrt

SHINGWEDZI - V domovino svojih očetov se bo vrnilo več kot sto slonov. S širokopotezno akcijo jih bo tako Južna Afrika rešila zanesljive smrti. V tritedenski operaciji, ki bo stala 400 tisoč ameriških dolarjev, bodo iz Krugerjevega narodnega parka približno 160 živali, vključno z najtežjimi tritonskimi samci, odpeljali v zasebne parke drugod po državi.

Toda to so le redki srečni izbranci. Upravitelji Krugerjevega narodnega parka so se namreč soočili s posebnim problemom - prenaseljenostjo. V njihovem parku kar mrgoli slonov. 580 se jih bo moralo sprijazniti s kruto usodo - njihov konec se ne zadržno blizu. »Tega nočemo imenovati odstrel, temveč omejevanje populacije,« pravi Ian White, strokovnjak za slone v parku, ki je večji kot marsikatera država. Dejal je, da mora park število slonov omejevati na 7000, da velikani ne bi unicili okolja v škodo drugih vrst. »Lani smo bili zaradi suse in slonov ob 98 dreves baobab. Nekatera so bila stara celo 4000 let. Sloni se spravljajo tudi na trnove akacije, ki so pomembna gnezdišča za ptice, te pa so prav tako pomembne za ekosistem. Sovražim redčenje, toda ne moremo vzdrževati parka le za eno vrsto na račun drugih. Mrčes in ptice so prav tako pomembni,« je dejal White. Narava v parku ne more iti svoje poti, ker je to umetno ustvarjeno in poseljeno okolje. Tam mora ravnotežje vzdrževati človek.

Ce bi slonom dovolili neovirano razmnoževanje, bi

tako opustosili rastlinstvo, da bi bila vrhnja plast zemlje kmalu nezavarovana in izpostavljena eroziji. To pa bi bila nepopravljiva škoda. Nekateri, na primer Mednarodni sklad za zaščito živali (IFAW), redčenju nasprotujejo, češ da je nehumano in nepotrebno.

IFAW je imel veliko vlogo pri organizaciji prevoza 160 slonov, ki ga bodo kmalu končali. Akcijo je spremljalo več novinarjev, toda ko bodo odšli, bodo čuvaji pobili ostanek slonov, označenih za odstrel.

Mladičem bodo prizanesli in jih prodali drugim parkom, ki imajo več prostora. Strokovnjaki temu nasprotujejo. Pravijo namreč, da izredno inteligentni mladici, ki so priča materini smrti ali ki jih ločijo od njihovih skupin, pozne-

je doživljajo hude travme. Prvo akcijo doslej, v kateri bodo poleg odraslih živali premestili tudi njihove mladiče, je omogočil Clem Coetsee, ki je preučeval gibanje velikih cred.

Coetsee je z dvema pomočnikoma s helikopterjem izsledil credo približno sto slonov, nato pa od nje ločil manjšo družino sedmih ali osmih. Nato so, lebdeč tik nad krošnjami dreves, živali omamili. Talna posadka je s traktorji in tovornjaki, seveda dobro zavarovana, prihitela na prizorišče in spece velikane naložila na vozila.

Zasebni parki za enega slona odstejejo do 4200 dolarjev, naseljujejo pa jih v tistih predelih, kjer so beli lovci in lovci na slonovino v prejšnjem stoletju popolnoma iztrebili njihove prednike. (A. F. R.)

ZAKAJ JE ALEKSEJ II. OBISKAL ZRJ

Patriarh je ostal gluha za pozive vernikov

DAVOR KRISKA

BEOGRAD - Sestredni obisk ruskega patriarha Alekseja II. pri predstavnikih Srbske pravoslavne cerkve (SPC) je prerasel verske okvire in postal politični dogodek. Ob prihodu Alekseja II. so se srbski mediji spraševali, zakaj je vodja ruske pravoslavne cerkve obiskal Srbijo. Po šestih dneh »krojenja« po Srbiji je postal cilj njegovega obiska več kot očitno: krepitev srbsko-ruske pravoslavne in narodne enotnosti ter podpora SPC in srbsko-crnogorski politiki.

Pa ne samo njim, temveč tudi bosanskim Srbom. Aleksej II. se je na Palah sestal z Radovanom Karadžićem in generalom Ratkom Mladićem takoj po »misiji sprave« v Sarajevu in po podpisu »deklaracije o miru« s hrvatskim kardinalom Kuharićem.

Ob stalnem spremstvu svojega srbskega stanovskega kolega Pavla se je Aleksej II. mudil se v Sokolcu, Podgorici, Trebinju, na Cetinju in Kosovu. Sestal se je s srbskim predsednikom Miloševićem, predsednikom ZRJ Lilićem in crnogorskim predsednikom Bulatovićem. V sarajevskem predmetju je blagoslovil tudi zemljišče, na katerem bodo Srbi zgradili novo cerkev.

Vsa njegova dejanja so imela predvsem verske in duhovne razsežnosti, vsak dogodek, povezan z Aleksejevim obiskom, pa je dobil tudi veliko politično težo. Mediji so poročali, da je edino »politično frazo« uporabil v pogovoru z Miloševićem, kateremu je izrazil hvaležnost, »da ga je srbski narod sprejel kot ruskega poslanca«.

Političnim vprašanjem, povezanim z duhovno-religioznim življenjem, pa se predstavnik obeh »sestrskih cerkev« nista izogibala. Tako sta oba patriarha obsodila nastanek Ruske zamejske cerkve, ki sta jo označila kot »nekanonsko strukturo«. Aleksej II. je izrazil vso podporo SPC, ki se trudi, da bi premostila razkol z makedonsko pravoslavno vejo, ki zahteva osamosvojitve. Zanimivo je, da podobnih zahtev glede

crnogorske pravoslavne cerkve nista omenjala. V Crni gori je Aleksej II. pozval vernike k ohranjanju SPC, gluha pa je ostal za dva tisoč vernikov, ki so mu hoteli izročiti pismeno zahtevo za avtokefalno Crnogorsko pravoslavno cerkev (CGPC) in jim policija pod pretezo varnosti ruskega gosta niso pustile do voditelja ruske pravoslavne cerkve.

Aleksej II. in Pavle sta v svojih pogovorih izrazila pripravljenost za medsebojno pomoč pri omejevanju delovanja »tujih« misijonarjev na področjih pod pravoslavno »upravo«.

Obisk srbskega patriarha Alekseja II. v Srbiji so dvakrat prelozili. Slišati je bilo trditve, da naj bi ruski pravoslavni glavar obiskal SPC zato, ker želi saboru SPC razložiti, kako pomembno je, da vatiški Sveti oče obišče Beograd. Slišati je bilo celo, da bi moralo do tega obiska priti že septembra letos, čemur pa SPC ostro nasprotuje. Predstavnik Alekseja II. metropolit Kiril je na vpra-

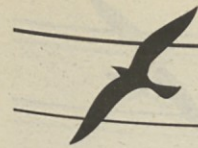
sanje, povezano s papezevim obiskom, odgovoril, da ni potrebno, da bi papež obiskal ravno Beograd. »Pomembno je le, da pride v katerokoli mesto na področju nekdanje Jugoslavije, saj menimo, da bi se morali na tem kriznem območju nujno sestati vsi verski glavarji vpletenih strani,« je povedal metropolit Kiril, ni pa hotel odgovoriti na vprašanje, če so se voditelji cerkva, ki so se sestali v Sarajevu ob podpisu »deklaracije o miru«, pogovarjali tudi o tem.

Podpisa omenjene deklaracije se ni udeležil le muslimanski verski vodja Mustafa Cerić, saj meni, da bi moral srbski patriarh Pavle javno obsoditi srbske vojne zločine in rušenje cerkva.

O uspehih - političnih in verskih - Aleksejevega obiska bomo verjetno izvedeli že v prihodnjih dneh, končni rezultat pa se bo pokazal sele po sestanku najvišjih predstavnikov SPC, ki so ga sprva napovedali za 15. maj, nato pa so ga za nekaj tednov preložili

Ruski patriarh Aleksej II pri Radovanu Karadžiću na Palah (Telefoto: AP)

Quentin Tarantino, zlata palma, in Kathleen Turner

John Travolta kot Vincent in Uma Thurman kot Mia v zmagovalnem filmu

Grobost, veliko zvezd in nora trojna zgodba

Pulp Fiction (prvi slovenski prevodi naslova govori o Lahkem branju, naslov pa prihaja od »Pulp« magazinov, trivialnih kriminalnih romančkov, ki so v ZDA in Veliki Britaniji množično izhajali v 30. in 40. letih tega stoletja) je dvo-in-pol-urni triptih o »povsem navadnih« prebivalcih Los Angelesa. V prvem delu dve surovini (»narkoman« John Travolta in Samuel L. Jackson, ki stalno citira Sveto pismo) varuje ta sefovo ljubico (Uma Thurman), da se ne ubije s prevelikim odmerkom kokaina. Drugi del filma spremlja boksarja (igra ga Bruce Willis), ki tvega življenje, da bi dobil nazaj očetovo uro, v tretjem delu pa se bo gledalec izobrazil v tem, kako se znebiti trupla skupaj s krvavim avtomobilom. Poleg omenjenih v filmu igrajo tudi Harvey Kietel, Christopher Walken, Rosana Arquette in Maria de Medeiros.

Pulp Fiction je sele drugi celovečerec Quentina Tarantina, ki je svojo mednarodno slavo (zal ne dovolj močno, saj filma v Sloveniji nismo videli) začel prav v Cannesu, kjer so leta 1992 pravtako v tekmovalnem sporedu prikazali film Reservoir Dogs. Domacim gledalcem pa sta znana dva Tarrantinova scenarijska uspeha: napisal je predlogi za Natural Born Killers, Rojene zločince v režiji Oliverja Stonea in za film Tonyja Scotta, ki smo ga v Sloveniji videli pred kratkim - True Romance alias Pravo stvar.

(F. K.)

FILM / 47. MEDNARODNI FILMSKI FESTIVAL V CANNESU

Palma v ZDA

Med 23 filmi v tekmovalnem sporedu je zmagal Pulp Fiction, grobi triptih Quentina Tarantina

LJUBLJANA - Se v nedeljo, ko je bil filmski festival v Cannesu že takorekoc končan in je bilo treba počakati samo še na ponedeljkovo podelitev nagrad, je bilo »vse jasno«: za zlato palmo sta se borila Živeti kitajskega režiserja Zhang Yimouja in Tri barve: Rdeca, zaključek trilogije poljskega avtorja Krzysztofa Kieslowskega. V primeru poljske zmage bi bil prvičkrat v filmski zgodovini dosežen (izraz je seveda povzet iz teniske terminologije) Grand Slam, saj je Kieslowski z Belo in Modro barvo, prvima dvema filmoma, že dobil tako lanske Benetke kot Berlin. Kritiki so se strinjali tudi v kvaliteti filma bratov Coen The Hudsucker Proxy, kaj širšega izbora pa ni bilo pričakovati. Enajstdnevni festival je bil dolg in naporen, zato so bili domaćini kar nekoliko razočarani, ko je večina gostov kovčke spakirala že v nedeljo. »Večina filmskih ljudi je že odpotovala. Ko pospremimo svoj film na projekcijo, enostavno odidejo domov,« je Reuterju povedal francoski filmski kritik Henri Chapier. »Cannes si enostavno ne more izmisliti nobene novosti več. Vsi prijemi so bili že preizkušeni.«

Pa je vendarle veljalo počakati do ponedeljkovega večera. Žirija pod vodstvom igrskega veterana in vse boljsega režiserja - samo spomnimo se Neoproscenega - Clinta Eastwooda (ob Catherine Deneuve so jo sestavljali se Marie-Françoise Leclerc, Pupi Avati, Guillermo Cabrera Infante, Kazuo Ishiguro, Alexandre Kaidanovski, Lalo Schiffrin, Sang Okk Shin in Alan Terzian) se je med vrsto evropskimi, odličnim kitajskim in le tremi ameriskimi (in se od teh sta bila dva posneta mimo velikih studijev) odločila za grobi triptih Pulp Fiction mladega režiserja Quentina Tarantina.

Veliki boj evropske (predvsem francoske) kine-

matografije proti ameriski - bolje rečeno Hollywoodu - se je tako tudi na azurni obali paradoksalno končal v prid Americanov. Tudi lani, ko sta si zlato palmo delila novozelandski (Klavir v režiji Jane Campion) in kitajski film (Zbogom, moja konkubina), je bilo opaziti, kako Evropa filmsko ne peša samo zato, ker neuki gledalci polnijo dvorane samo ob ameriskih filmih, temveč je stari celine očitno zmanjkalo svežih moci. Zato so tudi posebni programi letošnjega festivala izzveneli v nostalgичno smer. Od vseh velikih slavljenecov - Jeana Renoirja, avtorja Velike iluzije, Federica Fellinija, Juliette Massine, Yvesa Montand in Roberta Altmana - so bili vsi »posvetitveni ciklusi« opremljeni z oznako In memoriam, le Altman je se kako živ, saj je lani s filmom Short Cuts znova pokazal, kako velik mojster je.

Med dokumentarnimi filmi je ob Bernardu Henry-Levyju, ki je izdelal mučno zgodbo o svetovni nemoci Bosni, na vojno v BiH zadnji dan festivala (film je bil v montazi do zadnjega trenutka) opozoril tudi znameniti francoski režiser Max Ophüls. Stiriurni film Veilles d'Armes je pripoved o novinarjih in njihovem delu v obleganem Sarajevu, avtor pa je ob spremljanju različnih ekip iz sarajevskega Holliday Inna poudaril predvsem razliko med novinarji - poročevalci in novinarskimi zvezdami, ki so po Ophülsovem mnenju soodgovorne za evropsko brezbriznost do balkanske vojne. Britansko-namški projekt bo na televizijskem sporedu obeh držav predvidoma konec poletja, in avtor, ki je leta 1969 podiral tabuje s filmi o medvojni francoski kolaboraciji z nacizmom, je že ob cannski premieri dodal, da ga morebitna kritika političnih in novinarskih krogov »prav malo briga«.

Agencije in F. K.

Prizor iz Dragega dnevnika Nannija Morettija

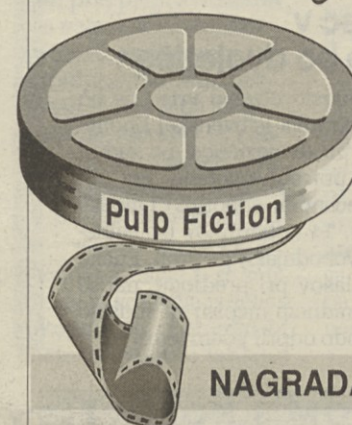
CANNES NAGRADE 1994

Dobitnik zlate palme 47. filmskega festivala je film "Pulp Fiction" ameriškega režiserja Quentina Tarantina

ZLATA PALMA

Quentin Tarantino
ZDA
avtor filma
"Reservoir Dogs"

NAGRADA ZA REŽIJO

Nanni Moretti
"Caro Diario" (Dragi dnevnik) - Italija

NAGRADA ŽIRIJE

"Outomlionnye Solncem" (In ožgalo nas je sonce)
Režiser: Nikita Mihalkov - Rusija
"Huoze" (Živeti)
Režiser: Zhang Yimou - Kitajska

NAJBOLJŠA IGRALKA

Verna Lisi
"La Reine Margot" (Kraljica Margot)
Režiser: Patrice Chereau - Francija

NAJBOLJŠI IGRALEC

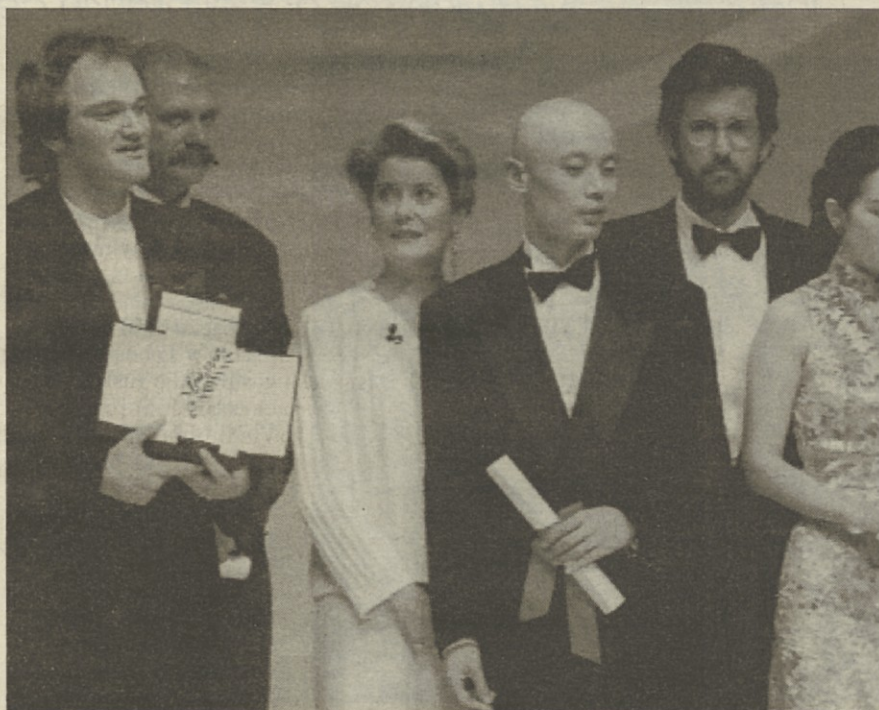
Ge You
"Huoze" (Živeti);
Režiser: Zhang Yimou - Kitajska

NAGRADA MEDNARODNE KRITIKE

"Exotica"
Režiser: Atom Egoyan - Kanada

MLADI FILM

"Clerks"
Režiser: Kevin Smith - ZDA

Quentin Tarantino, nagrajenec žirije Nikita Mihalkov, Catherine Deneuve, najboljši igralec Ge You, najboljši režiser Nanni Moretti in igralka Gong Li

REUTER

NOVICE

Klestil čestital Herzogu ob izvolitvi za predsednika

DUNAJ - Avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil je se v ponedeljek zvečer čestital Romanu Herzogu k izvolitvi za novega nemškega zveznega predsednika. V čestitki Klestil med drugim poudarja, da so člani zveznega zbora postavili na celo državo osebo, ki zagotavlja tudi v bodočnosti pravno državo Nemčijo, hkrati pa da je Herzog »prepričan Evropejec s posebnim razumevanjem za probleme donavskega prostora«. Vrhu tega da je novi nemški zvezni predsednik tudi »poseben prijatelj Avstrije«. Klestil je ob tej priložnosti izpostavil tudi zasluge dosedanjega predsednika Richarda von Weizsäckerja, ki da je v svojo predsedniški dobi ustvaril »sliko nove Nemčije v svetu, kot nobeden predsednik pred njim«.

Umrli znani proizvajalec smuči Franz Kneissl

INNSBRUCK - V Kufsteinu je v 75. letu starosti umrl proizvajalec smuči Franz Kneissl. Kneissl se po polomu svojega svetovno znanega podjetja konec 80-ih let skorajda ni več pojavil v javnosti. Zivel je kot privatnik na Tirolskem, vzrok za njegovo nenadno smrt pa je bila srčna kap.

Prometna bilanca za binkošne praznike: 13 mrtvih, 662 ranjenih

DUNAJ - Letosnja binkošna prometna bilanca je s 13 mrtvimi (leta 1993: 18) in 662 ranjenimi osebami (1993: 702) boljše kot za binkošti leta 1993. Notranji minister Löschnak je s tem v zvezi dejal, da je pozitivna bilanca rezultat povečanega nadzora prometa s strani cestnih varnostnih organov, avtomobilske organizacije ARBO pa je pohvalila tudi voznike, ki da so tokrat vozili bolj disciplinirano. Kljub temu je bilo nad 36.000 voznikov prijavljenih zaradi prehitre vožnje, 482 voznikom pa so policaji odvzeli vozniško dovoljenje zaradi vinjenosti za volanom.

Visoki komisar OZN pri Mocku

DUNAJ - Novi Visoki komisar OZN za človeške pravice, 62-letni ekvadorski diplomat Jose Ayala Lasso, je prispel na svoj prvi uradni obisk v avstrijskem glavnem mestu. Lasso - nekoč sam zunanji minister - se je srečal na delovni sestanki z avstrijskim zunanjim ministrom Aloisom Mockom. Tem pogovorom so bili med drugim izsledki lanske Svetovne konference OZN o človekovih pravicah na Dunaju ter vprašanje o potrebnih ukrepih glede na aktualni razvoj v kriznih področjih na Balkanu in v Ruandi.

Novi otroški vrtec v Kotmari vasi ne bo dvojezičen

CELOVEC - Novi kotmarski otroški vrtec ne bo dvojezičen. Predlog odbornika (slovenske) Enotne liste Jozeta Wakouniga za dvojezičnost na zadnji občinski seji ni dobil potrebne večine. Pet občinskih odbornikov (med njimi odborniki Ljudske stranke) je glasovalo za, 14 odbornikov (socialdemokrati in Haiderjevi svobodnjaki) pa proti. Enako je bilo tudi razmerje glasov pri predlogu, naj se dvojezičnost omeni v uradnem razpisu za vodstvo otroškega vrtca. Vrtec bodo odprli jeseni letos.

DIJAŠKI DOM S.KOSOVEL

Vabilo na seminar italijanskega jezika in kulture

Vpisovanje poteka do 15. junija

TRST - Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel v Trstu prireja od 1. do 13. avgusta 1994 seminar italijanskega jezika in kulture. Seminar je namenjen vsem polnoletnikom, ki želijo spoznati italijanski jezik in kulturo oziroma poglobiti znanje le-teh.

Program seminarja obsega v jutranjih urah poglobljeno in intenzivno učenje jezika pod vodstvom vseh mentorjev, ki so vključeni v izobraževalno strukturo Dežele Furlanije julijske benedije in imajo dobre izkušnje v učenju italijanskega jezika za tujce. V popoldanskim in večernim urah bo seminar pote-

kal na terenu v neposrednem stiku z italijansko stvarnostjo in njenimi tradicijami. Omembe vreden je celodnevni izlet po znamenitih krajih v Deželi, kar bo priložnost za utrditev vezi v skupini ter z mentorji. Udeleženci bodo deležni polpenzijske ponudbe in neprekinjene pozornosti in prisotnosti organizatorjev, tako da jim bo seminar v zadovoljstvo in tudi zabavo.

Vpisovanje poteka do 15. junija 1994 (tudi po faksu) na sledečem naslovu: Slovenski dijaški dom Srečko Kosovel, Ulica Ginnastica 72, 34142 Trst, Italija; telefon 040/573141, fax 040/573142.

AVSTRIJA / NOTRANJI MINISTER LÖSCHNAK

Begunci bodo izgnani v Slovenijo

Odklonitev vojaške službe ne zadostuje za azil

IVAN LUKAN

DUNAJ/LINZ - Avstrijski notranji minister Franz Löschnak v zadevi peterice vojnih oporečnikov albanske narodnosti iz Kosova, ki je pobegnila v Avstrijo in tu zaprosila za politični azil, ne namerava popustiti.

Včeraj je poudaril, da odklonitev vojaške službe ne zadostuje za podelitev azila v Avstriji in hkrati napovedal, da bo peterica beguncev takoj po končanem pravnem postopku izgnana iz države - in sicer v Slovenijo. Le-ta velja kot t.i. varna tretja država, begunci pa da so - tako Löschnak - v Avstriji prispeli iz Slovenije (ceprav so hoteli v Nemčijo, kjer so jih pa nemški varnostni organi vranili Avstrijem).

Notranji minister je v zvezi s svojo napovedjo o izgonu vojnih oporečnikov s Kosova sicer priznal, da so pri posameznih slučajih možne tudi napadne odločitve, kot o pravici pa navedel, da gre tu za problem nekaj tisoč beguncev iz Zvezne Republike Jugoslavije, ki so zapustili državo, ker si želijo zgraditi novo existenco v (zapadni) tujini. Avstrija da bo sicer točno preverila vsak slučaj, toda zaradi velikega števila prosenj niso izključene tudi napadne odločitve, je pojasnil socialdemokratski notranji minister, ki je v preteklih dneh vse bolj v središču ostrih kritik s strani humanitarnih organizacij, Cerkve in tudi določenih (predvsem zelenih) politikov.

Slučajev vojnih opo-

Avstrijski notranji minister Franz Löschnak.

rečnikov iz Kosova, ki so pobegnili v Avstrijo, da bi tu dobili status azilanta, katerim pa zdaj grozi izgon iz države, pa je vedno več.

Poleg zgoraj omenjenega slučaja petih Albancev iz Kosova, ki sedijo že nekaj tednov v odgonskem priporu v Salzburgu, ter slučaju dveletne Mire (prav tako iz Kosova), kateri so avstrijski oblasti v dveh instancah prav tako odklonili azilsko prošnjo in ob tem celo ugotovili, da »ogroza javno varnost«, je avstrijska javnost medtem izvedela za nov, dramatičen slučaj: v odgonskem priporu v Linzu že od decembra lanskega leta naprej sedi nadaljnji Albanec iz Kosova.

Njegova prošnja za azil je bila zavrnjena v prvi in drugi instanci, trenutno pa teče postopek pred upravnem sodiščem.

Kot je odvetnik Albanca v linskem priporu sporočil, je 29-letni mož pred begom iz Kosova pripadal skupini, ki se je borila za neodvisnost Kosova. Dva meseca pred izbruhom vojne v Bosni in Hercegovini je odklonil poziv k služenju vojaškega roka, decembra leta 1993 pa skušal pobegniti v Nemčijo.

Nemški varnostni organi so mu prepredili vstop v državo in ga izročili avstrijskim varnostnim organom. Od tedaj naprej sedi v odgonskem priporu, dvakrat si je hotel vzeti življenje.

SOSVET ZA SLOVENCE

O sožitju med med večino in manjšino

Ogled na kraju samem

CELOVEC - Glavna točka včerajšnega zasedanja narodnostnega sosveta za koroske Slovence pri Uradu zveznega kanclerja je bila tematika sožitja med pripadniki dvojezične in večine na dvojezičnem ozemlju na Koroskem. Da so se člani sosveta, v katerem so zastopani predstavniki tako manjšinskih organizacij kot tudi Cerkve ter političnih strank, seznanili s to problematiko na licu mesta, se je sosvet - prvič odkar je bil leta 1987 ustanovljen ta posvetovalni gremij - sestal tako rekoč na podeželju, v dvojezični občini Zeleni Kapli.

Predsednik sosveta Marjan Sturm (slika spodaj) je na sejo povabil tudi predstavnike vseh političnih frakcij v občinskem

odboru, predstavnike kulturnih društev ter drugih dejavnikov v občini. Razvila se je zanimiva razprava, v okviru katere je bilo slišati tudi nekaj konkretnih predlogov, kako se bi v bodočnosti lahko izboljšalo sožitje med manjšino in večino. Predvsem s strani zastopnikov slovenske manjšine pa je bilo poudarjeno, da je - klub temu, da steje Železna Kapla med »najbolj razvite dvojezične občine« na Koroskem - »treba se marširati storiti in v zaščito slovenske narodnostne skupnosti v občini.

Narodnostni sosvet za koroske Slovence je na svoji seji obravnaval tudi vprašanje zasedbe mesta novega nadzornika za manjšinsko solstvo pri Deželnem solskem svetu in (proti glasovom svobodnjakov in Ljudske stranke) potrdil skupen predlog ZSO in NSKS, ki sta predlagala na 1. mestu Tomaža Ogrisa, na 2. Ireno Zele in na 3. Antona Gallobo.

Nadaljnji sklep sosveta je bil poziv deželni vladi, naj (tako personalno kot tudi organizacijsko) ne zmanjša dejavnost Biroja za koroske Slovence pri Uradu koroske deželne vlade. Kot znano, bo sedanji vodja biroja Pavel Apovnik iz zdravstvenih razlogov oddal funkcijo vodje oddelka in sel v pokoj. I. Lukan

KOROŠKA / ZARADI SUMA OŽIVLJANJA NACISTIČNE MISELNOSTI

Celovško sodišče raziskuje proti gostitelju Žirinovskega

Industrijalec Neuwirth tajil obstoj plinskih celic v kacetih

Proti Edwinom Neuwirthem (levo), gostiteljem ruskega ultranacionalista Žirinovskega, poteka raziskava.

CELOVEC - Raziskovalni sodnik na Deželnem sodišču v koroski prestolnici je te dni začel s predhodnimi poizvedovanji v zvezi s 67-letnim bivsim koroskim industrijalcem Edwinom Neuwirthom. Le-ta je konec preteklega leta na svojem posestvu nad Reichenfelsum v Labotski dolini gostil vodjo ruskih desničarskih nacionalistov Vladimirja Žirinovskega, ob tej priložnosti pa je - kot smo takrat obširno poročali - v pogovoru za Avstrijsko radiotelevizijo (ORF) med drugim tajil obstoj plinskih celic v koncentracijskih taboriščih tretjega rajha.

Dobesedno je Edwin Neuwirth novinarju ORF, Gerhardu Rothu, na trditve, češ v nemških kon-

centracijskih taboriščih so obstajale plinske celice, dejal: »Ni mi kaj znano o tem, da bi bile obstajale plinske celice. Nekatere raziskave tam so pokazale, da tam ni bilo plinskih celic«.

Celovsko sodišče oz. preiskovalni sodnik Pasterk zdaj raziskuje, ali je gostitelj ruskega ultranacionalista Vladimirja Žirinovskega s to izjavo prekršil zakon o prepovedi oživljanja nacionalistične miselnosti in propagande.

V vrsti slučajev so avstrijska sodišča zaradi takih in podobnih izjav že izrekli obsodbe.

Kazenski okvir za izjave, ki spadajo pod oživljanje nacistične miselnosti, znaša pet do 15 let zapor. I.Sch./I.L.

KNJIGE

»Da bi lažje bili nesrečni«

CELOVEC - »Da bi lažje bili nesrečni« je naslov slovenskega prevoda knjige Beljancana Paula Watzlawicka, ki je izšel pri Mohorjevi založbi v Celovcu. Je to prevod knjige »Anleitungen zum Unglücklichsein«, ki ga je opravil Vinco Oslak. Paul Watzlawick se je rodil 1921 v Beljaku, zdaj pa je profesor na stanfordski univerzi. Izdal je vrsto zelo pomembnih knjig, ki so prevedene v celo vrsto jezikov. Pricujoca knjiga na zelo saljiv način svetuje, kaj naj storimo, da bomo čim bolj nesrečni!

ZASEDANJE
DRŽAVNEGA
ZBORANa dnevnem redu majskega
zasedanja več kot petdeset točk

Včeraj polemična razprava o ratifikaciji konvencije o človekovih pravicah

LJUBLJANA - Dnevni red majskega zasedanja državnega zbora obsega kar 52 točk. Na predlog vlade in poslancev je DZ na dnevni red uvrstil se spremembe zakona o gospodarskih družbah, zakon o izvajanju dogovora o politiki plač v gospodarstvu v tem letu, zakon o kasni prepovedi lastninskega preoblikovanja podjetij, ki prirejajo igre na srečo, spremembe zakona o lokalnih volitvah, zakon o preprečevanju pranja denarja, dopolnilo letošnjega programa dela družbe za avtoceste in predlog zakona o ratifikaciji konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svobod.

Slednjo so na dnevnem red uvrstili sele po dodatnem sklepu, saj vlada do začetka seje ni uspela pripraviti gradiva, čeprav so to poslanci na zadnji seji zahtevali. Pri tem so se predstavniki vlade izgovarjali na priporočila Sveta Evrope, češ da pred uskladitvijo zakonodaje ni treba ratificirati konvencije, poleg tega pa je treba pregledati že sprejete mednarodne protokole. Poslanci so temu odločno nasprotovali. **Borut Pahor (ZLSD)** je dejal, da Slovenija ob sprejemu v Svet Evrope obljubila, da bo v letu dni ratificirala konvencijo. Hkrati s konvencijo pa bi bilo po njegovem mnenju koristno, da

bi državni zbor obravnaval tudi 11. protokol Sveta Evrope, ki predlaga združitev komisije in sodišča za človekove pravice in možnost neposrednih pritožb državljanov na to ustanovo. **France Bucar (DS)**, ki je član komisije Sveta Evrope za pravne zadeve in človekove pravice, je opozoril, da bo komisija na naslednji seji obravnavala dve državi, ki ne izpolnjujeta standardov človekovih pravic, to sta Romunija in Slovenija. Prelozitev ratifikacije konvencije bi zato po mnenju **Dimitrija Rupla (LDS)** morala sprožiti razpravo o političnih posledicah in po mnenju **Zorana Thalerja (LDS)** inter-

pelacijo zoper zunanjega ministra.

Vrsto zakonov, ki bi jih na predlog vlade morali obravnavati po hitrem postopku, pa so poslanci predložili na naslednje zasedanje, ki se bo pričelo že 7. junija. To so spremembe zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij, spremembe zakona o skladu za sukcesijo, spremembe zakona o notariatu k dopolnitvi zakona o posebnem prometnem davku od posebnih iger na srečo, zakon o lastninskem preoblikovanju loterije, zakon o lastninskem preoblikovanju igralnic in zakon o kmetijsko gozdarskih zbornicah. Na predlog komisije za spremljanje in nadzor lastninskega preoblikovanja družbene lastnine pa so z dnevnega reda umaknili zakon o lastninskem preoblikovanju zavarovalnic. Vlada mora pripraviti nov predlog, v katerega mora vgraditi kriterije za ugotavljanje oskudovanja družbene lastnine in velikosti družbenega kapitala, ki je

lahko osnova za lastninsko preoblikovanje zavarovalnic.

Ker je ustavno sodišče razveljavilo del odloka o določitvi referendumskih območij (občina Koper), mora državni zbor to območje ponovno določiti. Poslanci so sklenili, da bodo odlok zaradi referendumov, ki bodo v nedeljo, obravnavali prednostno. To pa je povzročilo zaplet, ki mu je sledi-

lo kar nekaj prekinitev. **Janez Podobnik (SLS)** je predlagal glasovanje o tem, da takoj začnejo z obravnavo omenjenega odloka. Ker gradivo komisija za lokalno samoupravo se ni pripravila, je obravnavi nasprotovala poslanska skupina LDS in zahtevala odmor. Po odmoru so vztrajali pri dogovoru, da o odloku razpravlja državni zbor danes dopoldan. S tem se ni strinjal **Janez Podobnik (SLS)** in je se sam zahteval odmor, v katerem naj bi njihova poslanska skupina pripravila gradivo. Po tem odmoru pa je dejal, da je skupina ugotovila, da za določitev referendumskega območja obstaja več različic, ki pa so časovno pogojene. Zato bi bilo po njegovem mnenju korektno, če bi zbor odlok določil takoj.

Medtem se je oglasil **Ciril Ribičić (ZLSD)**, ki je povedal, da odlok o določitvi območij pregledujejo še pravni strokovnjaki in da bo kmalu pripravljen. Če pa zbor zahteva, da se

sestane se komisija, to lahko stori, saj se je celo sam vrnil na sejo s poti v Koper, kjer bi moral na TV KP pojasnjevati nastane.

Na začetku včerajšnje seje državnega zbora je predsednik Herman Rigelnik naslovil javnosti poziv, v katerem izraža veliko zaskrbljenost zaradi povečanja prometnih nesreč, ki terjajo vse več smrtnih žrtev. Državni zbor zato poziva vse udeležence v prometu, da spoštujejo prometne predpise in prilagodijo vožnjo razmeram na cesti, vlado pa pozivajo, da čim prej pripravi zakon o varnosti v cestnem prometu, v katerem naj predpise dodatne preventivne ukrepe za povečanje varnosti in zaostrijo kazni za dejanja, ki so najpogostejši vzrok za prometne nesreče.

li zaplet. Ribičić je se zadržal, da je komisija izdelala rokovnik, po katerem bi občinske volitve lahko v

Kopru izvedli sočasno kakor v ostali Sloveniji, tudi če referendumov za določitev občin v Kopru ne bi izvedli to nedeljo. V daljši preceduralni razpravi se je zvrstilo se več predlogov, na koncu pa so sklenili, da bodo o odloku govorili na današnji seji.

V nadaljevanju je državni zbor obravnaval spremembe zakona o gospodarskih družbah, s katerim je do konca leta podlaskan rok za dokapitalizacijo podjetij. S tem bi po mnenju predlagateljev (demokratske stranke) izenacili pogoje starejšim in novo ustanovljenim podjetnikom. Poleg tega pa se ni sprejeta druga ustrezna zakonodaja, na primer obrtni zakon. Poslanci so zakon podprli, le **Metka Karner-Lukac (SLS)** je menila, da s tem neutemljeno ohranjamo pri življenju 28 tisoč družb z omejeno odgovornostjo, ki nimajo niti enega zaposlenega, prek njih pa se nekontrolirano prenasajo denarni tokovi.

Matjaz Albreht

Demokrati proti
zavlačevanju reforme

LJUBLJANA - Demokratska stranka Slovenije (DS) nasprotuje poskusom zavlačevanja pri izvedbi referendumov za določanje novih občin, saj bi to zaradi napetih rokov za izvedbo posameznih reformskih postopkov ogrozilo izvedbo lokalnih volitev konec letošnjega leta in samo reformo lokalne samouprave, je na novinarski seji na temo lokalne samouprave opozoril predsednik DS **Tone Persak**.

Tudi v primeru Kopra, pri katerem naj bi po nedavnih odločitvi ustavnega sodišča odložili izvedbo referendumov in znova ugotavljali voljo krajanov, je po mnenju demokratov treba najti rešitev, ki bo omogočila jasno odločanje državljanov in hkrati nudila dovolj časa za izvedbo jesenskih volitev, je poudaril Persak.

Zapleti pri potekajoči reformi nastajajo zaradi vprašljivih političnih interesov, ki so krivi, da jo v ključnih trenutkih spremlja toliko težav in nelagodja. Po Persakovem mnenju sta v reformi trčila dva politična interesa, od katerih si prvi z naslanjanjem na strankarsko mrežo na podeželju prizadeva za čim večjo razdrobitev slovenskih občin, drugi pa v skladu s svojo politiko za obvladovanje tako imenovanih urbaniziranih središč.

Po mnenju DS največji problem predstavljajo tendence po radikalnem zaviranju reformskih procesov, ki se kažejo predvsem v odzivih na nedavno odločitev ustavnega sodišča in predlogih iz poslanskih vrst Združene liste socialnih demokratov (ZLSD) po preložitvi vseh referendumov.

Reforma lokalne samouprave spada med štiri »epohalne odločitve« v preobrazbi Slovenije in prav zato bi jo morali vsi politični dejavniki v državi se toliko bolj spoštovati, je se povedal Persak. (STA)

REREFENDUMSKA OBMOČJA / ODLOK

Danes odločitev,
kaj s Koprom

LJUBLJANA - Izid včerajšnjega dveurnega proceduralnega zapletanja, ali naj poslanci razpravljajo in odločajo, kaj storiti s 73. referendumskim območjem, ki zajema Koper in ki ga je ustavno sodišče razveljavilo, je: ne, vsaj včeraj se ne. Poslanci so sicer morali trikrat glasovati, da so prišli do tega »ne«, temelj spora pa je bilo vprašanje, ali imajo dovolj gradiv za odločanje.

Medtem ko so poslanci Slovenske ljudske stranke, pridružili pa so se jim tudi krščanski demokrati, menili, da je gradiva dovolj (odločba ustavnega sodišča, odločitev komisije za lokalno samoupravo, da je treba na Koprskem ponoviti zbor občanov), so poslanci Združene liste in LDS poudarjali, da mora matična komisija potrditi se nov rokovnik za izvedbo lokalne reforme. In slednjim je uspelo, tako da je za danes sklicana komisija, po njej pa naj bi o primeru Koper odločali tudi poslanci.

Izid zapleta v zvezi s sicer

le enim od 340. območij, kjer bodo referendumski za ustanovitev novih občin, je za vse druge pomemben, ker postavlja pod vprašaj volitve za občinske svete, ki naj bi bile po prvotnem rokovniku novembra. Zdaj je jasno, da 29. maja, ko bodo referendumski po vsej Sloveniji, to za Koper ne velja. Po rokovniku, ki ga je izdelala posebna strokovna skupina, naj bi v Kopru 2. junija izvedli zbor občanov, na podlagi katerih bi državni zbor 15. junija sprejel odlok o določitvi koprškega referendumskega območja, 31. julija pa naj bi bil

tam referendum. Po tem, ko bi bilo vse jasno, kaj je s Koprom, bi lahko državni zbor sredi septembra sprejel zakon o ustanovitvi občin. In to je res zadnji rok. Če parlament zamudi se tega, potem lokalnih volitev novembra res ne bo in nove občine ne bodo mogle zaziveti 1. januarja prihodnje leto. In kaj bi sledilo temu? Podaljšanje mandata sedanjim občinam skupinam je bila mesece vroča politična tema, ki se je na koncu vendarle iztekla z odločitvijo, naj v občinah delajo do konca leta. Parlament bi se sicer lahko odločil za ponovno podaljšanje mandata, toda vprašanje je, kako poslušni bi bili v občinah tudi v drugo. Ze zdaj so nekatere komaj prepričali, naj delajo še nekaj mesecev, drugih niso, zato so ti vrnili mandat. **Majda Vukelić**

Predstavili preiskovalno
komisijo za Iskro

LJUBLJANA - Komisija DZ za volitve, imenovanja in administrativne zadeve (KVIAZ) je podprla predlog Demokratske stranke Slovenije za imenovanje **Andreja Lenarčiča** za petega člana preiskovalne komisije DZ o preiskavi politične odgovornosti posameznih nosilcev javnih funkcij v izvršnih svetih občin in republike za razkroj gospodarskega sistema Iskre.

KVIAZ bo predlagal DZ, naj potrdi sestavo omenjene preiskovalne komisije, katere večinski del je sestavljen iz poslancev opozicijskih poslanskih skupin. Predsednik preiskovalne komisije naj bi postal Benjamin Henigman (SKD), podpredsednik Sašo Lap (SPS), člani komisije pa bodo predstavniki ZLSD Milos Pavlica, predstavnik poslanske skupine SNS Zmagor Jelenc, Stefan Matus iz SLS, Vitodrag Pukl iz SDSS ter Andrej Lenarčič iz poslanske skupine DS. Predsednik KVIAZ Tone Anderlič je uvodoma povedal, da se je poslanska skupina Zelenih-ESS/LDS odločila, da ne bo sodelovala v omenjeni preiskovalni komisiji; tako se je sprva odločila tudi DSS, ki je naknadno le sporocila predlog za člana preiskovalne komisije. KVIAZ je podprl tudi predlog za razrešitev sodnice Temeljne sodišča v Ljubljani **Judite Vizintin-Hribar** s 15. julijem, ko bo šla v službo na družbeno pravobranilstvo, in za razrešitev sodnika TS v Kopru Ivana Zabukovca s 30. septembrom, ko se bo upokojil. KVIAZ pa je razpravljala tudi o predlogu Združenja kabelskih sistemov Slovenije za sodelovanje njihovega člana v svetu za radiodifuzijo, ter o predlogu Zveze inženirjev in tehnikov Slovenije za sodelovanje v svetu Radiotelevizije Slovenije. Predsednik KVIAZ je povedal, da željam obeh zvez žal ne morejo ugoditi, saj je komisija parlamentu že posredovala predloge za člane omenjenih svetov. (STA)

ISTRA

Turistična priloga

KLIC OSREDNJE ISTRE, KI SE MU NE MOREŠ UPRETI

Mesto nad prepadom

Najpogostejše doživetje centralne Istre je povezano s slikami pitoreskni mestec na gričih, nastalih na temeljih predzgodovinskih graščin in kastelijerskih bivališč.

Pazinska graščina je bila na mestu danasnega Starega Pazina, zrasčenega v tkivo mesta - središča istrske županije. Pazin sam pa se ni razvil na griču, ampak na votlinski hridi, katere zgodovinsko središče je

Kastel, najbolj ohranjena srednjeveška trdnjava v Istri, katerega sivi kamen je povezan s samim začetkom dokumentirane zgodovine mesta. Pazin se prvič omenja kot Castrum Pisinum, leta 983.

"Slava tebi, Pazin grade"

Najlepsi pogled na mesto Pazin se odpira s terase motela "Lovac". Na 264 metrih nadmorske višine je mesto, ki je opevano v himni "Krasna zemlja", avtorjev dr. Iva Cuko-

na (besedilo) in enega najbolj znanih istrskih skladateljev Matke Brajša - Rasana.

"Slava tebi, Pazin grade!" pojejo že desetletja, saj je Pazin skozi burno zgodovino postal mesto - simbol.

Ze kratek postanek bo pri obiskovalcu vzbudil doživetje kontinenta; dalje bivanje pa bo botrovalo spoznavanju pazinske klime - nizkim temperaturam in visokim temperaturam. Pazin pa je ponosen na svojo znano mego, ki mu pogosto podarja plasc skrivnosti.

V panorami mesta s 5400 prebivalci prevladujejo starejše kamnite hiše in dva cudovita cerkvena stolpa: večji je del cerkve svetega Nikole, manjši pa je v sklopu franciskanske cerkve in samostana. Malo dlje nas pozdravlja tudi stolp Pazinskega kolegija - Klasične gimnazije.

Pazinska jama

Pazinska jama je eden najbolj znanih naravnih fenomenov v Istri. Kastel nad jamo, v katerem deluje Etnografski muzej Istre, je približno 130 metrov nad votlino, nekatere skale pa so - pozidane s hišicami - se visje. Zrelo Pazinske jame je lepo vidno z obzidja pri vhodu v Kastel; spust do njenega temnega vhoda, v katerem izginja reka Pazincica, je zelo nevaren brez izkušenih vodnikov in se nikakor ne priporoča. Zato je najboljšje, da si jamo ogledate s kamnitega obzidja pred Kastelom ali s terase motela "Lovac".

Leta 1992 je sezidan most preko Jame. Dolg je 115 metrov.

Strah in navdušenje nas objameta že pri prvem snidenju s Pazinsko jamo.

Prebivalci Pazina se na to

Notranost cerkve s. Nikole iz 13. st.

sploh ne ozirajo: na vzhodnem delu mesta, med železnico in avtobusno postajo - trdijo poznavalci - se sprehajajo nad enim izmed treh znanih pazinskih podtalnih jezer. Raziskovanja z obarvanimi jeguljami, ki so jih spuščali v temno in skrivnostno zrelo, so pokazala, da voda iz teh jezer teče proti jugovzhodu in prihaja na površje pri izviru svetega Antona v dolini Rase (pri mestu Sutivnac). Nekateri so obarvane jegulje videli tudi na drugih mestih.

Domisljija Julesa Verna

Skrivnosti kraskega brezna pozna sele bujna domisljija. Jules Verne, oče znanstvene fantastike, ki je na kraljevih svoje domisljije pristal tudi na Luni, je najbolj napete strani romana "Mathias Sandorf" posvetil dogodkom prav na območju Pazina in Pazinske jame.

Ali lahko obstaja bolj grozovita temnica od obzidja Kastela nad Jamom? Vernejevi junaki, zarotniki proti dunajskemu dvoru, se pod okriljem noči, oprijemajo se strelodnih prevodnikov, spuščajo po obzidju v brezno, upajoc

Utrinek s folklorne prireditve

na uspešen pobeg.

V boju z različnimi problemi se bosta resila le dva zarotnika. Prispela bosta do zahodne obale Istre in na svetlo dneva izšla pri Rovinju! Prispeli so po obali Limskega kanala: grof Mathias Sandorf in Stjepan Bathory sta rešena!

Seveda so Vernejevi opisi podtalnice Fojbe (Pazincice) večinoma del domisljije. Ali je Jules Verne sploh bil v Pazinu? Ni potrjeno. Potoval je

po Jadranu z jadrnicama "Fantasie" in "Saint Michel", vendar ne moremo z zagotovitvijo trditi, da je obiskal tudi Istro. Verjetno je snov za svoj roman črpal iz popularnega potopisa Charlesa Yriarteja.

Kot je ob koncu prejšnjega stoletja privlačilo Vernejevo pero, tako danes Pazinska jama privlači mnoge radovedneže.

Daniel Načinović

Verne o Jami

"To brezno je Jama, kot jo imenujejo v tistem kraju. Kot prenapolnjena posoda služi za korito reki,

Pazinska jama, ilustracija L. Benetta iz knjige "Mathias Sandorf"

ki jo imenujejo Fojba. Reka se izliva v jamo, ki jo je sama izdolbla v stenah in tu izginja z močjo vrtinca ali vodene grede. Po kateri poti gre, ko teče pod mestom? Ne ve se. Kje ponovno prihaja na površje? Ni znano. Jami, ali bolje rečeno prekopolu, ki se prebija skozi kamen in ilovcu, ni znana ne dolžina ne višina in ne smer. Le kdo bo vedel ali se vodna masa ne srečuje s stotimi vogali in s kakšnim gozdom stolpov, ki z velikansko podtalno zgradbo nosijo trdnjavo in celotno mesto..."

(Odlomek iz romana "Mathias Sandorf" - Grafični zavod Hrvatske, 1988; prevod M. Cale Knezević)

Dvajset let kampiranja v Istri

Alenka in Janez Vozelj iz Ljubljane sta dolgoletna gosta in zaljubljenca v Istro.

Prvih pet let sta kampilala v Medulinu in Premanturi, zadnjih petnajst pa v naturističnem kampu "Istra" v Funtani. Funtana je, kot radi pravijo turistični delavci, majhno turistično ribiško mesto na pol poti med Porecem in Vrsarjem. Poznano je po številnih prodajalnah in turističnih objektih. Poleg treh kampov so tu tudi hoteli, kjer se z vsakega balkona vidi morje. Zanesljivo pa v tem mestu ni družine, ki ne bi imela turistične sobe ali apartmaja. Ljudje se tu v glavnem ukvarjajo s poljedelstvom, ribištvo in turizmom. To pa je tudi osnovna vaba, ki leta in leta mami številne turiste v Funtano. Alenka in Janez sta ena izmed številnih Slovencev, ki so odkrili čarobnost tega majhnega istrskega mesta in ga ne želijo več zamenjati.

"Kamp je zelo lep, razumemo se s ljudmi, ki delajo tukaj, z delavci v kampu in z gosti. V petnajstih letih smo pridobili številne prijatelje, ki se, tako kot mi, iz leta v leto vračajo v Istro", pravijo moji sogovorniki, medtem ko pijemo hladno pivo v senci njihovega dvoriska pred kamp prikolico. Pripovedujejo mi, kako so zadnja leta, odkar traja agresija na Hrvaško, postali pravi informacijski center za številne goste iz kampa iz različnih evropskih dr-

žav. Ne pozabljam na dejstvo, da so vsi njihovi prijatelji med časom vojne počitnikovali v Funtani.

Gospa Alenka je že upokojena in zato prezivi večji del pomladi, poletja in jeseni, tri letne case, v kampu s svojimi vnuki. Pa tudi njihovi stari prihajajo sem na počitnice. "Ta odrasli so tu" bi rekla gospa Alenka. Gospod Janez prihaja za vikend in med poletnim dopustom, ker mu svez zrak (v Ljubljani dela pri Petrolu) in neokrnjena narava predstavljajo pravo osvežitev od onesnaženega mestnega okolja.

■ "Ali ni dolgočasno prihajati vedno na isto mesto?", me zanima.

"Ne, tu se nikoli ne dolgočasi. Res je, da smo že stokrat menjali parcelo, a vendar ostajamo v istem delu kampa. Veste, prednost tega kampa so v tem, da

ni preveč velik, konfiguracija pa je taka, da se nikoli ne more preveč napolniti. Osebe je zelo dobro, prijazno in korektno. V teh petnajstih letih se nisimo nikoli skregali. Razen, ko je pred dvema letoma v prodajalni zmanjkalo vina, malvazije, kar se zdi neke mu Slovincu neopravičljivo." pravi Alenka v sali. Posebej so zadovoljni z urejenostjo sanitarij.

"Bil sem že v mnogih kampih", pravi gospod Janez, "a nikoli nisem videl tako urejenih sanitarnih prostorov."

Zdaj zapuščamo naše sogovornike, ker imajo važna opravila. Zvečer namrec prihajajo njihovi prijatelji iz Nemčije in morajo pripraviti srnji golaž. Janez je že zraven majhnega kotlička pripravil drva, zdaj mora pripraviti še mizo. Naj se imajo dobro.

Vesna Medvedec

G-Hauptmannstr. 62
39108 Magdeburg - BRD
Tel: + 49/391/344359
Fax: + 49/391/561259
Autotel: + 49/161/6306772

Ivana Cankara 7
52000 Pula
Hrvatska
Tel: + 385/52/26912
Fax: + 385/52/44854

V veletrgovini ponujamo igracke znanih svetovnih proizvajalcev:

ESTRELA - Brazilija
FAMOZA - Spanija

WECO - Nemčija
BELDO - Grčija

in drugih.

Ekskluzivna ponudba pirotehničnih igrack in predmetov za zabavo I. in II. kakovostnega razreda, po naročilu pa tudi III. in IV.

Ponujamo:

- ugodne cene
- možnost neposrednega uvoza iz celega sveta
- večjo količino igrack po najnižjih svetovnih cenah.

Pokličite nas. Mi vas pričakujemo.

Izziv, ki ga morate doživeti

Če boste del svojih počitnic preživeli na Brionih, boste navdušeni nad njihovo lepoto, neokrnjeno naravo, eksotičnostjo, bogastvom kulturno zgodovinskega izročila, raznovrstnostjo gostiteljsko turistične ponudbe in drugih ponudb na tem enkratnem otoku.

Brioni. V ospredju hotelski kompleks na "Velem Brionu"

Izbrana ponudba: Restavracija Galija

Ali ste že bili na Brionskih otokih? Če ste že bili, potem gotovo čakate na novo priložnost, da jih spet obiščete. Če pa na otokih še niste bili, nikar ne zamudite priložnosti, da jih obiščete. Tu so, blizu, samo minuto z letalom od puljskega letališča ali dve, tri ure vožnje z avtomobilom. Do Pule se lahko pripelžete tudi z vlakom, v majhno pristanišče pa lahko priplovete z ladjico, jahto, gliserjem. Recepcija je v Fazani, mestecu, ki je od Pule oddaljeno sedem kilometrov. Iz fazanskega pristanišča vas bo na Brione popeljala ladja. To bo petnajst minut nepozabne vožnje, polne lepote primorske pokrajine. To pa bo sele priprava na vsa vznemirjenja, ki vas čakajo na Otokih.

Dejali boste, da propagiram Brione. Da, ravno to počenjam, pa ne zaradi brionskega interesa, ampak zaradi vas. Velikokrat sem bil na Brionih in želim, da jih obiščete tudi vi in se prepričate, da imam se kako prav, ko jih propagiram in vas prepričujem, da del vaših počitnic preživite na Otokih. Navdušeni boste nad njihovo lepoto, ohranjeno naravo, eksotičnostjo pokrajine, bogatim kulturno zgodovinskim izročilom ter raznovrstnostjo ponudbe in visoko kakovostjo bivanja na Otokih.

Hoteli tik ob morju, v senci borov

Brionski hoteli so tik ob morju, skoz njihova okna lahko opazujete skoljke v plitvini bistrega morja, nad tesarami pa se razprostirajo bujne krošnje stoletnih pinij. Tudi drugje je veliko hotelov visoke kategorije in lepih plaž v njihovi bližini, vendar so brionski hoteli edinstveni, ker je brionsko otocje enkratno in neponovljivo. Prebivati v "Neptunu", "Istri", ali "Karmen" - hotelih "A" kategorije in v "Jurini" ali "Fazani" - hote-

lih "B" kategorije, ne pomeni imeti samo dobro hotelsko namestitve, ampak tudi neverjetno možnost za spoznavanje Brionskih otokov, naravnih in kulturnih vrednot najmlajšega hrvaškega nacionalnega parka ter ohranjenosti vsega, kar nudi ohranjena narava - zdravega podnebja, čistega morja in obilno sonca, kot tudi bogate kulturne, zabavne, gastronomske, sportne in rekreativne ponudbe.

Uresničene sanje

Poskusal bom opisati vaše sanje: Vila v zelenju, obdana z avtohtono makijo in eksotičnim rastlinjem, z ograjenim parkom, urejenimi stezicami, cvetjem in okrasnim grmicevjem, s petjem ptic in sumenjem morja, z jeleni na obronkih in vevericami pred teraso, z vonjavami rožmarina in lovorja v predvečernem miru in tišini, ki vas budi v carobnem jutru.

In vi ste tam, v tem raju, v družinski, prijateljski, poslovnosti ali intimni družbi, odmaknjeni, nihče vas ne moti, s prijazno in ustrezljivo gospodinjjo, ki bo v vsakem trenutku na voljo, da ustreže vašim željam.

Zdrava narava, zdrava hrana, zdravo življenje

V zdravi naravi je zdrav življenje. In zdrava hrana, seveda. To vam omogočajo Brioni. Vsem vam. V vsakem letnem času. Vseeno, ali ste na Otokih na izletu, kot udeleženec nekega kongresa, sportne prireditve, ali pa ste se odločili dopust preživeti v nekem izmed brionskih hotelov ali vil. Brioni bodo okrepili vaše telo in duha. Ohranjena narava, gozdovi in parki, čist zrak in bistro morje so idealno okolje, v katerem bodo vaše želje močnejše in vaše zadovoljstvo večje, lahko pa jih boste ustvarili v brionski naravi, v muzejih, na terasah, v restavracijah, barih...v hote-

Velika dvorana kongresnega centra

lih, v restavraciji "Galija", v poletni restavraciji "Plaza", v "Skoljki", v kavarnah in bifejih. Brionska ponudba izbranih jedi in pijač, sadov morja in arhivskih vin, z možnostjo izbora dietne in vegetarijanske hrane, bo v popolnosti zadovoljila tudi vaše največje zahteve.

Sploh ne pretiravam. Pridite in se prepričajte.

Kongresni center

Brioni imajo na voljo prostor in opremo za izvajanje najzahtevnejših kongresov, seminarjev in drugih srečanj z možnostjo uporabe tehnike za simulta-

no prevajanje, avdiovizualne opreme, ozvočenja, tonskega zapisa, televizijskega snemanja in drugo. Kongresni center v hotelu "Istra" lahko sprejme 220 oseb. Za manjše skupine se lahko uporabijo dvorane in saloni v vseh hotelih. Brioni s svojimi udobnimi hoteli in vilami, svojo enkratno naravo in različnimi možnostmi ponujajo poslovnemu človeku idealne pogoje za privlačen in zdrav dopust in ustvarjalno delo. Na mnogih pomembnih in zahtevnih srečanjih, ki so bili organizirani tu, so se Brioni potrdili kot zelo privlačni

Ilust. iz knjige "Brioni" (v franc.) iz l. 1939

in primerni za prirejanje nacionalnih in mednarodnih kongresov, seminarjev in drugih srečanj. To potrjujejo tudi mnoge prijave za strokovne in druge sestance čez celo leto, med katerimi je tudi simpozij "Fetus kot pacient", na katerem se bodo zbrali najbolj znani svetovni strokovnjaki za to področje, pa kongres kardiologov RZ Alpe-Adria, 25. kongres patofiziologov Hrvaske in Slovenije, Mednarodna konferenca gradbenikov, Rektorska konferenca podonavskih dežel in številna druga srečanja.

Miroslav Sincic

Kot da je mitološki slikar prvotno naslikal Brionsko otočje po meri svoje čudovite domišljije in je potem neka neznanca sila njegovo sliko spremenila v realnost, v morje, kamen in gozdove, v barve, obliko in gibanje, v čarobnost, ki nas zapolnjuje z občutkom lepote, skladnosti in radosti.

Brioni vzbudijo v nas vedno neka nova doživetja in potrebo, da se vrnemo v njihov svet in da veselje, ki nam ga nudijo, razdelimo s svojimi bližnjimi in tistimi, ki jih imamo radi.

"Marconi spet pluje"

Luksuzni hidrogliser "Marconi", last "Adriaticce di navigazione" iz Benetk, od včeraj spet vzdržuje zvezo z istrskimi pristani-

sci. Vsak dan, razen ponedeljka, pluje na liniji Trst - Umag - Rovinj - Brioni, ob sredah, petkih, in nedeljah pristaja tudi v Pira-

nu, od 12. julija do 11. septembra bo ob sobotah in nedeljah nadaljeval plovbo vse do Malega Lošinja. V maju in juniju bo "Mar-

coni" startal iz Trsta ob osmi uri (v Piranu bo pristal ob 9.40) in priplul na Brione ob 16.30 uri. V Trst se vrne ob 20.30 uri.

Na Brionih imajo potniki na voljo poseben aranžma, ki vključuje obhod otočja s turističnim vlakom ob strokovnem vodstvu in kosilo v hotelu "Neptun". Cena aranžmaja je 50.000 lir na osebo.

Potovanje z "Marconijem" od Trsta do Brionov stane 36.000 lir v eno smer na osebo.

Od Pirana do Brionov stane potovanje 23.000 lir. Za skupinska potovanja so predvideni popusti. Potovalne karte se lahko, razen v Trstu, kupijo tudi v nekaterih drugih italijanskih mestih, prav tako v Kopru in Piranu (Slovenija) ter v Umagu, Poreču, Rovinju, Brionih, Puli in Malem Lošnju (Hrvaska).

BRIJUNI

Nacionalni park

Informacije in rezervacije

Centrala
Kongresi
Prodaja
Recepција
hotela Neptun:

tel: 00385 52 525 888
tel: 00385 52 525 914
tel: 00385 52 525 807
tel: 00385 52 525 100

faks: 521 367
faks: 521 367

faks: 00385 52 42 110

NATO / PARTNERSTVO ZA MIR

Rusi zahtevajo poseben status

Kremelj ne sme pričakovati privilegijev na račun sosed

BRUSELJ - Ruski obrambni minister Pavel Gracov, ki je v torek prispeval v Bruselj na pogovor s predstavniki zveze Nato, je izjavil, da se bo Moskva pridružila Partnerstvu za mir. Kdaj se bo to zgodilo, ni povedal, v imenu ruskega vodstva pa je zahteval, naj Nato podpiše ločen sporazum, ki bo priznaval poseben status Rusije kot svetovne velesile. Nato je doslej tak dogovor zavračal, ker se je bal nasprotovanja nekdanjih ruskih »zaveznikov« v vzhodni Evropi.

Gracov je novinarjem pojasnil, da so v Kremlju že pripravili osnutek listine, ki naj bi jo podpisali, v kratkem pa bodo z vsebino natančno seznanili tudi ministere Nata. Ne ve se, ali zahodni zavezniki dosledno

pogojujejo sprejem tega predloga z ruskim pristopom k Partnerstvu, po besedah Gracova pa bosta on ali zunanji minister Kozirjev »prišla v Bruselj podpisat oba sporazuma«.

Pred pogovori z visokim moskovskim predstavnikom so namreč obrambni ministri Nata izrazili zaskrbljenost zaradi morebitnega poslabšanja odnosov z veliko vzhodno silo, zato so se strinjali, da bodo z Rusko federacijo postopoma razvili poseben odnos, a se le po tem, ko bo podpisal sporazum o Partnerstvu.

Natovi viri so sporočili, da se vodstvo Severnoatlantske zveze zaveda pomembnosti tesnega sodelovanja z Moskvo, saj je ta eden ključnih dejavnikov evropske stabilnosti.

Vendar Zahod poudarja,

Ameriški obrambni minister Perry in njegov britanski kolega Rifkind (Telefoto: AP)

da Rusija v nobenem primeru ne more imeti pravičnega veta na Natove odločitve in razmerja moči v Evropi. Predstavnik Washingtona je sogovornike opozoril, da bo treba pospešiti uresničevanje načrta o skupnih vojskih vajah Nata in vzhodnoevropskih članic Partnerstva. Le tako bo namreč mogoče pripraviti nekdanje socialistične države na polnopravno članstvo zahodne vojske zveze.

Ameriški obrambni minister Perry je dejal, da si Rusija zasluži nekakšen poseben posvetovalni status

predvsem pri obravnavi vprašanj jedrske oborožitve in razmerja moči v Evropi.

Predstavnik Washingtona je sogovornike opozoril, da bo treba pospešiti uresničevanje načrta o skupnih vojskih vajah Nata in vzhodnoevropskih članic Partnerstva. Le tako bo namreč mogoče pripraviti nekdanje socialistične države na polnopravno članstvo zahodne vojske zveze.

Ministri Nata so razpra-

vljali tudi o položaju v Bosni in obsodili grozno Francije, da bo umaknila svoje modre čelade z Balkana, če diplomatska prizadevanja za rešitev krize ne bodo obrodila sadov. Bosna je potencialno jabolko spora tudi v odnosih med Brusljem in Moskvo, saj je Rusija pretekli mesec prav zaradi nestrinjanja z napovedanimi letalskimi napadi Nata odločila pristop k Partnerstvu. (N. D.)

V. BRITANIJA / EVROPSKE VOLITVE

Preizkušnja za Johna Majorja

Škoti vidljiv volitvah veliko priložnost za vzpon na oblast

LONDON - Po kratkem premirju v političnem boju britanskih strank, ki je izrazilo spoštovanje do umrlega voditelja laburistov Johna Smitha, se je v ponedeljek končno tudi v Britaniji začela volilna kampanja za volitve v Evropski parlament. Vse tri glavne stranke so objavile manifeste oziroma politične programe, v katerih predstavljajo svojo evropsko politiko.

Konservativna stranka je objavila svoj manifest pod parolo Močna Britanija v močni Evropi, s poudarkom, da so le konservativci tisti, ki bodo najbolje scitili britanske interese v Evropski uniji. Kampanjo je začel premier Major, ki je dejal: »Če si v središču Evrope, se ne pomeni, da sprejemas vse, kar se dogaja in kar je po naključju moderno mnenje političnih partnerjev v Evropi.«

Ker je britanska vlada neprijetna in ker obstaja resna nevarnost, da številni tradicionalni volilci konservativne stranke zaradi razočaranja sploh ne bodo volili, jih je John Major pozval, naj se zavedajo, da te volitve niso »nepotrebn pregled javnega mnenja«. Če se nočejo soočiti »z mirno stoječim socialističnim močvirjem v Evropi«, naj to izrazijo na volitvah.

Konservativna stranka v manifestu poudarja, da se bodo konservativci borili za Evropo nacionalnih držav, ne za evropsko »superdržavo«, ter edina popolnoma odklanja socialno listino, 35-urni delovni teden in zagotovljene minimalne plače. Meni, da bodo o enotni evropski valuti odločali poslanci britanskega parlamenta, ko bo prišel čas za to.

Laburisti in liberalni demokrati zagovarjajo stališče, da s pozitivnejšo evropsko politiko lahko učinkoviteje zastopajo Britanijo v Evropski uniji. Obe stranki poudarjata, da bodo volitve v Evropski parlament tudi referendum o vladi Johna

Majorja.

Margaret Beckett, ki do volitev novega voditelja laburistov vodi stranko, je dejala: »Volitve bodo neizbežen referendum o Johnu Majorju in njegovi vladi, o najdaljši gospodarski recesiji v šestdesetih letih, o največjem naraščanju davkov v naši zgodovini, o slabšanju naših zdravstvenih služb ter o stalni nevarnosti in strahu pred kriminalom, ki zdaj muči vsako skupnost.«

Laburistična stranka se zavezuje za dejavno vodilno vlogo Britanije v Evropski uniji, sprejema socialno listino in minimalne plače, ne pa tudi 35-urnega delovnega tedna. Enotno valuto zaenkrat nacerkoma sprejema.

Tudi vodja liberalnih demokratov Paddy Ashdown je izjavil, da bodo volitve zaupnica vladi. Njegova stranka se zavezuje za večje pristojnosti Evropskega parlamenta in zmanjšanje pristojnosti neizvoljene Evropske komisije. Sprejema socialno listino, odklanja pa minimalne plače in 35-urni delovni teden. Hkrati obljublja razpis referenduma za vsako večjo konstitucionalno spremembo.

Tudi Skotska nacionalna stranka, ki ima v Evropskem parlamentu le enega poslanca, je objavila svoj manifest. Njen voditelj Alex Salmond je izjavil, da so volitve v Evropski parlament za Skotsko najboljša priložnost, da pride do oblasti.

V Evropskem parlamentu ima britanska konservativna stranka trenutno 32 poslancev, laburistična 45, liberalnodemokratska pa nobenega.

Glede na neprijetnost vlade in dejstvo, da izhajajo iz nizke osnove, liberalni demokrati pričakujejo, da si bodo na volitvah najbolj izboljšali položaj v Evropskem parlamentu. Tudi laburisti računajo na večje zmage, konservativci pa le upajo, da porazi ne bodo prehudi.

Alja Kosak

NOVICE

Afera v portugalski obveščevalni službi

LIZBONA - Zaradi afe v obveščevalni službi so portugalske opozicijske stranke včeraj zahtevale odstop notranjega ministra Diasa Loureira. V ponedeljek je namreč notranji minister odstavil generalnega direktorja obveščevalne službe Ladeira Monteiro in vodjo omenjene službe na Madeiri. Do obeh odstopov je prišlo 48 ur po tem, ko je bilo v dnevnem časopisu objavljeno poročilo preiskovalne komisije, v katerem opozicija zatrjuje, da je obveščevalna služba na Madeiri prekoracila pooblastila. Uvedla naj bi dosjeje o prostituciji, mladoletnem prestopnistvu ter zasebnem življenju politikov in sodnikov. Tarca obveščevalcev naj bi bila vladajoča socialdemokratska stranka. (Agencije)

Še ena raketa scud na Sano

SANA - Južnojemenske sile so v noči na torek na prestolnico severnega Jemna znova izstrelile raketo scud in tako odgovorile na novo ofenzivo severa na pristanišče Aden. Radio Sana, ki se sklicuje na vojske virov, sporoča, da je raketa padla na stanovanjsko naselje ter ubila in ranila večje število civilistov, velika pa je tudi gmotna škoda. Po nepotrjenih podatkih naj bi v napadu umrlo več kot 20 oseb. (Agencije)

Opozicija v Dominikanski republiki zahteva nove volitve

SANTO DOMINGO - Nedavne predsedniške in parlamentarne volitve v Dominikanski republiki bodo morali najverjetneje razveljaviti. Opozicijske stranke in mednarodni opazovalci, predstavniki Socialistične internacionale in Organizacije ameriških držav, so v ponedeljek poročali o nepravilnostih med volitvami, zato je predsednik vrhovnega sodišča Manuel Garcia včeraj izjavil, da ne izključuje možnosti novih volitev. Demokratska revolucionarna stranka Joseja Francisca Pene Gomeza je že med volitvami opozorila, da približno 200 tisoč članov stranke ni bilo vpisanih v volilne sezname. Volilna komisija je že začela preiskavo, razglasitev izidov pa so prestavili na konec tedna. Po neuradnih podatkih se je volitev udeležilo 95 odstotkov volilcev, vodi dosedanja predsednik Balaguer z 42 odstotki glasov, Gomez pa jih je dobil 41 odstotkov. (Agencije)

Združeni narodi odpravljajo ukrepe proti JAR

NEW YORK, ADIS ABEBA - Varnostni svet ZN je v noči na torek začel razpravljati o možnostih za odpravo ukrepov proti Južnoafriški republiki, ki so jih uvedli leta 1977. Resolucijo naj bi sprejeli se ta teden, se je izvedelo iz diplomatskih krogov. Pred tem je VS razpravljal tudi o razpustitvi odbora ZN za spremljanje razmer v JAR. Poleg tega je bila Južna Afrika včeraj v etiopski prestolnici kot 53. članica uradno sprejeta v Organizacijo afriške enotnosti (OAE). Slavnostni sprejem bo 25. maja na sedežu OAE v Adis Abebi. (Agencije)

TALIN / SREČANJE VODITELJEV BALTSKIH DRŽAV

Deklaracija o statusu ruske vojske

Rusija in Estonija se vzajemno obtožujeta za kršenje človekovih pravic

TALIN - V torek so se srečali ruski in estonski visoki politični voditelji in skušali zgladiti napetost, katere vzrok je navzočnost približno 2.500 ruskih vojakov v tej baltški državi. Se pred začetkom rednega letnega srečanja Sveta baltških držav naj bi se sestali ruski zunanji minister Andrej Kozirjev, estonski predsednik Lennart Meri in estonski zunanji minister Jurij Luik.

Na dvodnevni konferenci zunanjih ministrov desetih baltških držav naj bi razpravljali zlasti o statusu ruskih vojakov, čeprav ta tema ni na dnevnem redu. Estonija se zavezuje za čimprejšnji umik ruskih vojakov.

Rusija je po razpadu Sovjetske zveze iz Litve že umaknila svoje vojske, strinjala se je, da do 31. avgusta letos umakne 10.500 vojakov iz Latvije, z Estonijo pa podobnega sporazuma se ni podpisala. Moskva ga povezuje z usodo več sto tisoč Rusov, ki živijo v Estoniji, in približno 10.500 demobiliziranih sovjetskih vojakov. Rusija Estonce obtožuje, da njeni zakoni, ki določajo pogoje za pridobitev estonskega državljanstva, zapostavljajo rusko govoreče prebivalce. Rusi, ki se nikoli niso učili estonsčine, naj bi se za pridobitev

estonskega državljanstva naučili vsaj osnove jezika države, v kateri živijo.

Na srečanju v Talinu bodo ministri največ pozornosti namenili imenovanju posebnih demokratičnih komisij in odbora za človekove pravice, kar je Moskva predlagala že lani. Estonski predsednik je prejšnji teden presenetil celo nekatere članke vlade; v govoru pred tujim diplomatskim zborom je namreč izjavil, da je Estonija pripravljena dovoliti bivanje v državi vsem upokojenim ruskim castnikom. Pred tem so bili estonski politiki pripravljeni nuditi dom tistim nekdanjim pripadnikom vojskih sil, ki so se upokojili pred koncem leta 1992. Zunanji minister Luik je v ponedeljek izjavil, da se predsednik »ni pravilno izrazil«.

Več držav članic Sveta

baltških držav, v katerem so Rusija, Estonija, Latvija, Litva, Danska, Finska, Norveška, Švedska, Nemčija in Poljska, je prejšnji teden poudarilo pomen sprejema resolucije o ruskih cetah. Delovanje tega telesa, ustanovljenega pred dvema letoma z namenom, da bi se to območje razvijalo in povezovalo z drugimi predeli Evrope, je tesno povezano z omenjenim vprašanjem.

»Vprašanja so neizogibna tudi v kontekstu integriranja v evropske tokove,« je izjavil predstavnik estonskega zunanjega ministristva Alar Olljum. »Rusija ne more računati na članstvo v Svetu Evrope, dokler ne bo umaknila svojih čet iz Estonije in Latvije.«

Udeležence konference baltških držav bo pozdravil tudi komisar EU sir Leon Brittan. Vse tri baltške države, ki so pripadale Sovjetski zvezi, si prizadevajo do konca letosnjega leta z Brusljem podpisati asociacijski sporazum, Rusija pa bo kmalu podpisala ohlapen sporazum o sodelovanju z EU. (Agencije)

Eksodus ruandskih nesrečnikov se nadaljuje

NAIROBI - Na tisoce Ruandcanov je v torek začelo zapuščati Kigali v strahu, da bo prestolnica padla v roke uporniške Ruandske domoljubne fronte (FPR), in v strahu pred novimi pokoli, so sporočili iz človekoljubnih organizacij. Njihovi predstavniki poročajo, da je na tisoce pripadnikov hutujskega plemena poiskalo zatočišče zunaj območja Kigalija, preden se ga polastijo pripadniki FPR tutsijske manjšine.

Vojaski predstavniki ZN napovedujejo, da utegnejo uporniki zavzeti prestolnico v tednu dni. Sile FPR so v nedeljo zavzele letališče v Kigaliju in vojaško Kanombe, eno poglavitnih oporišč vladnih sil. Več kot pol milijona Tutsijev, ki jih brani FPR, in opozicijskih Hutujcev je naslo smrtnih pokolih v zadnjih šestih tednih, poročajo predstavniki človekoljubnih organizacij. Ekstremistična hutujska policija naj bi bila odgovorna za večino umorov, ki so se začeli 6. aprila, po smrti predsednika Juvenala Habyarimana, ki je bil hutujskega porekla.

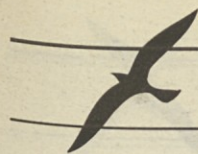
Tiskovni predstavnik misije ZN v Ruandi

(Unamir) Abdul Kabia je sporočil, da premirje med obema stranema v spopadu v Kigaliju »bolj ali manj drži«, kljub »občasnim spopadom v predmestjih in bombardiranjem«. Silovitost spopadov pa se je »močno zmanjšala«, je izjavil Kabia v telefonskem sporočilu iz Nairobija. Povedal je, da je v ponedeljek zvečer blizu sedeža ZN eksplodirala granata, vendar ni povzročila škode ali zahtevala žrtve. Poudaril pa je, da potekajo siloviti spopadi med vladnimi silami in uporniki FPR v mestih Ruhengeri (na severozahodu države) in Bugeseri (na jugu). Kot poročajo vojaski viri OZN, uporniki FPR prodirajo proti mestu Gitarama, 40 kilometrov jugozahodno od Kigalija, kamor se je zatekla začasna ruandska vlada.

Včeraj so v Kigaliju pričakovali posebnega odposlanca ZN Ikbala Rizo iz Ugande, ki je zaradi nezadostnih jamstev za varnost obeh strani v spopadu odložil prvotno načrtovani ponedeljkov obisk. Ikbala Riza, ki je član oddelka za mirovne operacije pri OZN, se mora skupaj z

vladnimi silami in silami FPR dogovoriti o razmestitvi modrih celad Unamirja, katerih število naj bi se s sedanjih 400 povzpelo na 5500 vojakov. Kot je povedal Kabia, morata obe strani, ki sta obljubila, da ne bosta streljala na letalo odposlanca OZN, odgovoriti na zahtevo OZN po podaljšanju dvodnevne premirja, ki sta ga sklenili na pobudo te organizacije.

Kabia je sporočil, da pogajanja med posebnim odposlancem OZN in voditelji FPR v Mulindiju (na severu Ruande) »niso prinesla obetavnih rezultatov«. Predvsem gre za vprašanje o številu vojakov modrih celad v Ruandi, saj se FPR zavezuje le za 2500 namesto 5500 vojakov. Riza naj bi se sestal tudi z začasnimi vlado, ki se je zatekla v Gitaramo, pripraviti pa mora vse potrebno za namestitev dodatnega števila modrih celad, ki jih pričakujejo v Ruandi in katerih namen bo zaščita človekoljubne pomoči in civilnega prebivalstva. Prejšnji terek je Varnostni svet sprejel sklep o okrepitevi sil Unamirja. (Agencije)

BOSNA IN HERCEGOVINA

Nato proti umiku iz BiH

Francozov ni bilo na sestanku

BRUSELJ - Obrambni ministri Nata so se izrekli zoper enostranski umik modrih celad iz Bosne z odkritim namigom na Francijo in Veliko Britanijo. Francija, ki ni v sestavu vojske strukture Severno-atlantske zveze, se ministrskega zasedanja obrambnih ministrov ni udeležila.

Države, ki imajo svoje vojske v sestavi modrih celad, so izjavile, da nasprotujejo enostranskim odločitvam o njihovem umiku, je sporočil nemški minister Volker Rühle.

V torek so Nizozemci zahtevali od Britancev, ki imajo v nekdanji Jugoslaviji 3400 mož, naj ne grozijo z njihovim umikom brez posvetovanja z drugimi članicami Unproforja, so sporočili nizozemski viri pri Severnoatlantski zvezi. Obrambni

ministri Nata »soglasajo, da ne gre za vprašanje umika, če pa bi do njega prišlo, bi se morali o njem dogovoriti po redni poti, ne v medijih«.

Nizozemci, ki imajo 3000 vojakov na tem območju, so prav tako zahtevali »delitev bremena« stroškov mirovnih operacij. Kot poročajo viri, ki so blizu Natu, so vojski Unproforja odvisni drug od drugega. »Kadar posamezna država spreminja svojo politiko, ne bi bilo odveč, da bi se prej o tem posvetovala z drugimi.«

Francoski voditelji so pred kratkim opozorili, da utegne Francija umakniti svojih 6971 pripadnikov modrih celad z območja nekdanje Jugoslavije, če ne bo prišlo do napredka v mirovnem procesu. Javno sta s tem zagrozili tudi Velika Britanija in Španija. (Agencije)

V Mostarju so Muslimani in Hrvati vnovič začeli živeti v miru (Telefoto: AP)

»Ženeva« danes v Franciji

ZENEVA - Pred nadaljevanjem mirovnih pogajanj, ki bodo potekala pod vodstvom kontaktne skupine (ZDA, Rusija, Evropa), so muslimanski voditelji napovedali, da bodo zahtevali drugačno razdelitev svoje države, kot jo predlagajo velesile. »Smo za pravičen mir, toda tistega, kar nam ponujajo, ne moremo sprejeti. Svet nas objektivno potiska v vojno, ne da bi nam ponudil kakršnokoli drugačno možnost,« je v ponedeljek zvečer v Parizu izjavil Alija Izetbegović.

Pogajanja, ki navadno potekajo v Ženevi, so preselili v savojski France à Talloires blizu švicarske meje, kjer naj bi pogajalci kontaktne skupine v torek opravili predhodne bilateralne pogovore, so sporočili iz diplomatskih krogov. Muslimansko in hrvasko delegacijo, ki sta v nedeljo zvečer pripotovali v Ženevo, vodita bosanski premier Haris Silajdžić in voditelj hrvaske skupnosti Herceg-Bosne Kresimir Zubak. Delegacija bosanskih Srbov pod vodstvom Momčila Krajisnika pa je pripotovala v torek popoldne. Eden od članov muslimanske delegacije je v zvezi z izjavo predsednika Izetbegovića velesile v Ženevi obdolžil, da hočejo »vsiliti« takšno resitev, ki ne more pripeljati do miru.

Na ministrskem zasedanju velesil 13. maja v Ženevi sta se ZDA in Rusija pridružili nacrtu ozemeljske razdelitve, kakršnega je že prej predlagala Evropa. Ta predvideva 51 odstotkov bosanskega ozemlja za prihodnjo hrvasko-muslimansko federacijo, 49 odstotkov pa naj bi dobili Srbi. Le nekaj dni zatem so se bosanski hrvaški in muslimanski voditelji med sklepanjem sporazuma o novi federaciji na Dunaju odločili, da bodo zahtevali 58 odstotkov ozemlja BiH.

V Talloiresu bodo muslimanski in hrvaški voditelji »nastopili enotno na

temelju sklepov in osnutka dunajskega sporazuma«, je izjavil eden od članov bosanske delegacije. »Videli bomo, ali bo kontaktna skupina sprejela takšno izhodišče za razpravo,« je še dodal. Po njegovem je ozemeljska razdelitev, kakršno predvideva evropski akcijski nacrt, zanje nesprejemljiva. »Kadar pride do ločitve v družini, mora biti ta opravljena korektno,« je izjavil ter dodal, da ni mogoče dodeliti več »mozu, ki surovo pretepa zeno in otroke«.

V skladu z najnovejšim zemljevidom, ki so ga pripravili Muslimani in Hrvati, bo nova federacija razdeljena na osem ozemeljsko povezanih kantonov, z izjemo bihaskega območja na zahodu Bosne. Na tem zemljevidu so srbska ozemlja skrcena na štiri enklave, zlasti na vzhodu države. V ženevskih diplomatskih krogih ni nikakršnih iluzij o tem, da bi ze na začetku obnovljenih pogajanj prisli do rezultata.

Prva naloga pogajalcev je, kot poudarjajo v teh krogih, predvsem ustavev sovraznosti. Toda tudi po sestanku velesil 13. maja so se spopadi med muslimskimi in srbskimi silami nadaljevali z nezmanjšano močjo, Srbi pa se v nasprotju s sobotnim zagotovilom niso umaknili s trikilometrkega območja okrog Gorazda.

Zaradi taksnega razvoja dogodkov je francoski minister za zunanje zadeve Alain Juppé v torek v Parizu izjavil, da bo »treba sprejeti določene sklepe, ce si strani, zapletene v spopade, ne želijo miru«. Znova je opozoril na možnost, da bodo v primeru, da tega nacrtu ne bodo sprejeli, »do konca leta« umaknili francoske modre celade z ozemlja nekdanje Jugoslavije. Ministri velesil se bodo verjetno sredi junija znova sestali v Ženevi. (P. D. A.)

O čem pišejo drugje po svetu

O predsedniških volitvah v Nemčiji

»Romana Herzoga čakajo naporni dnevi, Richard von Weizsäcker mu je namreč zapustil državo s številnimi nerešenimi vprašanji... Ni dvoma, da se je 60-letni predsednik ustavnega sodišča v Karlsruheju za vodenje združene Nemčije dobro oborožil. V enajstih letih predsednikovanja sodišču je Herzog rešil toliko ustavno in politično nejasnih primerov, da o njegovi sposobnosti odločanja, politični samostojnosti in odločenosti, da bo varoval nemško demokratično tradicijo, ne bi smeli dvomiti... Izvolitev Herzoga za predsednika je tudi pomembna spodbuda kanclerju Kohl. Ker so glasovali za kandidata krščanskih demokratov, lahko svobodni demokrati - sicer zvesti koalicijski partnerji - zdaj računajo na kanclerjevo hvaležnost in podporo. Ker je bila letosnja predsedniška kampanja zelo polemična, bi morali Nemci razmisliti o spremembah zakona o volitvah - parlamentarne volitve bi morali razpisati pred predsedniškimi.« (Berlingske Tidende, København)

»Ljudstvu bi bolj ustrezalo, ce bi priloznost dali socialdemokratu Johannesu Rauu... S svojim resnim 'severnaskim' pristopom in moralnimi perspektivami je bil Rau najblizje dosedanjemu predsedniku Richardu von Weizsäckerju, idealnemu Nemcu. 'Južnjak' Herzog bo s težavo dosegel Weizsäckerjevo raven nacionalne in zgodovinske odgovornosti. Kancler Helmut Kohl si vseeno lahko pripiše nekaj pozitivnih točk, saj so koalicijski partnerji, svobodni demokrati, podprli njegovega človeka, prijatelji na vzhodu pa so se držali strankarske discipline.« (Dagens Nyheter, Stockholm)

»Uspelo jim je v tretjem poskusu. Toda uspeh je bil odvisen od odločitve tretje stranke, liberalcev, ki so bili za razliko od volitev leta 1969 zvesti kanclerju Kohl. Tudi svobodni demokrati so se igrali ustoličevalca in se vrnili h Kohl. Poteza liberalcev, ki so kanclerju podarili predsednika, je bila zelo politično preračunana; izhajali so predvsem iz dejstva, da ima Kohl zaradi najnovejših statističnih podatkov o preobratu v gospodarskem razvoju (na boljše) največ možnosti za zmago na jesenskih volitvah...« (Le Figaro, Pariz)

»Kohl je v supervolilnem letu 1994 dobil prvo odločilno bitko. Koalicija je po tej preizkušnji se močnejša, opozicija pa se je morala umakniti se za korak dlje od oblasti... Herzogov prvi nagovor je bil dober - odločen ne nacionalizmu in zavzemanje za enotno Nemčijo. To so morali priznati tudi voditelji opozicijskih strank, čeprav Herzog niti z besedico ni omenil tujcev... Toda Herzog v kratkem sporočilu parlamentu in državi ni mogel prikriti živčnosti in čustev glede preteklosti. (...) Za opozicijska usesa je nasel 'elegantne' besede in pozval k optimizmu. Bo Herzog konservativni predsednik? Herzog bo vodja pravne države, 'je po volitvah zagotovil Kohl.« (La Repubblica, Rim)

»Izvolitev Romana Herzoga za novega nemškega predsednika pomeni svež veter v Kohlvi koaliciji, ki si zeli se ene zmage na jesenskih volitvah. Herzog se je znašel pred težavno nalogo - biti naslednik Richarda von Weizsäckerja, 74-letnega aristokrata, ki je v desetih letih postal moralni vođa brez primerjave, smesno pa je, da kot predsednik ni imel več moči kot britanska monarhija... Herzogovo politično prepričanje bo za Nemce in številne Evropejce povezovalna točka, sa je nova Nemcija priznani evropski sodnik. (...) Herzog je neonacistična gibanja obsodil in dodal, da imajo Nemci sicer pravico do patriotizma, pri tem pa naj ne bi slepo sledili državi.« (La Vanguardia, Madrid)

»Resevanje vprašanj državljanstva in statusa tujcev v Nemčiji je danes neprijetno opravilo. Novi predsednik bo imel zato težko nalogo - poiskati in voditi moralno in pravično politiko, ki bodo sprejemljiva za vse državljane. Naloga, ki jo je Richard von Weizsäcker odlično obvladal in izpeljal, pomeni za njegovega naslednika Herzoga pravi izziv.« (Le Soir, Bruselj)

Na Kosovu se širijo kužne bolezni

PRISTINA - Uradni srbski viri so sporočili, da je na Kosovu v preteklih petih letih za nalezljivimi boleznimi obbolelo 43.221 državljanov. 679 jih je umrlo za tifusom, krvavo grizo in tuberkulozo, ki jih v »civiliziranem« svetu že skoraj ne poznajo več. Slabo zdravstveno stanje se kaže tudi na pristinski ginekološki kliniki, kjer so leta 1990 zaradi izvajanja »posebnih ukrepov« odpustili vseh 46 albanskih ginekologov. V zadnjih treh letih je v tej bolnišnici umrlo 2.284 novorojenec, kar predstavlja kar 15 odstotkov vseh rojenih v tej ustanovi. Albanski viri zatrjujejo, da mora Srbija za vzdrževanje administrativnega in vojaškega aparata na Kosovu dnevno odseti poldrugi milijon mark. Zato je okrepila službe finančnega nadzora na Kosovu, ki bodo poskušale osterje nadzorovati denarne transakcije malih albanskih podjetnikov, ki drzi jo v svojih rokah kar 99 odstotkov albanskega malega gospodarstva. Po uradnih podatkih ni Srbi na Kosovu letos samo z davki pobrala 187,7 milijona mark. Blerim Shala

HRVAŠKA / PARLAMENTARNA KRIZA

Sporazum med Tuđmanovo HDZ in opozicijo ni prestal preizkušnje

Opozicijske stranke so precenjevale svoje možnosti v spopadu s predsednikom

ZAGREB - Hrvaska demokratska skupnost je pozno sinoci odstavila Stipeta Mesića s položaja predsednika poslanskega doma sabora. Vladačja stranka je pojasnila, da so morali Mesića zamenjati, ker je izstopil iz stranke in osnoval novo.

Hrvaska javnost je dogajanje v parlamentu ves dan neposredno spremljala po televiziji in radiu in tako skoraj sodelovala pri zapletanju in razpletanju doslej najhujše parlamentarne krize. Kljub vsemu pa ni docakala rešitve glavnega spora med Hrvasko demokratsko skupnostjo in opozicijo o tem, ali je prekršen medstrankarski sporazum o razdelitvi funkcij v parlamentu in kdo ga je prekršil.

Opozicija trdi, da je do-

govor prelomila vladajoča stranka, ki zato nima pravice zamenjati predsednikov obeh skupščinskih zborov Josipa Manolića in Stipeta Mesića. V skladu z medstrankarskim dogovorom bi ju sicer lahko odstavili s predsedniških položajev, vendar hkrati takoj imenovali za podpredsednika.

Predsednik liberalcev Dražen Budiša je v imenu opozicije opozoril, da so zasedanja parlamenta brez udeležbe opozicije ilegalna in protiustavna. Budiša zahteva preklic odstavitve Manolića in Mesića in uresničenje medstrankarskega dogovora.

Hrvaska demokratska skupnost pa trdi, da je spoštovala sporazum in uresničila dogovor, vendar noče potrditi Manoli-

ća in Mesića za podpredsednika parlamentarnih zborov. Podpora oporečnikom iz lastnih vrst bi bila po mnenju HDZ prehuda politična napaka.

Sodelavec predsednika Tuđmana Ivić Pasalić je izjavil, da opozicija pravzaprav ne more postavljati zahtev, ker ima Hrvaska demokratska skupnost se vedno parlamentarno večino. HDZ se je sinoci odločila zamenjati predsednika obeh zborov in sklenila, da Mesiću in Manoliću ne bo dovolila zasedati nobenega pomembnejšega položaja v skupščini.

Opozicija se jezi, ker jo je HDZ opeharila, hkrati pa ugotavlja, da je v spopadu s predsednikom Tuđmanom precenila svoje možnosti.

Darko Pavčić

Stipe Mesić ni več predsednik hrvaškega sabora

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

09.30	Video strani
09.40	Tisoč in ena Amerika, 21/26 del španske risane serije
10.05	Videospon
11.05	Iz življenja za življenje: Prislusnično tišini
11.35	Veliki zločini in procesi 20. stoletja, 3/12 del angl. dokumentarne serije
12.05	Cudeži narave, nemška pzn oddaja
12.50	Poslovna borza
13.00	Poročila
13.05	Video strani
15.05	Svet na zaslonu, ponovitev
16.05	Družinske skrivnosti, pon. 5/6 dela franc. nadaljevanke
	Začetek vojne
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
18.00	Regionalni program Ljubljana RPL
18.45	Abc-itd, tv-igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarisce
20.40	Thomas Pluch - Peter Patzak: Vas ob meji, koprodukcija ORF in TVS
	Glasbeni utrinek: Andrej Grafenauer - kitara
22.25	TV dnevnik 3, VPS 2225
	Sova
22.50	Popolna tujca, 11/22 del ameriske nanizanke
	Couch potato
23.20	Izredno stanje, 6., zadnji del angleske nadaljevanke
	Novi začetki

SLOVENIJA 2

15.30	Video strani
15.50	Omizje
17.05	Videomoda: Za kulisami
	Sova, ponovitev
17.30	Zakonca Fields v Franciji, 9/18 del angleske nanizanke
	Doma in na počitnicah
18.00	Izredno stanje, 5/6 del angleske nadaljevanke
	Na robu prepada
18.50	Kronika, 29. del kanadske dokumentarne serije
	Clovek in svet, v katerem živim;
	Filmsle zvezde in moda v petdesetih letih
19.30	TV dnevnik 2
	Sportna sredi
20.10	Prvic na EP v rokometu, reportaza
20.40	Giro d'Italia, posnetek kolesarske dirke
21.20	Kosarka NBA, posnetek
22.20	Kajak kanu - Rasica '94, reportaza
22.30	Svet poroča
23.00	Video strani

KANAL A

07.00	Borza dela
07.15	Video strani
12.00	Na velikem platnu
12.15	Luč svetlobe, ponovitev 172. dela ameriske nadaljevanke
13.05	Rodeo, ponovitev
13.35	Spot tedna
13.40	CMT
14.30	Borza dela
14.45	CMT
16.10	Spot tedna
16.15	Na velikem platnu
16.30	Državnik novega kova, pon. 8/14 dela angl. hum. nanizanke
17.00	Morilska sla , ponovitev angleskega filma
	Igrajo: Hywell Bennett, Phillip Madoc, Nicola Beddoe, Fion Wilkins in drugi; režija Peter Edwards.
18.50	Male zivali, oddaja o hišnih prijateljih
19.10	Luč svetlobe, 173. del ameriske nadaljevanke
20.00	Call Selection, kontaktna glasbena oddaja
20.30	Učna leta, 15. del ameriske nadaljevanke
21.00	Poročila
21.20	Dance Session, 33. oddaja o plesu
21.55	Varuhi narave - Ohranimo Zemljo, ameriski dokum. film
23.35	Poročila
23.55	Spot tedna
00.00	Na velikem platnu
00.05	CMT
00.45	Borza dela
01.00	Video strani

MMTV (62. kanal)

16.20	Bravo Maestro, pon. kulinaricne oddaje
17.00	Snooker
19.00	Obvestila in napoved filmov
19.05	Risanka
19.19	Bravo Maestro, kulinaricna oddaja
19.30	TV Akvarij
20.05	Video spoti
20.15	From the mixed up files of Mrs. Basil E. Frankweller , ameriska družinska drama, 1973
22.00	Program Discovery
01.00	Adult Channel

RAI 1

6.45	Aktualna oddaja Uno-mattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00, 9.30) dnevnik
9.35	Nan.: Cuori senza età
10.00	Dnevnik
10.05	Film: Addio Lady (kom., '56, i. W. Brennan), vmes (11.00) dnevnik,
11.40	Aktualno: Utile futile
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: La signora in giallo
13.30	Dnevnik
14.00	Tednik o kulturi in aktualnosti Primmissima
14.20	Dok.: Kvarkov svet
15.00	Mladinski variete: Uno per tutti, vmes variete
	Solletico, risanke
16.40	Nan.: Dinosauri tra noi, 17.30 Zorro
17.55	Danesv Parlamentu
18.00	Dnevnik
18.15	Nan.: In viaggio nel tempo (i. Scott Bakula)
19.00	Variete: Grazie mille!!!
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Variete: Tutti a casa - Tutte donne meno io (vo-di Pippo Baudo)
23.00	Aktualno: Ob 23-ih
23.30	Sportna sredi: atletika
0.25	Dnevnik in vreme
0.35	Danes v Parlamentu
0.40	Dok. DSE Sapere: Mesto za Philpa Marlowa
1.15	Film: Titanic, latitudine 41 Nord (dram., '58)

RAI 2

6.30	Spoznavajmo biblijo
7.10	Oddaja zanajmljajše
8.35	Nan.: Black Beauty, 9.00 Lassie, 9.25 Il medico di campagna
10.20	Nad.: Quando si ama
11.45	Dnevnik 2
12.00	Variete: I fatti vostri
13.00	Dnevnik, gospodarstvo
13.30	Tribune RAI, vreme
14.00	Nad.: Santa Barbara, 15.05 Beautiful
14.50	I suoi primi 40 anni
15.50	Nan.: Il sole nel cuore
16.50	Iz Parlamenta
17.00	Dnevnik in TG 2 Motori
17.20	Nan.: Miami Vice
18.20	Sport in vreme
18.35	In viaggio con Sereno variabile
18.50	Nan.: Ispettore Tibbs
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Variete: Ventieventi
20.40	Nan.: Ispettore Derrick
21.45	Aktualno: Mixer
23.15	Dnevnik dosje in vreme
0.05	DSE - Pregled tiska
0.25	Film: Il generale Della Rovere (dram., It. '59, r. R. Rossellini, i. V. De Sica, V. Caprioli)
2.20	Videocomic

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, vmes aktualnosti
7.30	Kulturni dnevnik Tortuga, 9.00 Piccola posta
9.15	Euronews, dok. Zenith
10.00	DSE - Parlato semplice
12.00	Dnevnik
12.15	TGR E - O gospodarstvu
12.30	Dove sono i Pirenei?
14.00	Dezelne vesti
14.20	Popoldanski dnevnik
14.50	TGR Italija - Jug
15.15	Sport: Derby, tenis, kolesarstvo Giro d' Italia
18.50	Vremenska napoved
19.00	Dnevnik, dezelne vesti
19.50	BlobCartoon, Blob, Una cartolina
20.30	Mi manda Lubrano
22.30	Dnevnik in vreme
22.45	Milano Italija
23.45	Aktualno: Pubblicità Cocomboli
0.15	Carosello, Carosello
0.30	Dnevnik in vreme
1.00	Variete: Fuori orario - Cose (mai) viste

RETE 4

7.00	Nanizanka, 7.45 nad. Piccola Cenerentola, 8.30 Valentina
9.00	Variete: Buona giornata
9.05	Nad.: Pantanal, 9.30 Guadalupe, 10.40 Maddalena, 11.55 Antonella, 13.00 Snetieri vmes (11.30, 13.30) TG 4
14.00	Nad.: Sentieri, 14.40 Primo amore, 15.35 Principessa, 16.10 Topazio
17.05	Kviz: La verità, vmes (17.30) dnevnik
17.50	Rubrika o lepoti
18.00	Funari News, vmes (19.00) dnevnik
20.30	Film: Impiccolo più in alto (vestern, ZDA '68, I. Clint Eastwood)
22.50	Film: 1,50 Ironweed (dram., ZDA '87, i. J. Nicholson, M. Streep), vmes (23.40) dnevnik
0.50	Pregled tiska

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
9.00	Maurizio Costanzo Show
11.45	Aktualno: Forum
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.35	Nad.: Beautiful
14.05	Kviz: Sarà vero?
15.25	Aktualno: Agenzia matrimoniale
16.00	Otroski variete, vmes risanke in Bim Bum Bam
17.55	Dnevnik TG 5 - Flash
18.00	Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.25	Striscia la notizia
20.40	Film: Beverly Hills Cop 2 (krim., ZDA '87, i. E. Murphy, B. Nielsen)
22.40	Aktualno: Spazio 5
23.25	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5
1.30	Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
9.00	Nanizanke
11.00	Sport: L'Italia del Giro
12.25	Odprti studio
12.30	Fatti e misfatti
12.45	Nan.: Teneramente Licia
13.20	Otroski variete
14.00	Odprti studio
14.30	Nan.: Agli ordini papà!
15.00	Kolesarstvo: 77. Giro d' Italia ((4. etapa), 17.00 Studio Tappa
17.55	Variete: Smile
18.00	Nan.: Power Rangers, 18.30 I miei due papà, 19.00 Genitori in blue jeans
19.30	Odprti studio
20.00	Variete: Karaoke
20.35	Nan.: Melrose Place
22.30	Sport: Giro sera, 23.00 nogomet Milan-Guadalajara (prijateljska)
1.00	Sport studio
1.50	Film: Totò terzo uomo

TELE 4

13.30	19.30, 23.10 Dogodki in odmevi
20.25	TV film: Hanta Yo, il guerriero

MONTECARLO

14.00	18.45, 19.55 22.30 Dnevnik, 13.30 TMC Sport
14.05	Film: Operazione Fuga
15.55	Variete: Tappeto volante
20.30	Film: I favolosi Baker (kom., '89, i. J. Bridges)
0.05	Tenis Open Francije

Koper

16.00	Euronews - TV novice
16.10	Muzej glasbe: Potovanje v Benetke, 4. oddaja: Antonio Vivaldi v »Scuola Grande di San Giovanni Evangelista«, igrajo »Interpreti veneziani«
17.00	Rojstni dan - 700 let švicarske konfederacije, dokumentarni film
18.00	Slovenski program: Minestra, mladinska oddaja
18.45	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.30	Carobna svetilka, otroški program: Reinhold Messner: V imenu gore, dok. serija: Makalu: Crna gora
20.30	»Rotocalco Nostrano«, oddajo pripravlja Ketty Kovacic
21.15	Svet danes
22.15	TV dnevnik
22.30	Fantje iz celuloida, 1/3 del ital. nadaljevanke
	Igrajo: Massimo Ranieri, Anna Maria Rizzoli, Leo Gullotta in drugi; režija Sergio Sollima

Avstrija 1

09.00	Cas v sliki
09.05	Pri Huxtablovih
09.30	E.T., poklici, prosim, zemljo, pon.
10.15	Indijančovo srce, pon. ameriskega filma
12.10	Ves cas na poti za mir
13.10	Mi
13.35	Družinske vezi
14.00	Leteci zdravniki, serija
14.45	Pogledi od strani
15.00	Otroski program
15.45	Smrcki
16.00	Artefix
16.30	Kremenckovi
17.10	Wurlitzer
18.00	Cas v sliki
18.05	Mi
18.30	Gozdarska hisa Falkenau, serija
19.22	Znanost
19.30	Cas v sliki
20.00	Sport
20.15	Sam proti mafiji, 5. del nadaljevanke
22.00	Pogledi od strani
22.10	Evropski policisti, serija
23.05	Cas v sliki
23.10	Mo' Better Blues, ameriski film, 1990
01.15	High Chaparral
02.05	Poročila
	Tisoč mojstrov

Avstrija 2

14.50	Tisoč mojstrov: Otto Dix: Flandrija
15.00	Lipova ulica, serija: Vera in Celin
15.30	Oblikovalka narava, pon. 6. dela
16.00	Dedek na posodo
16.50	Psi - nasi najboljši prijatelji: Cuvaji
17.00	Poklici: Visoke poklicne sole
17.30	Zemlja in ljudje
18.00	Pri Huxtablovih: Prerevna, da bi umrla
18.30	Ali je to res?, igra
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki
20.00	Kultura
20.15	Dvoboj, oddaja o nasprotujocih si mnenjih
21.15	Generacija X
22.00	Večerni studio
22.35	Se 23 dni do SP v nogometu
00.15	Hello Austria, hello Vienna

Hrvatska 1

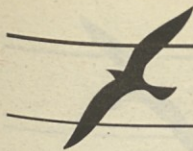
07.55	Poročila
08.00	Dobro jutro
10.00	Poročila
10.05	Solski spored
	Dober dan, ucenci
10.10	Likovna vzgoja
10.25	Vprasanje za knizevne molje
10.55	V vrtincu stoletja
11.35	Ali ste vedeli?, oddaja za otroke
12.00	Poročila
12.05	TV-koledar
12.15	Divja vrtnica, 96/199 del mehiske nadaljevanke
12.40	Popolna tujca, 11/22 del am. humor. nanizanke
13.05	Ciklus filmov Buda Spencerja: Morilec iz Miami, ameriski film
14.40	Monofon
15.30	Ucimo se o Hrvaski: Potopisi
16.00	Poročila
16.05	Dedek, babica, vnuk, 5. del otroške serije
16.30	Informatika: Pogled skozi okno
17.00	Hrvaska danes
18.00	Poročila
18.05	Kolo srece
18.35	Santa Barbara, 722. del ameriske nadaljevanke
19.18	Loto 7/39, 1. zrebanje
19.30	Dnevnik 1
20.10	Loto 7/39, 2. zrebanje
20.15	Katoliki centri v Avstraliji, dokumentarna oddaja
20.50	Iskanja, politični magazin
21.35	Poročila
21.40	Kulturna krajina
22.40	Slika na sliko
23.40	Poročila v anglescini

Hrvatska 2

08.50	TV-koledar
09.00	Zasedanje hrvaskoga Sabora, prenos
15.50	Zgodbe Dicka Francisa, pon. 2/6 dela angleske nanizanke
16.35	Ali ste vedeli?, oddaja za otroke
17.00	Vrnitev močvirne posasti, amer. mladinski film
18.25	Od pola do pola, ponovitev 3/8 dela angleske dokumentarne serije
19.15	Risanka
19.30	Dnevnik
20.10	Polna hisa, 18/22 del am. humor. nanizanke
20.45	Zgodbe Dicka Francisa, 3/6 del koprodukcijske nanizanke
21.30	Zivljenje je dolga, mirna reka, francoski film, 1988
23.05	Proti toku
	Video strani

Madžarska

09.00	Cez dan
09.30	Riviera, serija
10.30	Ste zvonili, milord?
11.30	Igra
12.00	Opoldanski zvon
12.07	Sotrpini
12.22	Pomoč v duševni stiski
12.53	Hci polka, filmska opera po Donizzettiju
15.04	Pticja folklor
15.40	Vaska TV
16.00	Dnevnik
16.12	Najstnisko zrcalo
16.32	Hisna blagajna
16.45	Zunanje zadeve
17.14	Kakšno je naša hisa?
17.29	Izvid
17.59	Vklopi, za otroke
18.32	Maček v zaklju, kviz
18.57	Vprasanja kristjanov
19.04	Otroski kotiček
19.19	Volitve
19.30	Dnevnik
20.15	Galahad of Everest, angleški film
21.25	Prelomnica tisocletja
22.10	Dan izziva
22.32	Slovita ljubezen, am. film

KANAL A 20.30

DANCE SESSION,
oddaja o plesu

Predstavili vam bomo francoskega koreografa Dominika Petita, ki je gostoval v Ljubljani. Obiskali bomo Gorenjsko, natančneje Kranj, kjer je Alenka Hain uprizorila plesni projekt V kraljestvu Z.

KANAL A 21.55

VARUHI NARAVE - OHRANIMO ZEMLJO,
dokumentarna oddaja

Oglejmo si havajske deskarje, skavte iz Bronxa, sončno hišo v Aspenu, ornitologa, ki pleše z žerjavi, rejca izumirajočih pasem domačih živali, kraško jamo v Kentuckyju in še kaj.

CANALE 5 20.40

BEVERLY HILLS COP,
ameriški film, 1984

Režija: Martin Brest
Igrajo: Eddie Murphy, Lisa Eilbacher, Judge Reinhold in drugi.

Alex je policaj v Detroitu in svoje delo opravlja zelo, preveč vestno. Zato njegovi nadrejeni nočejo, da bi raziskoval skrivnostne umore, do katerih je prišlo v Beverly Hillsu. Alex pa vzame dopust in vseeno odpotuje v Kalifornijo. Tu postopoma razkriva veliko organizacijo preprodaje mamil in delnic. Krajevna policija ga ovira, vendar Alex ne popusti.

Ko je režiser posnel ta film, je bil Eddie Murphy že zelo znan igralec in že njegova navzočnost je zagotavljala filmu velik uspeh.

PRO 7 20.15

SMRTONOSNE LOVKE,
italijanski film, 1977

Režija: Oliver Helman
Igrajo: John Huston, Shelley Winters, Henry Fonda in drugi.

V Kaliforniji neznan poštast požira plavalce in pušča za žrtvami samo okostnjake. Izkaže se, da gre za ogromno hobotnico. Po velikem številu mrtvih in številnih neuspešnih poskusih, da bi jo ubili, jo bosta končno uničili dve udomačeni mečarici.

Režiser se zgleduje po seriji Žrelo, vendar ne doseže njene kvalitete. Film je nastal v italijanski produkciji, čeprav v njem igrajo izključno ameriški igralci. Ime režiserja Oliver Helman pa je psevdonim za Ovidio Assonitisia.

RADIO SLOVENIJA 3 22.05

OKROGLA MIZA,
Boris A. Novak

Med mojstre besedne umetnosti slovenskega literarnega prostora sodi tudi Boris A. Novak. Svojo popularnost si je med mladim občinstvom utrdil še posebej z enim novejšim del: s pesmarico pesniških oblik Oblike sveta. Sicer pa njegovo pero, besede in delo sežejo veliko dlje v dramatiko, dramaturgijo, uredništvo, ne nazadnje ta čas mu je zaupano tudi vodenje slovenske organizacije PEN. Kdo je pravzaprav Boris A. Novak? Skozi prizmo njegove poezije ga bo o tem spraševala Gita Vončina.

TV SLOVENIJA 2 18.45

KRONIKA,
dokumentarna serija

1. Onesnaževanje na Aljaski: Marca 1989 je prišlo do največjega izlita nafte v Ameriki. Naftna družba Exxon je morala odšteti nekaj milijard dolarjev za odpravo posledic katastrofe.

2. Računalniki in razvoj družbe: računalniki pomenijo novo upanje za države v razvoju. Tako je vsaj zapisal Jean Jexques Servan Schreiber v svoji provokativni knjigi, ki je izšla leta 1980.

3. Filmske zvezde in moda v petdesetih letih: V petdesetih letih je prevečalo zahodno Evropo veselje ob koncu ene najbolj krvavih vojn. Znova se je okrepil občutek superiornosti, vest je bila čista, vodilo pa potrošništvo.

4. Svetovna razstava v Montrealu: Priredili so jo 1957 leta, revija Time pa jo je označila za simbol kanadske živosti in podjetnosti. Udeležilo se je 60 držav, tema razstave pa je bila "Človek in svet, v katerem živi".

5. Beatles: Njihova glasba je prepravila svet 1964 leta. Ustvarili so nov dialog med generacijami.

6. Smrt cesarja Hirohita: vladavina japonskega cesarja Hirohita, ki je bil močno pod vplivom Američanov, je bila najdljša v našem nemirnem stoletju. Hirohito je prepovedal nakaj najgloblje zakoreninjenih japonskih običajev.

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 20.35

Vas ob meji na Koroškem

ORF, ZDF, TV SLOVENIJA

Thomas Pluch, avtor uspešne serije v treh delih VAS OB MEJI, je leta 1992 napisal se četrti del. Serija odslkava življenje v namišljeni južnokoroški vasi Selice od leta 1920 dalje, ko so se prebivalci izrekli za priključitev k Avstriji, pa vse do izbruha vojne v Sloveniji l. 1991. V srediscu dogajanja sta zmerni Slovenec Hanse Karničer in radikalni Titov partizan Selander s svojima družinama. Skozi njiju Pluch riše psiholoske korenine narodnostnih problemov na Koroškem. »Zavzemam se za zrtve zgodovine, v tem primeru za koroške Slovence, ki so se ves čas kot pretepeni psi vlekli skozi zgodovinske trenutke. To je tiha, neizražena tragedija, ki se je

dogajala temu narodu in se mu se vedno dogaja«, je rekel Thomas Pluch. Malo pred svojo smrtjo je režiserju Petru Patzaku izročil scenarij za četrti del in ročno napisano prošnjo: "Poskrbi za ljudi v mojem filmu". Umrli je nekaj ur zatem, ko ga je 21. maja 1992, ob prejemu nagrade "Romy" za najboljši scenarij v letu 1991, zadela kap.

Cetrti del slovenske družinske sage se odigrava v poletnih dneh leta 1991, ko je v nekdanji Jugoslaviji izbruhnila vojna. Skozi posamezne like in njihove medsebojne odnose pripovedujeta avtor Thomas Pluch in režiser Peter Patzak o zgodovini in o vzrokih neke vojne. »Film ni poučne na-

rave«, poudarja režiser, »vendar bi moral imeti vsak politično misleci človek v tej deželi pred očmi probleme neke obmejne dežele in pravice manjšine do bivanja. Manjšine, ki bi jo vsak kulturni narod moral ne le tolerirati temveč tudi podpirati«.

Cetrti del je nastal v koprodukciji ORF, ZDF in TV SLOVENIJA. Eno glavnih vlog igra Franček Drogenik stransko pa Alojz Svete, ob odličnih avstrijskih igralcih kot so Monica Bleibtreu, Karl Fischer, Therese Affolter, Peter Strauß, Birgit Doll in drugi. Režiral je režiser mednarodnega slovesa, Dunajčan Peter Patzak, ki ima za seboj ogromen umetniški opus, več kot šestdeset del.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Video; 16.30 Coca Cola Report; 16.45 MTV v kinu; 17.00 Poročila; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 21.00 Most Wanted; 22.30 Beavis & Buttthead; 00.00 Alternative Nation; 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 10.00 Risanke; 11.00 Koncentracija; 12.00 Sally Jessy Raphael; 13.00 Paradise Beach; 13.30 E Street; 14.00 Falcon Crest; 15.00 Sever in Jug; serija; 16.00 Drugačen svet; 16.50 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 19.00 Paradise Beach; 19.30 E Street; 20.00 Reklame; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 Angel Falls, 3/3 del am. mini serije; 23.00 Ponovitve

PRO 7

05.35 Ponovitve; 11.40 Pri Huxtablovih; 12.10 Agentka s srcem; 14.00 Dinastija; 16.00 Hišica v pretrji; 17.00 Risanke; 18.25 Naš hrupni dom; 18.55 Drugi svet; 19.25 Pri Huxtablovih; 20.00 Poročila; 20.15 Smrtonosne lovke, ital. triler; 22.05 Kung-Fu, serija; 23.00 Poročila; 23.10 Ameriški junaki, am. triler; 23.25 Ladies Night

PREMIERE

07.00 Romeo; 11.45 No Surrender, am. film; 14.00 Romeo; 15.00 Poslovno pismo, ital. film; 16.45 Jubezen in smrt, ital. drama; 18.20 Yuppie stoji v gozdu, am. krimi kom.; 19.45 Kino; 20.00 Poročila; 20.15 Čarovnja, ital. komedija; 21.55 Četrti zapoved, am. triler; 23.25 Ladies Night

SAT 1

09.00 Ponovitve serij; 13.30 Ladja zaljubljenec; 15.25 Alf; 16.00 Vesoljska ladja Enterprise; 17.00 Petkrat Pet; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vse, igra; 19.00 Poročila; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Z materinim srcem, nemška melodrama; 22.20 Hunter, am. tv kriminalka; 23.20 Back Stab, kanadska kriminalka

EUROSPORT

08.30 Aerobika; 09.00 Plavanje, vrhunec; 11.00 Tenis: French Open, prenos; 19.30 Športna poročila; 20.00 Boks, profesionalni dvoboji; 22.00 Tenis, vrhunec; 23.00 Motorji, magazin; 00.00 Motorsport; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Opoldanski magazin; 14.10 Umor je napisala, serija; 17.00 Kdo je šef?; 17.30 Strašno prijazna družina; 18.00 Bogati in lepi; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Lov na morilca učenik, ameriška drama; 22.10 Stern TV; 23.15 Thomas Koschwitz Show; 00.00 Poročila

RTL 2

05.25-16.55 Ponovitve; 16.55 Mož za šest milijonov dolarjev; 17.50 Umik; 18.20 Nasmehnite se, prosim; 18.55 Poročila; 19.00 Naša najlepša leta, 5/12 del nemške serije; 20.00 Poročila; 20.15 Hotel Paradiz, 13. del; 21.25 Rokoborba; 22.25 Poročila; 22.35 Nick Knight, 12. del serije; 23.35 Fantastične zgodbe

SKY MOVIES

17.00 A High Wind In Jamaica; 19.00 Buckeye And Blue; 21.00 Shattered Silence; 23.00 Running Mates

MOVIE CHANNEL

17.00 Big Ideas; 19.00 Wild Card; 21.00 Of Mice And Men; 23.00 Thunderheart

FILMNET +

14.00 Wild Palms, 2. del; 16.00 K-TV; 17.55 The Fisher King; 20.05 Night Fantasies With Tori Welles; 20.15 Freejack; 22.00 Boxing Plus Live; 00.00 Electric Blue

SUPER CHANNEL

05.30 Verska oddaja; Novice; Gospodarstvo; Super Shop; 18.00 Današnji Show; 19.00 Poročila; 19.30 Življenjski slog; 20.00 Dateline; 21.00 Sport; 22.00 Poročila; 22.30 Evropsko gospodarstvo; 22.45 Market Wrap; 23.00 Jay Leno Show

CNN

05.00-22.00 World News; 06.30 MoneyLine; 10.30 World Report; 11.30 Business Report; 12.30 Business Day; 13.30 Business Asia; 14.00 Larry King Live; 16.30 Cnn & Co; 19.00 World Business Today; 20.00 International Hour; 22.00 World Business Today Update; 22.30 Showbiz Today; 23.00 The World Today

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Radio plus; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Odskočna deska; 21.05 Koncert za besedo; 21.30 Operne melodije; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Etnoglasba sveta; 23.05 Lit. nokturno.

Slovenija 2

6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 8.00 Gospodarski vestnik; 8.40 Prireditve; 9.45 Kje vas čevlji žuli; 11.00 Moped show; 12.00 Opoldne; 12.10 Avtomobilizem; 13.00 Do 13-ih; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.35 Popevka tedna; 17.00 Računalniški val; 17.50 Šport; 19.30 Melodije po pošti; 22.20-23.00 Heavy metal.

Slovenija 3

9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00 Poročila; 8.05 Matineja; 10.05 Umetniška beseda; 10.05 Umetniška beseda; 13.05 Za knjižne molje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Mladi na glasb. revijah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom; 17.00 Rotterdamska filharmonija; 21.30 Ars antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glasbena tradicija; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 8.00 Otvoritev, napovednik; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.15 Na rešet; 9.00 Informacije, prireditve; 9.45 Na rešet - odgovori; 11.00 Moped show; 11.30 Hladno, toplo, vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.35 Ob glasbi, ob glasbi; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Ob glasbi; 19.30-23.15 Večerni pr. Modrega vala Radia Koper.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.00 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 7.05 Dobro jutro, otroci; 8.00 Horoskop, slovarček; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Aktualnosti; 9.30 Bilo je nekoč; 9.40 Izbrali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Alternativna medicina; 11.00 Srečanja; 12.00 Romagna mia; 13.00 Glasba po željah; 14.05 Turistična oddaja; 14.45 Back to the future; 18.00 Souvenir d'Italy; 18.45 Nativita; 20.00 Prenos RMI

R. Glas Ljubljane

5.15, 8.15, 9.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.15 Napoved dogodkov; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 15.45 Korita ostajajo - živina se menja; 16.10 Spoznajmo se; 18.15 RGL na rajžo gre, oddaja o turizmu; 22.00 Radosti življenja.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 9.20 Tema dneva; 10.40 Informacije - zaposlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 do 24.00 Večerni program; M. Lokar.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Stajerske miniaturre; 9.15 Na postaji zvokov; 10.05 Tema dneva; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Pod Pekrsko gorco; 13.15 Telefon express; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Železi ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 17.45 Šport; 18.00 Po domače; 19.30 Športna sredi; 21.00 Na obisku; 22.00 Zrcalo dneva..

Radio Študent

11.00 Avtodrom; 14.00 OF (24 ur info); 15.00 Rešeto; 17.00 Rešeto; Rock Indok; 19.00 TB: Dead Moon; 20.00 Come Together; 21.00 Kozmiki; 22.00 Blues/Sat.

Radio Trst A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljičica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Obzornik (pon.); 9.15 Odprta knjiga; Ni neskončnih poti (Franja Bojc-Bidovec, Pisma sinu prebira Minu Kjuder); 10.30 Intermezoz; 11.45 Okrogla miza; 12.40 Primorska poje; 13.20 Na goriškem valu, (1. del); 14.00 Deželna kronika; 14.10 Na goriškem valu (2. del); 15.00 Made in Italy; 15.30 Mladi val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Koncerti za Evropo v palači Labia v Benetkah; 18.00 Literarne podobe; 13 slov. romanov; 18.20 Slovenska lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Oddaja brez naslova (prof. Samo Pahor); 20.30 Oddaja VZPI-ANPI; 21.15 Brez naslova (Boris Pahor); 22.00 Ostali Trst (Vodi Paolo Parovel).

Radio Koroška

18.10-19.00 Društva se predstavljajo; 21.05-22.00 Pozdrav s Primorja.

Posodabljanje proizvodnje

Jutri bo na Institutu Jozef Stefan slavnostna otvoritev Tehnološkega centra za posodabljanje proizvodnje (TCPP), ki bo potekala v veliki predavalnici instituta. Program centra obsega raziskave in razvoj sodobnih naprav, sistemov in tehnologij proizvodnje ter vpeljevanje avtomatizacije in robotizacije v proizvodne procese. Sem sodijo naprave in sistemi kot so avtomatizirani stroji-roboti in manipulatorji, krmilja, motorji, transportni in drugi sistemi, ki temeljijo na sodobni računalniški tehnologiji, postopkih adaptivnega in senzorsko podprtega vodenja, novih specializiranih jezikov za programiranje robotiziranih sistemov ter programski in merilni opremljevalni računalniško podprto načrtovanje, vodenje in nadzorovanje proizvodnje. Program ZCPP je torej usmerjen v posodabljanje proizvodnje, se posebej v kovinsko-predelovalni, elektronski, prehrambeni in lesni industriji, ki ga bodo vsako leto na operativni ravni določevale članice centra v skladu s svojimi potrebami in razvojnimi načrti. Namen izvajanja programa TCPP je pospeševanje posodobitve proizvodnje v Sloveniji, zlasti na tistih področjih, kjer ima Slovenija komparativne prednosti in tržno zanimive izdelke, da bi s tem povečali kakovost in konkurenčnost, povečali obseg proizvodnje in zmanjšali stroške, dinamizirali gospodarstvo, humanizirali proizvodne procese ter z uporabo najsoodobnejše tehnologije zmanjšali porabo energije in prispevali k ohranjanju okolja. Med poglavne cilje TCPP sodijo: povezovanja in sodelovanje razvojno raziskovalnih skupin z gospodarstvom; uresničevanje vzorčnih proizvodnih enot; prenos sodobnih tehnoloških sistemov avtomatizacije in robotizacije v gospodarstvo; dvig tehnološke ravni, ki omogoča realizacijo novih proizvodov in odpiranje novih delovnih mest; razvoj lastnih tehnoloških sistemov in rešitev; oblikovanje nacionalnega programa, ki naj podpira zahteve slovenskega gospodarstva. Glede na vse povedano bo TCPP izvajal naslednje dejavnosti: 1) Analize potreb gospodarstva, izvajanje projektov in studij za posodobitev proizvodnje, hkrati z upoštevanjem poslovnih segmentov. Pri tem velja poudariti, da je ta dejavnost tudi eden izmed poglavitnih razlogov za ustanovitev centra, pri čemer je povezovanje raziskovalno-razvojnih skupin, ki delujejo na področju sodobnih proizvodnih sistemov in tehnologij, z gospodarstvom prednostna naloga. 2) Izvajanje ciljnih raziskovalno-razvojnih in aplikativnih projektov za gospodarstvo. Kajti glede na dosedanje izkušnje pri uvajanju novih tehnologij in proizvodnih sistemov v prakso je se najučinkovitejši način udeležanja v tovrstnih projektih z »razmnoževanjem« vzorčnih avtomatiziranih in robotiziranih celic, otokov in linij. Tu v prvi fazi predvidevajo realizacijo vzorčne celice (otok ali linija) pri enem uporabniku ter pridobljeni know-how, tehnologijo in komponente z morebitnimi dopolnili prenesti k več drugim uporabnikom, ki so člani TCPP. 3) Izobraževanje in solanje kadrov iz gospodarstva. V skladu z obstoječim programom studija na slovenskih univerzah bo center razvijal se dodatne programe v obliki rednih tečajev in seminarjev različnih stopenj zahtevnosti in različnih strokovnih usmeritev. Izobraževanje bo potekalo po modularnem sistemu, kar bo olajšalo udeležbo zaposlenim v gospodarstvu. 4) Nudjenje infrastrukturne opreme in uslug ter svetovanje pri nabavah tovrstne opreme; informativno-dokumentacijski servis in pomoč pri uveljavljanju standardov. 5) Mednarodno povezovanje raziskovalno-razvojnih in projektnih skupin; pomoč pri uvajanju tujih tehnologij in pri vključevanju v evropske projekte kot so Eureka, Phare in drugi. Glede na sedanjo naravnost evropskih projektov je raziskovalna dejavnost tesno povezana z interesi in potrebami regionalnih gospodarstev, kakor tudi s širšimi razvojnimi interesi Evrope kot posebne skupnosti. Zato bo center se posebno intenzivno gojil mednarodne povezave in preučeval najbolj primerne načine vključevanja v mednarodne projekte za slovensko gospodarstvo. Center bo vsekakor pomembno prispeval k hitrejši prestrukturaciji naše nacionalne industrije.

(Inf. IJS, J. L.)

ETNOLOGIJA / NAMESTO UVODA: GEOGRAFSKA PREDSTAVITEV KARIBSKEGA OTOČJA

Med fantazmagorijo in rajskimi deželami

Z imenom Karibski otoki navadno označujemo verigo otokov med Severno in Južno Ameriko, ki ločuje Mehiski zaliv in Karibsko morje od Severnoatlantskega oceana. Ze v preteklosti, a tudi se danes, je čisto mogoče slišati tudi izraz »West Indies«, ki so ga skovali Spanci. Slednji so namreč vsa ozemlja, ki so jih dosegli, ko so pluli zahodno od Evrope, poimenovali kar z Zahodno Indijo. Na ta način so jih zezeli jasno lociti od ozemelj, ki so jih odkrili Portugalsci, ko so pluli vzhodno od Evrope, in jih imenovali Vzhodna Indija.

Sprva je oznaka »West Indies«, podobno kot »East Indies«, ki je zaobsegala zelo različne dežele južne in jugovzhodne Azije, poimenovala se

dnem predelu Atlantika. Karibi tvorijo več kot 4.000 km dolg lok, katerega zahodni krak seže do Cape San Antonia na Kubi, proti vzhodu pa se v

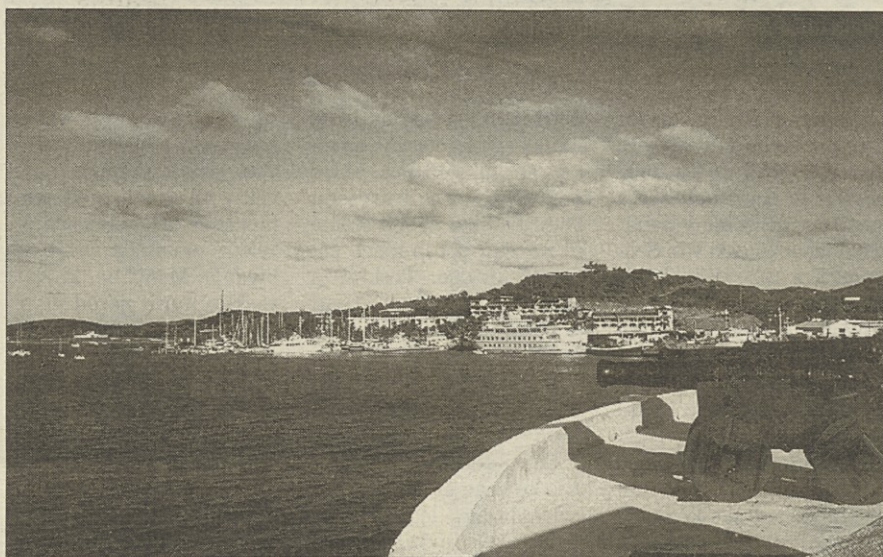
tkov pa živi na Malih Antilih, večinoma na Vetrovnih otokih, medtem ko na Bahamih živi le kak odstotek celotnega prebivalstva na otoku, ki skupaj šteje nekaj več kot 20 milijonov ljudi.

Pri tem moramo omeniti, da je skoraj vse omenjene otoke odkril - jim podaril tudi imena - sloviti spansko-italijanski pomorščak Kristof Kolumb. Večina otokov v Malih Antilih je ohranila prvotna imena, čeprav so jih kasneje kolonizirale

ki je najbolj zahodno ležec Bahamski otok, do severnoameriske obale pa je le 80 kilometrov razdalje. Tudi Kuba je geografsko zelo blizu - 180 kilometrov od Floride in 210 od mehiškega Yucatana. Vendar otoki pomenijo most med kontinentoma zgolj v geografskem smislu, nikakor pa ne v vseh drugih pogledih. Kajti to ne velja niti za srednjeamerisko območje, čeprav fizično spaja oba kontinenta. V obeh primerih so komunikaci-

je med posameznimi državami znotraj teh dveh pasov tradicionalno slabe, kaj sele, da bi jih uporabljali kot transportne, politične ali kulturne povezave med državami na obeh kontinentih. Karibski otoki so potemtakem samo veriga večjih ali manjših otokov, bolj ali manj oddaljenih med seboj, vendar med dvema bistveno različnima kontinentoma.

Bogomil Ferfila
Se nadaljuje

Ostanki konkviste kot turistična zanimivost (Foto: Donna Phillips)

vernoameriski kontinent in njegove otoke. Scasoma se je njen pomen zozil na srednjeameriske otoke, pri čemer se je pogosto dogajalo, da so jim pristeli se srednjeameriški kontinent - od Guatemale, Hondurasa, pa vse do Costa Rica in Paname - ter severni rob južnoameriske celine - Venezuele, Gvajana. Danes ima izraz Zahodna Indija bolj ali manj samo zgodovinski pomen. Karibski otoki nam torej pomenijo skupno ime za vse otoke, ki leže med Severno in Južno Ameriko, ne glede na to, ali so nekod ali se danes pripadajo Združenim državam Amerike, Španiji, Franciji, Veliki Britaniji ali Nizozemski. Sem stejemo tudi Antile in Bahamske otoke, razen Bermudskega otočja, ki leži globoko v severozahod-

polkrogu sklence z otokom Aruba ob venezuelsko-kolimbjski obali. Pas otokov leži vzporedno s centralnoameriškim kontinentalnim mostom in se pne od 85° do 59° 30' geografske dolžine ter od 32° 30' do 7° geografske širine - leže torej skoraj v celoti v subtropskem pasu. Pokrivajo ozemlje 233.872 km², kar je približno toliko kot je bila velika nekdanja Jugoslavija. Delijo se na tri podskupine. Veliki otoki - Kuba, Jamajka, Hispaniola (Haiti in Dominikanska Republika) in Portoriko, ki imajo skupno ime Veliki Antili (Greater Antilles) -, veriga malih otokov - od Devških otokov do Arube, imenovanih Mali Antili (Lesser Antilles) -, ter številni otočki med Kubo in amrisko Florido, ki tvorijo Bahamske otoke (Bahama Island). Male Antile delimo se naprej na Vetrovne otoke (Islands to the Windward), ki zaobsegajo verigo otokov, globoko zajedajočo se v jugozahodni predel severnega Atlantika, ter na Brezvetrne toke (Islands to the Leeward), ki jih tvori niz otokov ob severnem robu južnoameriske celine - od Margarite do Arube.

Veliki Antili torej tvorijo približno devet desetlin celotne površine Karibskih otokov, preostala desetina pa je nekako enakomerno porazdeljena med Male Antile in Bahamske otoke. Pri porazdelitvi prebivalstva pa je podoba nekoliko drugačna - Veliki Antili imajo približno 90 odstotkov naseljenih otočanov Karibov, preostalih 10 odst-

zahodnoevropske države, in ne Spanci. Otoki, ki tvorijo Bahame in Velike Antile, pa so privzeli drugačna poimenovanja. Tako sta npr. Kuba in Jamajka zaceli rabiti imeni, ki sta krožili med prvotnimi indijanskimi naseljenci, dasiravno to nikakor ni zaustavilo procesa njihove iztreditve. Drugi največji otok - za Kubo - se je nekaj časa imenoval Haiti, seveda po ustanovitvi črnske republike leta 1804 - pred tem Santo Domingo -, potem pa je njegovo poimenovanje prevzelo latinsko različico Kolumbovega imena La Espanola, t.j. Hispaniola. Precej zmešnjave je bilo tudi pri poimenovanju otoka Portoriko. Kolumb ga je sprva »krstil« za San Juan de Bautista, ki se je se ohranilo kot ime prestolnice, Puerto Rico pa je bilo prvotno ime za glavno mesto, ki se je pozneje uveljavilo pri poimenovanju celotnega otoka. Izraz Bahami je ameriško-indijanskega porekla, Antili pa etimološko izvirajo iz legendarnega otoka Antilia, ki naj bi po splošnem prepričanju pred Kolumbovimi podvigi, ležal nekje med Evropo in Azijo.

Kot rečeno, zgolj geografsko gledano, lahko Karibe pojmujejo kot nekakšen most med Severno in Južno Ameriko, saj so razdalje med otoki resnično »minimalne«, nekateri otoki pa se praktično »držijo« Severne ali Južne Amerike. Denimo, med Boca de la Siera in Boca del Dragon na Trinidadu je do obale Južne Amerike le piclih 20 kilometrov. Od Biminija,

Makrobiotika po slovensko

Med vsemi t.i. alternativnimi načini prehrane, torej taksnimi, ki so bolj ali manj oddaljeni od ustaljenih prehranskih navad v našem okolju, je makrobiotika najbližja geroprofilaktični dieti - prehrani, ki zavira staranje. Zagotovo ima ugodne učinke pri zdravljenju povečanega krvnega pritiska, povečanih maščob v krvi, sladkorne bolezni, gihta, debelosti in še česa drugega. Smernice za makrobiotično prehrano pravzaprav izhajajo iz filozofskih nacel taoizma. Njena končna priporočila za sestavo prehrane pa so neverjetno podobna taksni hrani, kot so jo uživali preprosti ljudje v starih in se starejših časih.

Predvsem svetuje makrobiotika uživati majhne količine hrane - tisto najmanjšo količino, ob kateri se ne hujšamo oziroma ne propadamo, seveda če se imamo idealno telesno težo. Drugo pomembno priporočilo je tole: hrano temeljito prežvečiti - vsak zalogaj vsaj tolikokrat kot imamo zob oziroma dvaintridesetkrat. Kajti dolgotrajno žvečenje nam daje občutek sitosti že v primeru, če zauzijemo majhno količino hrane. Pri izboru živil pa je najboljše posegati po tem, kar je uspevalo v našem okolju skozi tisočletja.

Levi delež v naši prehrani - vsaj polovico hrane, ki jo zauzijemo, bo morala zastopati polnovredna žita in izdelki iz njih. Žita, ki bi si v naši prehrani zaslužila pomembnejše mesto, so: ajdova in prosena kaša, rjavi riž, ječmen, koruza, oves in pšenica. Priporočljivi žitni izdelki pa so kosmiči, močniki, žganci, kruh in testenine. Pomembno je, da uživamo izdelke iz polnovredne moke - Graham moke ali moke iz 100 odstotnega mletja -, torej polnozrnat kruh, ne pa belega. Petindvajset do trideset odstotkov naše hrane, gledano prostorninsko, naj bi bila raznovrstna zelenjava. Samo solata seveda ne zadostja. V vsakdanjo prehrano moramo vsekakor vključiti tudi obilo korenaste in gomoljaste zelenjave, pripravljene na čim bolj različne načine. Zelenjave iz družine razhudnikov - krompir, paradižnik, paprika -, ki jo v Evropi gojimo le preteklih nekaj sto let, pa makrobiotika ne priporoča. V makrobiotični prehrani so posebnega pomena stročnice, ki naj jih uživamo do deset odstotkov. Poleg priljubljenih in različnih vrst fižola in graha lahko uživamo se lečo, sojo, ciceriko in bob.

Zivalske hrane priporoča makrobiotika čim manj, največ eno osmino. Prednost ima meso morskih živali pred perutnino, jajci in rdecim mesom. Uživanje mleka in mlečnih izdelkov makrobiotika odraslim ne priporoča. Če jih pa se uživamo, naj ima jogurt prednost pred presnim mlekom in smetano.

Hrano dopolnimo ali popestrimo s semenkami - sončnično, bučno, sezamovo seme -, jedrci - lesniki, orehi, mandlji -, kostanjem in sadjem iz naših krajev. Sadja tropskega izvora ali agrumov - pomaranče, ananas, kivi, banane - v naših podnebnih razmerah makrobiotika ne priporoča. Tudi olja se v makrobiotiki rabijo zelo skromno, mast in maslo pa se odsvetujeta. Soljenje naj bo le zmerno, najbolje z nerafinirano, sivo morsko soljo, ki vsebuje številne minerale. Sladkorja se v makrobiotiki sploh ne uporablja, saj ga nadomeščajo žitni sladi. Med napitki imajo prednost zeliščni čaji pred sadnimi sokovi, predvsem pa pred umetnimi pijanci - umetno aromatiziranimi, obarvanimi in gasiranimi. Pri kavi in alkoholu svetuje makrobiotika zmernost.

Polnovreden, pravzaprav idealen obrok je enolončnica, ki naj vsebuje eno od polnozrnatih žit - ječmen, ajdo, proso, rjavi riž, koruzo, oves, pšenico -, stročnico - fižol, grah, lečo, sojo, ciceriko, stročji fižol - in različno zelenjavo. Okus obogatimo z nekaj zlicami olja, scepem soli in domačimi disavnicami. S kombiniranjem različnih žit, stročnic, zelenjave in začimb lahko skozi ves mesec vsak dan pripravimo drugačno specialiteto.

Tanja Poberaj

Komercializirana podoba raja (Foto: Donna Phillips)

GLEDALIŠČA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,
tel.: 061/222-815
V petek, 27. maja, ob 21. uri: monodrama S. Kosovel - V MENI, PREVRAT.
V četrtek, 26., in v petek, 27. maja, ob 20. uri: Cajkovski-Faric - LABODJE JEZERO.

DRAMA SNG,
tel.: 061/221-511

Danes, 25. maja, ob 19.30: I. Cankar - KRALJ NA BETAJNOVI, za abonma dijaski 4. večerni, izven. Predstava bo se v četrtek, 26. maja, ob isti uri, za abonma dijaski 5. večerni in izven in v petek, 27. maja, ob isti uri, za abonma petek in izven.

OPERA,
tel.: 061/331-950

V torek, 31. maja, ob 19. uri: P. I. Cajkovski - PIKOVA DAMA, premiera.

SENTJAKOBSKO GLEDALISCE,
tel.: 061/312-860

Danes, 25. maja, ob 19.30: J. Graham - TEZAVE S HRBTENICO, za abonma red E in izven. Predstava bo se v četrtek, 26. maja, ob 17. uri, za abonma red U in izven.
V petek, 27. maja, ob 19.30: Peter Ustinov - KOMAJ DO SREDNJIH VEJ, za izven. Predvidoma zadnjic.

LGL,
tel.: 061/314-789

V nedeljo, 29. maja, ob 19.30: na Velikem odru M. Loboda - PEPELKA, premiera. Predstava bo se v ponedeljek, 30. maja, ob 18. uri.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 25. maja, ob 20. uri: A. Miller - SMRT TRGOVSKEGA POTNIKA, za izven in konto. Predstava bo se v četrtek, 26. maja, ob 20. uri, za izven in konto.
V petek, 27. maja, ob 18. in 21. uri: L. Jagodic, M. Pokorn, B. Tadel - KLINIKA TIVOLI, d.o.o., za izven in konto. Predstava bo se v soboto, 28. maja, ob 18. in 21. uri, za izven in konto.

KD SPANSKI BORCI,
tel.: 061/1404-183

V soboto, 28. maja, ob 20. uri: M. Gavran -

MOZ MOJE ZENE.

CELJE

SLG,
tel.: 063/25-332

V petek, 27. maja, ob 19.30: Henrik Ibsen - STRAHOVI, premiera. Predstava bo se v soboto, 28. maja, ob isti uri, za abonma sobotni večerni in izven.

KRANJ

PGK,
tel.: 064/222-681

Danes, 25. maja, ob 20. uri: W. Bauer - CHANGE, za abonma rumeni in izven. Predstava bo se v četrtek, 26. maja, ob isti uri, za abonma četrtek in izven.

MARIBOR

LGM,
tel.: 062/26-748

V nedeljo, 29. maja, ob 11. uri: M. Pungartnik - KRALJ FRIDERIK ZOBATI, za izven.

DRAMA,

tel.: 062/221-206

Danes, 25. maja, ob 20. uri: LA DIVINA COMMEDIA - Inferno.

V petek, 27., in v soboto, 28. maja, ob 21. uri: LA DIVINA COMMEDIA - Purgatorio.
V nedeljo, 29., in v ponedeljek, 30. maja, ob 21. uri: LA DIVINA COMMEDIA - Paradiso, za izven.

OPERA,

tel.: 062/221-206

V četrtek, 26. maja, ob 19.30: v Kazinski dvorani produkcija opernega studia pod mentorstvom Mileve Pertot, za izven.

NOVA GORICA

PDC,

tel.: 065/25-326

Danes, 25. maja, ob 20.30: Dominik Smole - KRST PRI SAVICI, za red sredo, izven. Predstava bo se v četrtek, 26. maja, ob 20.30, za red četrtek in izven in v petek, 27. maja, ob isti uri, za red petek A in izven.

Na zadnjem »splavu« sodobne glasbe
bo drevi v tržaško gledališče Miela priplula
skupina Arminius

Z nastopom skupine Arminius, ki jo sestavljajo glasbeniki različnih narodnostni in glasbenih izkušenj, se bo drevi v gledališču Miela zaključil tretji niz namenjen sodobnemu glasbenemu ustvarjanju in iskanju. Projekt Arminius je zasnoval Ferdinand Richard na spodbudo dveh prestiznih festivalov, in sicer »Vienna Festival« in »Contemporary Music Festival« iz Dresdna. Skupina pa izvaja skladbo, ki je nekakšno povezovanje arij iz 17. stoletja in pop ter jazz motivov.

RAZSTAVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10
Danes, 25. maja, bo ob 19. uri v Mali fotogaleriji otvoritev razstave arhitekta JURIIA KOBETA z naslovom Trije detajli. Razstava bo na ogled do 19. junija.

Razstava CRNO IN BELO - dela svetovno znanih konstruktivistov, ki jih je iz svoje zbirke posredoval italijanski umetnik Getulio Alviani, je na ogled do 12. junija (Galerija CD).

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava del KLAVDIJA TUTTE je na ogled do 12. junija.

MODERNA GALERIJA, Cankarjeva 15

V Mali galeriji je do 12. junija na ogled razstava britanskega kiparja ANISHA KAPOORJA. Razstava RUDOLFA KOTNIKA je na ogled do 5. junija. Vsako nedeljo bo ob 11. uri organizirano javno vodstvo po razstavi. Razstava komercialnih fotografij KRAJL je na ogled do 19. junija.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE -**CEKINOV GRAD, Celovška 23**

Razstava fotografij TOSIKIJA OZAWJE je na ogled do 20. junija.

GALERIJA ILIRIJA, Trzaska 40

Razstava male plastike MOJCE SMERDU je na ogled do 31. maja.

GALERIJA SLOVENIJALES, Dunajska c. 22

Razstava DORE PLESTENJAK in DOMNA SLANE je na ogled do 15. junija.

GALERIJA TIVOLI, Pod turmom 3

Razstava grafik DRAGA HRVACKIJA in DANILA JEJCICA je na ogled do 5. junija.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V četrtek, 26. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik MILANA RIJAVCA. Razstava bo na ogled do 21. junija.

KULTURNO-INFORMACIJSKI CENTER**KRIZANKE, Trg francoske revolucije 7**

Razstava Muzej solinarstva v krajinskem parku Sečoveljske soline in Kavčnikova domacija v Zavodnjah je na ogled do 4. junija.

AJDOVŠČINA**PILONOVA GALERIJA**

Razstava Krizev pot ANTONA CEBEJA je na ogled do 19. junija.

GRAD SNEŽNIK

Razstava PARAVANOV slik MAJE MARINSEK-BERDEN je na ogled do 5. junija.

KRANJ**GALERIJA MESTNE HISE**

V četrtek, 26. maja, bo ob 18.30 otvoritev razstave del slikarja LJUBA RAVNIKARJA Zgodnja dela.

GALERIJA PRESERNOVE HISE

V četrtek, 26. maja, bo ob 18. uri otvoritev razstave del udeležencev 3. likovne kolonije v Premanturi.

GORENJSKI MUZEJ

V četrtek, 26. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave tapiserij SILVE HORVAT.

MURSKA SOBOTA**GALERIJA MURSKA SOBOTA**

V petek, 27. maja, bo ob 19. uri otvoritev razstave slik ŽARKA VREZCA. Razstava bo na ogled do 19. junija.

POKRAJINSKI MUZEJ, Trubarjev drevored 4

Razstava Cebelarskega muzeja iz Radovljice PRIPOVEDI S PANJEV je na ogled do 30. junija.

NOVO MESTO**DOLENJSKI MUZEJ**

Razstava 3. bienale slovenske grafike je na ogled do 15. septembra.

PIRAN**MESTNA GALERIJA, Tartinijev trg 3**

Razstava del dveh umetnikov iz Ferrare GIORGIJA CATTANIIA in MAURIZIJA COSUEJA je na ogled do 25. junija.

MEDUZA 2, Cankarjevo nabrezje 7

Razstava slik ZHUJA KUIJA je na ogled do 9. junija.

RADOVLJICA**GALERIJA SIVCEVA HISA**

Razstava kamnite plastike in akvarelov PETRA ABRAMA je na ogled do 5. junija.

ŠKOFJA LOKA**GALERIJA FARA, Cesta talcev 2**

Razstava fotografij JANEZA SIFRARJA je na ogled do 9. junija.

ŽALEC**SAVINOV LIKOVNI SALON**

Razstava likovnih del slikarke WANG HUIQIN je na ogled do 6. junija.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella: do 31. avgusta bo na ogled razstava Vidiki - Punti di vista.
Bastione fiorito: do 31. t.m. bo na ogled razstava slikarke Giuliane Balbi in slikarja Alda Mirarchija.
Galerija Bassanese: do 11. junija je na ogled razstava slikarja Enza Navarra.
Galerija Rettori Tribbio: do 3. junija bo na ogled razstava slikarja Pina Ferfogle.
Studio Tommaseo: do 26. t. m. razstavlja Giudo La Regina.
Art Gallery: do 2. junija si lahko ogledate razstavo Negrisina.

OPČINE

V Hranilnici in posojilnici razstavlja do 5. junija multimedijška umetnika Lidia Asta.

TREVIS

V Palaci Scotti bo do 31. julija na ogled zanimiva razstava lesenih igrač.

KOROŠKA

CELOVEC

V Deželni galeriji (Burggasse 8) razstavlja jo:

GLASBA
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM,
tel.: 061/222-815
Danes, 25. maja, ob 19.30: koncert APZ TONE TOMSIC.
V četrtek, 26. maja, ob 19.30 in v petek, 27. maja, ob 20. uri: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE, za modri abonma I in II.

KLUB CD

V četrtek, 26. maja, ob 21. uri: koncert sansonov ARSENA DEDICA.

V petek, 27. maja, ob 21. uri: koncert KLEMENS PLIEM JAZZ KVARTETA.

V soboto, 28. maja, ob 21. uri: ALENKA GODEC & JAZZ TRIO.

SLOVENSKA FILHARMONIJA

V petek, 27. maja, ob 18. uri: koncert izbranih otroških in mladinskih zborov Ljubljane.

KRIZANKE

Danes, 25. maja, ob 21. uri: koncert CORNELL ROCHESTER & THE N. P. BOYS (ZDA).

GRAD TIVOLI

Danes, 25. maja, ob 18. uri: koncert komorne skupine Srednje glasbene sole.

MREŽA ZA METELKOVO

V četrtek, 26. maja, v Gala dvorani koncert puljske skupine SPOONS. Kot predskupina bodo nastopili kranjski BLUE FISH.

CELJE

V četrtek, 26. maja, ob 20. uri: v Opatijski cerkvi VI. abonmajski koncert ljubljanskih Madrigalistov.

OTOČEC NA KRKI**GRAD OTOČEC**

V petek, 27. maja, ob 21. uri: v paviljonu Jurček koncert kvarteta godal Rožmarin.

V soboto, 28. maja, ob 21. uri: v hotelu Grad Otočec koncert prvakinja ljubljanske opere MILENE MORACA z gosti. Večer najljepših arij in kancon.

KAMNIK**SS RUDOLFA MAISTRA**

V soboto, 28. maja, ob 17. uri: revija otroških in mladinskih pevskih zborov občine Kamnik '94.

FJK

TRST

Pivovarna Forst

Jutri, 26. t.m., ob 20.30 bo na stopil kantavtor Gino D'Eliso.

Macaki-Discobar

Drevored XX. septembra 39

V petek, 27. t.m., ob 20.30 bo na sporedu polfinalno umetniško srečanje z naslovom »Protagonisti 94«, kjer se bodo predstavili posamezniki in skupine s skeci, glasbo in plesom.

Miela

Jutri, 26. t.m., ob 21.00 se bo predstavila skupina Arminius.

V ponedeljek, 30. t.m., ob 21.00 - Koncert Wolfa Biermanna, ki bo igral na kitaro in pel svoje pesmi.

Kavarna Tommaseo

Trzaski jazzovski krozek vabi danes, 25. t.m., ob 20.30 na koncert glasbenika Clarka Terryja v sodelovanju s saksofonistom Redom Hollowayem in Massimom Faradajem.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST**Kulturni dom**

Jutri, 26. t.m., ob 17.00 - Mladi in gledališče: balet, moderni ples in igra.

Verdi - Dvorana Tripovich

Danes, 25. t. m., ob 20. uri (red C) četrti predstava Verdijeve »Traviate«. Dirigent Tiziano Severini.

Ponovitev jutri, 26. t. m., ob 20. uri (red E). Spored predstav: sobota, 28.5., 17.00 (red S); nedelja, 29.5., 16.00 (red D); torek, 31.5., 20.00 (red F); četrtek, 2.6., 20.00 (red H); petek, 3.6., 20.00 (red L).

Gledališče Rossetti

V petek, 27. t. m., ob 21. uri enkratna izvedba koncerta Andrea Bocellija in Gerardine Trovato. Za abonente popust, izkaznice niso veljavne.

KOROŠKA

CELOVEC

Mestno gledališče: Danes, 25. t.m., ob 20.45 »Sonček, kje si?« lutkovna igra z glasbo in petjem. Ponovitev jutri, 26. t.m., ob 8.30, 10.00 in ob 11.30.

Jutri, 26. t.m., ob 19.30: »Smrt v Benetkah« Benjamin Brittena. V torek, 31. t.m., ob 19.30 - Koncert - Musicalexpress.

RAZNE PRIREDITVE
SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815
Danes, 25. maja, ob 19. uri: predavanje PRIMOZA SKOBERNETA - Izbrazanje o energijah v cloveku. V četrtek, 26. maja, ob 18. uri: predavanje prof. CLAUDIA PAVONA - Drzavljanska vojna med italijansko rezistenco (V4). Ob 19. uri: predavanje dr. TINETA HRIBARJA - Svetniski uzitek (E3).

K4, Kersnikova 4

Do danes, 25. maja, praznovanje 5. rojstnega dne: retrospektiva fotorazstave, videoretrospektiva koncertov, DJ-gosti in drugo.

PEDAGOSKI INSTITUT, Gerbiceva 62

Do petka, 27. maja, ob 18. uri: predavanja iz socio-semiotike prof. ERICA LANDOWSKEGA iz Pariza. Predavanja bodo v anglescini.

VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

V petek, 27. maja, ob 19. uri: literarni večer poezije pesnikov in pisateljev drugih narodov, ki živijo v Sloveniji.

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE,**Celovška 23**

V četrtek, 26. maja, ob 20. uri: avdiovizualno predavanje JANINA KLEMENCICA - Popotovanje po

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

V Gledališču Miela

bodo se danes 25. t. m., v organizaciji Zadruga Bonaventura v sodelovanju z British Film Club iz Trsta in British Councilom, predvajali filme posvečene Derek Jarmanu z naslovom »Blue«.

Predprodaja vstopnic in rezervacije v gledališču Rossetti (ob delavnikih 8.30-11, 16-19.30) tel. 54331, 567201 in v Pasazi Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19, ob praznikih 9-12.30) tel. 638311, 630063.

Gledališče Miela

V torek, 31. t. m., ob 20.30 bo na sporedu predstava »V meni, prevrat«, po izboru pesnikovih pisem Alesa Bergerja. Scenografija in režija Marko Sosis, igra Alojz Svete. Večer prireja Zveza slovenskih kulturnih društev v sodelovanju s Kulturnim centrom Srečka Kosovela iz Sezane.

VRH**KD Danica**

V petek, 27. t.m., ob 20.30 - gostovanje SSG z monodramo H. Peschine »Boš ze videla«.

PLIBERK

Pri Brezniku: Danes, 25. t.m., ob 19.00 - Koncert učencev Glasbene sole na Koroskem ter Glasbene sole Ravne na Koroskem.

GRADEC

V klubskih prostorih KSSSG, Mopndschein-gasse 9 - V petek, 27. t.m., od 15. ure dalje »GRAZ-ZIA« - srečanje vseh bivših in sedanjih studentov.

Filipinih.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4

V petek, 27. maja, ob 17. uri: okrogla miza z gosti ob 10. obletnici gay in lezbicnega gibanja.
V soboto, 28. maja, ob 20.30: tretja ponovitev solo plesnega projekta CIKLUSI avtorice Vesne Lavrac.

KLUB PENATI, Ciril Metodov trg 18

V sredo, 25. maja, ob 21. uri: koncert irskega glasbenega ustvarjalca GARRETTA WALLA.

PORTOROŽ**AVDITORIJ**

V soboto, 28. maja, ob 21.30: POGLEJ IN ZADENI - neposredni prenos oddaje TV Slovenija II. program.

V nedeljo, 29. maja, ob 18. in 20.30 erotična drama**KLAVIR.****SEŽANA****KC SREČKA KOSOVELA**

V četrtek, 26. maja, ob 20. uri: ameriški film ME-STO RADOSTI.

ŠKOFJA LOKA**KNJIZNICA IVANA TAVCARJA, Solska 6**

V četrtek, 26. maja, ob 17.30: v Foto-kino klubu A. Azbe predavanje SKRIVNOST FOTOGRAFIJE.

Na Institutu za slovansko filologijo Filozofske fakultete v Trstu (Ul. Lazzaretto Vecchio 8 - 3. nad. soba 312)

bo danes, 25. t. m., ob 16. uri predaval prof. Denis Poniz z ljubljanske univerze o najnovejši slovenski poeziji.

ROLKANJE / PRVA TEKMA ZA ITALIJANSKI POKAL V VICENZI

Mladini ekipna in dve posamični zmagi

Letos več pozornosti državnemu prvenstvu

S prve preizkušnje za italijanski pokal v rolkanju, ki je bila v nedeljo v Vicenzi, se člani SD Mladina vračajo z dvema zmagama, se nekaj uvrstitvami na zmagovalnem odru in prvim mestom na ekipni lestvici (v konkurenci 20 društev) pred Bassanom in Montebelluno.

Zmago sta med najmlajšimi slavila Mateja Paulina in Lorenzo Schirra, Mateja Bogatec pa se je morala tokrat med cicibankami zadovoljiti z drugim mestom za Rigonijevo. Pohvaliti je treba tudi nastopa kadeta Mitje Tretjaka in naraščajnika Mateja Lachija, zadovoljili pa so tudi vsi ostali, med katerimi jih je precej takih, ki so letos prestopili v

Mateja Paulina

novi kategoriji in tekmujejo zato tudi proti starejšim tekmečem. Mladinine barve so branili tudi stirijske tekmovalci z Videmskega in

stirijske s Trbiskega, ki so prispevali k ekipnem uspehu, kot tudi nekdanji evropski prvak Masiero, ki se je med mlajšimi veterani uvrstil na 7. mesto.

Uspehi SD Mladine na tekmovanjih za italijanski pokal ne predstavljajo nobenega presežnega, saj je lani naše društvo osvojilo ekipni naslov. Letos pa bo ta uspeh težje ponoviti, ker je maloverjetno, da se bodo kriskni tekmovalci udeležili vseh preizkušenj. V nedeljo bi bili morali nastopiti v Torinu, ena od preizkušenj pa bo tudi na Siciliji. »Tako oddaljenih tekmovanj se ne moremo udeležiti. Taksni nastopi veliko stanejo, solsko leto pa se se

ni končalo, mi pa imamo v glavnem same mlade tekmovalce«, pravi vodja naših rolkarjev Boris Bogatec, ki meni, da bodo svoje tekmovalne ambicije letos usmerili predvsem v državno prvenstvo.

Rezultati naših rolkarjev v Vicenzi: Najmlajše: 1. Mateja Paulina, 2. Danja Kosuta. Najmlajši: 1. Lorenzo Schirra, 3. Matija Sirk, 4. Aleksander Tretjak, 5. Ivo Kosuta. Cicibanke: 2. Mateja Bogatec, 3. Jelka Bogatec. Kadeti: 2. Mitja Tretjak, 7. Ivo Lachi. Naraščajniki: 5. Matej Lachi, 12. David Bogatec, 19. Tibor Drašič, 20. Aljosa Paulina, 22. Danjel Tence. Mladinci: 7. Federico Carnielutti. Člani: 20. Rajko Zečević.

TENIS / TROJAN ZMAGA PADRIŠKO-GROPAJSKIH EKIP

V C ligi je Gaja končala prvenstvo

Ženske in moški so dosegli pričakovani uvrstitvi - V pokalu boj za 2. mesto v skupini

Za tenisače in teniske igralke in igralce padriško-gropajske Gaje je bil minuli konec tedna precej uspešen, saj so prvič letos vse njihove ekipe zmagale. Dekleta in fantje so v C ligi s tem tudi zaključili letošnje nastope v tem prvenstvu. Dosežki so v skladu s pričakovanji. Dekleta so v konkurenci šestih ekip dosegla 3. do 5. mesto z dvema zmagama, fantje pa so bili uspešni samo v zadnjem nastopu proti Campagnuzzi.

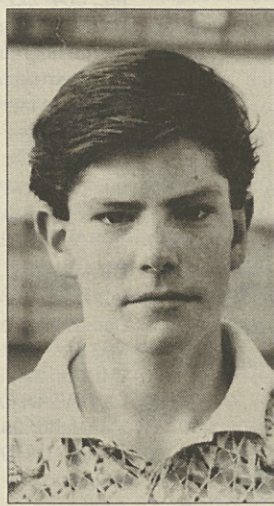
Pri dekletih lahko kot zelo pozitiven ocenimo nastop Momiceve, ki je pri posameznikah doživela le dva poraza, pri fantih pa se je poznal uvodni poraz z Monfalconeja, ko sta imela Vehovec in Borut Plesničar poraz. Potem so se namreč pomerili z najboljšima ekipama v skupini in zato start ni bil spodbuden. Toda forma se je popravljala in proti koncu so že zaigrali tako, kot so pri društvu tudi pričakovali.

Ob tem lahko povemo, da je tako pri moških kot pri ženskah končni vrstni red povsem v skladu z jakostnimi lestvicami, kar že pri sestavi skupin upošteva deželna zveza tako, da so najmočnejše ekipe ločene.

Ženska C liga

TC Gemona - Gaja 1:2

V prvem srečanju je domaćinka De Cecco po treh setih premagala Momicevo, nato pa je izid z zmago nad Colinijevo (2:0) izenačila Devettijeva. O zmagovalcu je tako odločil dvoboj dvojic, v katerem so nastopile iste stiri igralke. V zvezi s tem je treba povedati, da je bil

Borut Plesničar

dvoboj izredno napet, tako zaradi igre kot tudi vzdušja ob in na igrišču. Domači sodnik in sodnik federacije sta bila namreč zelo pristranska, tako da je bilo vzdušje precej napeto. Toda kljub temu sta Devettijeva in Momiceva zmogli dovolj moči in odločilni tretji niz dobili s 7:5.

KONČNI VRSTNI RED: 1. TC Muggia 10, 2. TC Garden Campoformido 8, 3. AT Opicina, Gaja in ET Cordenons 4, 6. Gemona 0.

Prvi dve ekipi sta se uvrstili v zaključni deželni del, kjer se bosta pomerili S TC Triestino in TC Obelisco.

Moska C liga

Gaja - AT Campagnuzza 5:1

Tenisači Gaje so dosegli prvo zmago in skoda je, da so do nje prišli po odstopu nasprotnikovega igralca v četrtm dvoboju zaradi poškodbe in po predaji obeh tekem dvojic. Forma Gajinih igralcev je bila namreč v vzponu in pričani smo, da bi pre-

pričljivo slavili, tudi če bi odigrali vsa predvidena srečanja. Tokrat sta predvsem dobro zaigrala Borut Plesničar in Dorjan Gomizelj, ki je po izgubljenem 1. nizu v drugem izgubil že s 5:2 in 40:15. Toda iznicil je obe zaključni zogi, dobil niz s 7:5 in nato suvereno se tretjega s 6:3.

IZIDI

B. Plesničar - Del Frate 6:1, 6:1; Gomizelj - Rizzi 3:6, 7:5, 6:3, Vehovec - Papagna 3:6, 6:3, 0:6, Puglia - Colaussi 4:6, 7:5, 1:0 (predaja Colaussia zaradi poškodbe); obe tekmi dvojic so gajevci nato dobili brez borbe.

KONČNI VRSTNI RED: 1. TC Triestino 10, 2. TC Pordenone 8, 3. TC Martignacco 6, 4. Gaja, AT Campagnuzza in ST Monfalcone 2.

V zaključni del sta se uvrstili prvi dve ekipi, ki bosta igrali proti TC Garden in proti Cordenonsu.

Italijanski pokal

Gaja - ST Monfalcone 5:1

Gajevci so brez težav premagali drugo ekipo Monfalconeja, edino točko pa so gostje dosegli v zadnjem srečanju dvojic. Padriško-gropajsko društvo računa na osvojitve 2. mesta v skupini, najbrž odločilno srečanje pa bo v nedeljo na Opcinah proti TC Obelisco. Potem čakata gajo se dve srečanja, ki pa vsaj na papirju ne bi smeli biti preveč zahtevni.

IZIDI

Pregarc - Visintin 6:3, 6:1, Rajnis - Scotti 6:3, 6:1, Canone - Carotenuto 6:1, 6:1, Vidović - Scampicchio 6:0, 6:0, Corbo/Vidović - Marchi/Scampicchio 6:2, 6:7, 6:3, Calzi/Vidali - Scotti/Visintin 3:6, 1:6.

LOKOSTRELSTVO / DEŽELNO PRVENSTVO PRI VIDMU

Tri prva in eno drugo mesto za naše

Najboljši je bil Moreno Granzotto - Na odru še Bercetova, Ferlatova in Quintana

Na meddeželnem tekmovanju v kraju Fontanabene pri Pagnaccu (Videm), ki je stelo tudi kot deželno lokostrelsko prvenstvo FJK v zvrsti »hunter and field« sta nastopila tudi dva člana bazoviske Zarje, Nas prapor pa je sodeloval s štirimi tekmovalci. Skupno sta naši društvi osvojili tri prva in eno drugo mesto.

Najboljši rezultat je dosegel Moreno Granzotto (Zarja), ki je z rezultatom 251 krogih (133 + 118) premočno zmagal med mladinci. Drugouvrščen Bolzico iz Krmina je bil

kar za 40 krogov slabši, skupno pa so v tej kategoriji nastopili stiri tekmovalci. Na absolutni moški lestvici je bil Granzotto četrti za zmagovalcem med člani Videmčanom Narduzzijem (272), drugouvrščenim Viegosm iz Vicenze (269) in Tržačanom Ghersinom (258). Granzotto je ocenil, da je bila progla zelo zahtevna, posebno velja to za »field«, težave pa je imel tudi z merilno napravo na loku.

Za Zarjo je tekmovala tudi Kristina Bercè, ki je z zanjo dobrim rezulta-

tom 154 točk zasedla prvo med deklicami, vendar v tej kategoriji ni bilo nobene druge tekmovalke.

Dobro so se odrezali tudi člani Našega prapora. Se posebej sta se izkazala oba »dečka«, Lorenzo Quintana in Simon Assi. Quintana je s 195 krogi zasedel 2. mesto (zmagal je Davide Visintini iz Krmina z 227 krogi), Assi pa je bil s 121 krogi četrti. Toda oba sta prvič nastopila v disciplini »hunter and field«, zato lahko njun nastop ocenimo kot zelo dobrega.

Med članicami je nastopila Zdenka Ferlat v instinktivnem streljanju in s 141 krogi osvojila 1. mesto, vendar pa drugih tekmovalk ni bilo. Rezultat sicer ne sodi med najboljše dosežke Ferlatove, toda tudi ni tako slab, ker je bil dosežen se na starih tarčah. Med člani je nastopil Franko Baradel in osvojil 17. mesto. Dosegel je 159 krogov, medtem ko je zmagovalac, znani Gilberto Narduzzi iz Vidma, dosegel 272 krogov.

V kraju Fontanabene je skupno nastopilo okrog 60 tekmovalcev.

NOVICE

Odbojka na mivki v Štandrežu

V domu A. Budal v Štandrežu se nadaljuje turnir v odbojki na mivki, ki ga prireja KD »Zupancic«. Nekaj rezultatov, člani: D. Boskin in G. Kovac - I. Florenin in F. Korsic 2:0, Juretic in V. Miklus - Stabile, Menegazzo in Nicola 0:2, Marchesini in A. Ferri - Brainone in Mucci 2:0, D. Petejan in M. Superga - G. Sfiligoj in M. Komjanc 2:0, A. Devetak in M. Ceudek - M. Vogric in M. Korsi 2:0, Cos in Battistuta - A. Ursic in A. Brisco 2:0. Ženske: M. Cernic in A. Korsi - K. Zavadlav in F. Cernic 2:0, K. Zavadlav in F. Cernic - E. Nardin in K. Gaeta 2:0, M. Cernic in A. Corsi - E. Nardin in K. Gaeta 2:0 (kvalificirane M. Cernic, A. Corsi ter K. Zavadlav in F. Cernic). Amaterji: Kerpan, Kerpan, Cingerli - P. Hmeljak in S. Mucci 2:0, P. Cernic, M. Marusic in B. Lutman - P. Hmeljak in S. Mucci 2:0, P. Cernic, M. Marusic, B. Lutman - Kerpan, Kerpan in Cingerli 2:0 (kvalificirani Kerpan, Kerpan in Cingerli ter P. Cernic, M. Marusic in B. Lutman).

Današnji spored: 19.00 Miklavcic, Jeroncic - Plesnicar, Soban; 20.00 R. Paoletti, Kosuta, Pintar - Bensa, Lutman, 21.00 Kovacicp, Vukovic - Visentin, Ponon; 22.00 Morini, Zin - Berzacola, Relato.

Rizzitelli in Mihajlovič pri Torinu

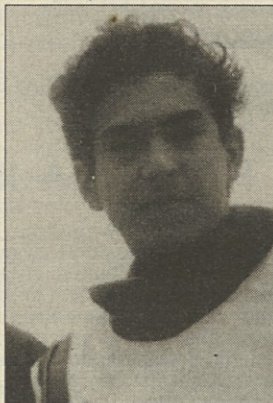
TURIN - Manjka samo še podpis na pogodbi in Ruggero Rizzitelli in Sinisa Mihajlovič bosta postala nogometaša Torina. V zamenjavo bo Roma med drugim dobila v solastništvo Benita Carboneja. Mihajlovič in Rizzitelli sta bila že dalj časa na muhi predsednika Torina Gian Marca Callerija, ki skuša sanirati društvo tudi z odstopom najpomembnejših igralcev. Eden od teh je Carbone, ki je eden od najbolj obetajočih napadalcev. Da ga ne bi povsem izgubil, se je Torino odločil za solastništvo.

JADRANJE / NA TEKMI V SESLJANU V RAZREDU LASER

Omari (Sirena) prvi Kovačič (Čupa) drugi

V nedeljo je bila v Seslanskem zalivu (SNP Julia) regata v razredu laser. Zmerno valovanje je spremljal ugoden jugovzhodni veter, ki je konstantno pihal od 4 do 5 metrov na sekundo. Igralci so opravili dve od treh predvidenih preizkušenj na novem regatnem polju. Ales Omari (Sirena) in Kristjan Kovacic (JK Cupa) sta v razredu radial (mlajši tekmovalci razreda laser) prijetno presenetila z dvema odličnima uvrstitvama.

Ales se je po nekaterih nesrečnih nastopih končno uvrstil na zaslužen prvo mesto. Rezultat je bil več kot zaslužen, saj si je Sirenin tekmovalac priboril končno zmago s prvim mestom v prvi posamični preizkušnji in drugim mestom v drugi. Na drugo mesto se je povzpel Kristjan Kovacic (JK Cupa), ki je ugodno presenetil že v prvi preizkušnji, kjer je po iz-

Aleš Omari

rednem startu vodil vse do zadnje krme, nakar pa je napravil taktično napako ter vodstvo izgubil. Vsekakor je zabeležen v drugi preizkušnji, kjer je od začetka do konca vodil ter preizkušnjo zmagal.

V izredno konkurenčnem razredu standard (kar 30 tekmovalcev) je boj za 1. in 2. mesto ostal v družini Nevi-

rof, kjer sta brata Andrea in Sasha (oba SVOC) dvakrat zapored osvojila dve prvi in dve drugi mesti. Mitja Bužan (JK Cupa) je bil deveti, na 10. mestu mu je sledil Ivan Zidaric (Sirena), stopničko nižje pa je pristal Igor Marusic, medtem ko je 14. mesto osvojil Dani Toscano (oba Cupa). Rezultat vseh slovenskih jadralcev je v tej precej zahtevni konkurenci vsekakor spodbuden.

Končni vrstni red

Laser radial: 1. Ales Omari (Sirena) (1. in 2. mesto v posamičnih preizkušnjah); 2. Kristjan Kovacic (5. in 1. mesto), 3. Larisa Nevirof (dvakrat 3. mesto).

Standard: 1. A. Nevirof (dvakrat 1. mesto); 2. S. Nevirof (dvakrat 2. mesto, oba SVOC); 9. Mitja Bužan (JK Cupa); 10. Ivan Zidaric (Sirena); 11. Igor Marusic (JK Cupa); 14. Dani Toscano (JK Cupa).

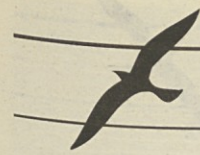
Domenis

DOLINA / 1. ŠPORTNO SREČANJE

V atletskem troboju se je pomerilo 155 osnovnošolcev

V dolinski občinski telovadnici se je včeraj 155 otrok iz 8 osnovnih sol iz dolinskega didaktičnega ravnanja pomerilo v atletskem troboju (met, medicinke, skok v daljino in tek na 20 m) v okviru 1. športnega srečanja, ki so ga pripravili sami solniki. O poteku včerajšnjega troboja in o zaključni prireditvi, ki bo 3. junija bomo podrobneje se poročali.

KOŠARKA / DODATNE TEKME V PROMOCIJSKI LIGI

Za Dom danes v igri prestop v C2 ligo

Važna tekma Kontovela, za Sokol le formalnost

Danes in jutri zvečer so na sporedu se povratne tekme ostalih naših ekip iz promocijske lige.

DOM: Izredno zanimanje vlada za nocojsnjo tekmo Doma, ki bo v Trstu igral proti Santosu (telovadnica Caprin, začetek tekme ob 19.30), goriski košarkarji pa imajo kar 17 točk prednosti iz prve tekme, ko so doma zmagali z 82:65. Sodeč po zadnjih izjavah košarkarske federacije je utemeljena napoved, da si bo zmagovalec med vsemi drugouvrščenimi letos zagotovil celo prestop v C2 ligo. Domovci pa morajo najprej izločiti Santos, s čimer bi si zagotovili tretje mesto v skupini Trst-Gorica, prihodnji teden pa bi se v tem primeru pomerili se s tretjevršeno ekipo iz videmsko-pordenonske skupine in zmagovalec tega dvoboja bo napredoval v C2 ligo.

Domovci so v prvi tekmi odigrali morda letošnjo najboljšo tekmo in strli vsak odpor Santosa. Trzaski košarkarji pa so letos že večkrat značajno reagirali in predvsem na domačih tleh redkokdaj zatajili. Pričuje se izredno ogorčen boj že od prve minute dalje, Mianijeva ekipa pa ne sme veliko računati na sicer navidez visok prednost prve tekme, saj je v kosarki tako računanje lahko negativen psihološki faktor.

KONTOVEL: Nocoj bo povratno tekmo igral tudi Kontovel, ki bo gostil gorisko Petrolifero, Furlanova ekipa pa s prve tekme 12 točk prednosti, sad zmage na prvi tekmi v Gorici (84:72). Tekma je za Kontovel zelo pomembna, saj so kot osmi na meji

med promocijsko in D ligo (ni se točno znano koliko ekip bo imelo pravico do prestopa v D ligo). V ekipo se bo vrnil tudi Stefan Turk, ki na prvi tekmi ni igral, nasploh pa so Kontovelci nesporni favoriti, saj je Petrolifera prav gotovo slabši nasprotnik. Tekma bo v telovadnici Ervatti v Brisicah ob 20. uri.

SOKOL: Drugačna pesem velja za Sokol, ki si je s petim mestom v prvenstvu že zagotovil prestop v D ligo, tako, da dvoboj s Pomom nima velikega pomena. Starčeva ekipa je v Trzicu izgubila kar s 16 točkami razlike (91:75). Za Paulino, Stanisso in ostale je ta visok poraz lahko izredna motivacija za jutrišnjo povratno tekmo v nabrežinski telovadnici (ob 20.30). **Vanja Jogan**

Za Dom je današnja tekma zelo važna (F. S. Reportage)

KOŠARKA / TURNIRJA ZINI COSTRUZIONI IN PRVI KOŠI

Naši minikošarkarji polno zaposleni

Ob nekaj zmagah tudi nekaj porazov proti objektivno močnejšim nasprotnikom

TURNIR »ZINI COSTRUZIONI«

FINALNA SKUPINA

Kontovel - Ferrovia-rio 58:41 (32:21)

KONTOVEL: Rogelja 2, Jaklič 4, Trobec 2, Doglia 12, Rebuta 6, Sustersič 19, Košuta, Bogatec 8, Nabergoj 5; vadiatelj Mahnič.

Z dobro igro v prvi (16:4) in tretji četrtini (18:6) so Kontovelci zasluženoma premagali Ferroviario. Za zmago vsi zaslužijo pohvalo. (C.B.)

Kontovel - Stefanel A 37:90 (19:50)

KONTOVEL: Rogelja, Jaklič 2, Torbec, Doglia 16, Rebuta 4, Sustersič 6, Košuta 2, Bogatec, Nabergoj; vadiatelj Brisicik.

Ze kot kažejo izidi posameznih četrtin (33:4, 17:15, 16:8, 24:10), je bila premoč Stefanela več kot očitna. Kontovelovci so se sicer borili in poskušali vse, da bi zaustavili močne goste, vendar brez uspeha. Sicer pa je treba naše predstavnike pohvaliti za zvrhano mero

požrtvovalnosti. (C.B.)

TOLAZILNA SKUPINA

Polet - Stefanel C 41:63 (16:33)

POLET: Gustin 1, Daneu, Ferluga 4, Svab, Mitja Suhadolc 2, Peric 6, Paulin, Ferfolja 4, Schillani, Starec, Piccini 4, Matjaz Suhadolc 12, Milic, Grilanc 8, vadiatelj Vremec.

Poletovci so začeli dokaj spodbudno in po prvi četrtini vodili s 14:10. Za nase minikosarkarje pa je bila predvsem usodna dru-

ga četrtina, ki so jo izgubili kar z 2:23.

PRVI KOSI
Kontovel - Gentilli 73:7 (44:5)

KONTOVEL: Pernarčič 10, O. Turco 17 (1:2), Jazbec 6, Piculin 10, Bukavec, M. Turco 6, Cecchi 8, Budin, Kante 2, Ražem 14; vadiatelj Mahnič.

Proti ekipi Gentilli so se naši minikosarkarji dobro odrezali. Premoč naših je bila že v prvi četrtini očitna (22:5) in visoka zmaga je bila tu.

Libertas - Bor 23:59

BOR: Kralj 20, Grgic, Kemperle, Kneipp 4, Obersnel, Mihelcic 10, Jogan, Ferluga. 2, Novak, Ruzic, Madonia 20, Sovic, Glavina, Freja in Erik Behrens, vadiatelj Mahnič.

Borovi najmlajši so po zmagi z Libertasom se anprej nepremagani na turnirju »Prvi kosi«. Tokrat so vsi igrali dokaj sproščeno in dosegali tudi lepe kose. Pocasi se uigravajo tudi najmlajši (1. in 2. razred), ki so sele letos začeli z igranjem.

Barcolana - Polet 31:17 (14:12)

POLET: Malalan, Milic 5 (3:6), Piccini, Jugovic, Sosic 10, Daneu, Rozac, Simonetig, Dolenc 2, Matija in Martin Ravbar, Iskra, vadiatelj Vremec.

Po skoraj katastrofalni prvi četrtini (0:12) so poletovci v drugi reagirali in jo dobili z 12:2. V naslednji so bili spet slabši (0:10), v zadnji pa skoraj enakovredni (5:7). Glede na to, da so igrali proti leto starejšim nasprotnikom, poletovci zaslužijo pohvalo za veliko požrtvovalnost.

KOŠARKA / PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Cicibona boljša od Libertasa

S 13. mestom prestop v D ligo

Libertas - Cicibona Mingot 88:84 [74:69] (37:37)

CICIBONA: Pertot 7 (3:6, 0:2, 1:2); Giacomini 2 (1:2, -, -); Jogan 18 (4:7, 1:1, 7:11); A. Cupin 18 (4:8, 2:3, 4:4); Battilana 15 (7:9, -, 1:2); Semen 9 (4:7, -, 1:1); Tomsic 15 (5:8, 0:2, 5:6); Furlan (0:3, -, 0:1); Krizmančič; Volk nv; trener Kovacic.

Met za 2: 28/50, met za 3: 3/8, skupno: 31/58 (53%), pm: 19/27. SON: 34. PON: Jogan (40), Semen (40), Krizmančič (44), Pertot (45). 3T: Cupin 2, Jogan 1. Izid prve tekme: Cicibona - Libertas 89:84.

V povratni tekmi druge faze košarkarskega promocijskega prvenstva proti Libertasu so cicibonaši sele po podaljšku

uspeli ubraniti prednost 5 točk s prve tekme in s končnim saldnom +1 v skupnem seštevku točk obeh tekem osvojili začasno 13. mesto, kar pomeni tudi gotov prestop v D ligo.

Ekipi sta si bili skozi celo tekmo povsem enakovredni, cicibonaši pa so bili za odtенок boljši v prvem delu, ki se je zaključil pri izenačenem stanju 37:37. V uvodnih minutah drugega polčasa so Kovacicevi fantje spet povedli (53:49 v 27'), veliko število osebnih napak, utrujenost in slaba obramba pa so omogočili nasprotnikom, da so z delnim izidom 15:2 prešli v vodstvo devetih točk (64:55 v 32'), toda Cicibona je do konca zaostanek le zmanjša-

la na 74:69 za Libertas, ki je tako izenačil skupni izid obeh tekem.

V podaljšku je Libertas spet povedel za osem točk in vse je kazalo, da bo to dovolj, saj je do konca manjkalo le še 25 sekund. Napad Cicibone je Andrej Cupin zaključil z izredno pomembno trojko, ob zvoku sirene pa so nasprotniki po zgrešenem metu storili prekršek nad Battilano, ki je zadel prvi prosti met ter s tem priboril skupno zmago Ciciboni. Najboljše so tokrat igrali Cupin, Tomsic in Battilana, po tekmi pa je bil trener Kovacic zadovoljen z vsemi igralci zaradi velike poztvovalnosti, čeprav ekipa se zdalec ne igra tako, kot zna. (VJ)

PO KONCU B2 LIGE

Dodatek k obračunu Imse Kmečke banke

V obračunu odbojkarjev Imse Kmečke banke je med ocenami posameznih igralcev, ki jih je podal trener Zamò, pomotoma izpadel Robert Paoletti. Zato jo podajamo posebej.

Robert Paoletti (na sliki): bil je prva menjava za centre in ko je vstopil na igrišče, je svojo nalogo vedno marljivo izpolnil. Da bi lahko se izboljšal svoj učinek, pa bi moral več pozornosti nameniti atletski pripravi.

Obvestila

KOSARKARSKI KLUB BOR

sporoca, da bo v četrtek, 26. maja na stadionu »1. maja« redni občni zbor kluba s pricetkom ob 20.30. Dnevni red: 1. predsedniško porocilo, 2. razno.

SPORTNO ZDRUZENJE

JADRAN

sporoca, da bo v nedeljo, 29. t.m. v Prosvetnem domu na Opcinah ob 10. uri v prvem in ob 10.30 v drugem sklicanju redni občni zbor. DNEVNI RED: 1. predsedniško porocilo, 2. tajniško porocilo, 3. blagajniško porocilo, 4. volitve novega odbora, 5. diskusija in razno.

1. NOGOMETNI TABOR

Združene mladinske ekipe Bora, Brega, Primorja in Zarje s Trzaskega ter Mladost in Sovodnje organizirajo prvi nogometni tabor pod pokroviteljstvom ZSSDI, Nogometne zveze Slovenije in Sportne sole Braneta Oblaka. Tabor bo od 25. junija do 3. julija na Rogli. Vpisovanje najkasneje do 31. maja. V postev pridejo letniki od 1980 do 1987. Informacije lahko dobite pri naslednjih odbor-nikih: Trst - Kante (225747), Babuder (226228), Grgic (226286), Zagar (226483) in Sternad (227044); Gorica - Kustrin (882523) in Frandolic (78158).

SD POLET - kotalkarska sekcija

prireja kotalkarski tečaj za začetnike prvi teden v juniju. Interesenti naj se javijo na kotalkaliscu na Opcinah, Repentaborska ul. vsak dan od 17. do 18. ure ali na tel. st. 213420.

KK ADRIA

prireja v nedeljo, 29. t.m. v sodelovanju s KD Rog »7. kolesarski maraton prijateljstva«. Tokrat bodo ljubitelji kolesarstva vozili iz Lonjerja do Ljubljane. Informacije in prijave sprejemajo organizatorji jutri, 26. t.m. v drustvenih prostorih v Lonjerju tel.911275.

NOGOMET / MEMORIAL ČEVDEK

Števerjan zaslužen v finalu premagal Vrh Dolu-Poljane 3. mesto

Turnir v celoti uspel - Lep odziv gledalcev

Števerjan je s tesno zmago proti Vrh u zasluženoma osvojil prvo mesto na turnirju v malem nogometu za »Memorial Čevdek«, ki se je v soboto koncal na Peci. Zmaga Števerjanec je bila povsem zasluženoma, saj so imeli skozi vso tekmo več od igre in so si ustvarili tudi več priložnosti, ki pa jih niso izkoristili.

Tretje mesto je osvojila ekipa Dol-Poljane, ki je zelo visoko premagala mostvo Vipacca, ki pa je nastopil v okrnjeni postavi.

Turnir je tudi letos zelo uspel tako zaradi zanimivih tekem kot zaradi odziva gledalcev, tako da organizator seveda misli nadaljevati s to pobudo tudi naslednje leto.

FINALE ZA 1. MESTO

Števerjan - Vrh 4:3 (2:1)

STRELCI ZA ŠTEVERJAN: Gregorutti 3, Klanjsček 1; ZA VRH: Tesolin 2, Ulian 1.

ŠTEVERJAN: Lutman, Skok, Klanjsček, Sabini, Bevčar, Vogric, Korsic, Gregorutti, Falcicchia.

VRH: Cotza, Berlot, Vizintin, Tesolin, Frandolic, Gril, Ulian, Devetak, Cernic.

FINALE ZA 3. MESTO

Dol-Poljane - Vipacco 19:5 (9:0)

KONCNI VRSTNI RED: 1. Števerjan, 2. Vrh, 3. Dol, Poljane, 4. Vipacco.

Po turnirju so poleg ekip nagradili tudi posameznike. Nagrade so prejeli: David Argentin (Dol-Poljane) kot najboljši strelec, 15 golov; Davide Cotza (Vrh) kot najboljši vratar; Andrej Vogric (Števerjan) kot najboljši igralec. Priznanje je prejel tudi sodnik Gianfranco Vecchiato.

NOGOMET / ZAČETNIKI IN CICIBANI

Mladost tokrat dvakrat uspešna

ZAČETNIKI
Mladost - Real Isonzo 1:0 (1:0)

STRELEC: Ferletic.

MLADOST: Spacal, Mauri, Cotic, Gergolet, S. Tomsic, D. Tomsic, Monti (R. Tomsic), Valle (Semolic), Todde, Ferletic, Lavrencic.

Doberedobsko mostvo je takoj povedlo po zaslugi Davida Ferletica, ki je ukanil nasprotnikovega vratarja z efektivnim prostim strelom. Gostje so nato močno reagirali, se podali v napad in tudi zadeli dve vratnici.

V drugem polcasu je igra v glavnem potekala na sredini igrišča, Doberdobcem pa je uspelo ohraniti tesno vodstvo.

Od posameznikov bi tokrat pohvalili Havarja Gergoleta.

CICIBANI

Staranzano - Mladost 0:1 (0:1)

STRELEC: Semolic.

MLADOST: Francescotto, M. Nikolic, Pasalic, Galiussi, Semolic, Terpin, Ferlez, Bruschi-na, D. Nikolic, Ponzetta, I. Peric.

Na eni najboljših letošnjih prvenstvenih tekem je doberdobsko mostvo zasluženoma go-steh premagalo Staranza-no z lepim zadetkom, ki ga je dosegel Semolic. Vratar Francescotto je podal Semolicu, ki je preigral tri nasprotnikove igralce, nato je padel v kazenskem prostoru, imel pa je se toliko moci, da je premagal domačega vratarja z močnim strelom. V nadaljevanju je naša ekipa imale se nekaj priložnosti za zadetek, izid pa se ni spremenil in Mladost je tako osvojila dragoceno zmago.

Vsi nasi nogometasi so igrali dobro, boljši od ostalih pa je bil Danijel Semolic.

NOVICE

Edberg in Korda out

PARIZ - V drugem dnevu Roland Garrosa ni manjkalo presenečenj. Sved Holm je po petih nizih izločil rojaka Edberga, izgubil pa sta tudi Lendl. Dan slave so doživeli Italijani. Gaudenzi je izločil Kordo, Farinova pa Sabatinijevo.

Pomembnejši izidi, moski (1. kolo): Holm (Sve) - Edberg (Sve, 3) 7:5, 7:6 (7:1), 6:7, (2:7), 6:7 (8:10), 6:4, Gaudenzi (Ita) - Korda (Čes, 12) 6:2, 5:7, 6:7 (4:7), 6:2, 6:2, Bruguera (Spa, 6) - Damm (Čes) 6:1, 6:1, 7:6 (7:3), Rikl (Čes) - Česnokov (Rus) 6:1, 2:1 odstop, Boetsch (Fra) - Lendl (Zda) 6:4, 6:3, 6:4, Courier (Zda, 7) - Furlan (Fra) 6:1, 6:4, 6:4, Gustafsson (Sve, 13) - Burillo (Spa) 7:5, 3:6, 7:5, 6:2, Pescosolido (Ita) - Braasch (Nem) 4:6, 7:6 (7:4), 7:5, 6:3, Gilbert (Zda) - Caratti (Ita) 6:2, 6:2, 6:3, Pioline (Fra, 14) - Hlasek (Svi) 6:4, 3:6, 6:4, 6:3. Ženske: Coetzer (J.Afr) - Date (Jap, 6) 6:2, 6:1, Farina (Ita) - Sabatini (Arg, 8) 2:6, 6:2, 6:4, Cecchini (Ita) - Frazier (Zda) 3:6, 6:1, 7:5; Sanchez (Spa, 2) - Labat (Arg) 6:4, 6:12, Frankl (Nem) - Garrison (Zda, 14) 6:3, 4:6, 6:2, Sukova (Čes, 10) - Courtois (Bel) 6:3, 7:5; Majoli (Hrv) - Monami (Bel) 6:1, 7:5.

Magic Johnson, Janet Jackson in Prince kupujejo moštvo

TOKIO - Ameriški košarkarski zvezdnik in pevec Prince in Janet Jackson bi v prihodnje radi imeli skupno košarkarsko moštvo. Najraje bi kupili moštvo Minnesota Timberwolves, zadovoljili pa bi se tudi s kakšnim drugim. To je na tiskovni konferenci novinarjem povedal Magic Johnson, ki spremlja turnejo pevskih prijateljev na Japonskem.

Laudrup zapušča Barcelono

BARCELONA - Danski nogometaš Michael Laudrup zapušča Barcelono. Danec ima nekaj privlačnih ponudb, vendar se še ni odločil, za kateri klub bo nastopal v prihodnji sezoni. Med kandidati je tudi Real iz Madrida. Pri Barceloni v naslednji sezoni ne bo tudi vratarja Andonija Zubizarrete.

Whitney Houston bo pela na zaključku SP v nogometu

NEW YORK - Ameriška pevec Whitney Houston bo 17. julija na stadionu Rose Bowl v Los Angelesu pela na zaključku letosnjega svetovnega prvenstva v nogometu. Stirikratna dobitnica Grammyja bo imela pred začetkom finalne tekme na voljo 25 minut, da zapoje svoje svetovno znane hite, so sporočili organizatorji SP.

Zmaga Kasparova

MÜNCHEN - Svetovni prvak verzije PCA je zmagal na velikem hitropoteznem turnirju v bavarski prestolnici. Organizatorji so turnir upoštevali kot neuradno svetovno prvenstvo, vendar članice FIDE uradno niso poslale svojih državnih prvakov. Zadnji uradni svetovni prvak je postal pred nekaj leti v Kanadi Mihail Talj, ki pa je pred dvema letoma umrl, tako da FIDA sedaj nima svetovnega prvaka. Rezultati finalnega turnirja: 1. Kasparov 12, 5, Fritz-Intel II. 12, 5, Anand 12, Short, Gelfand, Drejev 11, Georgijev 10, 5, Kramnik 10, Cvitan 8, 5, Hertnek, Nikolić 8, Hubner 7, Cemjin, Vojtkijevic 6, Lobron, Hjartanson 5, Petruson in Leko 4, 5 točke. V finalu je Kasparov s 4:1 premagal računalnik Fritz-Intel II. (M. Đ.)

KOLESARSTVO / V TRETJI ETAPI DIRKE PO ITALIJI

Gianni Bugno zmagal po dveh letih »suše«

Argentino trda predla - Valter Bonča odličen trinajsti

LORETO APRUTINO - Vecji del tretje etape Gira od Osima do Loreta Aprutina so se kolesarji peljali po povsem ravninski državi cesti ob Jadranski obali, toda v zadnjih 45 kilometrih ni manjkalo vzponov in spustov po gričevnatih pobočjih. To je bil idealn teren za nekdanjega svetovnega prvaka Giannija Bugna, ki je glavnini pobegnili tri kilometre in pol pred ciljem in na koncu ohranil minimalno prednost dveh sekund, ki pa mu je skupaj z bonifikacijo omogočila, da se je s sestege povzpел na drugo mesto skupnega vrstnega reda. Za Bugna je bila to osma etapna zmaga na Gira, prva po dveh letih popolne suše in življenjske krize, ki jo je povzročila razporeda in selitev v Monte Carlo.

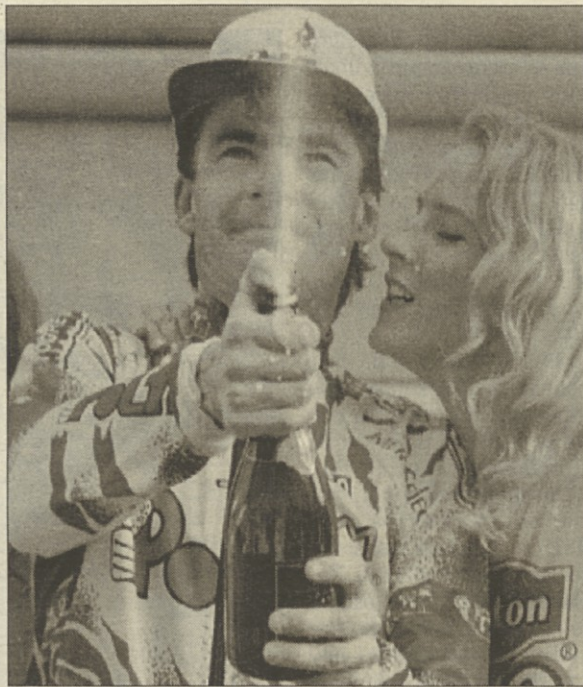
Potem ko je glavnina dohitela skupino z Lelijem, Bramatijem, Arieto, Buenahoro, Ghirrotom, Giovannettijem in Jaskulo, ki je 19 km pred ciljem se imela minuto naskoka (prej pa je napadel tudi Chiappucci z največjo prednostjo 36 sekund), se je Bugno na rahli vzpetini pognal v vrtoglavi beg in v peto metro zbral 14 sekund prednosti. Glavnina ni reagirala in moral je poseči sam Argentin, da je obvaroval svojo ogroženo roza majico, s tem pa razkril slabosti svojega moštva. Gewiss, ki mogoče le ni tako močno, kot so napovedovali. Odlične je bil tudi Valter Bonča, edini slovenski kolesar, ki je v cilj privozil v

skupini najboljših in bil na koncu trinajsti.

Danasnji cilj v Camitellu Mateseju (po 204 km dirke) je postavljen v reber po 15 km vzpona z visinsko razliko 925 m.

Vrstni red 3. etape (Osimo - Loreto Aprutino, 185 km): 1. Gainni Bugno (Ita) 4.25:20, poprečna hitrost 41 km na uro; 2. Stefano Zanini (Ita) + 2 sek.; 3. Davide Rebellin (Ita); Stefano Casagrande (Ita); 5. Miguel Indurain (Spa); 6. Evgenij Berzin (Rus); 7. Armand De Las Cuevas (Fra); 8. Claudio Chiappucci (Ita); 9. Stefano Della Santa (Ita); 10. Wladimir Belli 81ta; 11. Dimitri Konicev (Rus); 12. Alessio Di Bascio (Ita); 13. Valter Bonča (SLO); 14. Marco Giovannetti (Ita); 15. Pascal Richard (Svi); 16. Pavel Tonkov (Rus); 17. Moreno Argentin (Ita); 18. Gianni Faresin (Ita); 19. Nelson Rodriguez (Kol); 20. Franco Vona (Ita), vsi v Zaninijevem času.

Skupni vrstni red: 1. Argentin (Ita) 12.47:11, poprečna hitrost 39 km na uro; 2. Bugno (Ita) +7 sek.; 3. Berzin (Rus) +9; 4. De Las Cuevas (Fra) +10; 5. Indurain (Spa) +15; 6. Casagrande (Ita) +19; 7. Ferrigato (Ita) +32; 8. Zanini (Ita) +34; 9. Richard (Svi) +40; 10. Giovannetti (Ita) +41; 11. Belli (Ita) +42; 12. Della Santa (Ita); 13. Lelli (Ita); 14. Tonkov (Rus) +43; 15. Zaina (Ita); 16. Chiappucci (Ita) +44; 17. Sorensen (Dan) +46; 18. Furlan (Ita); 19. Chiuratto (Ita) +48; 20. Faresin (Ita) +50.

Bugno je etapno zmago proslavil s šampanjcem

KOŠARKA / KONČNICA V ITALIJI

Scavolini izsilil peto tekmo

Sijajni Myers je zasenčil Danilovića - Odločitev v soboto

Scavolini - Buckler 73:66 (42:34)
SCAVOLINI: Gracis 8, Magnifico 18, Labella 8, Myers 30, Garret 7, m Costa, Buonaventuri 2.

BUCKLER: Brunamonti 5, Danilović 19, Savio, Moretti 15, Bibnelli 10, Morandotti, Carera 8, Schoene 9.

Prosti meti: Scavolini 16:30, Buckler 18:36. Tri točke: Scavolini 8:18 (Gracis 2:3, Magnifico 1:1, Labella 0:4, Myers 5:9, Buonaventuri 0:1), Buckler 7:18 (Brunamonti 1:3, Danilović 3:7, Moretti 2:4, Schoene 2:4).

Za določitev novega italijanskega košarkarskega prvaka bo potrebna peta tekma. Čeprav je Scavolini v sinočnji 4. tekmi igral brez diskvalificiranega Mc Cluoda in poskodovanega Rossija, Gracis pa je del tekme odšel na klopi zaradi glavobola, mu je vseeno uspelo premagati bolonjski

Buckler. Zelo dobro sta svojo nalogo opravila mlada Buonaventuri in Labella, toda odločilen za uspeh peterke iz Pesara je bil vnovič sijajni Carlton Myers (30 točk), ki je zasenčil premalo konkretnega Danilovića. Bolonjčani. Ko se je Buckler v drugem polcasu nevarno približal Scavoliniju (po njegovem največjem vodstvu 48:36) je Myers z dvema metoma za tri točke in prostimi meti sam resil svoje moštvo iz kocljivega položaja. V prvih devetih minutah drugega dela je dosegel vseh 16 točk za svoje moštvo. Buckler ni znal izkoristiti svoje očitne premoci pod kosoma (v skokih 36:25), igral pa je tudi nepovezano in ko je Scavolini zaigral consko obrambo, je bil preveč nenatančen pri metih iz ugodnega položaja.

Peta tekma bo v soboto.

NOGOMET NA TUJEM / KONEC TUDI V FRANCIJI

Prvak Paris Saint Germain edini favoriti tudi za prihodnji naslov

PARIZ - Kot eno zadnjih se je zaključilo tudi francosko prvenstvo, ki je vsekakor bilo že dalj časa večinoma nezanimivo. Zadnje kolo je odločalo o uvrstitvi v pokal UEFA, sezona pa bo na vsak način bolj ostala v spominu zaradi skandala Olympique - Valenciennes, kot pa zaradi samih rezultatov. S se neprebavljeno izločitvijo z zaključnega dela SP in že vnaprej nezanimivim naslednjim državnim prvenstvom (z administrativnim nazadovanjem Olympiquea je PSG edini možni favoriti) se francoskemu nogometu pišejo slabi časi.

Končni vrstni red: Paris Saint Germain 59, Olympique 51, Bordeaux 46, Auxerre in Nantes 45, Lyon in

Cannes 44, Montpellier 43, Monaco 41, Lens 39, Metz 37, St. Etienne 35, Strassbourg 34, Sochaux 33, Lilac 32, Caen 31, Le Havre 29, Martigues 27, Toulouse 23, Angers 21. PSG bo igral v pokalu prvakov, Auxerre (3:0 v finalu proti Montpellieru) v pokalu pokalnih zmagovalcev, Olympique (kljub izpadu), Bordeaux Natnes in Lyon pa v pokalu UEFA.

Ob skorajšnjem zaključku sezone (igrajo le še na Portugalskem) in zadnji etapi nase rubrike smo pripravili tudi idealno enajsterico. Pri tem smo upoštevali seveda absolutno kakovost, »privilegirali« pa smo tudi mlajše igralce in ob široki izbiri cim bolj raznoliko zastopnostjo držav. Nas vratar

je Danec Peter Schmeichel (Manchester United); nekoliko cudaski, večkrat izreden, nekajkrat porazen, je pravzaprav zaradi muhavosti tipičen predstavnik vloge, ki je pogostokrat sinonim »noriglavosti«. V obrambi igrajo z desne proti levi Verlaat, Fernando Couto, Adams in Ziege. Nizozemec Franck Verlaat ze dalj časa igra pri Auxerreu, majhnem freancoskem klubu, ki je letos prese-netil z osvojitvijo državnega pokala. Portugalec Fernando Couto (Porto) je najboljši posameznik zlate luzitanske generacije; odkrita želja Napoleona in skrita se marsikoga drugega na letošnji kupoprodajni borzi. Anglež Tony Adams je kapetan Arsenal, ki je letos osvojil pokal pokal-

nih zmagovalcev. Zaradi dobrega udarca z glavo je nevaren tudi pred nasprotnikovo mrežo. Christian Ziege (Bayern) je bil odkritje letošnje »bundeslige«. Za reprezentanco je v pripravljalnih tekmah vedno igral, v ZDA pa ga iz neznanih razlogov ne bomo videli.

Na sredini igrata Švicar Ciriaco Sforza, ki sicer brani barve nemškega Kaiserslauterna in 20-letni Bask Julen Guerrero, režiser Atletica Bilbao in igralec leta v Španiji. Oba sta med najbolj pričakovanimi zvezdniki bližnjega SP-ja. Za krili smo izbrali Nizozemca Overmarsa in Spanca Frana. Marc Overmars (Ayax) igra na desni; je eden izmed številnih talentov naizčrpane sole amster-

damskih sulicarjev, v reprezentanci pa ima brzkone zagotovljeno standardno mesto. »Fran« ali Francisco Gonzalez (la nevi) je gonilna sila Deportiva La Corune. Naslov mu je letos že drugič usel, v tretje pa naj bi slo rado... V napadu se zaradi različnih značilnosti dopolnjujeta Romario in Shearer. Brazilc Romario je tehnično odličen; med tekmo večkrat zaspi, a je ob prebujuju »smrtno« nevaren. Anglež Alan Shearer je prvi zvezdnik britanskega nogometa. Ob kjoncu prejšnje sezone se je hudo poskodoval in tudi letos na začetku ni igral: Blackburn je morda prav zaradi njegove odsotnosti obrakrat ostal bvez državnega naslova. (dk)

HOKEJ NA LEDU / KONČNICA NHL

Presenetljiv razplet na dvoboju med »Rangerji« in »Hudiči«

NEW YORK - V petem srečanju finala Vzhodne konference v severnoameriški profesionalni hokejski ligi so New Jersey Devils v zadnji tekmi na domačem terenu visoko premagali favorizirane New York Rangerse s 4:1.

Serijsko »best of seven« se sedaj seli v New York, kjer bo na sporedu sesto oziroma sedmo srečanje. Rangerji imajo nevhvaležno nalogo, saj v zmagah po petih tekmah vodijo New Jersey Devils s 3:2, Rangerji pa morajo v obeh tekmah na domačem terenu zmagati.

Prvi zadetek na srečanju je v sedmi minuti dosegel Bernie

Nicholls, ki na zadnjem srečanju ni nastopil, saj je bil zaradi grobege naleta in namernega strela v nadalca newyorških Rangerjev Alekseja Kovaleva kaznovan s prepovedjo igranja ene tekme. Na 2:0 je v tretji minuti tretje tretjine povisal Mike Peluso, tretji zadetek za domače pa je v enajsti minuti ponovno dosegel Nicholls.

Dobre tri minute pozneje so Hudiči iz New Jerseyja vodili že s 4:0, ko je Tom Chorske premagal vratarja New Yorka Richterja, končni izid 4:1 pa je tri minute pred koncem srečanja s strelom z modre črte postavil Esa Tikkanen. (M. J.)

SILVERSTONE

Pedro Lamy v zid pri hitrosti 240 km/h

Zlomljeni ima obe nogi in roko

SILVERSTONE - Med neuradnim treningom na angleskem dirkališču v Silverstonu se je Portugalec Pedro Lamy s svojim lotusom pri hitrosti 240 km na uro zaletel v zid. Dirkača so s helikopterjem nemudoma prepeljali v bolnišnico v Northampton, kjer so ga operirali. Glasnica dirkališča v Silverstonu Corrina Philips je dejala, da si je Lamy zlomil obe nogi in roko, vendar je bil ves čas pri zavesti. Do nesreče je prišlo na ravem odseku proge med ovinkoma Abbey in Bridge. Dirkalnik je popolnoma uničen, voznikova kabina pa je ostala neposkodovalna. Lotusovo moštvo je v Silverstonu opravljalo rutinsko testiranje pred spremembami, ki jih bo zaradi varnosti potrebno uvesti pred VN Španije.

gospodarstvo in finance

ITALIJA

Intersind bo pristopil k Zvezi industrijcev

Zadevni sklep morda že jutri

RIM - Po večmesečnih posvetih je vodstvo Intersinda, zveze javnih industrijskih podjetij, sklenilo, da se včlani v zvezo industrijcev. Sklep naj bi formalno sprejeli že na jutrišnji skupščini članov Intersinda, ki so podjetja Iri in bivše Efim.

Vendar se s tem Intersind ne bo razpustil. Združenje, v kateremu je včlanjenih približno 400 podjetij s 350 tisoč uslužbenci, bo se delovalo. Po predlogu, o katerem bodo razpravljali in glasovali jutri, naj bi imela Confindustria politično predstavništvo vseh industrijcev, medtem ko bi Intersind ohranil pristojnost za sindikalno-pogodbena vprašanja.

V srednjeročnem obdobju naj bi postala integracija večja in podjetja, ki so sedaj včlanjena v Intersind naj bi se postopoma vključevala v sekcije Zveze industrijcev, v katere sodijo glede na stroko, Intersind pa naj bi postopoma postal servis in predstavniško združenje.

S pristopom Intersinda k Zvezi industrijcev se izteka postopek za poenotenje predstavništva industrijskih podjetij po skoraj treh desetletjih ločene organiziranosti. K tej odločitvi je pripomoglo dejstvo, da se tudi državna podjetja preoblikujejo v delniške družbe in se privatizirajo.

VLADA / PROGRAMSKE OBLJUBE IN NAPOVEDI

Berlusconijeva tehtnica na strani delodajalcev

Edini socialni ukrep zadeva dohodninski davek

ELIO FORNAZARIC

V svojem programskem govoru pred senatom je premier Silvio Berlusconi (na sliki - telefoto AP) tik pred glasovanjem o zaupnici njegovi vladi preciziral gospodarsko-socialne ukrepe, ki jih misli vpeljati v prvih sto dneh svojega »vladanja«. Konkretno gre za devet točk, ki so v svojem kompleksu značilne za osnovno filozofijo nove vladne koalicije in ki dovolj jasno napovedujejo, kako namerava vlada operirati tudi po izteku začetne trimesečne preizkušnje.

Oglejmo si torej, za katere točke gre: vlada namerava zmanjšati davčna bremena podjetjem, ki bodo ustvarila nova delovna mesta; podjetja bodo po novem lahko zaposlovala novo delovno silo mimo seznamov brezposelnih državljanov, ki jih vodijo uradi za delo oziroma uradi za maksimalno zaposlitev; vlada bo izboljšala pogoje podjetjem začasno zaposlovanje mladih; vpeljala bo prakso začasnega najemanja delovne sile; odpravila bo zapreke, ki zavirajo izvajanje velikih javnih del; pospešila bo privatizacijo pomembnejših državnih koncernov in oprostila dohodninskega davka državljanom z letnim dohodkom do 10 milijonov lir.

Vsi omenjeni posegi, razen zadnjega, pomenijo v bistvu priznanje novih olajsav in večje svobode podjetnikom. Tudi prva točka, ki predvideva nove davčne olajsave v korist delodajalcev, ki bodo zaposlovali novo delovno silo. Socialno na moč krivična je točka, ki dejansko spravlja

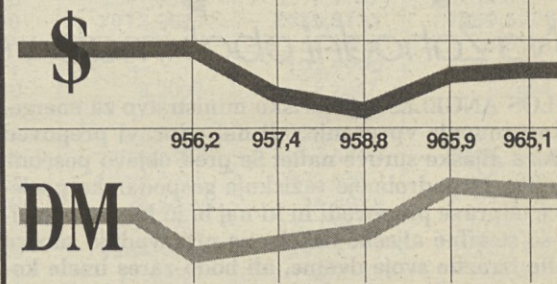
med staro šaro seznane brezposelnih v uradih za delo. Mislim, da je vsem jasno, kaksne krivice se bodo lahko odslej dogajale na račun brezposelnih, ki nimajo vplivnih »stricov« ali ki niso dovolj spretni, da bi prehiteli konkurente. Da ne govorimo o programski točki, ki predvideva začasno najemanje delovne sile. Pravim »najemanje«, in ne »zaposlovanje«, kajti prav za to gre. Predvideno je namreč, da bodo po vsej državi nastajale posebne agencije (v Milanu jih že poznajo), ki bodo delovale natanko tako, kot denimo družba Hertz, ki oddaja v najem avtomobile s formulo rent-a-car. Agencije bodo dajale v najem delavce in uradnike, in to za določen čas, podjetnikom, ki bodo pač potrebovali takšno ali drugačno delovno silo. Seveda bodo agencije kasirale »provizijo«, ki bo znaša-

la - tudi to vedo nekateri že povedati - od 5 do 20 odstotkov delavčeve plače, v tem primeru »posojnine«, odmerjene na podlagi ustreznih delovnih pogodb. Zanimivo bi bilo vedeti, kako bodo agencije uredile vprašanja, kot so bolezenski dopusti, letni premor, materinstvo in druge probleme, ki izhajajo iz dejstva, da človek pač ni avtomobil ali garsonjera, da bi ga enostavno oddajali v najem zdaj temu, zdaj onemu podjetniku. Bomo morda ponovno izvlekli iz socialne ropotarnice pravilnike, ki so v preteklosti urejali institucijo dni-narstva? Ali pa bodo tudi za te primere nasli kakšen instrument, podoben »pravični stanarini«?

Ce je to imel v mislih Berlusconi, ki je napovedal uresničitev milijona novih delovnih mest, potem smo na dobri poti. A da ne pozabimo na tisto edino točko, ki uvaja nekaj neposredno koristnega tudi za državljanke, ki nimajo nobenega podjetja in ki torej ne sodijo v kategorijo delodajalcev: vlada namerava kot rečeno oprostiti dohodninskega davka državljanke z letnim dohodkom do 10 milijonov lir. Danes je ta dohodek obdavčen z IRPEF v znesku 1.336.000 lir, zato obljubljeni Berlusconijev odpust le nekaj pomeni. Ne pozabimo pa, da letni dohodek 10 milijonov lir ustreza poprečni mesečni razpoložljivosti 833.333 lir, kar tudi za osrednji statistični zavod za ISTAT ne dosega ločnice golega preživetja oziroma revščine.

LIRA

SRE. ČET. PET. PON. TOR.
1592,2 1584,0 1582,4 1590,1 1590,6

V Padovi poteka najstarejši vzorčni sejem v Italiji

PADOVA - V Padovi so ponosni na dejstvo, da so takoj po 1. svetovni vojni, leta 1919, odprli prvi italijanski splosni vzorčni sejem, ki je kmalu dobil mednarodno veljavo. V kasnejših letih so pridobili veljavo tovrstni sejmi v drugih krajih, tudi glede na dejstvo, da se je drugod razvila in utrčila industrijska, trgovska in finančna moč. V Padovi pa so na svojo »Campionario« zelo ponosni. Tisto, ki ima zaporedno številko 72, so odprli preteklo soboto, na ogled pa bo do vključno nedelje, 29. maja.

Ponudba na tem spomladanskem vzorčnem sejmu je seveda splošnega značaja, zato obiskovalcev ne manjka. Lani so jih nasteli več kot 200 tisoč, prav tolikšnega števila pa se nadejajo tudi letos. Polni so vsi paviljoni in tudi vse plosčadi na prostem, ne manjka pa niti prirediteljev. Se zlasti v večernih urah nastopajo pevci, glasbeniki in druge kulturne skupine. Letos so na sejmisce prvič prisli tudi kuharji z Madžarske, sicer pa je ta država, tako kot daljna Kitajska, zastopana tudi kot razstavljalca.

Več kot tisoč razstavljalcev ponuja na 93 tisoč kvadratnih metrih vse mogoče: stanovanjsko opremo, kmetijske in gradbene naprave, stroje za obrtnike, ki s svoje strani ponujajo širokemu občinstvu svoje izdelke. Sejem ima predvsem lokalni značaj, saj je največ obiskovalcev iz Padove ali njene neposredne okolice, zato so tudi številni posveti namenjeni preučevanju domače trgovske in obrtne dejavnosti.

V Padovi imajo letos v koledarju kar 25 sejmov. Nekateri so že bili, večina pa jih je specializirana, z mednarodno udeležbo. Udeležba na teh sejmih je seveda sorazmerno majhna, saj na nanje prihajajo le tisti, ki jih ponudba pobliže zanima, ne pa širše občinstvo. Na lanskim sejmih v Padovi so zbrali skupaj 6 tisoč razstavljalcev in 450 tisoč obiskovalcev.

Med letošnjimi pomembnimi sejemskimi prireditvami izstopa sejem z naslovom »Sep Pollution«, ki bo od 22. do 26. junija. Prvotno je bil predviden za konec marca, a so ga odložili zaradi sočasnosti z italijanskimi političnimi volitvami. Na tem sejmu bo več sto razstavljalcev ponujalo javnim upraviteljem in podjetnikom najnovejše naprave za čisto okolje, program pa predvideva tudi celo vrsto strokovnih posvetov in srečanj, na katerih bodo sodelovali strokovnjaki iz raznih držav. Podobnega sejma pred dvema letoma se je udeležilo 579 razstavljalcev, od katerih jih je prislo 131 iz tujine, obiskovalcev je bilo 15.127, od teh 669 iz 43 različnih držav. V Padovi si sedaj obetajo, da bo tudi letošnja izvedba tega sejma imela velik odziv doma in na tujem.

Marko Waltritsch

SDGZ / GOSTINSKA SEKCIJA

Vabilo na predavanje in pokušnjo žlahtnega olja

TRST - Gostinska sekcija SDGZ prireja v ponedeljek, 30. maja ob 15. uri v restavraciji Krizman v Repnu srečanje z izvedencem Silvanom Formiglijem iz Toskane, ki bo predstavil najznajljivejše sorte in posebnosti italijanskega olja. Formigli je predstavnik več kot 20 kmetijskih posestev iz vse države, ki proizvajajo kakovostna regionalna olja, kis in vino. Njegov »izbor«, po katerem segajo pozorni gostinski in trgovski operaterji, objema ugledne proizvajalce iz Sicilije, Toskane, Piemonta in tudi iz nase dežele: npr. Abbazio di Rosazzo, Ronco del Gnemioz in Vigne del Leone iz vzhodnih Brd.

Slovenski gostinci iz Trsta in Gorice so prišli s tem strokovnjakom v stik na lanskem poučnem izletu po toskanskih kmetijah. Tedaj se je porodila zamisel, da bi ob obiskih kraskih in brislih kleti usmerili pozornost tudi na krajevno pridelovanje oljk in na proizvodnjo olja, ki lepo uspevata v trzaskem Bregu. Srečanje s Formiglijem bo torej priložnost tako za nase gostince kot tudi za pridelovalce olja, da se seznanijo in pogovorijo o izvirnem argumentu in prvini, ki dobiva vse večjo vlogo v kuhinjski ponudbi in tudi v širsi enogastro-nomski zavesti in praksi.

Gostinska sekcija vabi vse kolege, zlasti pa tiste, ki so se udeležili strokovnih potovanj v Toskano, Bordeaux in omenjenih obiskov kleti, pa tudi krajevne pridelovalce oljk in ostale zainteresente, naj se udeležijo predavanja in pokušnje olja. Vsi so tudi vabljeni na degustacijo »Selekcije Formigli«, ki bo v torek, 31. t.m. od 10. do 22. ure v enoteki La Serenissima v Gradiscu pri Gorici.

Davorin Devetak

KMEČKA ZVEZA / POSEG PRI ZDRŽENJU APROLACA

Zaradi napak razveljavljen komaj izdelan seznam proizvajalcev mleka za Tržaško

TRST - Ustanova za posege na kmetijskem trgu AIMA je v začetku maja objavila najnovejši seznam proizvajalcev mleka na Trzaskem. Kot običajno, so v njem poleg imen posestnikov kvot tudi količine kvot tako za neposredno prodajo (na kmetiji) kot za oddajo mlekarni.

Iz tega zadnjega seznama pa je na splošno presenečenje izpadlo kar 24 posestnikov, saj je prejšnji seznam, ki je bil objavljen 13. decembra lani, obsegal 90 posestnikov, tisti iz julija 1993 pa celo 123 posestnikov mlečnih kvot, medtem ko jih najnovejši vsebuje le se 66.

Te izločitve so sicer deloma posledice prenehanja proizvodnje mleka nekaterih živinorejcev, v več primerih pa za izločitve ni nobene upravičenega razloga, saj je ugotovljeno

in dokazljivo, da nekateri izločeni posestniki kvot mleko še vedno proizvajajo. Prav tako preseneča sprememba kvot, ki so v nekaterih primerih višje, v drugih pa nižje od prejšnjih, ne da bi za to obstajal kak utemeljen razlog.

Kmečka zveza se je za pojasnila takoj obrnila na krajevno kmetijsko nadzornišvo, da bi ugotovilo, zakaj je do teh neutemeljenih sprememb prislo in kdo nosi odgovornost zanje. Istocasno je Kmečka zveza zahtevala tudi pojasnila od združenja proizvajalcev mleka APROLACA, ki ji je medtem odgovorilo, da je ta zadnji »inkriminirani« seznam posestnikov kvot že razveljavljen, ker da je nepopoln in predvsem napacen. Napako naj bi zagrešil centralni urad za podatke v Rimu.

Upajmo, da je s tem

zadeva razčiščena, ostaja pa vendarle dejstvo, da se je pripetilo nekaj, kar bi v primeru, ko ne bi prislo do hitrih posegov, vneslo veliko zmedo in povzročilo razburjenje med prizadetimi. (jk)

Cisterna za prevoz mleka na tržaškem Krasu (Arhivski posnetek)

ZDA / POLEMIKE O IZVOZU ALJAŠKE NAFTE

Nafto bi izvažali, čeprav jo uvažajo

Na Zahodni obali imajo velike presežke

LOS ANGELES - Ameriško ministrstvo za energijo proučuje vprašanje, ali naj odpravi prepoved izvoza aljaške surove nafte. Se pred objavo posebne studije, ki podrobneje raziskuje gospodarske posledice odprave prepovedi in ki naj bi jo kmalu objavili, so številne aljaške družbe za proizvodnjo surove nafte izrazile svoje dvome, ali bodo zares imele korist od tega, ko se jim bodo potencialno odprli novi trgi na Daljnem vzhodu.

Za odpravo te prepovedi si prizadevata predvsem dve organizaciji, največji proizvajalec nafte na Aljaski British Petroleum in California Independent Oil Producers Association (CIPA). V industrijskih virih zatrjujejo, da si večina naftnih družb za odpravo prepovedi ne prizadeva pretirano, saj se bojijo, da bo kljub visjim cenam nafte dobiček njihovih kalifornijskih rafinerij manjši. Prav zato se za odpravo prepovedi izvoza najbolj zavzemata družbi, ki nimata svojih rafinerij v Kaliforniji. Neodvisni proizvajalci nafte v Kaliforniji menijo, da njihova nafta

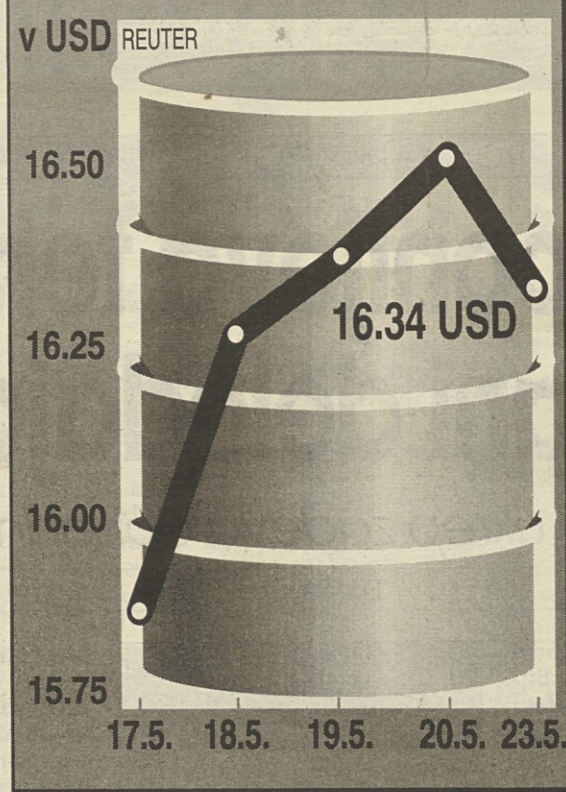
na trgu ne dosega dovolj visoke cene, saj so na voljo ogromne količine surove nafte z Aljaske, ki predstavlja kar četrtino nafte, proizvedene v ZDA. Los Angeles Times poroča, da so ameriški pomorski sindikati načeloma privolili v to, da bodo aljaško nafto prevzali na azijske trge pod ameriško zastavo.

Sporazum, ki ga je British Petroleum pred nekaj tedni sklenil s sindikati, pa hkrati pomeni, da bo kongres po vsej verjetnosti odpravil prepoved izvoza, poroča Times. ZDA porabijo veliko več nafte, kot je proizvedejo same, toda presežkov Za-

hodne obale, kamor prihaja večina nafte z Aljaske, ne bo lahko vnovčiti na trgih Srednjega zahoda ali na Vzhodni obali. British Petroleum in CIPA menita, da bi presežke lažje prodali na trziščih Daljnega vzhoda kot doma, saj bi prevoz skozi Panamski prekop na sodček nafte navrgel približno dva dolarja dodatnih stroškov.

Pri CIPA so prepričani, da bi odprava prepovedi izvoza uravnotežila povpraševanje in ponudbo nafte v Kaliforniji, dvignila cene nafte in spodbudila povečanje dnevne količine nafte, načrtane v Kaliforniji, za 400 do 500 tisoč sodčkov. Družba tudi načrtuje, da bo kmalu po odpravi prepovedi izvoza v Kaliforniji ustvarila do 15 tisoč novih delovnih mest, čeprav so številni analitiki prepričani, da je to število močno pretirano. Nekateri tudi opozarjajo na mo-

Surova nafta, cena za sodček, enomesečne pogodbe (ob 14.30)

žnost, da bodo presežki že v nekaj letih presahnil. Količina načrtane nafte na močno izrabljenem črpalisku Prudhoe Bay na Aljaski se zmanjšuje, po najnovejših raziskavah pa tudi zaloge niso obetavne. Če se bodo te res zmanjševale, lahko vprašanje izvoza te nafte kmalu postane brezpredmetno. Nekaj nesoglasij, povezanih z odpravo prepovedi izvoza, pa velja pripisati tudi dejstvu, da bo iz države, ki je že tako zelo odvisna od tuje nafte,

odšlo se več zelenega zlata. Med najbolj vnetimi zagovorniki podaljšanja veljavnosti prepovedi izvoza so ladjarski prevzniki, ki se bojijo, da bodo zaradi tuje konkurence izgubili dobiček del svojih poslov. Ameriški zakoni namreč zahtevajo, da tovarne ladje med ameriški pristanišči plujejo pod ameriško zastavo, taksnih omejitev pa pri ladijskem prevozu izven ozemeljskih voda ZDA ne veljajo.

(Agencije)

NEMČIJA / DENARNA POLITIKA

Obseg denarne mase večji od pričakovanega

FRANKFURT - Nemška centralna banka je včeraj sporočila, da se je rast denarne mase v obtoku, ki se je gibala že precej pod ciljno ravno - to si je zastavila nemška centralna banka - aprila znova povečala. Po aprilskih podatkih se je agregat M3, s katerim merijo količino denarja v obtoku ter depozitov, povečala na letno stopnjo 15,8 odstotka, kar pomeni, da je za 6,3 odstotka nad ravno zadnjega četrtletja leta 1993. Oba podatka kazeta, da se količina denarja giblje nad ciljnim - od stiri do šest - odstotki, ki jih je določila Bundesbank za leto 1994. Po mnenju analitikov so aprilski podatki potrdili, da centralna banka nima skoraj nobenih možnosti, da bi količino denarja v obtoku lahko zmanjšala tako, da bi dosegla zastavljeni cilj. Zaradi tega pričakujejo, da bo Bundesbank ob svojem rednem polletnem junijskem preverjanju ciljev, te prilagodila zlasti zaradi svoje kreditibilnosti. Tudi predsednik Bundesbank Hans Tietmeyer je prejšnji teden napovedal, da bo julija prislo do rednega usklajevanja ciljnih odstotkov za agregat M3. Kot je včeraj sporočila predstavnica Bundesbank, se ni jasno, ali bo to zasedanje 7. ali 21. julija. Hkrati pa so analitiki opozorili na Tietmeyerjevo izjavo, s katero je opozoril trge, naj ne pričakujejo nadaljnjega krčenja ključnih obrestnih mer, kar je nekoliko zmanjšalo pomen agregata M3 kot zanesljivega napovedovalca politike nemške centralne banke.

(Agencije)

SLOVAŠKA / OMEJEVANJE PLAČ

Državna podjetja si plač ne morejo krojiti kar sama

BRATISLAVA - Predstavniki slovaškega ministrstva za delo so sporočili, da bodo lahko s 1. julijem plače v državnih podjetjih, ki so v izgubah, zvisali le za 16 odstotkov.

Ta odlok bo prizadel tista podjetja, pri katerih ima dr-

žava najmanj 50-odstotni delež, oziroma tista, katerih delnice so državljani odkupili z lastninskimi nakaznicami, je sporočila Jana Burdova, predstavnica ministrstva za delo in socialne zadeve. Povedala je, da odlok ne bo veljal za podjetja, pri katerih znaša tuji delež vsaj 30 odstotkov. Banke, zavarovalnice ter distributerska podjetja s področja energije pa se bodo morala ne glede na uspešnost svojega poslovanja ter delež tujega lastništva prav tako podrediti omejeni rasti plač, je se povedala Burdova. Ta ukrep je že januarja sprejela vlada nekdanjega premjera Vladimira Meciarja, ki mu je parlament marca izglasoval nezaupnico.

(Agencije)

LONDON / ZAVAROVALNIŠKI TRG

Najdražji je bil evropski vihar

Odškodninski zahtevki pri Lloyd in drugih zavarovalnicah

LONDON - Londonski Lloyd, ki poročilo o poslovanju objavlja s triletnim zamikom, je leto 1991 zaključil z izgubo, vredno 3 milijone dolarjev. V Lloyd

izgubo, ki je bila sicer manjša kot leta 1990, pojasnjujejo z izredno številnimi naravnimi in drugimi nesrečami, ki so se leta 1991 vrstile kar ena za drugo.

RUSIJA / SPODBUDA ZA DOMAČE IN TUJE VLAGATELJE

Vlada obljublja nižje davke

Ekonomisti opozarjajo, da bo to povečalo luknjo v proračunu

MOSKVA - Rusija načrtuje, da bo znižala izvozne davke ter davke na vlaganja, s čimer naj bi spodbudila domačo industrijo k večjim tveganjem v obdobju, ko si država na vse kriplje prizadeva, da bi stabilizirala svoje pesajoče gospodarstvo. »Med ključne dejavnike za spodbudo vlagateljev sodita določena mera makroekonomske stabilnosti in jasen pravni okvir, ki ni podvržen nepredvidljivim spremembam, je izjavil eden od znanih ruskih ekonomistov.

»Tudi če imate se tako bujno domisljijo, ne morete reči, da je Rusija že dosegla tak položaj.« Premier Viktor Cernomirdin, ki je vnet zagovornik ruske industrije, je na srečanju z industrijalci in poslovneži napovedal načrte za znižanje carinskih davkov. Posamezne podrobnosti bodo zajeli v vrsti odlokov, ki naj bi jih objavili kmalu. Toda analitiki ugotavljajo, da bi nižje carinske davke močno ogrozile načrtovani proračunski primanjkljaj za leto 1994 v višini 37 milijard dolarjev ter tako prisilile centralno banko k dodatni denarni emisiji, da bi pokrili se večji izpad prihodkov.

Tak ukrep bi sicer odstranil vrsto zagat tujih podjetij, hkrati pa bi ta pri vlaganjih utegnili biti se naprej zadržana, saj je pravni položaj se vedno nejasen, inflacija pa se vedno dosega desetodstotno mesečno rast. »Tuji vlagatelji so se morali prebiti skozi pravo gosčavo birokratskih ukrepov, zaradi katerih postaja zivljenje izjemno težavno,« je izjavil neki gospodarstvenik. »To zadrego skušajo zdaj odpraviti z novim svežnjem predpisov.« Cernomirdin je pri podrobnem utemeljeva-

nju svojih predlogov, ki so namenjeni spodbudi domače proizvodnje, izjavil, da utegnejo nekatere davke odpraviti že letos. Po vsej verjetnosti bodo najprej odpravili davke na vlaganja, precej pa naj bi skrcili tudi izvozne carine za olje, plin, aluminij in celulozo. Predstavniki ministrstva za energetiko je dodal, da bi v ta ukrep utegnili zajeti tudi popolno odpravo petdolarske carine na sodček izvožene surove nafte za vsa mesana podjetja, pri katerih je udeležen tuji kapital.

Toda analitiki se zmeraj menijo, da zgolj odprava carin za mesana in tuja podjetja se ne pomeni dovolj velike spodbude za večja vlaganja. Prav tako bi lahko odločitev o znižanju davka na dodano vrednost, ki je poglaviti vir vladnih prihodkov, povzročila novo rast inflacije, zlasti se, če bi vlada centralni banki naročila, naj za tako povzročeno dodatno vrzel v proračunu natisne tudi dodatno količino denarja.

Tuja podjetja se pritožujejo, da jim prav neprestane spremembe zakonov o davkih in vlaganjih onemogočajo kakršnokoli dolgoročno načr-

tovanje. V preteklih mesecih se je poslovno ozračje močno skalilo sprico številnih predpisov o davkih, ki so jih nekateri razumeli tudi tako, da bodo tuja vlaganja v Rusijo obremenjena z dodatnim 23-odstotnim davkom na dodano vrednost.

Takšno tolmačenje so uradno zanikali, vlagatelji pa zaradi tega niso postali nič manj previdni. Ustvarjanje ustreznega ozračja za tuja vlaganja je trd oreh za rusko vlado, ki skuša predvsem krotiti inflacijo iz začetnih dni gospodarske reforme ter ob tem upoštevati tudi potrebe domače industrije.

(Agencije)

Inflacija: Grčija kvvari povprečje

BRUSELJ - Aprila se je inflacija v Evropski uniji na letni ravni ustalila pri 3,2 odstotka, je sporočil evropski institut za statistiko Eurostat. Leto dni prej pa je stopnja inflacije znašala 3,4 odstotka. Manjša kot lani je inflacija pri vseh državah članicah, z izjemo Danske, Velike Britanije, Nizozemske in Spanije. Aprila so najnižjo stopnjo inflacije zabeležile Francija in Irska (1,7 odstotka) ter Danska (1,8 odstotka). Države članice Evropskega združenja za svobodno trgovino (EFTA) so se pri tem v povprečju odrezale bolje kot dvanajstERICA. Inflacija se je tako na letni ravni povzpela le za 0,2 odstotka na Finskem, 0,9 odstotka na Norveškem ter 1,7 odstotka na Švedskem. Za Avstrijo navaja Eurostat le podatke za marec, ko je bila inflacija na letni ravni 3,1 odstotka. V Združenih državah Amerike je bila inflacija na letni ravni 2,4-odstotna ter na Japonskem 0,7-odstotna, kot navaja Eurostat. Stopnje inflacije na letni ravni za dvanajstERICA so naslednje: Francija (1,7 odstotka), Irska (1,7 odstotka), Danska (1,8 odstotka), Luxemburg (2,1 odstotka), Belgija (2,4 odstotka), Velika Britanija (2,6 odstotka), Nizozemska (2,8 odstotka), Nemčija (3,1 odstotka), Italija (4,1 odstotka), Spanija (4,9 odstotka), Portugalska (6 odstotkov) in Grčija (10,4 odstotka).

(Agencije)

LONDONSKI LLOYD: NAJVEČJE NESREČE

1987	Vihar v severozahodni Evropi	5.0 milijard USD
1988	Eksplodija na naftni ploščadi Alpha	1.4 milijarde USD
	Razlitje nafte pri Aljaski	1.5 milijarde USD
1989	Orkan Hugo, ZDA	5.8 milijarde USD
	Potres v San Franciscu	1.5 milijarde USD
	Požar na naftnih poljih Philips P.	1.5 milijarde USD
	Vihar Daria, SZ Evropa	4.6 milijarde USD
	Vihar Herta, SZ Evropa	1.3 milijarde USD
1990	Vihar Vivian, SZ Evropa	3.2 milijarde USD
	Vihar Wibke, SZ Evropa	1.3 milijarde USD
	Neurja v Koloradu	1.0 milijarda USD
1991	Tajfun Mireille, Japonska	4.8 milijarde USD
	Gozdni požari v ZDA	2.5 milijarde USD
1992	Orkan Andrew	16 milijard USD
1993	Potres v Los Angelesu	4.5 milijarde USD

Vsota odškodninskih zahtevkov pri Lloyd in drugih zavarovalnicah

Vir: Londonski Lloyd

REUTER

MENJALNIŠKI TEČAJI

24. maj 1994

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 ITL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	78,15	78,75	11,01	11,18	8,07	8,23
A banka Koper	78,15	78,80	11,01	11,19	8,07	8,23
A banka Nova Gorica	78,15	78,80	11,01	11,19	8,08	8,24
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	78,44	79,04	11,13	11,23	8,05	8,20
Banka Vipja NG, t: 065/ 28-511	78,40	78,90	11,13	11,22	8,14	8,23
Bund Ljubljana, t: 18-51-318	78,30	78,80	11,00	11,26	7,90	8,30
Come 2 us* Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	78,32	78,59	11,07	11,16	8,03	8,21
Creditanstalt Nova banka LJ	78,30	79,30	11,08	11,27	8,10	8,30
Dom Caffé Domžale*: 715-199	78,10	78,45	11,11	11,15	8,05	8,30
Eros Ljubljana*, t: 13-17-197	78,30	78,50	11,10	11,15	8,15	8,25
Hida, od 7-19, sob od 7-14	78,50	78,55	11,12	11,14	8,16	8,20
Idila Sečovelje*: t: 066/ 79-048	78,27	78,57	11,01	11,20	8,08	8,20
Ilirika Ljubljana (WTC)	78,41	78,41	11,14	11,15	8,18	8,19
Kompas Hertz Celje*	78,50	78,80	11,07	11,15	8,04	8,21
Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13						
7 Kompas Hertz Velenje*	78,50	78,80	11,07	11,15	8,04	8,21
Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Idrija*	78,50	78,80	11,07	11,15	8,04	8,21
Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Tolmin*	78,50	78,80	11,07	11,15	8,00	8,21
Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13						
Kompas Hertz Bled*	78,50	78,80	11,07	11,15	8,04	8,21
Tel: 064/ 77-180, od 8-12, 17-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Nova Gorica*	78,50	78,80	11,07	11,15	8,04	8,21
Tel: 065/ 28-711, od 7-19, sob od 7-13						
Kompas Hertz Maribor*	78,50	78,80	11,07	11,15	8,04	8,21
Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13						
Kreditna banka Maribor d.d.*	77,30	78,80	10,99	11,21	8,05	8,28
LB splošna banka Celje	77,80	79,20	10,98	11,25	8,00	8,25
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	78,31	79,00	11,08	11,21	8,14	8,22
Libertas Koper*: t: 066/ 37-110	78,25	78,75	11,00	11,14	8,05	8,20
Madai NG*, t: 065/ 23-083	78,30	78,70	11,05	11,18	8,15	8,21
Niprom Ljubljana t: 12-61-092	-	-	-	-	-	-
Poštna banka Slovenije*	77,33	78,78	10,80	11,15	7,95	8,24
Publikum Ljubljana, t: 312-570	78,42	78,46	11,13	11,15	8,18	8,20
Publikum Celje, t: 063/ 441-405	78,50	78,80	11,07	11,14	8,12	8,25
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	78,30	78,65	11,07	11,14	8,06	8,26
Publikum Robič, t: 065/ 85-983	78,30	78,89	11,09	11,17	7,90	8,22
Publikum Mozirje, t: 063/ 831-842	78,25	78,80	11,00	11,19	8,00	8,22
Publikum NM, t: 068/ 26-094	78,25	78,79	11,10	11,21	8,12	8,24
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	78,30	78,79	11,08	11,17	8,07	8,22
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	78,45	78,95	11,08	11,18	8,11	8,21
Publikum Sevnica, t: 0608/ 82-822	78,25	78,70	11,07	11,16	8,04	8,22
Publikum Šentilj, t: 062/ 651-355	77,65	78,95	10,90	11,25	8,06	8,26
Publikum Šentjur/CE, t: 063/ 743-174	78,30	78,75	11,04	11,14	8,12	8,24
Publikum Trebnje, t: 068/ 45-670	-	-	-	-	-	-
Publikum Zalec, t: 063/ 715-114	78,10	79,50	11,05	11,16	8,10	8,23
Shalaby Koper, t: 066/ 25-688	78,35	78,64	11,00	11,18	8,11	8,22
SKB d.d.*	78,15	78,75	10,90	11,25	8,00	8,33
SHP Kranj, t: 064/ 223-700	78,30	78,55	11,09	11,13	8,18	8,25
SZKB d.d. Ljubljana	78,00	78,69	11,06	11,19	8,08	8,22
Tentours Domžale	78,20	78,60	11,10	11,20	8,10	8,35
UBK Ljubljana, t: 061/444-358	78,20	79,35	11,00	11,28	8,13	8,29
Upimo Ljubljana, t: 212-073	-	-	-	-	-	-

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: * *

NASLOVI MENJALNIC

A banka d.d., Ljubljana, Slovenska 50, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/320-044, faks: 061/302-640

Banka Noricum d.d. Trdinova 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00 in 14.00-16.30, sobota 9.00-12.00

Banka Vipja d.d., Kidriceva 7, 65000 Nova Gorica, del. cas: 7.30-18.00, sobota 7.30-12.00

Bund d.o.o., Smartinska 152, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-13.00

Creditanstalt - Nova Banka d.d., Ljubljana, Kotnikova 5 (Center Ledina), 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto, tel.: 061/1321-174, faks: 061/1325-295

Come 2 us d.d., Hertz Ljubljana, Celovska 206, 61117 Ljubljana

Kompas Hertz Bled, Ljubljanska 7, 64260 Bled

Kompas Hertz Celje, Mariborska 1a, 63000 Maribor

Kompas Hertz Idrija, Lapajnetova c., 65280 Idrija

Kompa Hertz Maribor, V. Kraigherja 3 (Hotel Slavija), 62000 Maribor,

Kompas Hertz Tolmin, Trg Marsala Tita 3, 65220 Tolmin

Kompas Hertz Velenje, Stari trg 36, 63320 Velenje

Komas Hertz Nova Gorica, Delpinova 12, 65000 Nova Gorica

Dom-caffé d.o.o., Ljubljanska 112, 61230 Domžale, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00

Eros d.o.o., Trg OF 6, 61000 Ljubljana, del. cas: 7.00-19.00, sobota 7.00-14.00

Grahek d.o.o., menjalnica Idila Sečovelje, Podpadno 1, 66333 Sečovelje, del. cas: 8.00-19.00, sobota 8.00-19.00, tel. 066/79-048

Kreditna banka Maribor d.d., V. Kraigherja 4, 62000 Maribor, del. cas: 8.00-17.00, sobota 8.00-11.00, tel.: 062/223-311, faks: 062/224-333, 224-371

LB splošna banka Celje, Vodnikova 2 63000 Celje, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00, tel.: 063/431-000 faks: 063/28-200

Ljudska banka d.d., podružnica Ljubljana, Miklošičeva 30, 61101 Ljubljana, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00

Libertas d.o.o. Koper, Ljubljanska 5a, 66000 Koper, del. cas: 8.00-19.30, sobota 8.00-13.00, nedelja in prazniki 9.00-11.00

Menjalnica Ilirika Ljubljana, Dunajska 156 (WTC), 61000 Ljubljana, tel.: 061/1688-204, 1688-205, del. cas: 7.30-18.00, sobota 8.30-13.00,

Menjalnica Hida, Pogacarjev trg 1 (pokrita trznica Ljubljana)

Menjalnica Madai Nova Gorica, Gradnikove brigade 45, 65000 Nova Gorica, del. cas: 9.00-18.00, sobota 9.00-13.00

Niprom Ljubljana, Cankarjeva 11, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.00-16.00, sobota 8.00-12.00

Postna banka Slovenije d.d., Copova 11a, 61000 Ljubljana, del. cas: (na vseh poštah okolišč po Sloveniji) 7.00-19.00, sobota 7.00-13.00, tel.: 061/125-3050, faks: 061/12-53-202

Publikum d.d. Ljubljana, Komenskega 28, 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-13.30 in 14.00-19.00, sobota 8.00-13.00, tel.: 061/312-570, faks: 061/1331-050

Publikum Zalec, Titov trg 2, 63310 Zalec, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto

Publikum Sentjur, Ljubljanska 30, 63230 Sentjur pri Celju, del. cas: 8.00-15.00, sobota 8.00-12.00

Publikum Novo mesto, Presernov trg 4, 68000 Novo mesto, del. cas: 8.00-13.00 in 14.00-17.00, sobota 8.00-12.00

Publikum Robič, mejni prehod, del. cas: 9.00-21.00, sobota 9.00-21.00

Publikum Kamnik, Glani trg 14, 61240 Kamnik, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.30-12.30

Publikum Mozirje, Trg OF 3, 63330 Mozirje, del. cas: 8.00-15.00, sobota zaprto

Publikum Celje, Miklošičeva 5, 63000 Celje, del. cas: 8.00-18.00, sobota 8.00-12.00

Publikum Trebnje, Baragov trg 1, 68210 Trebnje, del. cas: 7.30-15.30, sobota zaprto

Publikum Sevnica, Kvedrova37, 68290 Sevnica, del. cas: 8.00-16.00, sobota zaprto

Publikum Maribor, Partizanska47, 62000 Maribor, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.30-12.00

Publikum Sentilj, Strihovec 17, 62212 Sentilj, del. cas: 8.30-16.30, sobota 8.30-12.00

Publikum Tolmin, Trg 1. maja 8, 65220 Tolmin, del. cas: 8.00-13.00 in 16.00-19.00, sobota 8.00-12.00

Shalaby d.o.o. Koper, Zupanciceva 41, 66000 Koper, del. cas: 7.30-19.30, sobota 7.30-13.00,

SKB banka d.d. Ljubljana, Ajdovščina 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 9.00-12.00, 14.00-17.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/1332-132, faks: 061/314-549

Slovenska hranilnica in posojilnica Kranj p.o., Likojarjeva 1, 64000 Kranj, del. cas: 8.00-16.00

Slovenska zadrzna kmetijska banka d.d., Ljubljana, Miklošičeva 4, 61000 Ljubljana, del. cas: 6.30-17.00, sobota 7.30-12.00, tel.: 061/1253-251, 1253-192, 1254-176, faks: 061/219-396, 216-886

Tentours, Domžale, Ljubljanska 80, 61230 Domžale, del. cas: 7.30-19.00, sobota 9.00-12.00, tel.: 061/711-229, 715-577, faks: 061/713-705

UBK banka d.d. Ljubljana, Trzaska 116, 61111 Ljubljana, p.p. 87, del. cas: 9.00-16.00, sobota zaprto

Upimo Ljubljana, Subiceva 1 (ploščad), 61000 Ljubljana, del. cas: 8.30-18.00, sobota 8.00-12.00

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 099 z dne 24. 5. 1994 - Tečaji veljajo od 25. 5. 1994 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	95,9014	95,1900	96,4786
Avstrija	040	šiling	100	1125,1663	1128,5520	1131,9377
Belgija	056	frank	100	384,4601	385,6170	386,7739
Kanada	124	dolar	1	94,7938	95,0790	95,3642
Danska	208	krona	100	2020,9636	2027,0447	2033,1258
Finska	246	marka	100	2417,9089	2425,1845	2432,8011
Danska	250	frank	100	2311,8881	2318,8446	2325,8011
Francija	280	marka	100	7912,0057	7935,8131	7959,6205
Nemčija	300	grd	100	—	53,6564	53,8174
Grčija	372	funt	1	—	192,9990	193,5780
Irska	380	lira	100	8,2000	8,2247	8,2494
Italija	385	hrv. dinar	100	—	2,1000	—
Rep. Hrvaška	392	jen	100	125,2470	125,6239	126,0008
Japonska	528	gulden	100	7053,3157	7074,5393	7095,7629
Nizozemska	578	krona	100	1826,8821	1832,3792	1837,8763
Norveška	620	escudo	100	76,5724	76,8028	77,0332
Portugalska	752	krona	100	1692,7736	1697,8672	1702,9608
Švedska	756	frank	100	9264,9586	9292,8371	9320,7156
Švica	826	funt sterling	1	196,3601	196,9510	197,5419
Velika Britanija	840	dolar	1	130,5085	130,9012	131,2939
ZDA	955	ECU	1	152,3931	152,8517	153,3103
Evropska unija	995	peseta	100	96,0518	96,3408	96,6298
Španija						

Opomba: Tečaj hrvaškega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 25. maja 1994

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 16. 9. 1994:					1,500,000	802,417	781,000	1,583,417
114	106,9890%	104,1333%		105,5611%	150,000	80,242	78,100	158,342

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

18. MAJ 1994			
država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,80	9,20
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,50	9,00
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	9,00	9,50
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,00	9,50
Italija	Kmečka banka Gorica	12,20	12,60
Italija	Tržaška kreditna banka	12,30	12,70

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

24. MAJ 1994			v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni		
ameriški dolar	1566,00	1610,00		
nemška marka	957,00	977,00		
francoski frank	278,00	286,50		
holandski gulden	848,00	876,00		
belgijski frank	46,20	47,50		
funt sterling	2358,00	2429,50		
irski sterling	2323,00	2393,00		
danska krona	243,00	250,50		
grška dramma	6,30	6,50		
kanadski dolar	1138,50	1173,50		
japonski jen	15,00	15,45		
švicarski frank	1111,40	1145,00		
avstrijski šiling	135,20	139,30		
norveška krona	218,50	226,20		
švedska krona	203,50	209,70		
portugalski escudo	9,00	9,50		
španska pezeta	11,40	11,85		
avstralski dolar	1150,50	1185,00		
madžarski forint	11,00	15,00		
slovenski tolar	11,80	12,30		
hrvaški dinar	0,15	0,22		

KMEČKA BANKA - GORICA

24. MAJ 1994			v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni		
ameriški dolar	1565,00	1615,00		
nemška marka	955,00	975,00		
francoski frank	277,00	287,00		

POTOPIS

Neponovljivi vtisi o deželi ob Nilu (9)

Asuan - mesto na pragu črne Afrike

Le ena nedotaknjena grobnica

Goli vrhovi obdajajo dolino, kjer so globoko pod zemljo kopali grobnice, da bi jih obvarovali pred plenilci grobov. Toda pohlep je bil vedno večji od strahu pred bogovi, tako da je le Tutankamonova grobnica ostala skoraj nedotaknjena. Seveda se je to zgodilo zgolj po naključju.

Ker je bil vladar star komaj osemnajst let, ko se je srečal s carstvom teme, je bila njegova grobnica v primerjavi z razkošjem podzemnih mavzolejev resnično pomembnih vladarjev najbrz dokaj skromna. Kljub temu se nam zdi neverjetno bogata, saj je edina, ki je ohranila vse svoje zaklade. Mumijo umrlega vladarja so položili v štiri lesene krste, v kamniti sar-

kofag in v tri zlate skrinje. Poslednja je bila iz cistege zlata in je tehtala 1110 kilogramov. Vse dragocenosti so danes v kairskem muzeju. V obupno zato-hli grobnici danes ni videti drugega kot slabo ohranjene slike, ki naj bi faraonom pomagale na poti v nesmrtnost.

Cvetiči Asuan

Daleč na jugu leži Asuan, priljubljeno zimsko letovisce, kjer si lahko resnično odpocijes od pomavljajočih se mest in vasi vzdolž Nila.

Mestu daje poseben čar tukaj se bistra reka, ki se lenobno vije mimo otokov, porasčenih s palmami. Obdajajo jih veliki sivi kamniti bloki, ki dajejo pri prečkanju reke videz slonov.

Ob sončnem zahodu je najlepše lenariti v prije-

tno zelenem parku in občudovati bela jadra feluk - antičnih jadrnic, ki si delijo pristane z razkošnimi ladjami - hoteli, na katerih je potrebno za dan krizarjenja odšteti od 100 do 200 ameriških dolarjev.

Stoletja je bil Asuan cvetoče trgovsko mesto in iztočišče za pot globlje v notranjost, v pravo črno Afriko. Z osvajaških pohodov v Nubijo, Sudan in Etiopijo so se vračale karavane kamel in slonov, bogato obloženih z zlatom, dišavami, slonovino in drugim eksotičnim blagom.

Cprav razkošnih karavan ze davno ni več, barvitost in živahnost preprostih stojnic souka spominja na mnogo bolj romantične case.

Igor Fabjan
(Se nadaljuje)

Konjske vprege so namenjene predvsem turistom (Foto: Igor Fabjan)

MODA

Letošnje kopalke pokrivajo več kože

Aktualne so svetle barve - Moške kopalke s hlačnicami

Kopalke, zveste spremljevalke poletja in plaže, je letos zajel nov val oblik in krojev. Izbirate lahko med svežimi, svetlimi barvami pistacije, mandarine, sončno rume, svetlo modre, turkizne, rubinsko rdeče in crne. V modi so veliki roznati vzorci, kot tudi enobarvni kopalni kostimi.

Po novem moda ne pri-
naša več vratolomno spo-

dreznanih modelov, temveč bolj umirjene, a vseeno mikavne izdelke, ki pokrivajo več kože kot doslej.

Zelo pogosto so boki poviti v elastično blago in lahko zakrivajo popek. Globok vratni dekolte, kot najmočnejši estetski simbol ostane, spremenijo pa se druge linije zgornjega dela. Nekateri modeli imajo celo rokave ali pa

so pod prsmi podaljšani do pasu. Tako na dvodelnih kopalkah med zgornjim in spodnjim delom ostane le ozek pas kože. (Zgornji del se lahko iz V izreza nadaljuje v obliko crke X.)

Pri moških modelih kopalk ni kaj prida veliko novosti. Za posebne okuse se najdejo kopalke z naramnicami, vendar se te kljub več poskusom v

modi niso nikoli »prijele«. Bolj pa se »prijemljejo« opriete kopalke s hlačnicami iz elastične lycra. Pogoste so tudi ohlapne kopalke iz bombaza ali sintetične, ki jih nekateri sočasno nosijo tudi kot kratke hlace. Barve so lahko zelo žive, najraje kar fluorescentne. Med vzorci so najbolj priljubljeni abstraktni motivi.

S. Belak Pungartnik

PODLISTEK / GIRO D'ITALIA

Osem desetletij naporov, odrekanj in zmagoslavij (4)

Čas koles, slave, prahu, potu in krvi - Rodila se je ideja o Giru

Kolo je bilo tedaj simbol tehničnega napredka, za lastnika pa prestižen predmet, kot je danes dober avtomobil. Zmagovalci dirk so bili tako slavljenci, kot denimo Lindbergh ob preletu Atlantika. Prah so žrli na vsej trasi od 2500 do 5700 kilometrov dolgih Tourov in 2500 do 4300 kilometrov dolgih Girov. Na taksnih epopejah pa ni manjkalo niti prelitega potu niti krvi.

Obe dirki sta bili od samega začetka precej različni. Francija je julija pogosto pravi peklo, se zlasti zaradi vročine na golihi pirenejskih vrhovih, Italija pa zna biti maja pravi peklo glede na mrzav Alpah in Dolomitih.

Tudi nacionalni značaj je povsem drugačen.

Francozi so bili vedno kozmopolitsko odprti navzven in za vse, Italijani pa bolj zaverovani vase. Francozi so Tour hitro naredili za najbolj mednarodno in kozmopolitsko tekmovanje na svetu,

kjer so bili domačini pogosto v manjšini. Italijani pa so, nasprotno, skoraj vso zgodovino Giro držali v taksni obliki, da se je »centuriji« domačih asov postavilo po robu čim manj tujih.

Vseeno pa se je Giro skozi zgodovino prebija, raste in pada, da bi si končno le priboril tisto mesto, ki mu gre.

V svetovnem kolesarskem sportu so samo stiri veliki zgodovinski na-

rodi, ki si lahko lastijo ta sport za svojega. To so Francozi, Belgijci, Italijani in Luksemburžani. Belgija pa je seveda pre-majhna, da bi se lahko kosala s Tourom in Giro. V drugi razred lahko uvrstimo Spance, Nizozemce, Svicarje, Nemce in Skandinavce. Sem bi glede na začetno obdobje lahko steli se Angloameričane, ki pa so po prvotnem navdušenju skoraj celo stoletje delno ali popolnoma »pavzirali«.

Kako je bilo s Tourom, smo nekaj že slisali. Šest let pozneje, leta 1909, so se - verjetno pod vplivom prestižnega Toura in prestižnih francoskih dirkačev - v prestolici italijanskega kolesarstva Milanu zbrali trije možje.

Bordeaux - Pariz (1911, 592 kilometrov) - v ospredju je zmagovalec Faber

V ulici Della Signora, verjetno v kaksnem mikavnem lokal, so se zbrali Costamagna, Armando Cugnet in Morgagni. Te tri mitološke osebnosti so se na kratkem sestanku popolnoma strinjale v eni sami točki, potrebno je organi-

zirati italijanski Tour ali Giro. Ze tedaj so poznali moč medijev, zamisel so namreč posredovali časnikarjem. Polotok je zamisel sprejel z navdušenjem in začeli so se zbirati sponzorji.

Borivoj Repe
(Se nadaljuje)

Luigi Ganna, zmagovalec prvega Gira, na dirki Milano - San Remo leta 1909

FILATELIJA

Največji sesalci so ogroženi

Serija dvanajstih znamk s kiti in delfini

Kiti, ki živijo danes v oceanih, predstavljajo le majhen del tistih, ki so kraljevali se pred 40 leti. Mnoge vrste kitov so danes na robu prezivetja, med tem ko so nekatere vrste že povsem izginile. Vse to zaradi človeka, ki je začel neusmiljen in pohlepen lov na kite.

Poštna uprava otokov Južne Georgije in Južnih Sandwich je izdala serijo dvanajstih rednih znamk, na katerih so kiti in delfini. Med njimi je orka (*Orcinus orca*), imenovana tudi kit ubijalec. Je največja zver, kar jih danes živi na svetu. Samec doseže dolžino do

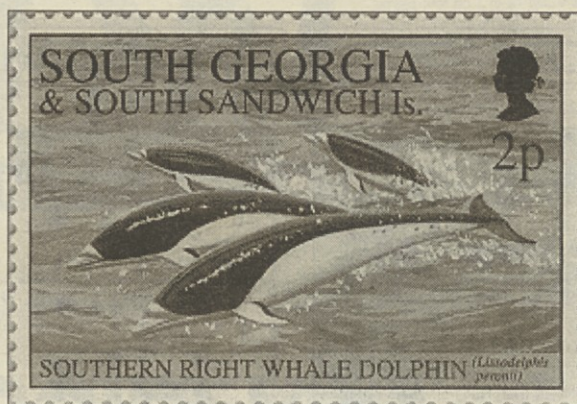
deset metrov in težo prek osem ton.

Precej večji je veliki glavač (*Physeter macrocephalus*). Živi v vseh večjih morjih, celo v Sredozemlju. Belega velikega glavača je Herman Melville izbral za glavnega junaka svojega velikega romana *Moby Dick*.

Vse to pa ni nič v primerjavi s sinjim kitom (*Balaenoptera musculus*), ki je dolg prek trideset metrov in težak do stopetdeset ton.

Pojče morske deklice

Je pa ta velika gmota mesa in kosti tudi majhen simfonični orkester. V preteklih stoletjih so mornarji na svojih potovanjih večkrat slišali skrivnostne glasove iz morskih globin. Mislili so, da

gre za sirene, pojoče morske deklice. Danes raziskovalci prestrezajo take glasove s hidrofonii in uporabljajo muzikološko terminologijo za opisovanje zvokov, ki jih oddajajo kiti.

Kot vsi sesalci imajo kiti pljuca, ki potiskajo zrak skozi traheje in grlo, skozi nosno in ustno vo-

tlino. V grlu kitov ni glasilk, obstaja pa zožitev med zadnjim delom grla in trahejo, kjer lahko nastajajo nizkofrekvenčni zvoki.

Kiti, za razliko od nemih rib, uporabljajo zvok za navigacijo ter za medsebojno sporazumevanje, tudi za dvorjenje družici.

Mitja Jančar

LABIRINT ZNANJA

Kviz »Labirint znanja« je na sporedu vsak torek od 20. do 21.30 na valovih Radia Glas Ljubljane (100.2 in 99.5 MHz), v njem pa lahko sodelujete le s prijavnico, ki jo objavljamo na tej strani.

Izpolnite prijavnico, jo izrežite in nalepite na dopisnico oziroma dajte v kuverto ter pošljite na naslov RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana. Če boste izzrebani, se bo v torek zvečer pri vas oglasil telefon in nežni glasek bo rekel: »Halo, tukaj Labirint znanja...«. In potem boste odgovarjali na lahka in težka vprašanja, ki jih zastavlja Alenka Sivka in Tomaž Sršen. Pravilni odgovori pa prinasajo ceden kupček denarja...

LABIRINT ZNANJA

Ime in priimek: _____

Telefonska številka: _____

Naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:

RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana,
za LABIRINT ZNANJA

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Notranja nevihta se bo podelila. Spoznali boste, da ste si jo v največji meri zakuhali vi sami. Naslednjic razkadite oblake že prej.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Kljub temu, da bodo presenečenja včasih tudi neprijetna, boste pri poglobljanju v skrite koticke svoje osebnosti ohranili zavidljivo treznost.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Odkrili boste pravo razmerje med družabnostjo in samoto. Odkritje vam bo prineslo potreben notranji mir in pristnejši stik z ljudmi.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Čeprav vas drugi ne razumejo najbolje, ste vendarle prepričani, da razmišljate v pravi smeri. Ne vplivajte nanje, bodo že sami prišli do resnice.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Nekdo vam bo pripravljen nuditi obilo pozornosti, saj rad vidi, če ste kdaj pa kdaj neobgleni. Izkoristite priložnost in se mu docela odprite.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Po treznem razmisleku boste dognali, da človek, ki vam je obljubljal gradove v oblakih, ni vreden niti vaše pozornosti, kaj sele zaupanja.

TEHINICA 23. 9. - 22. 10.: Spet boste dobili zaupanje v neko osebo. Nehali boste razmišljati o novi zvezi. Dlje boste prisli, če se boste potrudili polepsati in poglobiti staro.

ŠKORPJON 23. 10. - 22. 11.: Med vami in vašimi sodelavci je se zmeraj veliko nedorečenosti. Opogumite se in jih izpostavite. Ne obtožujte, sicer ne bo pravega odziva.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Razmisljati boste o veliki investiciji, čeprav veste, da se vam ne bo obrestovala v otipljivi obliki. Ampak najvrednejših stvari se nikdar ne da prijeti.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Nekdo vas bo oplazil z nesramno gesto, vi pa sploh ne boste prizadeti. Razumeli boste namreč, da se ozadje njegove reakcije skriva v njem samem.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ne sprejemajte nobenih velikih odločitev, saj ste prenašli in preveč nepremisljeni. Če pa boste kljub temu tvegali, se vsaj primerno zavarujte.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Cutili boste, da bi morali delati bolje in več od drugih. Ampak nikar se preveč ne naprezajte, kajti tisti, ki vam zavida, se vam bodo posmehovali.

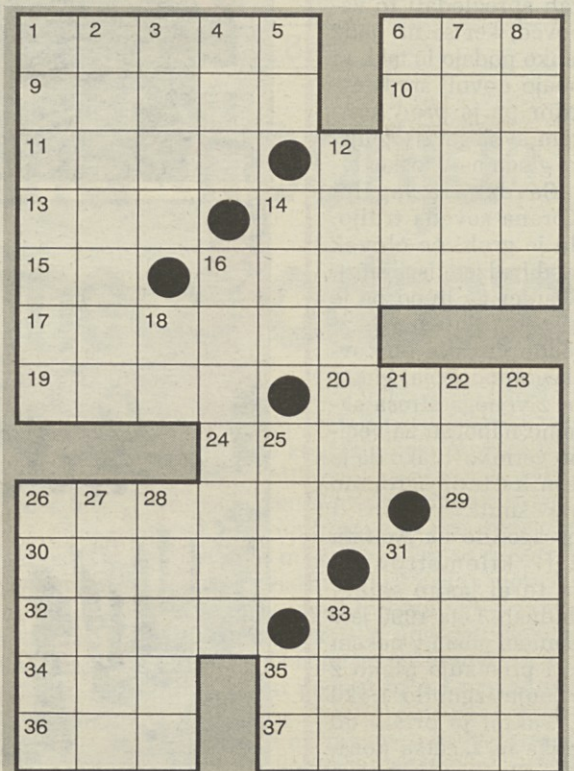
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. ameriski tenorist italijanskega rodu (Mario), 6. francoski alpski smučar (Christopher), 9. muslimansko žensko ime, 10. nordijska gospodarka morij, 11. glasbena oznaka za igranje z lokom, 12. industrijsko pridobljeno zelo kakovostno gorivo, 13. stara kultura na ozemlju današnje Nigerije, 14. pismeno sporočilo v ovojnici, 15. zacetnici nekdanjega ceskega politika Benesa, 16. del mehanizma, ki prenaša pritisk na tipko, 17. mesto na jugu Sicilije, 19. zlebic v dogah, 20. angleski raziskovalec polarnih področij (sir John), 24. ime hrvaškega slikarja Joba, 26. ime italijanske pisateljice Deledde, 29. kemijski znak za molibden, 30. ime ruskega gleališkega režiserja Simonova, 31. kanon, 32. najmanjši delec kemičnega elementa, 33. nekdanja temnopolta popevkarica (Irene), 34. ruska crka, 35. avstrijska zvezna dežela (nemsko), 36. nadav, 37. tropski sadež.

Navpično:

1. južnoameriški pastir, 2. plesalec na vrvi, 3. ime ameriskega filmskega igralca Nolteja, 4. hudobija, 5. enaka samoglasnika, 6. nekdanji francoski voznik formule 1 (Alain), 7. Delibesova opera, 8. belgijski slikar (James), 12. obrat za pridobivanje kisa, 14. del garde robe, ki se nosi s hlačami, 16. tujski promet, 18. avtomobilska oznaka Gorice, 21. vzklík, 22. bajeslovna zival v podobi koja z dolgim rogom sredi cela, 23. del noge, 25. irski brinovce, 26. solski ukrep, 27. slovenski zgodovinar in publicist (Simon), 28. norost, smešnost, 31. francoski departma z glavnim mestom Albi, 33. ameriška obvesčevalna agencija, 35. kratica za trade mark.

No, Ruben, top, atom, Cara, jat, Tiro, ara, mango.
Vodoravno: Lanza, Ple, Lella, Ram, arco, koks, Nok, Resitev

Danes goduje

Gregor VII., papež

Hildebrand, poznejši papež Gregor VII., se je rodil leta 1032 v Toskani. Opravljal je številne pomembne cerkvene službe in leta 1059 dosegel, da je rimska sinoda sprejela nov zakon o papeških volitvah.

Za papeža je bil izvoljen leta 1073, ko je umrl papež Aleksander II. Bil je prvi, ki je pozval zahodne kristjane, naj gredo na pomoč Bizantincem, ki so jih ogrožali Seldžuki in prvi, ki je predlagal križarsko vojno za rešitev Svete dežele iz rok mohamedancev.

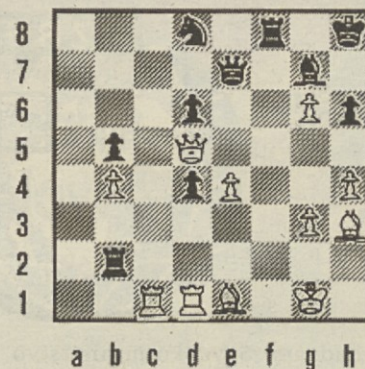
Hudo pa so se zapletli njegovi odnosi z nemškimi cesarjem Henrikom IV. Papež je namreč leta 1075 obnovil sinodski sklep, da noben laik ne sme več imenovati škofov, prepovedal pa je tudi simonijo. S tem je močno prizadel upravni red v Nemčiji, kjer so bili škofje močna opora vladarju in so uživali velike državne fevde. Henrik IV. se je zato sklepu uprl in papeža v pismu pozval, naj odstopi.

Gregor VII. je Henrika IV. nemudoma izobčil. Cesar je s tem izgubil svojo voljavo, zato se je bil leta 1077 v gradu Canossa prisiljen pokesati.

Ze leta 1080 je cesar izzval novo izobčenje, ki pa se je se najslabše končalo za papeža. Henrik IV. je namreč po izobčenju vdrl v Rim in dobil cesarsko krono, nato pa so se vmesali Normani, ki so razbili cesarsko vojsko in mesto oplenili. Papež Gregor VII. se je zaradi tega znašel v nemilosti pri ljudstvu. Z Normani se je umaknil v Salerno, kjer je 25. maja leta 1085 umrl.

(Vir: Leto svetnikov)

ŠAH

Ivacic - Maslesa / Portoroz 1994

V dvorezni poziciji ima beli prednost kmeta in boljši razpored figur. Prav ta prednost mu omogoča, da v nadaljevanju, ko je na potezi, nevarno ogrozi črnega kralja. Kako mu to uspeva, saj je dostop do črnega kralja - po črni diagonalni, kar dobro zavarovan!

Rešitev naloge

Da bi odprl črno diagonalno beli žrtvuje kvaliteto 1.Td4! Da7 2.Lc3 Sc6 3.Lb2: Sd4: 4.Kh1 Sedaj se tudi beli kralj umika s črne diagonale 4...Se2 5.Dd6: z grožnjo 6.Df8-mat! 5...Sg3+ 6.Dg3: Lb2: 7.Tc7! Pomembna vmesna poteza! 7...Da1+ 8.Dg1 Tf4? Odločilna napaka črnega. Boljša je zamenjava 8...g7+! Lg7: 10.Tc8+ Kh7 11.Lf5+ Tf5: 12.Da1: La1: 13.ef5 in črni se je vdal! Silvo Kovac

JUTRI

Pisalo se je leto
1907

Zacel je igrati za
30 dolarjev namesec...

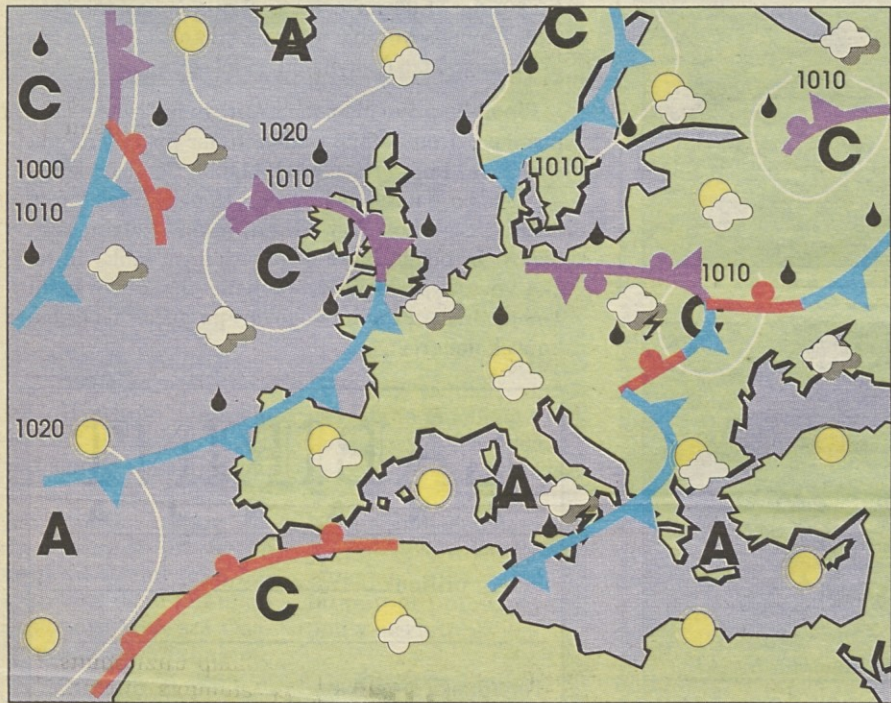
Med legende zlate dobe Hollywooda spada tudi ameriški igralec John Wayne, rojen 26. maja devetnajstosredmega, cigar pravo ime je bilo Marion Michael Morrison. Končal je srednjo solo, se vpisal na pravo, ga nikoli dokončal, ker ga je pot prej zanesla k filmu. Začel je igrati za 75 dolarjev na teden, producent pa je najprej spremenil njegovo ime v John Wayne. Novopečeni igralec se je začel igrati v kavbojskih vesčinah, v izgovorjavi, ki je kasneje postala tipična njegova, in se vedno bolj usmerjal v vloge pravičnikov in šerifov, ki zagotovo opravljajo svoje naloge. Postajal je vsebolj slaven, kljub očitkom, da nikoli ne bo postal dober igralec. Morda v očeh filmskih kritikov res ne slovi kot zvezda med igralci, vsekakor pa mu nihče ne odreka, da je postal osebnost, neločljivo povezana z ameriškim filmom vse od tridesetih let naprej. Prvič so ga »resno« opazili leta 1930, koje po srečnem naključju dobil glavno vlogo v filmu The big trail. Njegov največji uspeh je bil film Poštna kočija, oskarja pa je dobil komaj leta 1969 za film Enooki šerif. Wayne pa ni bil le tipičen proizvod ameriškega filma, bil je tudi tipičen Amerikanec svoje generacije: navdušen republikanec in konservativen v pogledih na življenje.

PREBLISK

Za vsak uspeh je potrebna najprej močna volja.

Ronald Schlesinger

EVROPA / SPREMENLJIVO

Vremenska slika:

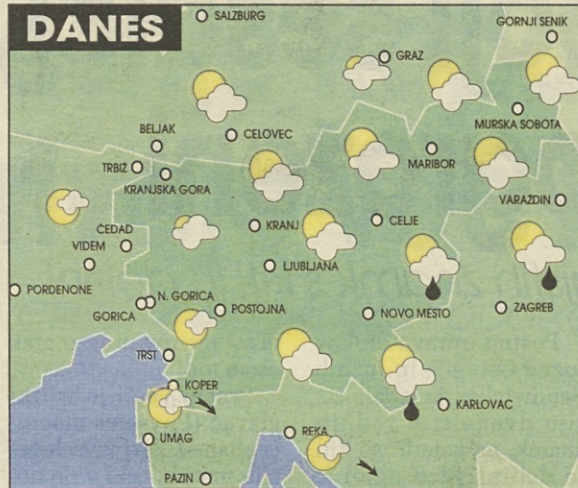
Po prehodu oslabilene hladne fronte se je nad severnim Sredozemljem spet zgradilo sibko območje visokega zračnega pritiska. V višinah priteka k nam bolj suh zrak.

Podatke posreduje Hidrometeorološki zavod Slovenije.

ALPE JADRAN / RAZJASNITVE

OBLAČNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija:
Zjutraj in del dopoldneva pretežno oblačno, nato se bo zjasnilo. Najvišje dnevne temperature od 24 do 29 °C.

Soslednje pokrajine:
Sprva bo še oblačno, nato se bo od zahoda zjasnilo.

TEMPERATURE ALPE JADRAN

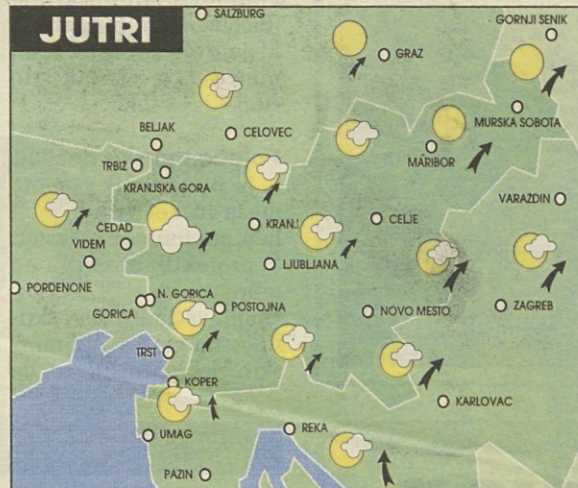
včeraj ob 8. in ob 14. uri

LJUBLJANA.....	16/25
TRST.....	19/24
CELOVEC.....	14/24
BRNIK.....	15/24
MARIBOR.....	16/23
CELJE.....	16/25
NOVO MESTO.....	16/23
NOVA GORICA.....	17/26
MUR. SOBOTA.....	11/24
PORTOROŽ.....	18/23
POSTOJNA.....	12/22
ILIRSKA BISTRICA.....	13/22
KOČEVJE.....	14/21
ČRNOMELJ.....	14/28
SLOV. GRADEC.....	15/22
BOVEC.....	-/-
RATEČE.....	11/22
VOGEL.....	12/16
KREDARICA.....	5/6
VIDEM.....	18/26
GRADEC.....	16/23
MONOSTER.....	16/23
ZAGREB.....	-/24
REKA.....	-/-

TEMPERATURE PO EVROPI

včeraj ob 8. in ob 14. uri

HELSINKI.....	4/10
STOCKHOLM.....	2/19
MOSKVA.....	1/12
BERLIN.....	10/16
VARSAVA.....	12/22
LONDON.....	11/16
AMSTERDAM.....	10/14
BRUSELJ.....	8/18
PARIZ.....	12/21
DUNAJ.....	14/25
ZÜRICH.....	12/21
ZENEVA.....	14/24
RIM.....	21/27
MILAN.....	18/25
BEOGRAD.....	17/31
BARCELONA.....	-/23
ISTAMBUL.....	16/29
MADRID.....	-/20
LIZBONA.....	11/19
ATENE.....	19/34
BUCAREST.....	13/22
MALTA.....	21/33
PRAGA.....	7/20

V Sloveniji:
Sončno in soparno bo. Pihal bo jugozahodnik, ob morju jugo. Popoldne na zahodu povečana oblačnost.

Obeti:
V petek bo spremenljivo do pretežno oblačno. Občasno bodo krajevne plohe in nevihte. Hladneje bo.

DOLŽINA DNEVA	TEMPERATURE REK	PLIMOVANJE	RAZMERE NA CESTAH
Sonce bo všlo ob 04.20 in zašlo ob 19.39. Dan bo dolg 15 ur in 17 minuti. Luna bo všla ob 20.11 in zšla ob 4.29. Podatki zadevajo sončno uro, tako da je v poletnem času treba upoštevati enourni zamik.	Mura (G. Radgona) 12,8°C Sava (Radovljica) 8,6°C Sava (Sentjakob) NP°C Sava (Radeče) 14,4°C Savinja (Lasko) 15,4°C Ljubljana (Moste) 13,6°C Bistrica (Sodražica) NP°C Sora (Suha) 11,6°C Iska 11,7°C	Danes: ob 4.26 najnižje -69 cm, ob 10.56 najvišje 37 cm, ob 16.17 najnižje -21 cm, ob 22.10 najvišje 55 cm. Jutri: ob 5.01 najnižje -69 cm, ob 11.38 najvišje 37 cm, ob 16.57 najnižje -17 cm, ob 22.43 najvišje 50 cm.	Ceste po Sloveniji so suhe in normalno prevozne, le na območju Ljubljane so mokre in spolzke. Promet po notranjosti države, kakor tudi prek vseh mejnih prehodov poteka tekoče, le na mejnem prehodu Dolga vas morajo vozniki tovornih vozil pri izstopu iz države čakati do 8 ur.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Tragičen konec vsakoletnega hadža: pri Meki je umrlo več sto romarjev

NIKOZIJA - Tudi letosnje romanje (hadž) v svetih islamskih mestih Meki in Medini se je spremenilo v tragedijo. Predvčerajšnjim, na deveti in zadnji dan hadža, ko se romarji povzpnejo na hrib Arafat, da bi kamenjali »dzamro«, grmado kamenja, ki simbolizira demone, je prišlo do paničnega bega, v katerem naj bi življenje izgubilo več sto romarjev. Vesti iz Savdske Arabije so do skrajnosti pomanjkljive in nezadostne. Savdska policija trdi, da so romarji zaradi panike do smrti pomendrali 250 ljudi. Policija je tudi navedla, da je med mrtvimi 182 romarjev, ki so prihajali iz Turčije, Libanona in Irana. Ta trditve pa je v kricečem nasprotju z vestmi, ki prihajajo iz Ankare, Bejruta in Teherana. Po turških virih je v Meki življenje izgubilo le 5 turških državljanov, v Bejrutu so sporočili, da je umrlo 9 Libanoncev, medtem ko v Teheranu navajajo, da je v gneči življenje izgubilo 6 Irancev. Teheranski casopis Khajan je obenem sporočil, da je umrlo 700 romarjev. Teh števil za sedaj ni mogoče preveriti, ker ni jasno, ali se nanašajo na incident v gneči med simboličnim kamenjanjem demonov ali pa navajajo število vseh umrlih med letosnjim

ze nekaj let poskušajo prepričati vernike, naj se ne podajo na romanje v slabem zdravstvenem stanju. Hadž je namreč ena od petih verskih obveznosti vsakega muslimana, ki jo mora izpolniti vsaj enkrat v življenju, seveda če mu to dovoljuje gmotno in predvsem zdravstveno stanje. Do sedaj so organizatorji hadža v raznih islamskih državah spregledali to zapoved, ker se na hadž lahko podajo le taki, ki imajo dovolj sredstev, kdor pa je pred koncem svojega življenja, ne gleda na stroške. Savdski razlagalci Korana seveda trdijo, da je greh, če clovek med hadžem isče smrt. Resnici na ljubo pa je to romanje zaradi izredno vročega puščavskega podnebja, gneče in živčnega stresa skrajno naporno za večino vernikov, tako da je ob »namernih« tudi ogromno »naključnih« smrti.

Stevilka je le navidezno presenetljiva, ker je pobožna želja vsakega muslimana, da bi bil po smrti pokopan v islamskih svetih krajih. Nic cudnega torej, da se vsakoletnega romanja udeležujejo tudi taki verniki, ki upajo, da bodo za vedno ostali v svetih krajih. Savdske oblasti

hadžem. Savdsko ministrstvo za zdravstvo je namreč v svojem komuniqueju zapisalo, da je med letosnjim hadžem zaradi bolezni in predvčerajšnje tragične gneče življenje izgubilo 829 romarjev.

Kaj se je zgodilo na Arafatu pri Mini (7 kilometrov od Meke), bo torej jasno sele v prihodnjih dneh. Leta 1990 je v podobni panični gneči v nekem predoru, ki povezuje Meko z Mino, življenje izgubilo 1.426 romarjev. Takrat je prišlo do kratkega stika in začetka požara, tako da so ljudje začeli v paničnem strahu bežati. Sedaj pa se je vse zgodilo pod milim nebom, tako da policija se ne pozna pravega vzroka panike.

Moskovska protislovja

Medtem ko pravoslavni popi v procesiji gredo preko Rdečega trga ob prazniku sv. bratov Cirila in Metoda, ki sta prinesla blagovest med Slovane (spodnja slika AP), pa moskovski policist namešča plinsko masko svojemu konju, da bi ga varoval pred solzicem, ko bodo morali razganjati nezadovoljne množice obubožanih. (Zgornja slika AP)